Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Bøcker, Kappel.
Titel | Title:	Udvalgte Eventyr og Fortællinger for Børn.
Udgavebetegnelse | Edition Statement:	3 meget forøgede Udgave.
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 2
Udgivet år og sted | Publication time and place:	København ; Oslo : E. Jespersens Forlag, [1927]
Fysiske størrelse | Physical extent:	Del I-IV i 2 bd. :

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

KAPPEL BØCKER

UDVALGTE EVENTYR

III-IV

3. UDG. 1927

15-293-8

Det Kgl. Bibliotek
130026272638

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

KAPPEL BØCKERS
UDVALGTE EVENTYR
OG FORTÆLLINGER FOR BØRN

UDVALGTE EVENTYR
OG FORTÆLLINGER FOR BØRN

AF

KAPPEL BØCKER

ILLUSTRERET AF DANSKE KUNSTNERE

TREDJE MEGET FORØGEDE UDGAVE

III

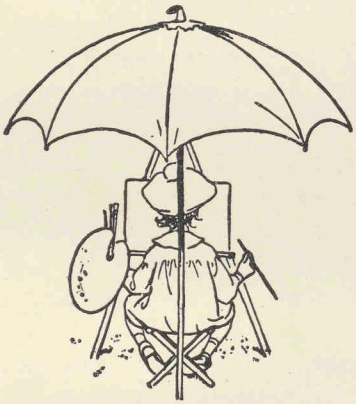
E. JESPERSENS FORLAG
KØBENHAVN OG OSLO

SPECIALBOGTRYKKERIET
SOFUS PETERSEN KBHVN.

1. Skolemesterens Ur 7
2. Husker du 64
3. Rugstraaene 71
4. En Sommersøndag i Kæret 77
5. Min egen Jul 92
6. Paa Jagt efter Lykken 102
7. En mærkelig Dreng 116

VEJEN var graalig nu i Natten, Grøfterne kulsorte. Her kunde gemmes alt ondt og alt, som rædder et Menneske og gør Øjnene hvide og sorte. — — Men han løb. — — Forude var alt sort. Galgebakken hævede sig i Natten og lignede et uhyre Bjerg, hvis han da overhovedet kunde se det, thi alt gik i eet. Der var vældige Skyer oppe — ja, saaledes saa det ud, — — Skyer, der var hundrede tusinde Gange større end Jorden. — — Men han løb. — — Alt var dødsens stille. Ingen Susen i Græsset. Ingen Klagen i Smaapilene, der engang imellem dukkede op ved Grøften. Alt livløst. Skyerne var det eneste levende. De voksede vist.

Morten Kærdreng løb i Kæret ved Nattetid. Aarsagen var den, at hans Husbond den foregaaende Aften havde været derude hos ham og havde ladet sin Tejne blive staaende i Kærhuset, for at Morten kunde tage den med hjem.

BIBLIOTHECA REGIA

Men Morten havde været henne hos en anden Kærdreng for at høre paa en Mundharpe, og saa havde han glemt Tejnen.

Først midt i Nat — midt i Karlekammerets Bælgmørke har han pludselig staaet ret op i Sengen, ellevild af Rædsel: »Du har glemt Tejnen«. Havde det været hans Moders for Eksempel — ja, blot det havde været — — ja, saa skidt med det hele, for skældte hun, saa skældte han igen — — men nu var det selve Husbondens. — Og kun et Minut efter var han i et Par Bukser og langt ude ad Vejen.

Nu løb han op forbi Galgebakken. Her brændtes Blus St. Hansaften. Ellers kom ingen der. Den plejede at være brun af Lyng, i Nat var den ravnsort, og i et Mylder kom alle Fortællingerne, som han og andre Drenge havde fortalt, naar de en varm Middag laa nede i Kærene og saa mod Bakketoppen. Hans Nakkehaar strittede. De sagde, at Djævelen selv engang imellem haltede hen over Bakken for at binde dem, der var begravet dernede, men naar man fik Øje paa ham, blev han til en sort Puddel.

Morten stønnede. Han forstod ikke denne Livløshed. Den var ikke til at løbe fra. Blot han havde kunnet høre en Vrinsken eller en Brægen eller en Brølen, men her var intet uden det djævelske Mørke, der begyndte at stirre fra alle Sider. — — Hvor han hadede den Puddel! — — Hans Angst steg. I Kæret var vel ikke et Menneske uden han selv, og han var bange, saa han ængstedes til sidst for sin egen Angst.

Men han løb.

En Kærdreng løber, saa langt det skal være. Han er saa tør som en Lægte og har Muskler som Sten. Ingen tager Hensyn til ham, og han tager ikke Gnist af Hensyn til sig selv. Han er Sol og Vind, let som en Hare og haardfør som en Stolpe. Han løber Faarene op, og han slaas med

bissende Stude. Han farer barbenet gennem Tjørne, og han rider om Kap paa halvvilde Plage. Han falder af, og han græder, men ingen hører det, thi ingen maa høre det. Han er som et Fnug, der driver for Vejret, kærnesund, haard og tit raa.

Det faldt saa sandelig ikke Morten ind at stille sig op paa Vejen og raabe ned over det øde Kær, udstøde Hyl og Skrig og Eder og Forbandelser og ende med at vende Mølle, som han saa tit gjorde i Solstegen. Nej, han løb blot, indtil det til sidst i hans rasende Angst forekom ham, at han var selve Djævelen, der kom farende hen over Vejene.

Skyerne trak sig sammen. De aabnede sig. Alt var atter lukket. Det lynede.

Der er ikke mange Mennesker derude under Straatagene, som ikke bliver alvorlige i Tordenvejr, og for Morten blev nu Natten endda uhyggeligere.

Torden var Vorherres ustyrlige Vrede, og Morten havde ingensomhelst Grund til at haabe, at Vorherre skulde skaane ham. Gennem Banden og Hujen og Løgn og Slagsmaal gled hans Dag hen, og han ulejligede saa vist ikke Vorherre med at bede ham om Forladelse om Aftenen og love Bedring.

Og nu kom Vorherre da vandrende hen over Kærene. Han vilde jo sikkert se, hvad der nu rørte sig i Mørket.

Igen et Glimt. Hele den østlige Himmel var som Dommedag.

Men Morten løb. Nu drejede han endelig ned gennem sin Kærlod.

Vejen var ujævn og kunde knap skimtes. Han stødte Tæerne imod, saa hans Hjerte stod stille, men han kunde i næste Nu ikke huske det. Der kom igen et Glimt, saa alt

hoppede en Favn op, derefter en forskrækkelig Brummen, der løb fra den ene Side af Himlen til den anden og endte saa højt oppe, at det blev Løgn altsammen.

Han var kommen lidt fra Vejen, vadede gennem Pors og gled hen under lavvandede Vejler, hvis bløde, levende Ler gik ham til Anklerne. Men han kendte Kærene. Hans Fødder kunde ligefrem fornemme, hvor han var. Han var tæt ved Kærhuset, og da kom et pludseligt Lyn, saa hans Øjenlaag dansede.

Ak, hvor Vorherre tager forfærdelige Skridt. Morten følte, at han standsede ligefrem højt oppe i Luften. Nede langs Jorden saa han et Ansigt. Ja, Troldene kravlede jo i en saadan Nat. Men det havde en sort Stjerne i Panden, og mens det var, som om hans Hoved spaltedes, mindedes han pludselig i en vanvittig Glæde, at det var jo netop her paa det Sted, han havde tøjret sin egen sortbrogede Kvie for Natten. Det maatte jo være den! Nu ingen Angst! Og som et Barn tyr hen til sin Moder, som den ene tyr hen til den anden i sin højeste Nød, saaledes tyede Morten ind til Dyret. Han havde jo glemt, at der var levende Væsener herude. Famlende lagde han sig i Mørket ned ved Dyret og klappede det, indtil det kendte ham og blev roligt. Han begreb ikke, at han holdt saa meget af sit store Dyr — der sandelig alle Dage havde været saa slem til at bisse — men han begreb endnu mindre, at han ikke havde gjort det al sin Livsens Tid, saa dejligt det var. Hans Tanker flagrede, men han kunde alligevel ikke blive ved at forstaa, at han havde været saa bange. Hans

Hjerte bankede ganske vist, men han var ellers blevet saa mat og træt i hele Kroppen — — og saa stille!

Havde han sovet, havde det vist ikke været længe. Dyret rejste sig. Det var begyndt at regne.

Regnen var ligegyldig. Hvad bryder en Kærdreng sig om Regn. Han kan være gennemblødt hver Dag i Ugevis. Han ved, at ingen bryder sig derom, han selv heller ikke. Og det var oven i Købet store varme Draaber af den Slags, der falder saa tungt, og som lyner i Solskin. Men ligegyldigt var det ikke, at det et Øjeblik efter begyndte at klare op. Der var begyndt at komme lidt Stjerner i Øst.... en, to, tre, fire.... Vorherres Stjerner. Han fik pludselig Øjnene varme. — — Stille gik han hen til Kærhuset, tog Tejnen derinde paa Bjælken, og nu drev den sidste Angst langsomt helt bort med Skyerne. Han havde nu kun ét Ønske: at naa hjem til Solopgang.

Han naaede hjem. Pilsnart kom han ind gennem Gaardsleddet, lige i Favnen paa sin Husbond.

»Hvad er det?«

»Jeg glemte Tejnen i Kæret.« Han viste den frem.

»Og nu har du hentet den?«

»Ja, den stod paa Bjælken i Kærhuset.«

Husbonden saa et Øjeblik paa den gennemblødte Dreng med det blussende hede Ansigt. »Gaa saa over og sov lidt,« sagde han og tog Tejnen.

Da Drengen igen vaagnede, var det næsten Middag. Husbonden havde sendt en anden i Kæret den Formiddag.

Der var en gammel Skole, som for Resten ikke er der mere, og der var en gammel Skolemester, som nu i mange Aar har hvilet paa Kirkegaarden, hvor hans Grav passes

af Morten og Karen Marie, og der var en Klasse store Børn, som sad i Rad og Række, dels langs Væggen, dels langs det store Bord, som gik gennem Stuen.

Det var en Aprildag, Konfirmanderne var sidste Gang i Skole, og Skolemesteren havde straks begyndt Dagen med at sige et Par Ord til dem særligt og havde da fortalt en lille Historie fra sin egen Barndom:

»En Dreng sad engang og legede med sig selv. Han sad nede paa Gulvet, og i Haanden havde han sin Faders Stok. Den svingede han med. »Hyp, hyp, Fylleplag!« sagde han, thi han bildte sig ind, at de to Stole foran ham var Heste. Saa kom en Spurv ind gennem Gangen og stod paa Dørtrinnet i den aabne Dør. Han saa først paa den i en saadan Forbavselse, at Stokken faldt fra ham, men da den hoppede, rejste han sig, saa hurtigt han kunde, og skulde se efter. Da var Spurven helt ude i Gaarden og stak af Sted paa stive Ben ligesom et Stykke Legetøj, der var trukket op. »Tik — Tak!« sagde Uret bag ved ham. »Dik — Dak!« sagde Drengen, lagde Nakken tilbage for at se op efter det og gik bagover, men græd alligevel ikke, thi derved fik han fat paa Stokken. »Dik — Dak!« Han svingede Stokken frem og tilbage sammen med Perpendikelen, men kom derved til at røre den, saa den gik i Staa.

»Dik — Dak!« sagde Drengen, men Uret sagde ingenting. »Dik — Dak!« brølede han, saa hans Mor kom farende. Hun saa paa Uret, skændte lidt, rørte ved Perpendikelen, saa Uret gik, og Drengen lovede sig selv, at det skulde han nok gøre en anden Gang, men hørte i det samme, at en Vogn rullede et eller andet Sted. »Fylleplag! Hyp! Hyp!« Han satte sig hurtig ned og svingede med Stokken. De to Stole blev igen til Heste. »Hyp! Hyp!«

Saaledes,« vedblev Skolemesteren, »kom jeg første Gang til at lægge Mærke til Uret, og det har jeg siden

gjort hele mit Liv. Dets Dikken har altid fulgt mig. Da jeg blev konfirmeret, og min Ungdomstid begyndte, da grundede jeg over, hvad dette Ur nu egentlig sagde med sin evige, evige, uforanderlige Stemme.

En god Mand gjorde mig opmærksom derpaa. »Lyt godt efter,« sagde han, »saa vil du snart forstaa, hvad det netop har at sige til dig.« — »Ungdoms—tid! — Prøve—tid!« siger det. I hundrede lange Aftener lyttede jeg efter, og jeg lærte at forstaa, at Manden havde Ret. »Ungdoms—tid! Prøve—tid!«

Saaledes siger Uret til den unge. Saaledes melder det sig ved Aften og Morgen, ved Nat og Dag.

Men jeg havde ikke haft Behov at spørge, hvad Uret har at sige til de gamle. Naar jeg sidder ene derinde i min Stue, da hører jeg grant nok, hvordan det deler mig Tiden ud: »Frem—ad! Frem—ad!« mod Graven. — — Men naar mit Sind bliver mildt, da hører jeg Gud ske Lov lige saa tydeligt: »Hjem—ad! — Hjem—ad!....« mod Gud.

Men om det sidste skal der ikke tales her. Jeg vil til Konfirmanderne og eder alle sige lidt om det andet: »Ungdoms—tid.... Prøve—tid«!«

Bænkene stod stille, og Bordene stod stive, og alle Øjne gik dybt i den gamles. Loftet hævede sig, der blev sandelig Højtid herinde. Aldrig havde Skolemesteren talt som i Dag. De mindedes ikke mere, at han var herinde, thi de levede selv i hans Ord.

I disse Minutter gennemlevede de det ene Aar efter det andet. Det var en nøgen Menneskesjæl, de stirrede paa. Da Skolemesterens Ur paa den anden Side Væggen trak op til Slag og slog ti, var det for mange, som om en ny tindrende Tid ringedes ind.

Læsetimen kom, og den gled; thi Skolemesteren brugte en Del af Timen til at læse op, men Børnene sank igen

langsomt mod Jorden og forlangte at faa den faste daglige Bund under Fødderne, Vingerne var trætte.

En og anden kom i Tanker om, at det var sidste Skoledag og mindedes, hvilket ustyrligt Sjov de foregaaende Aars Konfirmander havde dristet sig til at lave i Skolen til Slut. Hurra! — I Karlekamre og Folkestuer var jo blevet fortalt den ene lange Historie mere skraldende end den anden. Øjnene begyndte at tindre. Nu gik det løs.

Skolemesteren sad og rettede Regnestykker. Hvem var bange for ham. Han var en lille gammel Mand, der aldeles ikke kunde klø Drenge. Hans venstre Arm var saa svag, at han altid med den højre maatte løfte den op paa Bordet. Man begyndte at faa en dunkel Anelse om, at Skolemesteren netop havde fortalt en saa god Historie, fordi han selv var bange.

Og det var det bedste af alt.

Nede fra Klassen, fra Bænkene nærmest Døren, lød en Brægen som af et spædt Lam, der kaldte paa sin Mor. Børnene saa op med et bredt, genkendende Smil. Øjnene blev rettet mod en stor, stærk Dreng, den eneste, som ikke morede sig, men var uforstaaende.

Den, der muligvis lagde Mærke dertil, vilde have opdaget, at Skolemesterens magre Hænder dirrede stærkt et Nu, men han fortsatte roligt sit Arbejde.

Samme Brægen igen, kun lidt højere, mere vibrerende, højst naturlig, udstuderet og helt kunstnerisk.

Og endelig fra Klassen en dæmpet, men inderlig og udholdende Latter.

Skolemesteren saa ikke op, før alles Øjne var rettet imod ham. Da han hævede sit Ansigt, strejfede Blikket først Morten, men syntes dernæst at forsvinde lige lukt ud i det tomme Rum.

»Børn, gaa saa hjem,« sagde han og rejste sig, men Stemmen var ikke hans. Det var en underlig bævende,

hul, rusten Røst, der syntes at komme fra andre sære Verdener.

Den sidste Rest af Fnisen forsvandt i et Nu. Øjnene blev vidtaabne, og Ansigterne gabede. Uhyggen kom pludselig glidende fra alle Sider ind i denne Stue og lagde sig stærkt til rette.

Ingen rørte sig. Klokken var kun tolv. Skolen skulde slutte Klokken tre. »Tik—Tak! — Tik—Tak!« Skolemesterens Ur paa den anden Side Væggen kunde høres, saa tyst var der.

Børnene ved Katederet fik deres Tavler tilbage. »Gaa I saa først!« De gik paa Plads, samlede deres Sager og listede ud. Flere fulgte. Endnu ikke en Lyd. Men før Klassen var tømt, satte Skolemesteren sig pludselig ned, som blev han overfaldet af en uhyre Træthed, og de sidste Børn jog ud paa Ryggen af hverandre saa hovedkulds, som om de var bleven bange.

Samme Dags Aften var der et vældigt Slagsmaal bag Fattighuset, Skrig og Vræl. Mortens Stemme lød over alle. Skolemesteren sad i sin Stue og hørte det, men han turde ikke gaa derover — han turde ikke.

Sognefogdens Middagsbord var mere end bugnende, og Folk sad tæt omkring det. De var kommen nordenover fra og vesterude fra og fra den anden Side af Fjorden. Ja, der var endogsaa Købstadsfolk, Folk, der skin-

nede ved Bordet med vældigt hvidt Skjortebryst, Folk, der raabte højt, Folk, der kunde rejse sig og tale. Gennem Dampen af Stege, til Duften af Kirsebærlikør og Bjerge af Lagkage blev der skaalet for Sognefogden, hans Hjem og hans Bedrift og alt, men mest for Karen Marie, den høje Pige med de kloge Øjne. Hun sad for Bordenden, pyntet og stille.

Ved den nederste Bordende, klemt mellem svære Skikkelser, sad noget ubetydeligt noget, som forestillede Morten. Han lignede lidt en Pyramide, thi Landsbyskrædderen havde syet hans Jakke for snæver i Skuldrene. Der var noget troldeagtigt over ham, som han dukkede frem mellem de høje Bondemænd med vadmelsbredt Bryst, og han var bleven saa temmelig ildrød i Hovedet.

Han havde spist meget. Han havde aldrig før været til saadan et Gilde og aldrig tænkt sig saadanne Stege. I hans Moders Spisekammer var der en Gnalling Kød paa en Underkop. Værre var, at Skolemesteren var med ved Bordet. Han gruede for ham siden den sidste Skoledag — Gedebukken! Der havde været noget spøgelsesagtigt over ham denne sidste Dag, og nu var Morten bange. Slagsmaalet havde ikke gjort Angsten mindre. Allerværst var dog, at hans Moder havde faaet sin forfærdelig pæne, sorte Kjole ødelagt og plettet.

Morten sad jo med her, fordi hans Moder skulde gaa for Borde. Saa havde hun jo taget sin sorte Kjole paa, fordi hun skulde gøre baade ham og sig selv Ære. Hun havde forresten kun den ene.

Kjolen var han snart ligeglad med. Men det kneb at se paa, at hun skulde løbe — og saa løbe.... og saa løbe .... og saa le. — Morten vidste ikke selv, hvordan hans Øjne af sig selv blev større, mens han stirrede: Løbe — løbe — le!

»Klinge — linge — ling!«

Han vaagnede af sine Tanker, og hans Blik mødte Skolemesterens. I samme Nu vidste Morten, at denne havde set paa ham længe. — »Gedebukken!«

Morten blev kold som Is.

»Der er faldet mange Ord om min gamle Ven, Sognefogden, og alt hans. Og havde ingen anden talt for Karen Marie, saa havde jeg. Jeg er vel nok en af dem, der kender hende bedst. Men de fremmede, som er her til Stede, skal dog vide, at her er endnu en Konfirmand ved Bordet. Nej, An Kjestin, bliv nu herinde og se at faa et Glas med. Sognefogden sidder og vinker. Det er An Kjestins Søn, og han sidder der. For ham skal der ønskes lige saa varmt, at han maa kunne se de rette Veje og gaa dem! Skaal! Morten. Dette er din Skaal. Vore bedste Lykønskninger til dig paa denne din Dag.«

Skolemesteren kom hen og klinkede. Sognefogden og Karen Marie gjorde det samme.

Drengen sad og hikkede. Han vilde gerne bort, men han var indeklemt og maatte holde ud. Loftet var i Taage og dalede ned. Han følte en rasende Glæde, da Violinerne endelig begyndte at stemme oppe i Storstuen. Mens Folk støjende brød op, klemte han sig hastig af Sted mod Køkkendøren. Just som han vilde smutte ind, lagde en Haand sig paa hans Skulder.

»Kom hen til mig i Morgen Aften,« sagde Skolemesteren.

Den gamle sad i Skolestuen.

Der var mørkt omkring ham, men fra hans Daglig-

stuedør stod en bred Lysstraale ind, og lige ved denne Dør sad Morten med sin Hue mellem Knæene.

Det havde banket temmelig brutalt paa Døren hos Skolemesteren i Aften, og da han lukkede op, stod netop Morten der, i Konfirmationsklæderne og med meget skulende Øjne.

»Tak, at du kom!«

Skolemesteren satte sig igen ved sit Orgel og spillede færdig.

»Du har været en skidt Knægt, Morten, alle dine Dage. Du tjente om Sommeren, men Vinteren igennem var du Nummer eet blandt Gadens Ungdom, og i Skolen var du Fører for den Flok, som jeg tænker paa med — Skræk.«

Drengen drejede blot sin Hue mellem Hænderne. Han var kommen, fordi han skulde, og naar nu Skolemesteren kunde faa snakket færdig, vilde det blive muligt at komme ud.

»Men jeg gjorde i Aftes en stor Opdagelse. Ser du, Morten: En Menneskesjæl har mange Øjne. De aabner sig et efter andet. Din Sjæl aabnede i Aftes et af sine Øjne paa videste Gab. Ja, du ser tvivlende paa mig, men sandt er det, at du i Aftes opdagede din egen Mor.«

— Netop da følte Morten, at dette var sandt. Han havde netop rigtig, rigtig set sin Mor. — »Og det er en af de største Opdagelser, et Barn kan gøre, og jeg mener, at du er en af dem, der trænger haardest til at gøre den. Paa den skal du bygge videre. Du har grant set, at din Moder trænger meget stærkt til at faa lidt Glæde igen.... trænger meget stærkere end du.... og den Glæde skal du selvfølgelig skaffe. Der er vel for Resten knap andre, der kan.«

»Tik — Tak!« Morten gyste.

Skolemesterens Blik gled ogsaa til Uret.

»Tik — Tak!« Morten saa paa dette Ur, som han vilde set paa et Spøgelsesansigt.

Et træt Smil gled som en Skygge over Skolemesterens Ansigt og forsvandt igen.

»Hørte du min Historie den sidste Dag?«

»Ja.«

»Husker du, hvad Uret sagde mig?«

»Ja.«

»Sagde mig om Ungdomstiden?«

»Ja.«

»Ja, du skal ikke høres i det,« sagde Skolemesteren, idet Smilet igen kom og forsvandt, »det er kun mig, der nu vil fortsætte Historien for dig alene. Nu kommer din Prøvetid. Hver faar sin, og jeg maa altid mindes min egen. Jeg skal sige dig, Morten, jeg vilde saa inderlig gerne være Musiker. Det er fra den Tid, jeg husker de mange Sange. Du ved vist selv, hvor meget jeg spiller endnu. Jeg ved, jeg havde gode Evner, min Dreng. Men efterhaanden som min Uddannelse skred frem, viste det sig alligevel, at min Arm vilde lægge mig altfor store Hindringer i Vejen — — og saa kom der en Dag, da jeg endelig gjorde op med mig selv, tvang.... forstaar du.... tvang mig selv til at forstaa, at for mig var den Dør lukket.

Jeg behøver vel ikke at gaa nærmere ind paa dette. Jeg tror, du forstaar det.

Ja, og — ser du — saa blev jeg Skolemester — hvad jeg aldrig har duet til.«

Nu kom Drengens Blik ganske sagte glidende op fra Gulvet, indtil det fæstede sig paa Skolemesterens Ansigt, og her blev det.

»Du ved ogsaa af Erfaring, hvordan Børnene kan vokse mig over Hovedet og blive Herre i den Skole, som skulde være min. Hvad min Fejl er, ved jeg. Jeg taler for

meget og taler engang imellem over Hovedet paa mine Børn. Det er vel mit Musikerblod, der fører mig hen, hvor jeg ikke skal. Jeg gribes selv og begynder at søge mit eget i Stedet for at blive ved de smaa, som er mine. Den sidste Dag, I var i Skole, skrev jeg min Ansøgning om Afsked. Jeg ved, jeg skulde være overrumplet, og længere kunde jeg ikke taale det.«

Der kom en dyb, fuldkommen lydløs Stilhed, der varede en Evighed og holdt sig, selv da Skolemesteren fortsatte. »Nu kunde du hjælpe mig.«

»Jeg!« brølede Drengen med et vidt aabent Ansigt.

»Du!! — — Det bliver mig alligevel svært at sende min Ansøgning af Sted. Jeg kan rykke ud af Skolen, men hvor skal jeg gaa hen. Jeg er en ensom Mand, Morten. Naa, bryd dig nu ikke om dette. Din Moder er ogsaa ensom, men hun har dig. Hendes Hjælpeløshed og Ensomhed kan du splintre til intet — — saafremt du vil. Men jeg ejer ingen og intet. For et Par Aar siden kom jeg hjem til min Barndoms Egn for at faa Ensomheden rystet af mig, men....«

Skolemesteren tav, og af sin Frakkelomme fremtog han en gammel slidt Bog.

».... Du kan høre lidt om, hvordan det gaar til, naar en gammel Mand foretager saadan en Rejse. Jeg maa sætte mig hen til Lampen. Jeg fandt nogle Vers om den Sag, og dem har jeg mærket mig. Du kan godt tænke dig, det er mig, der gaar i den By, som her er Tale om:

Saa gaar jeg da gennem min Barndoms By,
Vejen er stadig den samme,
og Fjorden smiler jo lige bly
i Breddernes grønne Ramme.
Men dog maa jeg standse og drage mit Vejr,

jeg staar paa den Plet, som jeg mest har kær,
og dog den spørger: »Hvad vil du her?«
Og jeg — jeg staar jo til Skamme.

Jeg havde glædet mig som en Pog,
har rejst mangfoldige Mile.
Min Tanke var forud, min Længsel drog
mig hid for engang at hvile.
Og nu, hvor skal jeg nu vende mig hen
og finde en god forstaaende Ven,
som slutter mig fluks i sin Favn igen
og ikke vil undres og smile.

Ja vel saa kender jeg Vej og Sti,
men det er dog sært at fornemme,
at Ungdommen drager mig rask forbi
— den Ungdom, som her har hjemme. —
De gamle studser et kort Sekund,
som var der et Billed i Sjælens Grund,
der vaagnede op af sin dybe Blund
for atter at gaa ad Glemme.

Jeg dukker mit Hoved og slentrer af Sted,
hvorhen mig Vejen vil føre.
Jeg synes, jeg har hverken Maal eller Med
og vil hverken se eller høre.
Jeg kender den Mølle, den Faarefold,
den gamle Kirke, den Grøftevold,
men har kun een Tanke — en isnende kold —
her har du vist intet at gøre.

Min Barndoms By er mig lige kær,
men her jeg ej længere leder,
de gled vist ind i min tavse Hær,

de kendte, elskede Steder.
Først siden engang, naar Lampen er tændt,
og Sjælen er syngende indadvendt,
jeg gaar til den By, jeg engang har kendt —
min By med min Barndoms Glæder.«

Skolemesteren lukkede Bogen.

»Det kan godt give mig megen Glæde at rejse hjem, mens jeg sidder her ved Lampen med Hovedet i Hænderne, men naar jeg vaagner op, har jeg dog været i Lande, hvor Ensomheden hersker.

Mit Liv er tungt, Morten. Jeg er en ensom Mand. Det eneste, der i Grunden bærer mig oppe, er min Gerning. Men du vil forstaa, at jeg maa føle og vide lige ind til min Sjæls Bund, at jeg dog ikke er et helt ufrugtbart Figentræ, hvis hele Gerning er at tage Plads op for en anden. Morten! Har du faaet en Smule Venlighed for mig i din Barndomstid! Har jeg aftvunget dig en Smule Respekt. Rent ud sagt: »Vil du nu i de første Aar lade være med at drikke Kaffepuns og Tevandsknægte, vil du lade være at ryge, saa jeg ikke skal se dig komme hen til mig med Pibe i Munden, og at rende til Skovballer og Legestuer? — Ja, det er haardt, det er endogsaa meget haardt, hvad jeg her siger. Men du er vel ogsaa klar over, at dette vil du ikke fortryde, naar du er tyve Aar, og du er vel fremdeles klar over, hvor glad ogsaa din Mor vil blive.

Men det er jo kun mig, som kommer med den Bøn til dig. Kan du ikke, saa sig nej.«

Drengens maabende Ansigt saa ud, som om det var skaaret i Træ.

Her rejste Skolemesteren sig, gik ind i Skolestuen og lod Døren blive staaende aaben efter sig. Herinde begyndte han at rasle med Nøgler og trække Skuffer ud.

»Morten!«

»Ja.«

»Kan du ikke skubbe den Dør lidt mere tilbage. Jeg skulde finde en Konvolut.«

Morten gjorde det og kom da frem i Lysstriben. Hans Ansigt var forstenet. Han var saa træt, at han lige med det samme maatte sætte sig ned paa Bænken.

»Der er Ansøgningen,« lød Skolemesterens Stemme henne fra Mørket, mens Morten drejede sin Hue. »Her i denne Stue har du været en af de værste, jeg har kendt, og jeg er fuldkommen sikker paa, at du saa udmærket kan blive en stor Tølper alle dine Dage. Du behøver bare at fortsætte. Du kan lære at skraa godt og at spytte bredt. Men din Prøvetid maa begynde straks. Ja, »Tik —Tak!« Kan du høre, hvad Uret siger derinde paa Væggen?«

Morten var begyndt at se sig om for at vinde Tid. Det var saa mærkeligt at være i en Skole om Aftenen. Bordene saa ud som Spøgelser, og han kunde ikke komme fra, at der maatte være nogen herinde.

»Naa, Morten, hvad siger du saa?«

Skolemesteren var kommen hen i Lyset og stod med et Brev i Haanden. Morten saa paa det gamle Ansigt. Hans Blik blev bundfortvivlet.

»Vil du have Lov at betænke dig. Det er maaske rigtigst, at du faar det, for jeg ved jo godt, at hvis du først lover det, saa holder du det ogsaa.«

Drengen studsede. Der skød noget hedt op i hans Kinder.

»Jeg lover det,« sagde han.

Skolemesteren sagde ingenting. Han gik blot hen og puttede Ansøgningen i Kakkelovnen.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Der var absolut ingen i hele den vide Verden, der saa klarere end Morten, hvor flot det er at eje en Pibe — en Pibe med en sort Hest paa eller muligvis en med Frederik den Syvende. Ak, han saa som i Drømme sig selv staa og pulse af den saadan en Aftenstund, naar Solen gik ned og Køerne gumlede i Stalden, eller saadan en Søndag Eftermiddag, naar han var i Konfirmationsbukserne med Vest. — »God Dag, Morten, det var da Faens saa fin til Pibe.« Den skulde dingle helt ned paa Brystet, men dog ikke være større, end at han kunde holde Hænderne i Lommen, naar han lagde Hovedet bagover. Til Legestuerne skulde han have Cigar, den skulde sidde i den ene Mundvig, mens han spillede Kort eller saadan noget. Pigerne skulde saa komme hen i Døren og høre paa ham: »En Cognak og en Vand!« — »Faar jeg snart den Knægt! — Faens, som man skal vente!« — Det vilde ordentlig klinge, og Pigerne kunde endelig faa at se, at Morten ikke var den, som stod tilbage. Thi nu sank han efterhaanden neden ud af Flokken.

Gedebukken!

Og de begyndte oven i Købet at kalde ham Skolemesterens Dreng, og det blev vel engang til Gedebukkedrengen. Se, det Navn kunde han gaa med, saa længe han levede. De havde faaet at vide, at han regnede Stykker for Skolemesteren, og at han hjemme fik Hjælp af — Karen Marie. Hvordan i Alverden skulde nogen kunne regne ham, Morten, for en Karl. Mange Gange havde han svoret paa, at han nu gav Gedebukken Djævelen og gjorde, som han selv vilde. Men selvfølgelig havde han alligevel ikke kunnet snyde, naar det kom til Stykket, og var da blevet saa meget desto mere flintrende gal, men nu skulde det være Alvor. Lige med det samme tog han sit Tøj paa for at lade den gamle Buk vide, at nu kunde hver hyre sit.

Og saa gik han.

Det var meget stærke og mandhaftige Skridt, Morten den Dag viste frem, men alligevel var de af den Art, at man kom til at tænke paa to Skridt frem og et tilbage. Dog naaede han omsider helt hen til Skolemesteren, som stod i Toften og saa langt ud over Egnen. Morten var efterhaanden blevet ildrød i Ansigtet for at samle Mod, og han var endnu et ikke saa lille Stykke borte, da hele hans Væsen sprang som en gnistrende Bombe:

»Nu vil jeg ikke mere!«

Derefter var Hidsigheden ovre. Den kolde Trods sad nu blank i Øjnene.

Skolemesteren vendte sig halvt om og knappede stilfærdigt en Knap i sin Frakke.

»Jeg stod og tænkte paa, Morten, hvor mærkeligt det er at se ud over saadan en Egn og saa vide, at det paa en Maade er Isen, der har dannet den. Er det ikke underligt? For Aartusinder siden, forstaar du, var der favnetyk Is der, hvor vi to nu staar, og den Is skubbede sig langsomt frem, rodede Jorden op foran sig og lod den blive liggende i Dynger. Forstaar du, Morten, saadan en Dynge er netop Toften, hvorpaa vi to nu staar ligesom et Par smaa Myrer og taler sammen.«

Skolemesteren smilte en Smule og knappede sin Frakke op igen. Nu var han blevet rolig. Saa gik han foran, og Morten fulgte.

»Naa, saa du vil ikke mere,« sagde han stille og gik hen til Orgelet.

Morten saa lige mut ud, men det var i Virkeligheden kun, fordi han havde glemt at faa et andet Ansigt paa, thi han var kun højst forundret. Han stod nemlig og opdagede, at han ikke var en Smule bange for Gede — — Sko-

lemesteren, og det kom vel nok af, at han selv var bleven saa stor, men Skolemesteren var bleven mindre.

Hans Mund begyndte at aabne sig en Smule. Han fik i Dag Fornemmelsen af, at han i Grunden aldrig havde set Skolemesteren før. Det var jo da ikke andet end en lille klejn Mand, ja, og næsten en sølle Mand. Se, se, hvor han maatte bruge den ene Haand for at faa den anden Haand løftet op til Tangenterne. Han fik ligefrem Lyst til at gaa hen og hjælpe paa Elendigheden. Sikke dog en lille smal een og med et graat Hoved paa. Morten stirrede saa længe paa Skolemesteren, at han til sidst kom til at se ind i sine egne Tanker, og da Skolemesteren pludselig vendte et gammelt, tungt, blegt Ansigt imod ham, blev hans Øjne i et lysende Nu brændvarme. Han stirrede næsten vildt paa den visne Arm.

Hik!

Ja, Morten nikkede. — Han var selv saa kæmpestærk.

Skolemesterens Hænder famlede et Øjeblik, som vilde han igen vende sig til Orgelet, men endelig var det, som om hans rolige Blik indhyllede hele Mortens Hoved.

»Saa, Morten, saa var det, vi to skulde til at tale sammen.«

»Hvad!« sagde Morten næsten ondt.

»Snakke sammen,« sagde Skolemesteren, men gik saa med et ind i den bageste Stue. Da han var borte, fornam Morten paa sine Øjne. De var virkelig blevet brændvarme.

Han skulde lige til at skamme sig selv ud. Saadan en stakkels, bange, lille, forknyt Skolemester.... Skolemesteren gled frem i Døren — den lille smaldskuldrede Stakkel, der jo havde graat Haar og rystede og havde en lam Arm. — Og saa kom han stikkende med Uret.

— Det var sekskantet, og det blev stillet paa Bordet. Skolemesteren gik hen til Orgelet igen. Hans venstre Arm

hang saa underligt ned, og nu skulde Gedebukken vel sagtens til at bræ.... Denne Gang trillede Vandet ned ad Mortens Kinder. Hvor havde han dog lynet og galet, hvis han havde turdet. Pænt og godt var det imidlertid, at Skolemesteren nøjagtig vendte Hovedet en anden Vej. Da han begyndte at tale om Uret, kunde Morten for Flimren ikke se det.

»Det kan ikke undre dig,« sagde Skolemesteren, »at jeg længe har tænkt paa at give dig et Ur. Jeg har jo saa meget med Ure at gøre. Jeg snakker jo med dem og de med mig.«

Morten saa usikkert paa ham.

»Ja, jeg kan godt forstaa,« vedblev Skolemesteren, »at det kan være næsten uudholdeligt for dig at ligge i dit Karlekammer, naar du ude fra kan høre Raab og Leen og Dans og Spil. Jeg maa forstaa, at hele dit Kammer bliver tomt, tomt, tomt. Jo, jeg forstaar det saa inderligt, Morten. Men det kan give Kraft at lytte til Uret. Jeg ved det af Erfaring. Nu er det saa bedst, du faar det med hjem straks. Du kan hænge det paa din Karlekammervæg. Det dikker lidt hurtigt og det er ikke saa alvorligt i Stemmen som min gamle Bornholmer derhenne paa Væggen, men med god Vilje — og gode Øren, Morten — kan man nok faa fat paa dets Fortælling. — Det er mig en stor Glæde, at jeg kan give dig det. —— Men mod Kammeraternes Spot kender jeg intet,« tilføjede han en Smule sagtere.

»Naa, det kan jeg vel ogsaa selv,« sagde Morten fuldkommen ligefremt og en Smule haanligt, mens et hastigt Lys af Glæde jog over Skolemesterens lidt stive Ansigt.

»Morten! Hør, Morten! Ved du, hvad jeg tror! Det var godt for dig at komme nogle Aar fra Sognet her. Jeg har tænkt paa det før, men lad det blive til November. Skal vi gaa op i Toften igen. — — Sig mig, Morten, har du nogensinde Lyst til at blive en flink Karl.«

»Ja, det har vel alle Mennesker,« sagde Morten næsten høfligt.

»Ja, jeg mener mellem de allerflinkeste.«

Morten saa tvivlende op, om der blev gjort Nar. Tanken, at være mellem de allerflinkeste, var ham saa fremmed, at han ikke kendte den.

»Det vil du ikke svare paa, Morten!«

»Jo!«

»Din Husbond — Sognefogden — siger om dig, at du er nævenyttig — dygtig paa Hænderne. Hovedet skal jeg sørge for — gamle Mand jeg er — hvis jeg blot maa leve.«

De var just paa Skraaningen.

Morten standsede lidt brat. Skolemesteren gjorde det samme. De saa op og ned ad hinanden, ikke som Skolemester og Dreng, men to Mænd, der pludselig stod over for hinanden.

Saa gik de igen. Rundt om var der blevet Dødsens stille.

»Vi er der!« sagde Skolemesteren og saa om sig med en Stolthed og Glæde, som om han ejede det altsammen, og Morten kunde pludselig igen høre, hvordan hundrede Tusinde Fluer summede. »Ikke mange Steder i Danmark er der smukkere Udsigt end her, endskønt selvfølgelig enhver Bakke og enhver Dal har sin Skønhed. Men denne har jeg levet af omtrent en Menneskealder. Ser du saa der langt Nord ude den meget lange, hvide Lade med en Port midt paa — ja, i Kanten af en lille Lund.«

»Ja, det er jo Bjørndalsgaarden,« sagde Morten pludselig interesseret, »der har jeg været.«

»Paa Gaarden.«

»Nej, i Lunden! Ja, rent ud!« vedblev han noget lavmælt, fordi Skolemesterens Øjne spurgte, »vi var nogen

Drenge derovre en Søndag for at stjæle Hasselkæppe til Piskeskafter.«

»Naa, saa det var dit Besøg,« sagde Skolemesteren, og vendte sig bort et Øjeblik, mens hans Øjne smilte, »ja, da er det saamænd der, du skal over igen. Og vil du vide hvorfor, saa skal jeg sige dig, hvad du vel ved lidt om i Forvejen, at Bjørndalsmanden er kendt som den første Landmand i disse Egne. Faar du engang et Skudsmaal fra ham — naturligvis godt Skudsmaal — saa er du mellem de flinkeste, min Dreng — allerflinkeste — saa kan du faa ti Pladser for een — af de allerbedste og velløn-nede — saa er du saa Pas en velhavende Karl, Mor-ten.«

Et Øjeblik forsvandt igen Fluernes Summen for Mor-ten, mens Tankerne stod stille.

»Væk fra Sognet — Sognefogdens — Karen Marie — Skolemesteren — Mor — flink — dygtig —«

»Vil du ikke?« spurgte Skolemesteren.

»Jeg vil!« sagde Morten saa pludseligt, at han selv blev rød i Hovedet, men blev i samme Nu overvældet af en saa uhyre Træthed, at han var nær ved at sætte sig ned. Men han fornam, at han alligevel omtrent kunde gennem-tænke Tanken.

Der blev en meget lang Tavshed.

»Saa er det altsaa Begyndelsen paa Fremtiden,« sag-de Skolemesteren i den stille, fredelige Ro, som engang imellem kunde falde over ham, og som ligefrem smittede andre. »Se, nu gaar Solen ned. Skal vi sidde lidt her. Du ved jo, at der ligger nogle Murrester her neden for os ved Fjorden. Vi har saa tit talt om dem i Skolen. De maa være fra en gammel Ridderborg. Jeg vilde gerne, vi i Dag skulde tænke paa dem igen. Jeg vil sige dig en gammel Vise, som passer her:

Vi sidder paa Toppen af Højen
i Dæmringen skær og fin.
Foran os nede i Dalen
ligger en gammel Ruin.

Vi ser, at Flagermusflokke
dukker i Dæmringen frem.
Ja vel! Vi forstaar, dernede
de har deres Ly og Gem.

Ja vel! Vi forstaar, dernede
de har deres Ly og Bo.
De hører til i Ruinens
tomme forladte Ro.

Nattens lydløse Væsner
kan vel et Fristed faa
dybt i Ruinens Mørke,
hvor Tiden er gaaet i Staa.

Nu svinder en enlig Ugle
bort i den tavse Nat.
Dødtung staar da Ruinen
af alt og alle forladt.

Da hæver Muren sig langsomt,
fast og barsk som tilforn.
Op over Taget rejses
det faste truende Taarn.

Den brede Vindebro rasler,
den sænkes engang igen,
og frem paa Grønsværet træder
de Fruer og Riddersmænd.

Blaaøjede ser de imod os,
blond er den stærke Lok.
Vi synes, vi kunde kende
enhver i den hele Flok.

De ler, de synger, de mange,
som her i det natlige bor.
Vi synes, vi skulde fatte
levende hvert et Ord.

Uden at hvile og trættes
danser de Natten lang.
Vi synes, vi skulde nynne
med paa hver eneste Sang.

Solen stiger og spreder
Dæmringen skær og fin.
Vi stirrer ned gennem Dalen
og ser kun en gammel Ruin.

Vi stirrer ned gennem Dalen,
skønt Synerne helt svandt bort.
Vi ejer den samme Tanke:
Det, som vi saa, var vort.

Vi ejer den samme Tanke,
mens hen gennem Dalen vi ser:
Den samme i Dag, som den var i Gaar
og ikke den samme mer.«

Skolemesteren lo stille.

»Lagde du Mærke til den sidste Linie, Morten. Det er den, det kommer an paa: »og ikke den samme mer«. Og ved du, hvorfor jeg sagde Visen: Jo, naar nu du rigtig har

fundet dig selv, saa skal vi se, om du ogsaa kan finde dit Land og dit Folk. Den, der har Øjet opladt, ser, hvordan Dalen saadan befolkes ved Nattetider. Dit Fædreland er at ligne ved en saadan Dal. Den, der har Øjet opladt, vil høre Tusinder og atter Tusinder af Ekko fra de svundne Tider. Han hører Trinnene, ja, Stemmerne fra de svundne Slægter. Han fornemmer, at han er med i et uhyre Tog. Han hører Trin foran sig, og han aner Trin bag sig, og.... Morten, læg Mærke!.... og han aner, at han staar til Ansvar for mer end sig selv, mens han saaledes drager i Fædres Spor gennem Fædres Land. — Ja, et Menneske er aldrig alene.«

Skolemesteren tav igen en Stund.

Langt ude over den hvide Vej, der søgte ned i de flade Enge, stod en rød Støvsky. Støvskyen kom langsomt glidende. Kærdrengene var paa Vej mod Hjemmet.

»Nej, et Menneske er aldrig alene,« vedblev Skolemesteren. — »Tik, Tak! — Hør nu! — Der ligger en lille bleg Dreng i Sengen. Han har faaet Medicin, thi han er ikke rask — nej, nej! Hans Øjne flakker og de finder ikke Hvile. Det tuder uden for Vinduerne og vaade Blade klasker imod. Det er Efteraar.

Sagte gaar Køkkendøren op, for det er nok en Mor, der titter ind, og den Gang hun ser, han stryger sin Pande, stryger hun med.

»Det skal nok blive godt,« siger hun. »Det bliver snart Foraar. Saa er du rask.«

Skolemesteren vender et blegt Ansigt mod Morten. »Jeg har ogsaa haft en Mor,« sagde han, mens Morten stirrede paa ham i en Slags Skræk og saa, hvor Dødsens ensom den gamle sad der paa Bænken.

»Ja, Tik — Tak! — Ved Dag og Nat. Det var Vinter, og Drengen tænkte paa Foraar og Sommer. Han saa paa

de to Stole, der havde været hans Heste, og faldt til Ro i Tanken. Men han længtes.... længtes.... altid længtes.... men Tik, Tak! de hundrede Tusinde Gange — og saa var det endelig Sommer.

Da var han rask, og han laa en Dag paa Marken ganske alene, som han gjorde saa tit. Kammerraterne brød sig saa lidt om ham. Der var saa lidt Liv i ham. Og han saa paa en Sommerhimmel saa længe, at han blev stille selv. Han havde vel endnu sin Længsel i Kroppen. Han lyttede til Lærkerne og søgte at finde dem deroppe i det blaa. Han lyttede til Kornets Susen og Græssets Svar. Han saa saa længe paa Blomsternes sagte Svajen, at et af hans Sjæls Øjne langsomt gled op. Det var, som løste hans Sjæl sig fra ham og drev som en Sky hen over alt. Kammeraterne var glemt. Her var Kammerater. Han var eet med Sommeren, og Sommeren var i ham, og hans Legeme var fuglelet.... ja vidaabne stod hans Øjne og har gjort det siden, naar hans Sjæl blev eet med Vorherres Sjæl, som gaar over Markerne.«

Skolemesteren havde været paa Vej langt borte. Nu kom Stemmen tilbage. Han vendte sig mod Morten og saa ham roligt ind i Øjnene:

»Nej, et Menneske er aldrig alene. Naar dine Kammerater svigter dig, er der ny at finde. Den kan se, som har lært at se. Husk nu paa Visen. De kan vindes ved Lidelse, men ogsaa paa anden Maade. De faar dig til at vokse. Find dem, naar du engang kommer til at sidde derovre paa Bjørndalsgaarden.«

Morten sad stadig stille. Han forstod ikke alt til Bunds, men han skimtede, og der var en mærkelig urolig Fred i hans Sind.

Den lave Støvsky, som arbejdede sig frem langs Vejen, var naaet neden for Banken. Den gnidende Lyd af mange Klove naaede op. Den første kølige Natteluftning kom fra

Fjorden og gled videre. Skolemesteren samlede Frakken om sig.

»Ja, nu kommer Taagen,« sagde Morten, »den ligger allerede over alle Engene.«

Skolemesteren havde været ved at rejse sig. Nu blev han siddende. »Taagen!« sagde han. »Ja, rigtigt! Nu kommer Taagen.«

Saa langsomt tyst mod det dybe Vest
gled Sommerdagssolen i Senge.
Saa kommer da Tiden, da Drømmenes Fest
skal gaa over sovende Enge.
Nu aabner vor Mosekone sin Dør,
saa Taagerne stiger og stiger.
Nu skal hun skabe som altid før
vor Sommernats Eventyrriger.

Nu Menneskets larmende Færd er slukt,
forstummet al Hasten og Vrimlen.
Nu kommer der Skygger i lydløs Flugt,
og Maanen stivner paa Himlen.
Den store sælsomme Ensomhed
har langsomt aabnet sit Øje
og stirrer frem gennem Aftenens Fred
og op mod det yderste høje.

Og under det stivnede Maaneskær
det lakker ad Midnatstide,
og Taagen bereder sin Midnatsfærd
begynder saa tyst at glide.
Saa sagtelig den nu i Ringdans gaar,
en Ringdans, svimlende rolig,
mens alle Smaastjernerne stille staar
med ét i den høje Bolig.

»Kan du tænke dig derude, Morten?«

Staalhaard stærk er den Maaneglans,
Taagerne højere stiger,
hvirvles et Nu.... da er der Dans
af vidunderlig-herlige Piger,
Elvermøer, hvis glidende Favn
ubøjeligt mod dig higer,
daarer dig: »Kom, lad mig slukke dit Savn
dybt i mine drømmende Riger.«

Den evner at suge dig Sjælen ud,
den Vinken fra Elverlande.
Nu luk dit Øje og tænk paa Gud,
slaa Kors for dit Bryst og din Pande.
Hun beder saa vildt i sin svimlende Sal
af hvide og bølgende Skyer:
»Kom, kom, kom, kom! før et Hanegal
lyder fra fjerne Byer.«

Langsomt hæver sig Bankens Top.
Nu kogles der allevegne.
Trolden hæver sit Hoved op
og ser over vide Egne.
Guldet i Højen har Ro og Hvil.
Ved Midjenat tør han vove
at sende et bævende Tusindaarssmil
ud mod de sovende Skove.

De Møer han hilser. De hilser igen,
er han end djævelsk at skue.
Saa hilser han ned til de Lygtemænd,
Der springer paa Kærenes Tue.
De har jo selvsamme Mor og Far

og fødtes paa Danmarks Sletter
og dødes aldrig, mens Danmark har
de koglende Sommernætter.

»Kulden kommer,« sagde den gamle og rejste sig. »Kulden kommer. Saa gaar vi to ned og henter Uret. Give Gud, at det næste af din Sjæls Øjne, som aabner sig, vilde aabne sig udad mod mig, at jeg kunde lære dig at se, hvor din Sjæls Kammerater findes.«

Hvor det dog regnede.

Det var den første November, og Morten og Sognefogdens Karl kørte nu ud ad den ensomme endeløse Vej mod Bjørndalsgaarden.

Det var Meningen, at baade Sognefogden, Karen Marie og Skolemesteren skulde været med, thi de var alle gode Bekendte af Bjørndalsmanden. Men saa kom Regnen.

Det var en graa, tæt Regn, der faldt lige ned og med stor Trofasthed gennemblødte alt, en Regn uden Luner, en Regn, der i Længden blev fuldkommen livløs. Den faldt saa absolut ned alle Vegne, ens alle Vegne og med en absolut Ligegyldighed, der gjorde Mennesker iltre. Vrede Tanker jog efter de tunge Tanker gennem Mortens Sind, mens han sad foroverbøjet, dukket for Regnen.

Hans Mor havde slet ikke været ved Vinduet, da han kørte forbi, og han vidste i Grunden nok hvorfor. Hun vilde vistnok ikke, at han skulde se hendes Ansigt, hans Mor, der altid sled og sled.

Og det var Skolemesterens Skyld altsammen. Morten havde nær igen sagt Gedebukken. Det var Skolemesteren, der havde faaet ham jaget saa langt bort, at han højst kunde komme til sin Mor en Gang eller to om Maaneden.

Men, som det dog regnede. Den kom bogstavelig intetsteds fra, den Regn. Den var der af sig selv, og den var der pludseligt, og saa lagde den sig paa Jorden, hvor den intet havde at gøre, fordi Dammene løb over og Grøfterne var fulde. De stakkels Enge, hvor blev de dog mishandlede. Hvad maatte de ikke finde sig i. Siven, Siven, død Siven, Plisk — Plask.... stakkels øde, ensomme Enge.... Morten fornam nu, hvordan Vandet havde fundet Vej bag Sognefogdens Kavaj ned ad hans egen Ryg. Han skuttede sig og gyste.

Vandet løb stridt ned ad Husenes Tage, og hvor blev det af? De stakkels halvt afblegede Træer strømmede af Vand, dængedes af Vand, sølede i Vand. Græsset dybt nede paa Jorden kæmpede for Livet. Hundrede Steder fik Regnen Magt, lavede Damme, lukkede Græsset nede og blev saa ved at regne.... tungt og trist og endeløst og fuldkommen ligegyldigt.... og saa naaede de endelig en stor, ualmindelig velholdt Gaard, der skød Ryg mod Regnen, og den Aften kunde Morten sidde i sit nye Karlekammer og prøve paa at se hjemad gennem de overskyllede Ruder.

Og saa kom da disse Dage glidende, een eneste uendelig foran, men mange, ja, talløse mange bagefter som Sild i en Stime, men hver især fuldkommen rede til at strække sig ud, hale sig ud, naar blot den kom til. Alt var fremmed. Husbonden var fremmed. Folkene var fremmede. Det første, Morten lærte at holde af, var Dyrene, særlig da Hestene, der stod og stampede Natten lang uden for hans Karlekammer. Det blev nemlig ham, som skulde passe dem.

Folkene lod ham gaa. Han var mut og faamælt, og der maatte handles forsigtigt med ham, thi det saas let paa ham, at han var en bomstærk Prygl. Han var ikke gerne i Folkestuen uden ved Maaltiderne, men holdt til i Karle-

kammeret, hvor han.... ja, det var baade til at le sig fordærvet over og til at blive bange for.... havde slaaet et sekskantet Ur op.

Men én Ting skaffede Morten Respekt. Han var villig, flittig og dygtig. Han bøjede sit Hoved saa arbejdsvant som en Plovhest og trak til paa Læsset. Husbonden var striks og yderst pertentlig. Der faldt mange Rettelser af til Morten, men ingen i en Tone, der vakte hans Trods.

Men Dagene draabede.... dryp!.... dryp!....

En Uge bøjede om Hjørnet, men en ny var knugende parat. Han saa hjemad mod Banken, hvor han og Skolemesteren engang havde siddet. Den skjulte Hjembyen. Det blev Vinter, og den tog Sne over sig. Det blev Tø, og den laa mørk som en Jætte. Det blev Foraar, og den blev næsten til intet, i grønt og grønt og grønt.... men da var Morten igen sig selv. Han var kommen saa vidt, at han forstod Dagene, og han begyndte at skimte hen over de Aar, han skulde være paa Bjørndalsgaarden.

Og hvad der var lige saa godt: Nu mod Foraaret var han kommet saa vidt, at han forstod, at nu kunde han endelig læse i Bøgerne. Han havde nok kunnet sluge Røver- og Kærestehistorier, men først nu kunde han læse. Bøgerne blev hans Kammerater, hvilket Skolemesteren havde lovet ham, de engang skulde blive. Først nu læste han, saa han mærkede, hvorledes hans eget Indre omformedes og paavirkedes af kloge Ord og gode Ord. Først nu berigedes han. Mangfoldige Aftener sad han bøjet over de Bøger, som Skolemesteren utrættelig sendte.

En Aften gik hans Dør op og ind kom selve Bjørndalsmanden. I Haanden havde han en Bog.

»Hvad læser du?«

»Jeg læser om Middelalderen.«

»Om hvad for noget?«

»Om Middelalderen i Danmarks Historie.«

»Naa, det er godt. Ved Siden af kan du her læse om noget andet. Der er en Bog her. Er der noget, du ikke forstaar, kan du spørge mig. Det er en Landbrugslære.«

Saa gik han. Morten brændte af Stolthed.

Hans Medtjenere lo af ham, i hvert Fald naar de var mange sammen. Og Latteren steg, naar Talen faldt hen paa det uforstaaelige, at Morten saa at sige hver Uge maatte regne Stykker til den gamle Skolemester, der kom anstigende en Gang imellem, naar han kunde faa Agen. Hvor var det muligt, at Morten, der jo da i Grunden var en pæn Fyr, hverken vilde drikke eller ryge eller lege eller hvad som helst. Han blev kaldt en Torsk. Aabenlyst spottede ingen ham mer. De turde ikke for Morten selv eller for den strenge Husbond. Det var tydeligt at se, at de forskende Øjne, Bjørndalsmanden fra først af havde sendt efter Morten, stadig blev roligere og mildere. Og denne noget mærkelige Fyr, der paa en Gang var brun af Solen og bleg af megen Læsen, denne usikre, ubestemmelige Morten, hvis Ansigt paa en Gang var storliniet og noget brutalt, og dog furet af mange Tanker, der havde kæmpet haardt for at komme frem, havde en Søndag Besøg af Skolemesteren og Karen Marie. Det vil sige, det var slet ikke ham, der havde Besøg, men det blev alligevel ham, der fik det, thi Sognefogden og Bjørndalsmanden sad lige til Halsen i en Hestehandel. Imens Skolemesteren da var et lille Rend indom hos sin Kollega i Skolegaarden her, havde Morten og Karen Marie sat sig paa Diget, der kredsede om Lunden. De saa mod Hjembyen.

Karen Marie var stadig næsten sygelig hvid, Øjnene store, mørke og alvorlige, undersøgende, Haaret kulsort og stærkt, og prægtig var hun af Skikkelse.

Det var Morten, der talte.

Det var nemlig det mærkelige ved den storlemmede Morten, at han ikke mere var saa faamælt, siden han efter Konfirmationen havde faaet Tanker i Hovedet. Og nu vilde han gerne vise sig for Karen Marie. Han havde jo før dukket Hovedet.

»Ja, her sidder jeg saa tit,« sagde han, »og nu skal du bare høre, at den Gang jeg sad her en Aften, da syntes jeg, at alle Folk kom gaaende helt ovre fra Klitterne.«

»Hvad syntes du?« spurgte hun forfærdet og flyttede sig.

»Jo, for jeg skal sige dig, jeg har siddet og læst saa meget om Pestens Tid. De kaldte den Digerdøden. De kaldte den ogsaa den sorte Død. Den tog hver tredje af de Mennesker, som den Gang var her.«

»Det hørte vi ogsaa om i Skolen,« sagde Karen Marie, noget beroliget.

»Det kan godt være,« sagde Morten hurtigt, blev sky og tav.

Fluerne summede og det var Sommer.

»Jeg syntes, det var, ligesom jeg saa dem,« svarede Morten og kom saa smaat frem igen. »Jeg syntes, jeg kunde se, de kom rendende. Jeg syntes, jeg kunde se, de kom henover Markerne og ned over Bakkerne og hen over Engene. Det var, ligesom de raabte. En Gang imellem var der en, der styrtede. Saa skreg de andre og rendte stærkere. Den Gang, de kom til Fjorden, tog de Kaagene og satte over. Men først saa tændte de Ild, Ild, Ild, for at rense Luften og holde Pesten bag sig. Jeg var lige ved at græde.«

Han tav og stirrede ud, som om han saa det igen. Der var længe stille.

Saa foldede Karen Marie Hænderne om sine Knæ og sagde, næsten som for sig selv:

»Er *det* dig, Morten!«

Morten kom til at tænke paa, hvad Karen Marie vel i Grunden havde ment, og han følte en vis Stolthed. Han tænkte ogsaa meget paa Skolemesteren. Mon det var sandt, at den gamle havde villet tage sin Afsked, og at det var ham — Morten — der ligesom havde givet ham et Slags Mod til at blive i Embedet. Men lad det være, som det vil: eet begreb Morten, at Skolemesteren havde villet ham det bedste, og at Skolemesteren var gaaet den eneste og rigtige Vej ved øjeblikkelig — straks — paa Konfirmationsdagen at lære ham at tænke i Fremtid. Morten syntes, at Skolemesteren maatte være forunderlig klog. Morten holdt stadig mere af ham og alligevel — han fik en dyb Medlidenhed med ham.

Pigerne kom og vilde have Morten med. Det var en St. Hansaften i de Dage. Thi skønt Morten var en Torsk, kiggede Pigerne stadig stærkere efter ham, og han mærkede det. Han mærkede det efterhaanden, som det blev ham let at taale al Spot. Han fornam, at de mangen god Gang gerne vilde ændre sig i hans Lignelse og tale lidt dybere og varmhjertet med ham. Han kunde faa ondt af dem, fordi ikke ogsaa de i Tide havde truffet en gammel Skolemester, saadan som f. Eks. Karen Marie og han.

Pigerne kom ind i Karlekammeret. De vilde under megen Leen og Tisken have ham med til Bavnehøj, hvor der skulde være Blus — og naturligvis ogsaa lidt Leg og Dans — to Violiner og en Klarinet — og et dejligt Vejr — og han var jo aldrig med — og for en Gangs Skyld.

Han fornam, at de vilde i Grunden saa inderlig gerne have ham med. Saa gik han hen, tog sin Trøje og fulgte.

Sommeraftenen var lun og stille. Blusset spragede og knitrede, og mens Landet langsomt trak Dæmring over sig, steg rundtom efterhaanden smaa Lysprikker frem, Ly-

stigheden ved Bavnehøj tog til. Musikken spillede, og Dansen skulde begynde. De pyntede Piger vrimlede mellem hverandre og lo saa smittende. Morten hørte det eller rettere: han anede det kun, thi som Larmen steg, lagde en underlig fremmed Døs sig saa mærkeligt om hans Hoved. Det var, som om Taagerne, der nu begyndte at hvidne de lave Enge, langsomt ellebandt ham. Hvad var det! Hans Hjerte var saa tungt. Alt blev ham saa uvirkeligt. Han ledte efter noget, vistnok efter sig selv.... indtil en flammende Hede gennemfo'r ham saa pludselig, at han fornam den som en skærende Smerte.

Da kom det. Da vidste han, hvad han hele Tiden havde tænkt, uden selv at ane det. Han mærkede endikke Larmen, der fyldte Alverden. Nej, han fornam i en uhyre Ensomhed, at det var, som om et af hans Sjæls Øjne — som Skolemesteren talte saa meget om — igen havde aabnet sig i et lynende, næsten vildt Blink. Han saa kun et. Han hørte kun et. Han sansede kun et eneste: at Karen Marie var der jo slet ikke.

Saa drog han sig tilbage, saa ubemærket som muligt. Ingen maatte sige noget, tale til ham. Ensomheden vilde han beholde, thi i den var hun, og han krøb snart sammen i den fjerneste Krog af sit Karlekammer. Her skulde han prøve at tænke.... at tænke.... at tænke.... og kunde ikke.... og kunde ikke.... og Tik—Tak—Tik—Tak.... Skolemesteren!

Han næsten stormede ud.

Saa er da Sommerdagens sidste Lysning slukket i Vest, og den allersidste stille Luftning har lagt sig til Hvile et eller andet Sted i Natten. Men ude i de milevide Enge vanker en forvildet Mand ganske alene.

Han kan endnu skelne Knopurten, som staar paa Vej-

kanten og nikker et mildt og søvnigt God Nat, og han bliver staaende og ser paa den — eller maaske aner han slet ikke, at den er der. Men han stirrer gennemborende mod Jorden, sætter sig ned og begynder at tale indtrængende med sig selv.

Han er nemlig en Mand, som er ude i et meget vigtigt Ærinde — formodentlig det vigtigste, mens Jorden har staaet — og dog ved han i Grunden slet ikke, om han har noget Ærinde noget Steds hen. Det er den mest indviklede Sag.

Her er intet uden Græs, tæt, kort, saftigt Græs og en højhimlet, vældig Stilhed. Stilheden spadserer omkring herude, og den lægger sig ned, hvor det skal være. Manden synker ind i den, men han rejser sig alligevel op i samme Nu og gaar saa i første Øjeblik til begge Sider paa een Gang, hvorefter der sker noget kraftigt, thi han stikker i Løb og er saa kun en Prik i de endeløse Enge.

I en vis gammel Skole laa imidlertid en gammel Skolemester og skulde gerne sove, men han kan ikke, thi det er en af de Sommernætter, da han mærker, hvordan alt derude rækker sig, vokser, er i den selvfølgeligste Ungdom og snakker sammen. Et Vindue er slaaet op og han hørte en Passiaren af alt derude i Haven. Men inde i Værelsets Lummerhede laa han selv og visnede, og han kæmpede med sig selv for at finde en Dulmen i en Bøn for det kommende.

Saa mørknede det i Vinduet.

Han blev ikke bange. Han blev i Grunden aldrig bange, naar han var alene. Han havde ingen Fodtrin hørt, men vendte et roligt Ansigt mod Ruderne og kendte øjeblikkelig Mortens store, magre, faste Skuldre.

»Naa, er det dig,« sagde han, men derefter satte han sig pludselig op. — »Er der noget i Vejen?«

»Skolemester!«

Det var en underlig forpjusket, ængstelig, tryglende Stemme, der talte, og saa tav den.

»Ja, men da i Guds Navn!«

Nu sad den gamle op i Sengen. Om et Nu vilde han være ude paa Gulvet.

»Ja, men jeg har ingen Ting gjort,« sagde Morten. »Jeg er blot ude.... jeg rendte jo blot herover, fordi jeg kom i Tanker om.... jeg, for det er jo blot fordi.... hvad saa!.... Skolemester! Hvis jeg nu gik til Sognefogden og vilde have Karen Marie?«

Han raabte ikke, han havde snarere lidt vanskeligt ved at faa Ordene frem, men disse sidste Ord fyldte Kammeret indtil de sidste Kroge. Begge mærkede det.

Han havde vel ventet, denne dumme Fyr derude, at.... ja, hvad ventede han, naar Tiden stod stille og han formelig havde Fornemmelsen af, at nu stod han paa Hovedet inde i Skolemesterens Kammer.... han havde i hvert Fald ventet, at Skolemesteren havde svaret saa hurtigt, saa hans Ord dansede.... han havde vel ventet.... ventet.... ventet....

Men det var saa stille derinde i Mørket. Der skulde være Tid til, at et meget stort, kærligt Smil kunde trække op over Skolemesterens Ansigt, mens han laa og manede et Sommerdagsbillede frem for sig selv, thi det, som nu fortælles, var vel sket for fjorten Dage siden: Vognen kørte bort fra Bjørndalsgaarden, Sognefogden i den forreste Agestol, Skolemesteren selv og Karen Marie i den bageste. Sognefoged, Skolemester, Heste, Vogn og hele Landskabet bogstavelig sov af Hede, mens en vis Skolemester fik en Stump Øje op og saa da Karen Marie sidde bagvendt i Agestolen, stirrende stift og ufravendt efter en sort Streg, som stod op ad Bjørndalsgaardens hvide Ladelænge, og som formodentlig nok var en vis Morten — og samme Sko-

lemester saa fremdeles, at Karen Marie blev fuldstændig pæonrød, da hun følte sig opdaget — pæonrød og rasende — raadvildt rasende — saa selv en gammel Skolemester maatte komme i Tanker om, hvad stort og mærkeligt der kan ske en mærkelig Sommerdag — og maatte smile med et meget stort, kærligt Smil, mens han igen lukkede Øjnene — — det selvsamme Smil, der nu stod paa hans Ansigt derinde i Sovekammerets graa Mørke og efterhaanden syntes at blive saa gladelig uendeligt.

»Morten!«

»Ja!« svarede Morten og holdt for et Øjeblik op at tumle rundt i Vinduet.

»Nu kan du gaa op til Sognefogden og fortælle ham, at i alle de Aar efter din Konfirmation har du været første Mand ved Drik, Gilder og Balfalderaer.«

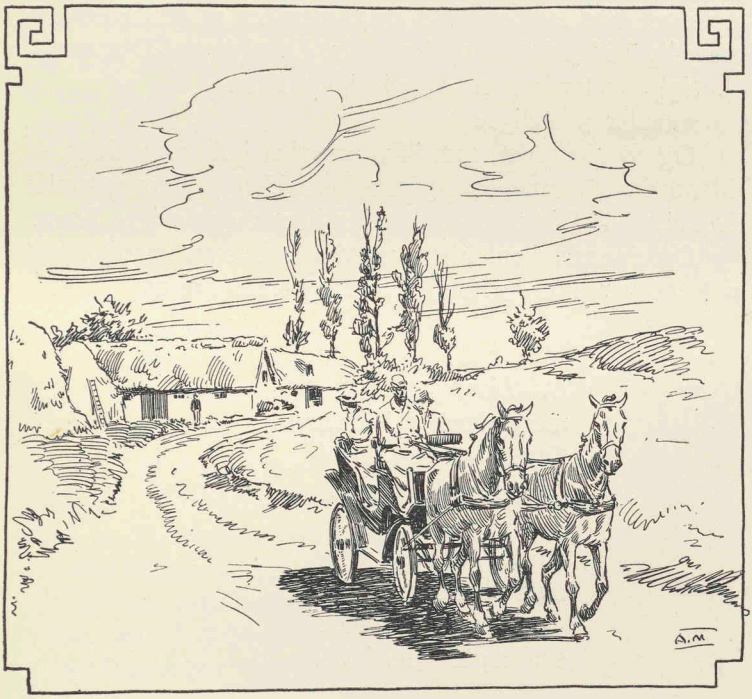
»Ja,« sagde Morten.

Indefra Sengen hørtes en lille, klukkende, kærlig Latter.

»Morten, dit Fæ, du staar og sover! — Nej, det, som sker i Nat, er ganske simpelt ikke andet, end at du kommer og kræver en uhyre stor Løn, og nu kommer det an paa, om du har tjent den. Hvem er du, Morten, og hvad er du! — Skudsmaalet! Hvis ikke du i alle disse Aar havde været saa rasende paa en gammel Skolemester, fordi du skulde lystre ham, saa tror jeg, Sognefogden vilde have set klogt paa dig, naar du kom, og Karen Marie nu vilde have set forbavset paa dig!

Nu ved vi alle, at du er en Mand, Morten, og at det er Mandens ubrudte Kraft, der banker paa. Saa længe du lever, vil det stadig klarere gaa op for dig, hvad din Ungdoms Prøvetid for dig har haft at betyde. Jeg tror saa sikkert, at du nu i Sognefogden vil finde en god Mand, og jeg er fuldkommen sikker paa, at Karen Marie venter dig. Gaa saa! Jeg er saa glad! Nu vil jeg sove!«

Han var borte saa sporløst som et Sommernatssyn. Han var borte saa hurtigt, at Skolemesteren egentlig i en Tiendedel Sekund var smækfornærmet. Langs alle Veje gaar han. Han er alle Steder og ingen Steder, og han har ikke Jord under sine Fødder. »Venter paa dig!« Han finder

selvfølgelig aldrig Vej. Han kan ikke fornemme sig selv, ved ikke, hvor han har været og faar kun en svag Bevidsthed, da Engenes Taager lukker sig om ham.

Tænker han da paa Skolemesterens Fortællinger om Overtroens sælsomme Skikkelser. Føler han, at Kongen deroppe fra Bakkerne sender sine vigende Døtre imod ham

for at drage ham ned i det drømmetunge Rige. Nej, han tumler kun med et eneste:

»Venter paa dig!«

Og han kommer væltende ud af Taagerne, og her maa han endelig standse. Maanen er staaet op, og her ligger Landet, i et Hav af Lys. Han ser i et skærende Nu, at dette er ikke Nat og ikke Dag, men det er en Glans, en ubøjelig Vidunderglans, der lever. Og dybest i Glansen et Ansigt, der tordner et »Holdt« imod ham.

»Venter paa dig!«

Og da skete det, som ikke var sket i Aar og Uger og Maaneder. Overvunden, grænseløs lykkelig, ydmyg, kaster han sig ned, fuldkommen slettet ud foran den eviges Trone.

Og da han kom hjem, maatte han, hvor meningsløst det end var, mindes en af Skolemesterens Sange.

Da Livsdagen lued
med Straaler i Dans,
Gudslyset jeg skued
i blegnende Glans.

Da Dagen, den vilde,
mod Tusmørket gled,
Gudslyset, det milde,
saa sagte fremskred.

I Nattimer sene,
da Bælgmørket faldt,
Gudslyset alene
gav Glansen til alt.

Han mærkede, at den Nat voksede han.

Det kan meget vanskeligt siges, hvis Skylden var. Sognefogden sad ved Enden af Bordet og læste i en storstilet Salmebog. Han havde længe haft Brillerne skubbet op i Panden. Nu sad de rolig paa Næsen. Øjnene saa nedad, og der var stille i Stuen.

Morten sad paa Langbænken med Ryggen til Vinduet, som Karle sidder, naar de en Søndag Eftermiddag kommer i Besøg hos deres forrige Husbond, og han har vel nok sagt noget engang, men nu sagde han ingenting, og Karen Marie sad saa underlig ubevægelig bøjet over sit Sytøj henne ved Kakkelovnen i den ældgamle Armstol, som havde været hendes Oldemoders.

Hvis sandt skal siges, hørte Morten efter den gamle Bornholmer. Dens Tik—Tak blev stadig langsommere.... langsommere....: Ding—dang.... som var det en tung Klokke, der fyldte al Stilhed med Sorg. Han saa saa indskrumpet og forknyt ud, den store Morten, og hans Øjne saa ingenting, thi de stirrede kun ligeud; ikke et Menneske skulde anet, at Karen Marie var i dem, og dog saa han hende hele Tiden, siddende i Armstolen — sort, nydelig Kjole, hvidt Forklæde, blegt, stille Ansigt under det sorte Haar.... fuldkommen utilnærmelig og saa forfærdelig pæn, at det engang imellem gav et Ryk i Morten, thi det var vist bedst, at en Fyr som han luskede af igen.

Og han vilde ogsaa godt gaa. Han vilde gerne forsvinde, men han kunde jo ikke.

Stilheden har dog ogsaa sin Tid, og saa siger endelig Morten:

»Staar jert Korn godt paa Langagrene i Aar?«

Det var ikke sagt til nogen bestemt. Sognefogden læste hørligt. Nu læste han en Kende højere, og det blev da Karen Marie, der svarede:

»Jeg tror, det staar godt alle Vegne.«

»Ogsaa paa Toften?«

»Ja, hele Vejen — det jeg ved.«

»Naa!.... Ja!«

Ja, saa var jo alt dette sagt, og nu skulde der siges noget mere, hvis der da naturligvis var noget mere, og Hjælpen kom fra Sognefogden, som mærkeligt nok altid hørte, hvad der blev sagt, selv naar han læste højt.

»Jeg tykkes, I kunde gaa ud og se ad.«

Saa læste han igen.

»Det kan vi godt,« sagde hun meget roligt og stak Naalen i. Morten forstod i Grunden ingenting, men da hun rejste sig, rejste han sig ogsaa og drev raadvild og meget forskrækket bag efter.

Først ned langs Rugen — saa langs Havren — saa langs Kløveren — med Bemærkninger hist og her — skønt ingen af dem saa paa Ageren. Hun foran, han bagefter, thi der var kun en Sti, og saa var de ved Fjorden.

Den vuggedes saa langsomt og stille mod Land og var i Dag saa uigennemsigtig, bleg og uendelig til begge Sider. Luften var lindere her, og de satte sig i Tangen. Morten kom netop til at sidde saadan, at han fjernt ude kunde skimte Engen, hvor han de mange Aar gik som Kærdreng.

Saa skulde der siges noget, og Karen Marie mindedes med en ganske uhyre Tydelighed, hvordan Morten derovre ved Bjørndalsgaarden aldeles pludselig havde taget Ordet og talt om den sorte Døds Tid — talt, saa hun næsten i en Slags Smerte havde husket det hver eneste Dag siden, ja, om ærligt skulde være, saa at sige hver Time.

Nu var det ham, der var Gæst, og hun vilde gerne være som han og sagde derfor med stor Anstrengelse:

»Jeg har, Morten, lige læst en Vise om Vandet.«

»Naa!« sagde Morten og tog sit Blik fra Kærene for at fæste det paa hende. — »Er det *en,* du kan?«

»Ja, det er, og jeg vil ogsaa godt sige den.«

Derefter ændrede hun Stemme, som et Barn i Skolen ændrer Stemme, og sagde:

»Saa du en langelig Bølgetagfat
dybt i den danske Skærsommernat.
Bølgerne stille og skiftende mange,
nynner og nynner de evige Sange,
glitrer og vugges og drages mod Land,
dør i et Brist paa den favnende Strand,
svinder til intet, idet de dør hen,
ler kun og smiler og kommer igen.
Maanestraalerne glitrende tyst
springer paa vuggende Vande mod Kyst
lyt, thi nu leger de vældige Vande
Evighedslegen ved Danmarks Strande.«

Hun saa ud over Fjorden. Sommerdagen var saa blikstille.

»Jeg kan se hen i Kærene,« sagde han lidt efter, »og jeg kan godt mindes, hvordan det gik til en Sommernat derude.«

Og mens hendes blege, mørkøjede Ansigt stivnede, indtil det tilsidst blev fuldkommen ubevægeligt, fortalte han om, hvordan han hentede Tejnen og tyede ind til den sortbrogede Kvie. Han fortalte helt stilfærdigt og helt sandfærdigt. Han skjulte ikke sin Drengeangst. Han kom til at holde saa usigelig af hende, mens han fortalte, og hans Tillid til hende voksede, saa den næsten gjorde ham syg, mens hun saa Dødsens stille sad og lyttede.

Han gik videre, og i et mærkeligt Mod, og i en usi-

Axel Mathiesen

gelig Følelse af, at han stadig nærmede sig hende med stærke Skridt, fortalte han, hvordan Skolemesteren med Magt havde draget ham med sig og gjort Akkord med ham.

»Har du da aldrig narret ham?« spurgte hun.

»Aldrig!«

Da vendte Karen Marie Hovedet bort og skjulte sit Ansigt.

»Som her er pænt,« sagde hun fuldkommen roligt, mens hun syntes at stirre ud mod den fjerne Horisont, hvor Fjord og Himmel gik ud i et, og den stakkels Morten var nær ved at tabe Besindelsen, thi han anede ikke, den store Morten, at dette var hans Livs vigtigste Øjeblik. Han anede ikke, at dette »Aldrig« formelig med Vold kastede hende ind i hans Favn. Han var saa stor og saa utrolig dum, som han altid var, naar han var sammen med Karen Marie. Han var saa dum og saa modløs, at han gennemkrammede et Stykke kostbart Papir, som han havde i sin Lomme, og som han havde tænkt sig engang at vise Karen Marie, og det var netop Skudsmaalet fra Bjørndal. Ak, hvor havde det været ham en Skat, siden han havde faaet det, og hvor havde han siden haft Tillid til Skolemesteren. Men nu forstod han saa meget des bedre, at det betød jo ingen Ting.... betød jo ingen Ting.... han følte sig med et saa tom og træt og blev næsten glad, da Karen Marie rejste sig. —

Sognefogden havde nok faaet sig en lille Lur. Han stod henne ved Klokkeskabet og ledte, idet de kom ind.

»Morten, har du ikke en Skraa?«

»Skraa!« Det var Karen Marie, der svarede, og der var en saa uudsigelig Foragt i Stemmen, at Sognefogden fornam, at han skulde skamme sig, hvilket han aldeles

ikke vilde, hvorfor han vendte sig helt om mod Karen Marie:

»Skulde der være noget i at skraa?« spurgte han i højeste Forbavselse og i højeste Grad parat til en stiv Skærmydsel, men han fik hurtig sin Mund lukket.

»Ikke har han skraaet,« sagde Karen Marie med det hvide Forklæde og den hvide Faldhat — Sognefogden saa godt selv, hvor inderlig nydelig hun var — »og ikke skal han skraa. Det skal du ikke lære ham.«

»Jeg!« brølede Sognefogden. »Hvad er der i Vejen! Jeg!! Jeg spurgte jo blot.... naa.... hm.... ja!«.... Saa stak han den ene Haand i Bukselommen, og da det ikke var nok, saa den anden. Han gabede op og ned ad Karen Marie, som om hun var en fremmed Dame, der kom for at besøge ham, og Karen Marie vidste ikke sine levende Raad, thi hun var alligevel den, der først mærkede, at nu kom det.

Som sagt, der var ingen, der begyndte, men nu kom det alligevel. Det kom med en Vælde, som det uafvendelige kommer, og Karen Maries første Tanke var at flygte, men den var ikke tænkt ud, før hun vidste lige ned i det dybeste af sin Sjæl, hvor inderlig nødvendigt det var at blive netop nu og hjælpe Morten. Hun prøvede paa at samle sig og gjorde det saa voldsomt og med en saa uhyre god Vilje, at hun ligesom sprængte sig selv i samme Nu.... og da hun først fik begyndt at græde, da blev Stunden endnu alvorligere, og hendes Hjærte var ved at briste. Hendes Hjærte var ubrugt, men nu gjaldt det.

Sognefogden saa et Øjeblik ud, som om han vilde overfalde Morten, fordi Karen Marie græd, men et Blik paa Mortens Ansigt fik ham til at mindes den store, klodsede, trofaste Dreng, han en Gang havde haft i sin

Tjeneste, og nu anede han, hvad der trak op. Mens han gik hen til sin Plads ved Bordenden, trak det op til en Slags Smil i hans Ansigt, et Rævesmil, som han ellers kun havde paa, naar han gjorde en Hestehandel.

Morten græd ikke. Øjnene var iagttagende, aarvaagne, dybt kloge, rettet mod Sognefogden. Men derfor var det alligevel, som om Spændingens Graad laa i alle hans Træk. Han kæmpede for at finde Ord, han kæmpede for at finde Hjælp, og netop i dette Øjeblik sprang næsten selvfølgelig det mest velsignede Billede frem for hans Sjæl:

»Skolemesteren.«

Og netop i det næste Øjeblik syntes han næsten selvfølgeligt at se det samme gamle kærlige Ansigt smile:

»Skudsmaalet.«

Ja vel er det fattigt, saadan et Stykke dumt Papir. Det er saa bundelendigt, naar man breder det ud. Men Morten havde Mod, thi bag Papiret saa han stadig den gamles Ansigt. Han rykkede op langs Bordet og kom saa nær, at han kunde række Papiret til Sognefogden, der meget beredvilligt tog imod det, thi hans Tanker var i Øjeblikket gaaet i Staa, og han havde ellers ikke noget at bruge dem til. Han tog Brillerne paa, saa paa Underskriften, trak Vejret meget dybt, thi hans eget Væsen var for Øjeblikket lidt i Urede, saa paa Morten, og kiggede derefter igen i Papiret, som om han var bange for at brænde Øjnene.

»Hvis nogen har Brug for en Bestyrer til en betroet Plads, da skal undertegnede indestaa for....«

Sognefogden læste halvhøjt, saa alle hørte, drog Vejret tungt, tog sine Briller af, satte dem straks paa, saa paa Morten og flygtede saa med Blikket ud i det fjerne....

Anede han, som den kloge Mand, han var, hvilken Selvfornægtelse der laa bag Skudsmaalet. Saa han den store, klodsede Morten, i Kamp med sig selv, ubøjeligt

skride frem mod det Maal, han vilde naa i Dag, netop nu. Ingen ved det, og ingen faar det at vide. Var det maaske et tungt Øjeblik for ham selv nu. Ingen ved det, og ingen faar det at vide. Men da hans Blik kom tilbage, var det kun stille og mildt:

»Tag saa min Trøje, Karen Marie, saa kan vi gaa en Vending ned til An' Kjestin.«

Der kom en Sommernat efter dette.

Der kom en lun, stille, legende Sommernat, da Morten vandrede langsomt af Sted eller svæver han, thi ved hans Side gaar en rank een i sort Kjole, hvidt Forklæde og ingenting paa det sorte Haar.

Hun følger paa Vej, og Morten har stadig hendes Haand i sin. Hver Gang nogen kommer dem i Møde, tager han haardere fat, men hun gør end ikke Forsøg paa at drage sin Haand tilbage, og han undrer sig. Han forstaar snart ingenting mer i Verden, men han er saa fuldkommen ligeglad. Han har nok at gøre med at gaa her ved Siden af Karen Marie og fornemme, at hendes Haand ligger stadig i hans.... ja, stadig i hans.

Sommetider bliver han vild af Skæk, fordi det ikke er sandt, men i samme Nu nynner det i hans Sjæl, nynner som aldrig før.... og mon det ikke smittede, thi pludselig vendte hun et stille Ansigt imod ham, gav ham et Smil, der ligesom sluttede ham ind i Lykke, og begyndte derpaa selv at nynne, men næsten uhørligt. Og skønt han jo næppe kunde drage sit Vejr, fordi han bar paa en Verden af Jubel, brummede han dog med, thi det blev til en af Skolemesterens Sange.... nu laa vel den gamle derhjemme og slumrede:

Har du set de vide Egne, naar en Sommersol gaar ned?
Har du set, hvordan de hæves mod et Skær af Evighed?
Har du set den sidste Skælven svinde hen i Eng og Krat?
Har du bøjet dig til Hilsen — det er Danmarks Sommernat.

Har du set den sidste Luftning standse i sin lette Flugt,
synke ned blandt tavse Blomster, der staar tyst med Øjet lukt.
Hundred Tusind sære Drømme da begynder en Tagfat
over disse stille Egne — det er Danmarks Sommernat.

Blege, smidigt bløde Taager dukker da af Engen frem.
Elverkongen ler og bygger paa sit hvide Koglerhjem.
Vogt dit Øje, stille Vandrer, thi faar han først Dansen sat,
Elverpiger ler imod dig — gennem Danmarks Sommernat.

Blegt og spejlblankt ser du Havet langs en hvid og ensom Strand.
Men derudefra en Tone klinger længselsfuldt mod Land.
Fra det ukendt fjerne er den, og den slukkes vildt og brat.
Det er Havfrusangens Klage — gennem Danmarks Sommernat.

Vildt du lokkes, og du drages, og du stivner i et Gys.
Alt er dunkelt, men det svømmer i et Himmelhav af Lys.
Alt er lydløst, men det pusler overalt i Eng og Krat.
Alting bliver et Vidunder — det er Danmarks Sommernat.

Det var Meningen, at Morten nu skulde søge sig Plads paa en Gaard og tjene sig Penge. Karen Marie og han gruede hver Dag for Adskillelsen, thi Morten kunde let komme langvejs bort. Han maatte jo hen, hvor Lønnen var

størst. Der var ikke noget at gøre ved den Ting, men da Morten var hjemme en Vinterdag, blev Beslutningen alligevel ændret.

Karen Marie og han var hos Skolemesteren, der i sin Lykke over dem var endnu mere stille end ellers, men hvor voksede man ikke selv i Kærlighed til hele Guds vide Jord, blot ved at være sammen med ham. Han spillede en Del, som han plejede, men da han i Aftenens Løb begyndte paa en af sine Barndomserindringer for anden Gang, fortalte, som om han atter levede med i dem, mens han glad hentede dem dybt nede i en aarelang Forglemmelse, da saa de to paa hinanden i en pludselig lammende Skræk. Da opdagede de, at Skolemesteren syntes blegere og mere træt, og de glemte sig selv for at se paa ham. De mente tilsidst at kunne se, at der selv over hans Bevægelser var kommet noget uvirkeligt. De fik en Følelse af, at den sidste Fjende maaske allerede var gaaet gennem disse Stuer, mens den gamle dog sad i den dybeste Fred og intet anede.

Morten tog Mod til sig og spurgte i paataget Ro: »Er De ikke rigtig rask?« og den gamle smilede som et Barn, men altfor barnligt. Da de to gik hjem, blev de en Stund staaende i Samtale ved Havediget, og da de kom ind, fæstede Morten sig til Sognefogden for den Sommer.

Til Maj holdt Morten sit Indtog, men da havde Skolemesteren ligget paa Hospitalet i tre Uger. Allerførste Søndag stillede Morten hos ham. Han havde maattet gaa halvtredje Mil for at komme frem, og han skulde gaa halvtredje Mil tilbage.

Den gamle var mærkelig rolig. Hans Tanker kredsede kun om et eneste:

»Jeg vil saa gerne hjem.«

Han laa paa Enestue og var lidt ængstelig ved Ensomheden om Natten.

»Morten! Maa jeg komme hjem! Morten! Tal med dem allesammen. Kan du ikke sørge for, at jeg kommer hjem.«

Men alle Vegne fik Morten at vide, at den gamle vilde have bedst af at blive. I den følgende Tid var han i Byen hver Søndag, men altid, altid det samme:

»Morten! Maa jeg komme hjem.«

Naar Morten gik bag Øgene i Marken, gled hans Blik vel de Hundreder og Tusinder Gange mod Købstadens Taarne. Derude laa den gamle, og —:

»Maa jeg komme hjem.«

Og da blev Mortens Kærlighed til den Mand vild. Han brød overtvært. Han tog Ansvaret, fæstede en Sygeplejerske, lovede sig selv, at alle hans Nætter skulde tilhøre den gamle, og en Dag holdt da Hospitalets Sygevogn udenfor Landsbyskolens Dør.

Skolemesteren var ængstelig for Hjemturen, skønt Morten fulgte ham, men da han laa i sin Seng og saa sig om, sagde han:

»Dette er den gladeste Dag i mit Liv.« Men derefter begyndte saa Kampen.

Sygeplejersken var hos ham Dagen ud, men naar Klokken slog otte, mødte Morten. Hans Seng stod i Sovekammeret tæt op til Skolemesterens, og den gamle tog stadig mindre og mindre Hensyn. Det skete ofte, at Morten flere Gange i Timen maatte op af Sengen, mest for at se paa Termometret, thi den gamle frøs altid.

»Ja, Dødskulden!« sagde Sygeplejersken.

Han forlangte stadig flere Tæpper, skønt han dampede af Varme. Morten maatte trættes med ham og blev ofte drevet saa vidt ud, at han stod med Taarer i Øjnene. Men den gamles kærlige Sind fornægtede sig ikke. Faldt Talen

paa en og anden, kom altid Skolemesterens Spørgsmaal:

»Fryser han ikke?«

Det var næppe til at holde ud. Dybere og dybere gled han ind i de mørke Lande. Hallucinationerne kom:

»Morten, du maa undskylde, at jeg ikke kan lide store Haner. Kan du jage dem ud.«

Og Morten maatte af Sengen og gøre Tegn, som jog han Hanerne ud. Den gamle vogtede spændt paa ham.

»Fik du dem ud allesammen? Fik du Dørene lukket? Staa op igen og se efter.«

Og Morten gik, som Barnet vilde gaa for sin Moder. Imens blev han stadig mere udvaaget og udmattet. En Aften, efter at han havde vaaget en Maanedstid, saa Sygeplejersken vist paa ham og bad ham gaa igen.

»Nej, jeg vil forsøge først,« sagde han.

Han varmedes stadig til sit Hjertes Dyb af de Ord, Skolemesteren havde sagt en Morgen:

»Morten, jeg glæder mig altid saadan til at komme i Seng.«

Den gamle laa jo ganske vist altid, men naar Morten ved Aftenstid trinede ind ad Døren, »gik de i Seng«.

Morten havde en Følelse, som om en Del af hans Hoved var borte, og han følte sig stadig mere syg. Snart var han fuldkommen overbevist om, at selv om den gamle nu kaldte, vilde det ikke være ham muligt at staa ud af Sengen, men da skete det i Fortvivlelsen, at han faldt paa at folde sine Hænder, og i en Kærlighed, der voksede og voksede ud over alle Grænser, hvilede hans Blik paa det blege, døende Ansigt, og han naaede for et Øjeblik i sit Liv ind i det mærkelige, som man kalder det helt uselviske:

»Gud Fader,« bad han, »han kan ikke undvære mig! Vil du slaa mig, saa vent en Maaned — og slaa saa!«

En halv Time efter var han rask, og den Nat glemte han aldrig siden. —

Skolemesterens Bøn var en Gang imellem et rastløst: »Herre! hjæp mig! — Herre! hjælp mig!« — vel ti Gange. Undertiden begyndte han ogsaa paa Fadervor.

»Fader vor! du, som er.... nej, jeg kan ikke.« Men saa tog den store Morten øjeblikkelig fat. Mangen Gang laa han paa Knæ ved den gamles Seng og bad, mens den gamle trofast sagde efter.

Tungest blev det, da Morten omsider opdagede, at den gamle nu ikke længere kendte ham.

»Hør,« sagde han en Nat, »hvad tror du, Morten vil sige, naar han hører, at du gaar her og plejer mig.«

Morten stod, som om han havde faaet et Slag i Ansigtet. Han fik en kold, tilintetgørende Tanke, at nu maatte saa hans Gerning her være slut, og han begyndte at føle en lammende Træthed, men et Blik paa det ensomme, forladte, døende Ansigt, drev Blodet tilbage til hans Kinder, og han holdt ud, indtil Skolemesteren en Sommernat endelig blidt og stille lukkede de trætte Øjne.

Da Morten den Morgen, tung og selv næsten som livløs, kom traskende hjem, skete der noget, som aldrig var sket før. Var det nu, fordi Morten var blevet hulkindet og udmagret, som om han selv bar paa en Sygdom? Var det, fordi hun vidste, han havde mistet den, der havde været ham den aldrig svigtende Tilflugt? — Nej, men den stille Karen Marie saa klogt nok, og hun havde forlængst forstaaet, hvordan den sidste Rest af Raahed og brutal Natur nu hos Morten forsvandt gennem en uhyre Lidelse. Hun forstod, at selv gennem sin Sygdom havde Skolemesteren rakt en Haand mod sin Dreng og givet ham det sidste Skub

frem. Hun havde elsket den Morten, som kom hjem til Maj, men den stille, tavse Morten med den urokkelige Selvfornægtelse var hende dog tusind Gange kærere. Altsaa var Morten den, der aldrig svigtede. Altsaa havde det bristende Haab, Smerten og den haabløse, men derfor aldrig opgivne Kamp, kun lutret ham, som i Forvejen havde hendes Kærlighed. Hans Sjæls sidste Øjne var aabne. Der var intet af Drengen tilbage, intet af Ungersvenden.... han, som kom gaaende, bleg og stiv i Ansigtet ovre fra Skolemesterens Dør, han var en Mand, var han end endnu ung af Aar. Selv var hun tung i sit Sind og havde dog aldrig i sit Liv været saa lykkelig. Morten havde jo bestaaet den sidste haarde Prøve. Hendes Tillid til ham var blevet urokkelig, hendes Kærlighed saa jublende uendeligt sikker. — Og derfor skete der det, som aldrig var sket før: Det var den stille, altid saa dybt tilbageholdende Karen Marie, der med udbredte Arme gik mod Morten og fangede ham ind i sin Favn.

De havde været forlovet i et Aar. Men først paa denne Dag forstod de, at de var det.

Og nu ligger da Skolemesteren paa Kirkegaarden, og hans Grav passes af Morten og Karen Marie. Den er for de to som en Slags Hjem. Der blev ikke mere Tale om, at Morten skulde ud at tjene Penge. Før Sommeren var forbi, var han og Karen Marie gift. Men det blev kun et stille Bryllup. Om Eftermiddagen var de ved Graven. Det syntes dem, at den gamle da paa en Maade var med.

Hans Bøger staar i Sognefogdens Storstue. Morten og Karen Marie ser til dem hver Dag. Hun føler sig ikke forurettet ved at være Vidne til sin Mands uforanderlige, næsten tilbedende Ærbødighed overfor den gamle. Hun ved for hver Dag bedre, hvem Morten er. I stille Timer har hun Gang paa Gang tænkt sig igennem hans Ungdoms Histo-

rie, og hun har bøjet sit Hoved i Skræk. Tænk, at hun, netop hun, var Lønnen.

Men i Sommeraftener, og i Vinteraftener med, naar Stormen sukker tungt derude, og alt er Ro derinde, sidder de ofte med hinanden i Haanden. Paa Væggen hænger Skolemesterens Ur: Tik—Tak! — Tik—Tak! — —Frem—ad! — Frem—ad! Men naar Stilheden bliver dybest, skimter de allerede den Tid, da de med hinanden i Haanden i Tro og Tillid skal høre, hvad den gamle hørte gennem mange, mange Aar:

Hjem—ad! — Hjem—ad!

Husker du?

DENNE Historie foregaar i gamle Dage, den Gang man troede, at St. Peter stod og vogtede de vældige Kobberdøre, som fører fra Skyerne ind i den store Himmel.

Der var en lille Dreng, som hed Anton. Han blev syg, og da han døde, begav han sig paa Vejen op mod Himlenes Port for at spørge Vorherre og St. Peter, om han ikke maatte komme ind. Hans Moder, som var død for over et Aar siden, boede jo deroppe. Det vidste han sikkert. Thi bedre Moder var der nu ikke paa Jorden. Og saa gik han opad.

Levende Mennesker ser ikke denne Vej, men de døde ser den med det samme. Den er lang og lige og gaar stadig opad. Høje, mørke Træer staar paa begge Sider, og oven over er der saa stille, som paa en Kirkegaard.

»Jeg vilde alligevel ønske, at der ikke var saa lang Vej op til Vorherre,« sagde den lille Anton og traskede af Sted.

»Jeg synes næsten, jeg er noget bange for at komme op igennem alle de Skyer, som vælter deroppe. Jeg er saa ene. Er her da virkelig slet ingen?«

»Jo, een er her,« lød en Stemme inde bag det mørke Løv, og mellem to Stammer kom der et Hestehoved frem. »Her har jeg ventet paa dig. Jeg har vidst, du vilde komme, og jeg vilde sige dig et Par Ord. Du husker mig jo nok igen. Jeg er Blis. Husker du de Gange, du kom og gav mig Brød. Husker du den Aften, jeg var trukket langt ud i Engene, og Karlene glemte at flytte mig. De mente, at jeg fik at vente, men midt om Natten kom du gennem Taagerne, som du var saa bange for, og sørgede for mig. Men husker du først og fremmest alle de venlige Tanker, alle de venlige Ord, venlige Kærtegn, du altid havde tilovers for mig. Maaske du ikke husker det altsammen, men jeg har intet glemt, og her stod jeg og ventede paa dig for at bære dig op til Kobberdørene. Det er min Tak.«

»Jeg er sandelig ogsaa saa glad, at du kommer, Blis, for jeg var saa ene, men jeg kan da ikke forstaa....«

»Lille Anton! Du maa ikke bryde dig om, hvordan jeg er kommen her. Du skal kun være glad, og du skal tro, at jeg er den gladeste, fordi jeg nu kan hjælpe igen. Men nu skal du forresten vist se dig for, thi der kommer nok flere.«

»Ja,« sagde Anton, som sad paa Ryggen af Blis og holdt med den ene Haand fast i dens Manke, imens han med den anden skyggede for Øjnene. »Jeg kan se, der er noget, der begynder at rejse sig op langt borte paa Vejen. Det var da underligt! Hvem er det? — Hektor! — Aa, lille Hektor! — Nej! Nej! Er det dig?«

Hektor rejste sig og hilste. Den stod paa Bagbenene, stor, sort, langhaaret, laadden og med et Par Øjne, der af Glæde laa dybt i dens Hoved.

»Det er mig. Jeg har ventet dig længe. Jeg vilde ogsaa med dig til Kobberportene. Jeg maa endnu engang sige dig Tak for sidst. Kan du huske, naar vi legede. Husker du, at du puttede Brød i en Tændstikæske og morede dig ved at se, hvorledes jeg kunde knase den for at faa fat i en god Bid. Husker du, at du kom Kød i en Gryde Vand og fik mig til at stikke Snuden i lige til Ørene for at fiske Stumperne op. Du lo, saa du trimlede, thi alt dette var jo Morskab. Men husker du endnu bedre, hvor mange Gange vi to sov ind med hverandre i Favnen, naar Solens Lys sank ned over os. Husker du de kærlige Ord, du gav mig. Husker du de tusinde Gange, du i de hede Dage kom med det kølige Drikkevand, som jeg saa daarligt kunde undvære. Du blev aldrig træt, og nu er jeg her for at følge dig lige til Kobberportene. Men se dig nu om, thi der kommer vist flere.«

Det begyndte at suse saa stille i Træerne oven over, som Løvet suser paa en Kirkegaard, og Anton følte, at han blev bleg, men han huskede ogsaa i selvsamme Nu, at han var ikke længer ene, og han glemte helt Angsten, da han saa, at rundt om ham var Vejen pludselig bleven levende. Der kom noget hvidt ud af alle de grønne Buske, baade foran og bagved og ud til Siderne. Han blev fuldkommen omringet, og han maatte begynde at nikke og smile uden egentlig selv at vide det.

»Ih, god Dag, Anton! — Gæ, gæ, gæk! — Vi er din Faders Gæs. — Gæ, gæ, gæk! Du kan vel kende os. Her er vi, hele Hæren. — Gæ, gæ, gæk. — Husker du, da du drev rundt med os. Husker du de vældige Byger og de skarpe Vinde, der ved For- og Efteraarstide drog hen over det flade Kær. Du trak os i Hus. Vi havde det godt, thi du var vor Vogter. Nu er vi her igen, hver og een. — Gæ, gæ, gæk! — Der mangler ingen! — Gæ, gæ, gæk! — Ja, vi snakker i Munden paa hverandre. Vi sætter Hovedet i

Vejret og gækker paa een Gang. — Gæ, gæk! — Men du kan jo nok forstaa os, og nu vil vi med dig lige til Kobberportene. Vi vil gaa med og være rundt om dig, om ogsaa vi er dumme. — Gæ, gæ, gæ, gæk!«

»Jeg er saa forfærdelig glad for Jer,« sagde den lille Anton og saa endnu engang efter, om ogsaa de var helt rundt om ham. »Jeg var nær ved at blive bange, og nu

skal vi snart op gennem Skyerne. Men kan I passe paa at se efter, hvor I træder. Hvad er det for noget, som er dernede paa Vejen. Der er noget sort, noget smaat....«

»Ja, vi er ikke andet end Krybet fra din Faders Have,« lød en lille, spæd Stemme helt nede fra Støvet, »vi troede ogsaa, at vi kunde gøre dig lidt Glæde ved at komme og følge dig paa Vej. Vi er ganske vist saa smaa, og vi er ogsaa ydmyge, men vi kan jo altid fylde op, og vi har ogsaa noget, som vi gerne vil huske dig paa, hvis du skulde blive bange. Her er Sneglene hjemme fra Buskadset, og her er Myrerne fra Stenbroen, og her er Regnormene fra Plænen,

og her er mange flere. Husker du, hvor mange Gange du har vogtet paa din Fod for ikke at gøre os smaa Fortræd. Du har glædet dig over os. Du lod os leve vort korte Liv i Fred. Derfor er vi her allesammen. Nu vil vi med dig til Portene. Rid du bare til. I Dag glider vi let hen over Støvet. Vi er smaa og ringe, men nu har vi slaaet Kreds om dig. Vi vil hjælpe at forsvare dig, og bliver du bange, da skal vi fortælle dig gode Historier; thi vi er kommen for at sige dig Tak for gamle Dage.«

Anton saa ned paa de smaa — de havde gjort Vejen rundt om helt sort — og han begyndte at faa varme Taarer i Øjnene. Han vilde ogsaa gerne have haft et og andet sagt, men i det samme mørknede det, og han saa hurtigt op. En Sommerfugl svirrede forbi hans Ansigt, og nu kom der flere efter.

»Kender du en lille Dreng, som engang fik et Net til at fange Sommerfugle i, men som straks brød det itu og kastede Stumperne i Tørveskuret. Vi kender den Dreng, og vi husker ham. Han vilde ikke være med at jage efter os. Han vilde ikke tage Støvet af vore spæde Vinger. Kære, lille Anton, vi er Sommerfuglene hjemme fra Rosenbuskene.«

»Ja, og vi kommer bag efter,« lød hundrede Stemmer længere borte. »Vi er Fluerne hjemme fra Dagligstuevinduet, og bag os kommer der Hære af Fugle. Bliv nu ikke forskrækket. Vi kommer for at slaa Kreds om dig. Nu skal du ind gennem Skyerne. Du var jo vor Ven engang, lille Anton, nu skal vi ogsaa vise, at vi er dine.«

Anton saa opad. Hele Himlen var dækket af Vinger, der langsomt dalede ned over ham. Der var Viberne ude fra Kæret og de store, blaa Duer, og der var Graaspurvene, som boede i Straataget, og Smaafuglene ude fra Tjørnehækkene, og der var Lærkerne, der kom fra Marker og Agre. »God Dag, lille Anton! God Dag! God Dag! Ja, vi er kommen for at følge med dig. God Dag! God Dag! Vi skal

med dig lige op til Portene. God Dag! God Dag! Ja, kan du kende os. Husker du, hvordan du strøede Krummer ud? Husker du, hvordan du fandt vore Reder, men aldrig forstyrrede dem? Husker du, hvordan du rejste os et Neg, naar det lakkede ad Jul? Husker du? Husker du?« — De talte i Munden paa hverandre, og Anton tænkte end ikke paa at svare dem. Han sad kun støt paa sin Blis, holdt fast i Manken og saa sjæleglad op paa dem med et stort, stille Smil over hele sit Ansigt.

»Husker du! — Husker du!«

Fuglene samlede sig stadig tættere om ham, og han mærkede ikke, at han gled ind i de vældige Taager.

»Husker du! — Husker du!«

Naar Fuglene tav, begyndte det nede fra Støvet:

»Husker du! — Husker du!«

Han mærkede ikke den store Stilhed over Vejen eller den døde, grimme Susen i Træernes Toppe.

»Husker du! — Husker du!«

Ja, da det var allermørkest, begyndte endogsaa Lærkerne paa en lille Sang:

»Husker du! — Husker du!«

Og da mærkede han slet intet, før et stærkt Lys begyndte at skinne. Taagerne rullede sig sammen, og op af dem hævede sig pludselig to Porte, der syntes at naa fra Himmel til Jord. Anton tog lidt haardere fat i sin Blis, thi han var nær gleden ned, den Gang han fornam, at her var Indgangen til Guds Rige. Men det blev kun til et dybt Suk, thi nu opdagede han en gammel mild Mand, som stod foran Portene og nikkede. Han vinkede ogsaa med Haanden, og da raslede de hundrede Nøgler, thi den Mand var St. Peter, som passede paa Himlens Dør. Anton smilede igen, thi nu var han ikke længere bange. »Se, kommer du nu,« sagde den gamle og nikkede igen ganske stille, »kommer du nu med dit Følge. Stands du nu her, min Dreng, og lad mig

løfte dig ned og se lidt paa Jer. Du ved vel nok, at jeg er St. Peter. Du har vel set Nøglerne. — Naa, der har vi Blis, og der er Hektor, og der er Gæssene. Se dog de mange, mange Fugle. Og der er Sneglene og Myrerne og Ormene. Jo, der mangler nok ingen. Du saa ogsaa ud som en Kejser, der kom med hele sit Rige. Ved du, at hver Gang et Barn gør godt mod et Dyr, lægger en Skygge af dette Dyr sig paa Vagt ved Himmerigsvejen for siden at gaa med her til Portene. Thi det er kun Skygger, du har haft med dig, min Dreng. Vend dig om og tak dem. Kan du se, at de begynder allerede at smuldre hen. Nu har de gjort, hvad de skulde. Men glæd dig, thi bag Portene er der een, som venter dig. Jeg plejer jo ellers nok at spørge Folk lidt ud, før jeg aabner Døren. Men naar man kommer frem gennem Skyerne med et Følge, som du, saa behøves det ikke. — Og saa, nu skal jeg lukke op øjeblikkelig.«

Anton saa sig om. Bag ham laa Vejen lang og lys og lige. Dybt nede rullede Skyerne. Dyrene svandt langsomt bort i Taagen og blev til ingenting. Han vinkede efter dem, men vendte sig atter om, da Nøglerne raslede i Laasene. Han tittede ind. Hans Ansigt straalede pludselig som en Sol. Han bredte begge sine Arme ud, og i to Spring var han forsvunden. —

Her standser Historien. Vi véd vel, at der er herligt bag Portene; men om den Herlighed kan og tør jo intet Menneske skrive.

RUGSTRAAENE

DER var Efteraar i Luften.

Gøgen kom ud af Skoven, saa sig om og skyndte sig bort.

»Hvad er der i Vejen?« sagde Svalen og saa hastig op. — »Ja, tror jeg ikke, det er Efteraar, saa maa jeg rigtignok bagefter.« — Og den jog af Sted.

»Hvad er dette?« sagde Storken og saa efter den, »er det blevet Efteraar. Ja, mærker jeg ikke, at Luften bliver kold.« — Den knebrede med Næbbet, alle Storke samlede sig, ventede paa hverandre og drog af Sted.

Og det blev stadig koldere i Luften.

Stærene drog om i vældige Flokke og havde sværmet lige siden den varmeste Sommer. Nu standsede de midt paa Marken. — »Ja, saa er det vel paa Tiden,« sagde de til hverandre og drog af Sted. Og med dem fløj Viben og alle de mange smaa Sangere, som havde bygget og boet i Haver og Hegn.

Det begyndte at blive øde derude paa Ageren.

»Saa hjælper det ikke længere,« sagde Lærken til sidst, »jeg er jo bleven ene tilbage. Jeg maa af Sted.« — Næste Morgen var ogsaa den borte, og det var stadig koldere i Luften.

Men langt ude i Marken var der en Rugager. Rugstraaene var endnu ganske smaa. De var lige kommen op af Jorden og havde hverken set Gøgen eller Storken eller Svalen rejse. Men nu fo'r Blæsten over dem, og de svingede og svajede, og hver Dag endnu saas vældige Flokke af Fugle, der lettede og drev Syd paa.

»Hvorfor gør de dog det?« sagde Rugstraaene, »hvorfor drager Fuglene bort? Er de bange, saa er vi det ogsaa. Hvor bliver Lærken af? Hvor bliver Viben af? Hvorfor drager Stærene fra os? Vi bliver saa ene tilbage. Skal der nu ske noget?«

»Ja, jeg kunde jo gerne forklare Jer det hele,« sagde Ravnen, som sad paa Gærdet, »hvis I bare kan forstaa mig. Men I begriber vistnok ikke meget. Se, nu kommer Vinteren, kære Venner, ved I, hvad det er for noget. Det er saadan noget med Sne og Is og Kulde og noget væmmeligt noget. Ingen Blade paa Træerne, ingen grønne Marker, men Sne og Is og Storm og Kulde og intet Græs og ingen Frugter. Selv Graaspurvene, det Tyvepak, kan ikke engang holde ud at være her, men flytter ind til Gaarde og Huse, hvor Menneskene bor. Ja, det er ikke morsomt om Vinteren.«

»Ja, men vi skal jo alligevel blive her,« sagde Rugstraaene og var meget bange.

»Ja, naturligvis,« sagde Ravnen. »I kan jo ikke flytte Jer, naturligvis. Og nu kommer Sneen snart og lægger sig over Jer. Saa kan I hverken se eller høre. Ja, saadan gaar det nu engang. — Farvel. Lykke til Vinteren. Jeg maa hen og finde mig et eller andet, som jeg kan leve af. Jeg har ædt alt muligt, men se, om der er noget videre alligevel. Kragerne, det Rak, tager det hele. De bliver her ogsaa om Vinteren. Bare de vilde stikke af ogsaa, men se, om de gør det. — Farvel. — Ja, vi kan saamænd ikke glæde os. Men bare det endda vil gaa mig godt, saa faar det gaa med

Jer, som det kan, for enhver er sig selv nærmest. — Farvel, Farvel!«

Og saa fløj Ravnen.

»Ja, men hvordan skal det dog gaa os,« jamrede Rugstraaene.

»Ja, hvordan skal det gaa,« sagde Sneen, som i det samme begyndte at falde, »mig behøver I da ikke at være bange for. Ganske vist. Jeg indrømmer, det er ikke morsomt, at I nu skal ligge gemt i mange Maaneder, men det er for Jert eget Bedste. Efter mig kommer nemlig Frosten, og han er en hidsig Kammerat. Han bider i, kan I tro. Men jeg kender ham. Lig I nu ganske roligt; jeg skal nok passe paa Jer, at I kan leve Vinteren over.«

Og Skyerne trak op. De var sorte og mørke. Sneen faldt. Himmel og Jord stod i ét. Da det igen blev Morgen, var hele Jorden saa skinnende hvid, at det stak i Øjnene.

»Ja, nu kan Frosten komme,« sagde Sneen.

»Saa—aa! kan den det,« sagde Frosten, der kom farende sammen med Nordenvinden, »ja, I kan stole paa, at jeg er her.«

»Kom blot,« sagde Sneen, »vi frygter ikke.«

»Hi, hi!« sagde Frosten og fo'r over Jorden, søgte alle Vegne og bed, hvor den kunde. Den saa ogsaa efter Rugstraaene, og den blev stadig mere hidsig, men Sneen laa over og passede altid paa, at Rugstraaene havde det lunt og døde ikke, hvor ubehageligt det end var aldrig at se Solen eller Himmelen.

Saa gik der mange Maaneder.

En Dag begyndte Sneen at blive saa fugtig. Det klare Dagslys skinnede igennem den.

»Hvad kommer der nu?« sagde Rugstraaene.

»Ja, se, nu kommer jeg,« sagde Regnen, »jeg er Foraarsregnen, jeg skal nu snart faa Bugt med Isen og Sneen,

nu har de regeret længe nok. Frosten er for længe siden borte. Vær nu bare rolig et Øjeblik. Se saa, kan I se, det gik. Nu er Sneen borte. Nu kommer den varme Sol. Se, der er den. Nu kan I alle vokse. Se, Græsset er allerede paa Vej. Nu kommer Foraaret.«

»Ja, Gud ske Lov, Foraaret kommer,« sagde Lærken og satte sig midt i Rugageren. »Gud ske Lov, nu er man kommen hjem igen, og her vil jeg bygge min Rede. Her er saa grønt og dejligt. Her er det grønnest i hele Landet.« — Men Rugstraaene saa til hverandre og smilede, og Solen skinnede, og Lærkerne byggede Rede. Og snart begyndte Luften igen at blive sort af Fugle, der kom tilbage. Storken kom, og Svalen kom, og Gøgen kom, og før nogen vidste det, var det Sommer.

Rugen voksede stærkt i Solheden.

Og hvor var den glad. Hundrede af Lærker byggede nær ved den. Luften var Fuglesang. Rede ved Rede laa omkring den, og Solen skinnede, saa Luften dirrede i Lyset.

Byggen og Havren var lige blevet saaet ved Siden af Rugmarken, men det var altsammen bagefter. Mens Rugen stod høj og stor, stod Byggen og Havren endnu, som var de ikke andet end Græs. De kæmpede med Tidsler og Ukrudt og førte en haard Tilværelse.

Men Rugen knejste kraftigt. Sommerblæsten gik over den, og Aksene slog mod hverandre og hviskede sammen:

»Vi er lykkelige,« sagde de, »vi er saa lykkelige, som nogen kan være det.«

»Ja, det er rigtigt,« sagde Sommerblæsten, »men ved I, hvoraf det kommer. Det kommer af, at I har lidt saa meget. Den hele Vinter har I ligget under Sne og hverken set eller hørt. I har lidt meget, derfor kan I nu ogsaa bedre forstaa, at I har det godt, og derfor har I det ogsaa bedst

af alt Kornet. Derfor duer I noget. Enhver, der har gaaet noget igennem, han duer noget. Se, Byggen og Havren bliver ogsaa modne, men naar de kommer i Laden, saa skal de skæres til Hakkelse og duer ikke til andet, men alle I Rugstraa, I bliver lagt paa Bondens Tag. Han bruger Jer til at dække sit Hus, for I duer til noget. I kan være glade. Naar I kommer i Laden, skal I straks gøre Gavn og lægges paa Taget for at skærme baade Mennesker og Dyr og Roerne og meget, meget andet. Vær I bare glade.«

»Ja, vi er saa glade,« sagde Rugstraaene.

Og Høsten kom, og Rugstraaene kom i Laden, for at Kornet kunde komme af Aksene, men derefter blev de lagt paa Bondens Tag for at beskytte baade ham selv og alt, hvad han ejede, mod Frosten.

Og da det blev Vinter, og Frosten kom og var saa hidsig, da saa Rugstraaene paa den.

»Os naar du ikke igennem,« sagde de. Og Frosten naaede ikke igennem, men alt, hvad der laa i Bondens Hus, laa varmt og godt, thi Rugstraaene laa over Huset og over Bjælkerne og passede paa.

»Vi vil saa gerne hjælpe andre,« sagde de, »thi der var nogen, som hjalp os, dengang vi var i Nød, og Frosten skal ingen Skade gøre, hvor vi ligger. Nu kan vi se, det er godt, vi saadan har lidt noget, thi derved er vi blevet kraftige. Den hele Vinter laa vi jo paa Marken.«

Men Frosten bed.

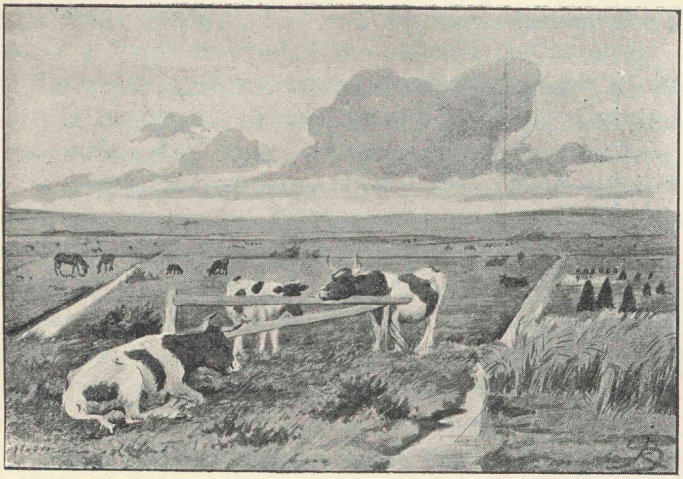
»Det nytter ikke noget,« sagde Rugstraaene, »bid bare væk. Det gør ingenting. Det er dog godt, at der er nogen, som ikke er forkælede, thi de kan jo beskytte alle de andre.«

Og Rugstraaene laa paa Laden i mange Aar. Og de holdt Frosten ude og beskyttede meget. Og det varede man-

ge, mange Aar, førend de blev gamle, for de havde faaet Kræfter. De havde lidt meget. De var stærke, og de havde deres store Glæde i at gøre andre Glæde.

Saaledes lyder Rugstraaenes Æventyr.

En Sommersøndag i Kæret.

HVER Sommermorgen, naar Klokken er henved fire, ser man Kærdrengene tradske bort fra Byen, med Maden knyttet ind i det store, tærnede Tørklæde, som de holder i Haanden. De gaar med bare Ben i den vaade Dug. Haaret er uredt, Ansigtet slapt og træt af Mangel paa Søvn. Solen er ved at staa op. Alle Marker er stille endnu. Kun Lærken er højt til Vejrs. Og saa gaar Drengene hen ad den brede Vej, der fører bort fra Landsbyen. De viser sig et Øjeblik oppe paa Bakken og forsvinder saa med tunge, lange Skridt ned ad den anden Side. Dèr ligger Kærene udbredte for dem, det store, brede Kær med Mos og Lyng, med Pors og Siv og Mergelgrave og Tørvestakkene og de brede Grøfter. Drengene spreder sig til højre og til venstre, og bliver borte inde i Morgentaagerne, der ligger blegt over de laveste Egne.

Dette Kær, det er Drengenes Hjem fra det tidlige For-

aar til det sene Efteraar. Her er deres Rige den lange Sommer igennem. Her gaar de som Vogtere for Kvier og Kalve, Faar og Plage og alle de Dyr, der kan ligge ude om Natten og ikke behøver at komme hjem til Landsbyen og Staldene. Her tradsker de rundt de lange Sommerdage med Køllen paa Nakken for at flytte og vande. Her er hele deres Verden, lige indtil Sneen om Efteraaret begynder at fyge. Her slutter Drengene Venskab. Her kan de leve i et Fjendskab, der ofte udarter til store Slagsmaal. Her i denne lille Verden kan man, ligesom ude i den store Verden, se Hjælpsomhed og Haardhed, Hidsighed og Voldsomhed, godt og ondt, og her ude i Kærene foregaar da den Historie, som nu skal fortælles.

Hver Dag — saadan midt i Middagsheden — kunde man se en lille Dreng ligge ved en Sivskov, som var i et af Kærene. Han rørte sig ikke, han laa saa stille, som havde han været en Sten og ikke et Menneske, og han stirrede langt ud over Kærene mod Nord. Thi dèr langt ude mod Nord var en Landsby, og dèr hørte han hjemme. Herhen var han nu kommen, fordi han nu skulde tjene. Nu var han jo ti Aar gammel.

Men Drengen længtes.

Har du, som læser dette, nogensinde selv ligget bag ved Sivene den lange, varme Sommerdag, saa har du ogsaa hørt, hvorledes de kan hviske. Det er, som om de fortæller Historier om noget, der er langt, langt borte. Det er, som om de fortæller Æventyr fra andre Steder, som vi Mennesker slet ikke kender. Men denne Dreng forstod Æventyrene. Han fik saa let Vand i Øjnene, naar han laa ved Sivene. De talte nemlig altid til ham om hans Moder og om hans Hjem, hvor de smaa Søskende hver eneste Dag gik og legede. De fortalte netop dette; thi det var netop

det Æventyr i hele Verden, den lille Fyr derude helst hørte.

Men lad os nu allerførst fortælle, at de andre Kærdrenge ikke rigtig kunde lide denne lille Fyr. Han hed forresten Anders. — Thi Sagen var den, at en Dreng, som altid længes, bliver meget stille. Han ler ikke. Han leger ikke. Han gaar altid alene. Men det kan de andre Drenge ikke lide. Den lille Anders var desuden bange af sig, ja, han kunde være bange for sine egne Kreaturer, og det havde Kærdrengene lagt Mærke til. Da begyndte de at spotte ham. Selv var de nogle forvovne Krabater, der halvnøgne fo'r af Sted paa Plagene, saa man kom til at tænke sig, at de var vilde Mennesker paa vilde Heste. Naar da Anders kom med sine Plage, forsigtigt trækkende dem, og blev bleg og skræmt, saa snart en slog op, da stod de andre Drenge paa Rad for at le, og de begyndte at kalde ham med Øgenavne.

Da holdt Anders sig for sig selv, og naar han havde gjort sit Arbejde og havde et Øjebliks Frihed, saa krøb han helt ned i Sivskoven og gemte sig. Sommervinden gik hen over Sivene, og de hviskede. Han drømte sig hjem til sin Moders Hus, hvor Solen skinnede saa forunderligt stærkt ind gennem alle Ruder.

Der var fire andre Drenge, som her skal nævnes: Jerrik, Jørgen Købstad, Niels Kristian og Mikkel. Deres Kærlodder laa nærmest op til Anders'. Han saa dem hver Dag, talte ogsaa med dem enkeltvis; men han rystede for dem, saa snart de var sammen. De fire var lige snavsede, lige hvidhaarede og lige glade.

Om dem maa lidt mere fortælles.

Jerrik udmærkede sig ved, at han havde et Par langskaftede Støvler. De havde tilhørt hans Bedstefader og havde ingen Bund, og de stod saadan ud fra hans Ben, at de

kunde regne fulde paa fem Minutter. Men Jerrik var heller aldrig i Strømper, naar han drog Støvlerne paa, og iført dem kunde han vade gennem Torn og Tidsel, mens de andre listede omkring og ikke turde følge. — De misundte ham Støvlerne af Hjertens Grund og fik ogsaa en Gang imellem af særlig Naade Lov til at laane dem. De hang under en Bjælke inde i hans Kærhus, og han stjal Vognsmørelse af Vognen derhjemme og balsamerede dem dermed, for at de kunde holde sig og ikke blive helt ildrøde.

»For saa kunde de gaa hen og tænde Ild i Taget,« sagde Niels Kristian.

Jørgen var kommen fra Købstaden og udmærkede sig ved, at han — efter eget Sigende — i Skolen havde haft en Karakterbog, en virkelig Geografi og en Naturhistorie med 43 Billeder i af Abekatte og Slanger og meget andet. Bøgerne havde man ganske vist taget fra ham, da han skulde være Kobanker, — som han sagde, paa Landet. Men Karakterbogen havde han beholdt, og han forsikrede dem om, at den skulde ingen tage fra ham, om de saa vilde myrde ham, for det var hans evige Ejendom fra nu af og indtil Døden. Den skulde vises frem, naar han engang skulde paatage sig et ganske anderledes Arbejde end det i Kæret, eller han skulde i Kongens Klæder og være Soldat og gaa med en rigtig Sabel og ikke saadan en Pjalt Pind, som de her i Kæret gik og vigtede sig med. Han var meget vild, men ellers en god og hjælpsom Dreng.

Niels Kristian udmærkede sig i umaadelig meget. Han var altid den nederste i Skolen. Han var den, som havde faaet de fleste Klø, baade i Skolen og andre Steder. Drengene gyste altid, naar han fortalte, hvor nær han havde været ved at slaa igen. Han var den længste af dem, den stærkeste. Han kunde synge fire eller fem forfærdelig lan-

ge Viser, Vers for Vers, Viser om grumme Røvere og høje Slotte langt borte i fremmede Lande. Han kunde hyle saa højt, at det med Lethed hørtes over Fjorden, og han kunde derfor vade ud og sende en Bunke Skældsord over til Drengene paa den anden Side. Han var alles Haab, hvis det nogensinde skulde komme til at gaa paa Næverne løs. Og desuden havde han den forunderlige Egenskab, at han kunde bevæge Ørene, en Færdighed, som alle var meget stolte af, men som ingen opnaaede, skønt Niels Kristian ofte, naar han var i godt Humør, underviste deri.

Men nu endelig Mikkel. Han udmærkede sig egentlig kun ved, at han hed Mikkel. Han udmærkede sig ved, at han led under dette Navn. Han hed som Ræven, der graver i Grusgraven. Han spekulerede tit over, at hvis han havde hedt Jens Mikkel, saa kunde han have kaldt sig Jens — og det havde han gjort, saa sandt han levede, om saa baade hans Far og Mor og Præsten, som havde døbt ham, havde sat sig derimod — men han hed kun Mikkel, og alle Folk kaldte ham Mikkel, og han saa ingen Udveje. Han begreb ikke, at han kunde komme igennem Verden med dette Navn, og han havde vist nok heller ikke kunnet bære det, hvis de andre ikke havde trøstet ham med, at naar han nu kom af Kæret og blev konfirmeret engang, saa kunde han købe sig lange Bukser og et Ur og en stiv Hat og kalde sig ved sit Efternavn og saa bare sætte M. foran. M. kunde jo betyde Marius og Mads og Moses og Mathias og maaske endda hundrede Tusinde Millioner Navne, naar man tog alle Sprog med. Dette trøstede ham undertiden.

En Sommersøndag, midt paa Formiddagen, var disse fire forsamlede nede ved Bredden af Fjorden. Solen bagede. Græsset dovnede. Fjorden laa blikstille. Køerne var alle

sammen paa Grund af Varmen sat ind i Kærhuset, og nu vadede Niels Kristian langt ud i Fjorden og begyndte at raabe alle de Skældsord, han kunde finde, over til Drengene paa den anden Side.

Den lille Anders hørte det alt sammen fra sin Sivskov, og han var syg af Skræk, skønt Niels Kristian havde gjort noget lignende saa tit. Men i Dag lød det, som om Drengene der ovre brølede igen. — (De var forresten i Lag med at brænde Tang af, og Røgen gik lige mod den skyfri Himmel). Niels Kristian kom i Land, kogende af Vrede. Anders hørte, hvorledes der blev raabt paa Vikingetog over Fjorden og Hævn og Slagsmaal. Drengene raabte endogsaa til ham, om han ikke vilde være med, og blev ved at le himmelhøjt, fordi han ikke engang turde svare.

Det var Niels Kristian, som laante en Baad. (Han laante den bare, mens Fiskeren var til Middag, og der var ingen, som vidste det). Alle fire Drenge kravlede i den og opførte det vældigste Slagsmaal om, hvem der skulde ro. Endelig blev de dog anbragte: Niels Kristian selv styrede, to roede, og een blev anbragt i Forstavnen, hvor han skulde holde Udkig efter Fjenden og med sit eget Liv indestaa for, at Baaden ikke løb paa Grund eller paa en Klippe eller sejlede andre, som maaske var venligsindede, i Sænk. De begyndte at hviske. De nærmede sig den anden Bred, hvor i hvert Tilfælde to af dem aldrig havde været før. Det var saa underligt at se, at denne Bred, der til daglig forekom saa fjærn, ogsaa var Kær og Eng, med Græs og Tjørn og Pors og Tuer — akkurat som deres egen, som de i dette Øjeblik i Grunden holdt saa usigelig meget af.

»Naa! Læg nu Aarerne ind,« hviskede Niels Kristian. »Smid nu Ankeret ud. Bræt nu Bukserne op. Tag jeres Vaaben. Saa gaar vi ud paa een Gang og styrter mod Land. Saa skal det nok blive et pludseligt Overfald.«

Der var intet Menneske at øjne paa den store, fredelige Bred. Drengene her var maaske gaaet hjem, de havde ikke saa grumme langt til deres Landsby; men i hvert Tilfælde: Vikingerne plumpede nu ud — med Hjertet i Halsen.

Mikkel faldt forover og jog begge Arme i Bølgerne, hvorover han blev saa rasende, at han ikke vilde med. Men efter megen Besvær blev han overtalt (Jørgen gav ham til sidst en Fløjte med en Ært i) og nu fo'r de alle mod Land, saa der stod en Skumstribe foran Benene.

De naaede Tangen og Bredden. De saa nu Landet. Det var fuldkommen uddøet. De saa kun et Par Faar, der var lige saa forbavsede som de selv, og ellers intet uden Græs, lange Siv og Tuer.

»Fjenden har skjult sig,« sagde Jerrik, der hele Tiden holdt sig bagest.

»Hold du din Bøtte,« sagde Niels Kristian, der selv var bange. »Og nu gaar vi løs paa den Tangdynge. Det var dèr, de brændte Tang af i Morges.«

Med Vaabnene knuget i Hænderne styrtede de frem. De vidste, at det var umuligt at skjule sig bag den Dynge; derfor var de ogsaa modige. Men da de havde indtaget den, og Mikkel gav den et vældigt Sabelhug, kom et halvt Hundrede stegte Kartofler til Syne.

»Det er vort Bytte,« sagde Niels Kristian og pegede paa dem som en Konge paa Ædelstene. »Fyld Bukselommerne. Og saa videre — mod Kærhusene. Der er ikke en Dreng her ude.«

Og af Sted gik det, med opsmøgede Bukser og bare Ben. De saa tilbage efter Baaden, som laa sort og rolig og stille derude — og fremad fo'r de. De skottede til hverandre. Sveden begyndte alligevel saa smaat at perle ned ad dem.

Kærhuset stod fredeligt for dem, men blinkede allige-

vel saa væmmeligt med de hvide Vægge. Selv Niels Kristian svingede sit Vaaben lidt voldsomt. Havde de ikke været sikre paa, at alle Drengene var borte — var de aldrig naaet længere end til at stikke af igen med Kartoflerne.

Nu naaede de Døren og opdagede et uhyre Søle og Sjask, hvori tolv, fjorten Kreaturer befandt sig — men ikke et Menneske. De holdt ved hinanden og kiggede ind. De saa bag hver Ko, de saa paa Bjælkerne — og opdagede da en Pakke Mad, som var bunden ind i et blaatærnet Tørklæde.

»Det er ogsaa et Bytte,« sagde Jørgen glad og tog Maden af Tørklædet, som han igen lagde over Bjælken. — »Der er Pandekage paa,« vedblev han og slikkede Fingrene, men maatte give efter for de andres bestemte Forlangnde og gemme det i Trøjelommen til senere Deling. Og nu gik det atter hen over Kæret, og nu var de modige.

Jerrik og Mikkel havde faaet Kæppene mellem Benene og var dermed til Hest og søgte foran de andre. Niels Kristian blev rasende og raabte paa, at han var General, og derfor vilde han ogsaa være i Spidsen. Det var desuden ham, der havde taget Baaden. Under et vældigt Skænderi og megen Raaben stormede de imidlertid stadig frem, undersøgte det ene Kærhus efter det andet, fandt endnu en Pakke Mad (meget tarvelig — kun med Fedt paa det ene og Knapost paa det andet) — en Flaske Øl, som de ikke vilde tage med for Flaskens Skyld, hvorfor de drak Øllet og lod Flasken staa, saa enhver kunde se, der havde været Røvere i Huset — og klaskede saa endelig seks Klatter Ler paa Døren — det skulde betyde, at det var dem, som havde været der — og lod til sidst Jørgen skrive nedenunder med et Stykke Kridt fra Grøften:

»Nu har I vel faaet Munket jer.«

Men da var Skænderiet rigtignok begyndt igen. Der var imidlertid ingen, som anede, om »munket« skulde med stort eller lille. Imidlertid foretog de Tilbagetoget i god Orden, kom om Bord og var nu kun bange for, hvordan det skulde gaa dem med Baaden. Niels Kristian erklærede imidlertid, at det kunde de lade ham om; hvis han blot fik Pandekagemaden, saa tog han Skylden. Han fik da Maden, og alle var glade.

Se, det var nu om Middagen.

Drengene laa nu igen paa deres egen Jord og stirrede over paa den anden Bred, der igen forekom dem saa fjern som nogen Sinde. Ak, hvor den laa uendelig stille under det vældige Solskin. Jo mere de fire Drenge stirrede derover, des mere kom de til at beundre sig selv, fordi de virkelig havde turdet sejle, og de pralede atter om Kap. De brølede op i Munden paa hverandre og svang deres Vaaben og pegede og lo og var til sidst aldeles vilde. De havde næppe nok Tid til at faa deres Kreaturer flyttet. —

Medens Mikkel senere undervejs til sine Plage stod oppe paa Kanalvolden (Kanalen var en otte Alen bred Grøft, som førte Vandet bort fra Kærene) og galede som en Hane, fik han Øje paa den lille Anders, der gik saa troligt og vandede Lammene.

»God Dag igen, Anders! — Kykeliky!« — Mikkel stod paa eet Ben og morede sig. Derefter grinede han af nogle Faar, der havde givet sig til at betragte ham med stor Opmærksomhed. — »Kykeliky! Hej, Anders! Hvad bestiller du? — Kykeliky! — Spiser du? — Tør du nok sidde alene imens, hvad? — Kykeliky! — Hi, hi, hi, er du ikke bange for, at Fluerne tager din Mad?« Mikkel fægtede med Armene af bare Glæde og Henrykkelse. — »Anders, du er en Torsk. — Anders, du er en Studebasse. — Anders, du er en Reje, et Bagben, en Flyndersnude — Thji!« —

Han krummede sig helt sammen og lo. Han var helt ellevild. Han havde været paa Vikingetog og det er jo desuden med Drenge som med Kreaturer. De faar saa umaadelig mange Kræfter midt i Sommerdagens vældige Solskin, saa de til sidst ikke ved, hvor de skal gøre af dem.

»Anders, du er et Bælam, du er æ.. æ.. æh!«

Mikkel gik i Staa; thi uden at han vidste det, var Jerrik kommen. Han skulde egentlig ned til Broen, som førte over Kanalen, for at flytte Kalve. Men nu stillede han sig naturligvis op, med begge Hænder i Bukselommerne, for at se, hvad der gik for sig. Derefter trak han langsomt Munden op til begge Øren, og Øjnene begyndte at blive dybe i Hovedet paa ham. Thi naar Solen straaler saa vidunderligt, maa den ene Dreng smitte den anden. Der blev en uhyre Latter og Fnisen. Til sidst begyndte de to at kaste Klumper af Jord, Tørvestumper og Kogødning over til Anders. Imens galede de som Haner, tudede som Ugler, sparkede til hinanden, sloges, saa de selv skreg derved, og morede sig over enhver Evne — — indtil Anders endelig rejste sig.

Den lille var nu bleven drillet saa tit, og netop i Dag havde han længtes saa meget. Han havde været forknyt, derfor blev han let vred. Han havde tænkt paa sin Moder, der altid havde været god imod ham og formanet ham — hun skulde blot se, hvordan han havde det. Han begyndte at blive gusten i Kinderne. Hans Moder skulde blot se, hvordan disse Drenge behandlede ham. Han tænkte paa sin gode Moder, der vilde sørge, hvis hun saa ham nu; og Hidsigheden tog ham. Til sidst vidste han ikke, hvad han gjorde. Han rev sin store Foldekniv op af Lommen og styrtede sig imod de to, saa hurtigt Benene kunde bære ham,

Drengene stod et Nu som forstenede; men derefter benede de af Sted ned over Kærene, og Anders bagefter.

De løb ind i Kærhuset og fik Døren stænget. Saa lo de og tittede ud gennem Sprækkerne, men blev ængstelige ved at se paa Anders; thi aldrig havde de set saa fordrejet et Ansigt.

Anders stillede sig uden for Døren. Han holdt Vagt, og det saas paa ham, at det var hans Mening at blive staaende. Jørgen og Niels Kristian kom løbende, leende og brølende. De havde set Jagten over Tuerne. Ingen af dem havde dog Lyst til at komme først til Anders, og var han ikke blevet bombarderet før, saa blev han det nu for Alvor: Jord, Tørv, ja Stene laa snart omkring ham — og Anders, der var helt ude af sig selv, gav sig til sidst til at græde som et vildt Menneske; men naar han løb efter een, kom de andre bag paa ham, og naar han da vendte sig imod dem, spredtes de — — og endelig tabte da Anders fuldstændig Besindelsen.

Han havde en Stud, som vilde stange. Hen til den løb han. Han var selv den eneste, der kunde komme til den. De andre Drenge, og særlig Jørgen, havde ofte drillet den. Engang havde han saaledes listet sig til at smøre den med Ler om Snuden. — Nu rev Anders dens Tøjrepæl op. — Drengene var lige bag ham. — Studen rejste Hovedet, sænkede det derpaa mod Jorden, brølede og vendte sig mod Drengeflokken.

Mikkel faldt med det samme bagover. Dog kom han snart igen paa Benene, og hele Sværmen spredte sig. Studen stirrede et Øjeblik og satte derpaa efter Jørgen, og det saas snart, at den løb hurtigere end Drengen.

Da var Jørgen i Nød. Drengene standsede og stirrede. Han løb langs Kanalen, vendte og kom tilbage igen, mens Studen stadig var efter ham. Nærmere og nærmere kom

den. Jørgen skreg i sin forfærdelige Angest; nu var Studen lige bag ham — da pludselig den lille Anders kom frem bag den, greb den i Hornet og fik fat i Tøjret.

Studen studsede, men i næste Øjeblik gav den et rasende Brum og vendte sig imod Anders. Jørgen havde reddet sig bort; men nu stod Drengene alle som Stenstøtter. De græd uden selv at vide det. De græd, hver og een, over den lille som nu stod foran Dyret — — og saa lød der et Plask. Anders var slynget ud over Kanten. Han forsvandt i Kanalen. Studen stod stift paa Volden og saa efter ham.

Et Skrig af Raseri og Angest lød fra alle Drengenes Struber. Nu fik de Mod. Nu styrtede de frem. Niels Kristian greb Tøjret og gav med Tøjrepælen Studen et saadant Hug hen ad Siderne, at den stod ret i Vejret. Mikkel hang i dens Hale. Jerrik og Jørgen lod sig glide ned i Kanalen, idet de holdt fast ved Siv og Tjørn — og her var Jørgen forrest. — Ham lykkedes det at faa fat i Anders' Trøje. Den lille var ligbleg, hans Øjne var lukkede; men han aandede endnu.

Imidlertid drog ogsaa Jerrik til Kamp mod Studen. Dyret var det stærkeste; men Drengene var letbenede, og Angsten havde givet dem et fortvivlet Mod. Det lykkedes dem til sidst at faa Studen tøjret, og snart gik den atter og græssede — men Drengene vendte tilbage, og alle bøjede sig over den lille. I dette Øjeblik syntes de ikke, der var en Lyd i hele det store Kær undtagen deres eget hurtige, ængstelige Aandedræt. — Men den lille kom sig. — »Anders,« hviskede de, »Anders!« Det blev vel hvisket over de hundrede Gange, og da den lille endelig svarede og vilde sætte sig op, da var der otte Arme, som alle gerne vilde hjælpe. Og da de endelig fik ham op, og han gik et Par Skridt, da skinnede alle Ansigter, som kun Drenges An-

sigter kan skinne, naar den usigeligste Glæde fylder dem fra Hoved til Fod.

Kort Tid efter sad da alle Drengene i Kreds nede ved Kærhuset; Anders var kommen i helt andre Klæder. Jørgen havde øjeblikkelig villet bytte Tøj med ham for at tørre alt det vaade paa sin egen Krop. Anders fik sin store Del af Kartoflerne fra Vikingetoget. Jørgen havde en kunstfærdig udskaaret Pilefløjte. Niels Kristian havde en ganske særlig brillant Pisk — alt fik Anders. Den lille sad stum af Glæde — saa megen Kærlighed var ikke strømmet imod ham siden den Gang, hans Moder tog ham om Halsen, da han maatte drage bort fra Hjemmet. Han sad og undredes over, at man ligefrem kunde have det godt i Kærene. Han sad og smilede saa blegt, saa stille og saa lykkeligt, og han blev ikke engang bange, da det pludselig mørknedes, og Lummerheden gik over i et vældigt Tordenvejr, mens Regnen styrtede ned. Det blev ham saa hyggeligt der inde i Kærhuset midt imellem de andre Drenge.

Og Samtalen gik ustandseligt.

»Jeg masede dem ordentlig,« sagde Mikkel, der i Anledning af Vejret var iført et temmelig medtaget Hestedækken, »og jeg fandt Kartoflerne — ellers var der ingen, som havde fundet dem.«

»Det ved du vel ikke,« sagde Jerrik, hvis Hoved stak op af en gennemblødt Sæk med tre Huller, »og saa var de Kartofler ingenting værd, for de var raa indeni og brændte foruden. Men hvad mon de vil gøre? De maa da hævne det. De kan ikke være andet bekendt.«

»Det vil de ogsaa gøre,« sagde Jørgen Købstad og saa over Fjorden. Han var den eneste, der havde Regnfrakke, hvorfor han ogsaa stod midt ude i Vjeret, for at Regndraaberne kunde tromme paa Frakken. »Lad os bare holde vore

Vaaben parate. En Dag kommer de — og det maaske med en voldsom Overmagt.«

»Det har jeg sagt for længe siden,« bemærkede Niels Kristian, som aldrig havde noget paa, hverken for Regn eller Blæst. Han brættede bare sine Bukser op lige til Maven, saa var han da altid tør derfra og nedefter. »Det har jeg sagt for længe siden,« vedblev han og bevægede Ørene og spyttede (han spyttede bedst af dem alle sammen), »og det bliver mit Hoved, der først gaar for Øksen, for jeg anførte og styrede Baaden.«

Det gav et Gys i de andre, og Niels Kristian kiggede for en Sikkerheds Skyld ud af Døren, om ikke Fjenden virkelig skulde være i Anmarch. Men der var ingen.

»Forresten,« vedblev Niels Kristian, »hvis der kommer nogen, saa lader vi blot Anders rykke frem med Studen. For det er alligevel ham, der har lavet det bedste Vikingetog af os alle sammen.«

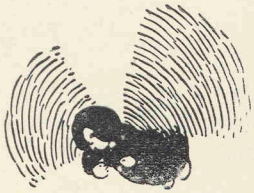
Og alle Drengene saa paa Anders, og med straalende Øjne lagde de Mærke til, hvor rask han ogsaa var bleven, og hvor godt han befandt sig imellem dem.

Men der kom aldrig Vikinger fra den anden Bred. Sommeren gik stille og fredeligt hen, og den, som befandt sig bedst, var Anders. Der er et gammelt Ord, der siger, at vil man gerne holde af et Menneske, behøver man kun at være god imod ham. Nu vilde Drengene være gode imod Anders. Derfor kom de til at holde af ham. Naar de da undertiden om Aftenen spredte sig for at hjælpe ham og flytte hans Faar og vande hans Kalve, før de vandede deres egne, da kunde han se efter dem med vaade Øjne. Da forstod ogsaa han, at man kan have en Slags Hjem der ude i Kærene, og naar han saa en enkelt Gang laa bag Sivskoven, da behøvede han ikke at længes mere, thi selv da han om Efteraaret kom tilbage til sit eget Hjem, da kunde det

til hans egen Forundring hænde, at han en Gang imellem inderligt ønskede sig tilbage igen til Jerrik og Mikkel og Jørgen og Niels Kristian.

Disse fire blev hans Venner siden.

Se, det er Fortællingen om en Sommersøndag i Kæret.

Min egen Jul.

Vi sad i en gammel Skole. Væggene var kalkede, Borde og Bænke var umalede — men de var sorte alligevel — Gulvet var af Teglsten, som var stillet paa Kant, og det var saa ujævnt, at der stod store Vanddamme i Dalene, naar Vintersneen fra vore Træsko smeltede herinde i Varmen. Her foranstaltede vi i Frikvartererne en rasende Tagfat hen over Borde og Bænke og Pult. Her borede vi med Griflerne vældige Huller ind i Væggene, naar vi ikke havde andet at bestille. Her skar vi dybe Hak i Bordene for at se, hvis Kniv der var skarpest. Her spiste vi Gulerødder i Læsetimen og handlede med raa Ærter, naar vi skulde regne paa Tavle; og naar vi havde faaet vore Hug, spyttede vi til Maals efter den varme, ræverøde Kakkelovn for at faa den rigtig til at hvisle. Læreren holdt vi meget af, og vi havde grumme mange glade Stunder.

Men bedst af alt husker vi dog sikkert de korte, mørke Decemberdage ind under Jul. Vi var næsten stille i den Tid. Det var, som om vi kunde mærke, at Julen var derude bag Bankerne paa Vej imod os. Det var undertiden, som om der gik en Engel gennem Stuen. Hjertet stod stift i os. Det var, som om selve Julen til sidst aabnede Døren og tittede ind.

»I Morgen,« sagde vi, »i Morgen er det Juleaften. Vi faar nok fri Klokken to.« — Julen var rykket saa nær, at vi næsten ønskede den lidt længere bort. Den var som en vældig, uimodstaaelig Sky af Feriedage og glade Ansigter og Sigtebrød og gode Ord og Pebernødder og Klokkekimen og Lys i Kirken og en Fornemmelse af, at Vor Herre selv i Grunden gik rundt imellem de gamle Huse. Vi var bleven helt stille — og saa kom da endelig Dagen.

Vi var nær ved at give hinanden Haanden, naar vi mødtes i Skolen. Hele Formiddagen hørtes ikke en Lyd. Der er ingen, der skraber Gulerødder eller handler med Ærter. Vi sidder blot og driver og ser os om i Stilhed. Tiden er alligevel lang, og vi tænker paa Aftenen. Timerne snegler af Sted. Vi ser endnu en Gang mod Himlen, endnu en Gang mod Skolemesteren og ærgrer os. Han sidder ved Pulten, som om han var lige glad. Vi føler allerede saa smaat, at det bliver saamænd aldrig i Evighed Jul — da han endelig slaar ud med Haanden, og hans Røst synes pludselig at lyde til os fra en anden, usynlig Verden: »Naa, Børn! Naa, skal vi saa lægge sammen.« — Vi var nær ved at faa Taarer i Øjnene. »Nu maa I gaa hjem, og glædelig Fest!«

Vi gaar ad den krumme Landsbygade. Rundt om paa Loerne standser Plejlslagene. Julen er ogsaa naaet til Laderne og Staldene. Vi ser mod den hvide Kirke. Klokken hænger stum deroppe, men med den første Skumring vil den begynde at kime os Højtiden ind.

Nu kunde saa fortælles om Aftengudstjenesten, da vi sad i den oplyste Kirke og saa i Angest mod de sorte Ruder — om Risengrød med Kanel paa og om Ribben, der svømmede i Fedt — om Æbleskiver og Pebernødder — om Sigtebrød hver Dag — om mange fremmede — om gode Ord og milde Øjne — om de tusinde Eventyr, som fortaltes i Skumringen, naar Sneen føg. Men her skal kun fortælles, hvorfor denne Historie er kommen til at hedde min egen Jul.

Femte Juledag var jeg ude hos vor Landsby-Musikanter. Han lærte mig at spille Violin. Som Regel plejede jeg at være hos ham en Aften om Ugen. Der var en Mils Vej til hans Hus, for han var Udflytter. Denne Vej gik op forbi Kirken, rundt om Herregaardens Jord, langs med en lille Granskov og gled endelig ind i Moser, Kær og Hede. Men naar jeg om Aftenen ved Ti-Tiden skulde hjem, plejede han at følge mig op over de øde Egne, helt forbi Herregaarden, hvorfra man kunde se Lysene i Landsbyen. Denne Aften i Julen kom imidlertid Konen ind fra Malkningen og meldte, at en Ko var syg. Manden gik ud. Jeg blev siddende og ventede. En halv Times Tid efter kom han tilbage og sagde, at i Aften maatte jeg gaa ene.

Klokken var elleve. Det regnede derude. Draaberne slog med en trippende Lyd mod de kulsorte Ruder. Det gyste i mig, da jeg traadte ud i Bælgmørket. Langt borte skinnede nogle Vanddamme blankt. Vinden kom klagende hen over Lyngen og det ensomme Kær, piskende den fine Regn ned overalt. Jeg smøgede min Krave op, dukkede Hovedet og følte allerede Sveden ned ad Ryggen.

Jeg havde hørt mange Eventyr om Julen. Jeg vidste, at Jerusalems Skomager i Julenætterne drager hen over øde Egne for at finde Plove og Harver og sætte sig paa dem, at de døde i disse Nætter samles i Kirkerne for at

synge deres lydløse Messe, og at Mørket fra Aften til Morgen var vrimlende fuldt af onde Aander, som mærkelig nok aldrig er Jorden nærmere end netop i de hellige Tider. Men jeg tænkte mere paa, at Klokken gik til tolv, og at jeg om en god halv Times Tid skulde gaa alene i Mørket forbi den sovende Herregaard; thi der blev sagt, at naar det lakkede mod Midnat, rejste en af Gaardens gamle Ejere sig op af sin Grav, og med et Kobbel sorte Hunde efter sig jog han alle Jorderne rundt. Ham maatte jeg da vistnok møde nu.

Rundt om rislede og pylrede det. Regnen drev. Lyset fra Huset var hurtigt svundet hen og var nu kun en utydelig Prik etsteds i Taagen. Intet Hus var at øjne. Inde fra Moserne hørtes nu og da uhyggelige, grimme Lyde, Gisp og Støn, som fra Mennesker i Nød eller Dyr, der kaldte paa Hjælp. Underlige lange Brus gik gennem Luften, Regnen tog til, og pludselig hørte jeg, at mine Skridt blev dobbelte. Der var én bag efter mig. Der kom flere listende ud fra Siderne. De pegede og lo med forfærdelige Ansigter. Og dog syntes jeg, at endnu var jeg ikke bange. Jeg tænkte kun paa Herremanden og især paa hans Hunde. Og Sveden haglede mig ned ad Ryggen.

En sukkende Susen hørtes. Skoven nærmede sig, mørk mod den mørke Himmel. Vinden gik tungt igennem den. Men i det samme var det, som om en natlig Djævel havde hævet sit Hoved ret af Jorden. Et Stykke borte saa jeg allerede Hjørnet af Diget, der løb rundt om Herremandens Eje. Her var det altsaa, Herremanden skulde komme.

Trods Rædsel og Mørke og alle Spøgelser maatte jeg frem, og da stak jeg øjeblikkelig i Løb. Men som jeg atter aabnede Øjnene, stod Diget som en Vold lige foran mig, og jeg mærkede i samme Nu, at jeg formelig gled baglængs. Jeg turde ikke gaa længere. Jeg turde ikke flytte en

Fod, og der kom sikkert et Øjeblik, da jeg jamrede højt. Jeg vilde ikke møde Nattens Aander, ikke Herremanden, ikke Hundene. Jeg kunde se, hvordan de Hunde vilde komme løbende ud af Mørket, med Tungen af Flaben, lysende af Ild, myldrende mellem hverandre, saa det kunde blive umuligt for mig stakkels Fyr at komme forbi, om end jeg gjorde mig aldrig saa lille. Det var, som om den forfærdelige Ensomhed langsomt lagde sig paa mine Skuldre og begyndte at knuge mig ned i Knæ, imens jeg fornam, at jeg vist vilde synke død om, hvis nu Herremanden kom, eller Djævelen — med alle de Hunde. Rundt om var der ingen Hjælp, intet Hus, intet Menneske, og da var det, jeg i min Rædsel kom i Tanker om, at Vor Herre, som kunde se alting, vel ogsaa maatte kunne se saadan en sort lille Dreng, der stod nede paa Bunden af Mørket.

Da lagde jeg mig paa Knæ — og blev øjeblikkelig gennemvaad. Violinkassen satte jeg ved Siden af mig og fik dernæst et Par rystende Hænder foldet. Jeg saa op mod Himlen, hvor de graa Skyer drev, hen over den sorte Jord, hen mod Skoven, hen over Vejen, hvorfra den grimme, døde Djævel kunde ventes — og Hundene. Saa prøvede jeg paa at finde Ord, men mine Øjne brændte.

Og jeg blev ved at prøve.

Skikkelserne dansede bag mig, dansede med hverandre, lo, grinede, vrængede, nikkede og vilde komme ganske nær hen til mig. Men her i den vilde Nat paa den vilde Hede var der ingen anden Hjælp for en stakkels, elendig Purk end netop Vor Herre selv der oppe i Himlen, og med Fortvivlelsens Kraft holdt jeg Angsten tilbage, imens jeg prøvede at bede.

Og der blev jeg liggende.

Det vilde maaske nu have været godt, hvis jeg kunde have fortalt, at Vor Herre selv kom gaaende i Skikkelse af

en Mand i brun Kappe, tog mig i Haanden, strøg mig over Haaret og førte mig hjem i Stilhed. Eller at Englen kom med lange, hvide Vinger, lagde sine Hænder om min brændende Pande og lovede mig, at jeg ikke mere skulde være bange.

Men jeg saa ingenting.

Jeg mærkede kun, at mit Ansigt pludselig smilede. Jeg var næsten fra Sans og Samling.

Men mit Ansigt smilede endnu. Dernæst begyndte mine Øjne at lyse. Jeg blev saa underlig let. Og pludselig var der dødsstille om mig. Jeg forstod ikke, om jeg havde begge mine Arme, for jeg kunde ikke fornemme dem. Dernæst opdagede jeg det mærkværdige, at jeg ikke var bange for at se ud i Mørket.

Og dette forstod jeg ikke.

Saa var jeg heller ikke bange for Herremanden.

Jeg vendte mig om for at se efter ham, og netop i dette Øjeblik opdagede jeg, at jeg vistnok heller ikke var bange for Hundene eller Skikkelserne.

Og jeg begreb det ikke.

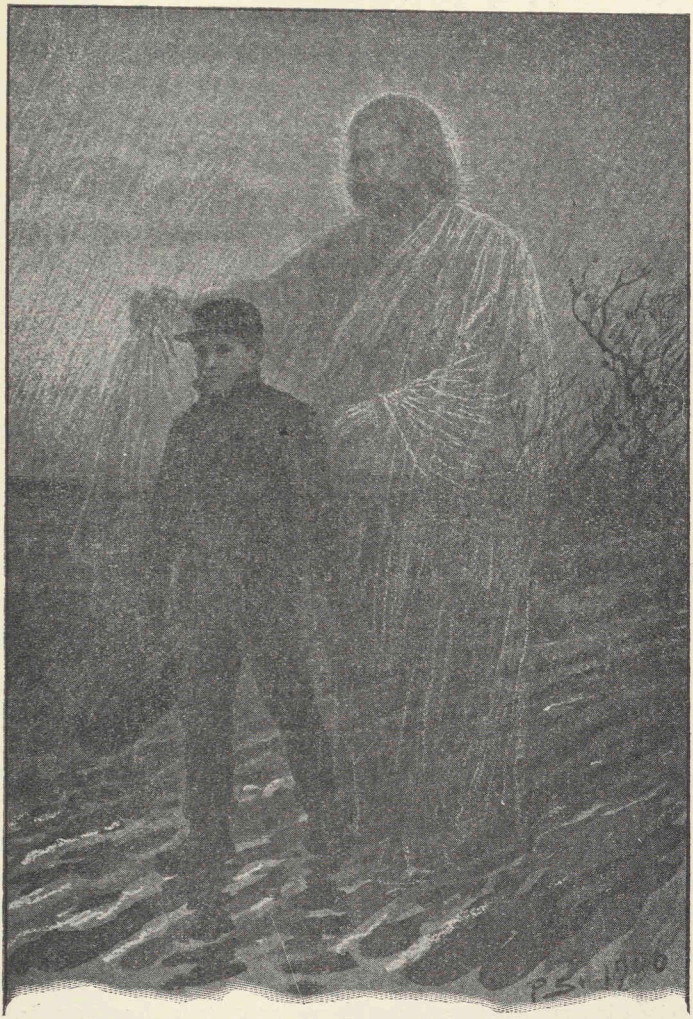
Og saa opdagede jeg — og nu begynder det vidunderlige — at jeg ikke var ene.

Jeg saa ingenting, men der var nogen. Jeg hørte ingenting, men der var nogen. Jeg forstod ingenting, men der var nogen. Der var en, som var kommen mig til Hjælp, han var nær ved mig, og jeg var ikke ene.

Glæden begyndte at gaa i mig. Jeg svimlede stærkt.

Jeg havde en Fornemmelse af, at jeg blev ganske langsomt hævet op i Luften, og da fo'r en lynende Jubel pludselig tindrende igennem mig, og da skete atter det vidunderlige:

Jeg slog ud med mine Arme. Jeg vendte mig mod Øst og mod Vest og mod Syd og mod Nord, og jeg raabte, saa Skov og Dige og Nat og Mørke og Skikkelser og Djævle og

Hunde og alle Spøgelser hørte det: »Kom nu! Kom bare! Jeg er lige glad. Jeg er lige glad. Jeg er lige glad, om I kommer alle sammen, for jeg regner jer ikke.«

Og dette skete en Vinternat for mange Aar siden, da en ni-aars Fyr gik alene ved Midnatstid i Mørket ad den Vej, hvor Spøgelserne skulde komme ham i Møde.

Og dette var det vidunderlige.

Da var jeg tryg. Nu turde jeg gaa langs Diget. Jeg var end ikke bange for at gaa midt ad Vejen, hvor dog det døde Spøgelse skulde ride. Jeg gad næppe engang huske paa Hundene. Jeg skridtede ud og bøjede mit Hoved mod Regnen, og hele Tiden fornam jeg, at nu havde jeg en i Følge. Ja, dette var Vidunderet, men havde det ikke været sandt, saa var denne Historie heller aldrig nogen Sinde bleven skrevet.

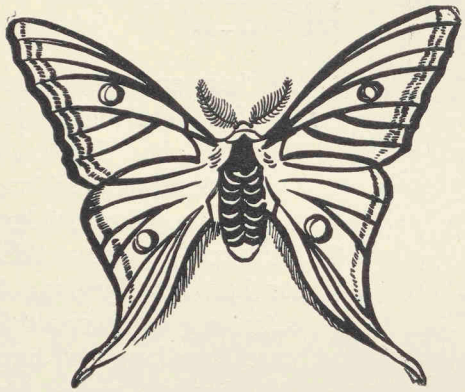
Vinden sukkede og Regnen hviskede, og sære Lyde fo'r om derude i Mørket, men nu gik jeg min egen Vej og var ikke ene. Jeg saa ikke til Herregaarden, og jeg drog kun Vejret dybt, da jeg naaede Landsbyen og opdagede en mørk Skikkelse, som kom frem mellem Husene. Men da var det ogsaa kun Skolemesteren, som kom fra Julegilde.

»Hvad! — Hvem er det? — Naa, det er dig! — Hvor kommer du fra? — Naa, du har været ude at spille! — Er du gennemblødt? — Er du ikke bange for at gaa alene paa Hederne?«

»Nej! — Jo! — Ja!« Jeg begyndte at stamme, fik varme Taarer i Øjnene, og da han blev ved at spørge mig ud, havde han snart faaet alt at vide. Saa tog han mig ind under Paraplyen og lagde sin Haand paa min Skulder: »Ja, ser du, min Dreng, hvad der er sket i Nat, det vil du aldrig glemme. Det er Vor Herre selv, som har været hos dig. I Nat har du lært, at Vor Herre er kommen til Jord. Nu kan du sige, at du har holdt Jul!«

Og han har faaet Ret, den gamle Skolemester. —

Jeg kom atter i Skole. Jeg var med til at bore i Væggen og skære i Bordet, jeg fortærede Gulerødderne og handlede med Ærterne, jeg væltede Blækhusene og spyttede paa Kakkelovnen — jeg blev konfirmeret og kom ud i Verden, som man siger, langt bort fra Hjemmet og de hjemlige Egne, men aldrig glemmer jeg min egen Jul, som jeg oplevede den en Regnvejrsnat ude i Hederne.

Paa Jagt efter Lykken.

ER kom en Prins gaaende hen ad en Vej. Han vilde ud i den vide Verden. Han havde baade Sabel og Kasket med Guldsnore og var meget fin. Sommetider gik han langsomt, og sommetider løb han, for han var ligeglad. Sommetider sang han, og sommetider lod han være, for han var ligeglad. Han vilde kun eet eneste: Han vilde ud i den vide Verden for at blive lykkelig.

Han saa sig ikke tilbage. Hans Faders Slot bag ved ham blev mindre og mindre. Men han var ligeglad. Da han naaede tæt til Skoven, var han imidlertid blevet lidt træt baade af at gaa og af at synge, og saa lod han sig selv falde ned over en Grøftekant.

Det var Sommer. Rugen var høstet og stod i Hobe. Luften var lun og mild. Blomsterne nikkede. Himlen var saa høj, og hvide Skyer sejlede. Skoven susede ganske stille. Alt var saa vidunderligt, ja saa mageløst. Han følte Lyst

til at glemme det hele og bare rigtig hvile i det frodige Græs mellem Blomster og Korn.

Mon han havde sovet? I hvert Fald blev han meget forbavset, da han lige ved Siden af sig saa en lille bitte Mand med et meget stort hvidt Skæg. Endvidere havde den lille graat Tøj lige fra Top til Taa og en tyk Knortestok i Haanden. Det saa ud, som om han havde gaaet en lang Vej.

»Hvem i Alverden er du?« spurgte Prinsen.

»Sagte! Sagte!« sagde den lille Mand. »Jeg saa dig, da jeg kom forbi, og jeg standsede lidt. Naa, dèr ligger du, og du er vel paa Vej ud i den vide Verden?«

»Ja, naturligvis er jeg det,« sagde Prinsen. — »Hvor skulde jeg ellers gaa hen. Jeg kan ikke længere holde det ud paa Slottet. De gaar og nikkedenejer og bukkedebukker. Og min Far og Mor er saa værdige, som om det var dem, der havde skabt Verden. Selv skulde jeg ogsaa bukkedebukke, men jeg kunde ikke lade være med at le imens. Jeg er ligeglad! Nu gaar jeg ud i den vide Verden! Min Far og min Mor græd, da jeg tog af Sted, tror jeg. — — — Hi, ha, ha! De vil gifte mig med en Prinsesse. Jeg har aldrig set hende, men hendes Far er saa mægtig, at det vilde være den største Lykke for Landet, om jeg blev gift med hende. Hun skal virkelig være saa stilfærdig og god og rar, men hvad

kommer det mig ved! Det er ikke Landet, der skal ha' det godt, det er mig!«

»Hvad vil du være?« spurgte den lille. »Er der noget bestemt, du ønsker dig for at blive lykkelig. Ja, jeg spørger om det, thi det kunde jo være, at jeg kunde hjælpe dig.«

»Du!« sagde Prinsen og lo. »Hvem skal hjælpe mig! Jeg vilde jo netop slet ingen have med mig. Jeg vil synge, naar jeg vil, og jeg vil fløjte, naar jeg vil, og jeg vil skingre i højen Sky, hvis jeg faar Lyst til det — netop! Forresten ved jeg jo slet ikke, hvad jeg vil være. Jo, bi lidt! Jeg tror, jeg i Øjeblikket havde Lyst til at blive en rigtig vældig General, der kom susende med Soldaterne.«

Han lo igen, og det saa ud, som om han havde Lyst til at kaste sig bagover og sætte Benene lige i Vejret.

»Ser du denne Ring?« sagde den gamle alvorligt.

»Ja,« sagde Prinsen hurtigt, »saa stor en Diamant har jeg aldrig set. Tak, at du viste mig den. Dèr gjorde du mig virkelig en Glæde.«

»Ja, det er nu ikke Diamanten, der er det mærkelige,« sagde den gamle stille. »Men Ringen er en Ønskering. Den Slags har du nok hørt om. Naar du faar den paa Fingeren, kan du ønske dig, hvorhen du vil, og blive, hvad du vil. — Vil du være General, kom saa med Fingeren!«

»Jeg tør ikke,« sagde Prinsen ligeud, »jeg er bange.«

»Du skal ikke være bange for mig,« sagde den gamle. »Du er nok lidt haard i Munden, men der er meget over dig, som jeg godt kan lide. Jeg vil kun godt. Saa snart Ringen igen er af Fingeren, er du her tilbage, og det hele varer kun et Øjeblik. Kom saa!«

Prinsen strakte Haanden frem, og den gamle satte Ringen paa.

. . . . . .

Kanonerne tordnede, og Sablerne lynede. Solen straalede ned. Der var endeløse Rækker af blaa Dragoner og røde Husarer. Og saa langt Øjet rakte, stod Fodfolk med spidse, blinkende Bajonetter, Bataillon ved Bataillon, Kompagni ved Kompagni. Det var, som om al Jorden var levende. Det var en uhyre Hær, der var samlet.

Og som de alle raabte Hurra, thi Generalen — det vil altsaa sige Prinsen — red langsomt gennem Rækkerne. De hujede. De brølede som vilde. Der var Alvor i det. Prinsen saa over alle de ophidsede Ansigter, og han rankede sig. Han vidste selv, at han havde været en vældig General i Dag. I Spidsen for denne Hær havde han i Dag drevet alle Fjenderne ud over Landets Grænser, slaaet dem, næsten tilintetgjort dem. Fra den tidlige Morgen var Sejrsbudskab paa Sejrsbudskab strømmet ind til ham, og han havde glædet sig. Og alligevel havde han dog stadig været saa forunderlig tung og syg om Hjertet, skønt han ikke vidste hvorfor. — — Nu var alle tunge Tanker glemt. Han sad i sin Sadel saa rank som et Lys, og han smilede stadig stoltere.

Dog var det bedste endnu tilbage, thi fra Slottet, som laa langt borte, kom Landets Konge. Han red med Guldkrone paa og med Scepter i Haanden.... for at hædre Prinsen. Hans Følge straalede i alle Farver, og Fjerbuskene vajede i Vinden. Han tog en Orden — Landets fineste — af sit eget Bryst og fæstede den paa Prinsens, mens Kanonerne tordnede ti Fold værre, og Soldaterne blev helt ude af sig selv, saa Jubelen ikke vilde tage Ende. Det var, som om Jorden rystede, mens Prinsen nu ved Kongens Side red bort mod Slottet.

Og aldrig havde der været en Fest som den, der i Aften ventede i Slottets Sale. De sjældneste Blomster fyldte baade Vægge, Vinduer og Loft og laa strøet ud over alle Borde. Skaale af Guld lyste i Skæret af Hundreder og at-

ter Hundrede af Kandelabre, der bar Tusinder og Titusinder af Lys. Tallerkenerne var af Guld, Opsatserne af Guld, og midt i den bedøvende Duft samledes her et Selskab, der lynede af Ordener og Ædelstene og knitrede af Silke.

Ved Kongens Side sad Prinsen. I Aften var det ham, de alle vogtede paa. I Aften vilde der blive spejdet efter enhver af hans Bevægelser. I Aften var alles Øjne fortabte i Beskuelsen af ham, og han blev stadig stoltere. Det undrede ikke ham, at Kongen allerførst vendte sig mod ham med den ærbødigste Tak. Tværtimod syntes han, at Kongen ventede for længe med at faa begyndt. Alle rejste sig for at hilse paa ham, og de nikkedenejede og de bukkedebukkede.

Og endelig kom den store Tale. Den blev holdt af en gammel Vismand. Det var ham, der skrev hele Landets Historie. Derfor var alle bange for ham — selv Kongen. Men han roste Prinsen, saa alles Øjne maatte lyse. Han sagde rentud, at Hæder og Stolthed og Lykke for Alverden maatte følge i Prinsens Spor.

Prinsen lyttede. Det var saa dejligt at høre. Men allerdybest i sig selv vidste han, at det ikke var sandt, og alle de mærkelige tunge Tanker begyndte igen at røre paa sig. Han kunde ikke lade være at gruble. Hvad var det dog, der vilde trænge sig frem for at tage hans Glæde? Saa snart han kunde, søgte han bort fra det glimrende, fornemme Selskab for et Øjeblik at være helt alene.

Han kom ud paa Slottets Altan. Fra alle de mægtige Ruder vældede Lyset ud over Haven. Men udenfor var alt bælgmørkt. Hans Øjne søgte at gennemtrænge dette Mørke, men for hver Gang det mislykkedes følte han sig saa umaadelig træt.

Han maatte holde sig ved Gelænderet.

Thi nu kom der en Klage derude fra Mørket, og han blev angst. Nu anede han, hvorfor hans Sind var tungt.

Nu begyndte han at grue. Ti, tyve, tredive, ja vel fyrretyve Tusind laa derude og stirrede med de stive døde Øjne. Mørket gjorde Oprør. Mørket vilde ikke skjule dem for ham.. .. Han tog haardere fat i Gelænderet. Derude var Valpladsen — — — — —

Ak, hvor det var godt, at der lød Trin paa Trappen. Ak, hellere alt andet end at være helt alene. Da var det Kongens Livlæge, en lille, sirlig Mand, der traadte ud til ham.

»Nej, er De her, General, det var godt, jeg fandt Dem. Man søger Dem. Man vilde være lykkelig, hvis De øjeblikkelig kom tilbage.«

»Lykkelig!« Prinsen saa paa ham med et Par Øjne, der var næsten syge. — »Hvem er lykkelig!«

»Ja, men hvad er det dog,« sagde den lille, ivrige Læge, »er De ikke selv lykkelig — paa en Dag som denne?«

Prinsen saa stille op.

»Jeg synes, at selv Mørket gruer,« sagde han.

»Snik—Snak! De er lidt træt! De har vel lidt Feber. Ræk mig Haanden. I Aften maa De sandelig holde ud. — Kom med! Denne Vej! Kom saa!«

Han greb Prinsens Haand for at føre ham med sig. Prinsen drog imidlertid sin Haand tilbage, og da gled Ringen af.

.....

Prinsen satte sig op. Ved Siden af ham stod den lille, graa Mand med Ringen i Haanden.

»Du har jo Ringen,« sagde Prinsen hurtigt, »det var vel dig, der var Livlægen.«

»Var du blevet lykkelig ved at være General?« spurgte den gamle.

»Det behøver du vel ikke at spørge om,« sagde Prinsen, »men du behøvede alligevel ikke at tage Ringen af

mig saa hurtigt. Jeg tror, jeg vilde gerne være blevet der lidt endnu.«

»Det tror jeg ikke,« sagde den gamle. »Du kunde slet ikke have taalt at komme tilbage til et lystigt Selskab. Men det er lige meget. Jeg skal ikke mere tage Ringen fra dig. Du skal faa Lov at beholde den, saa længe du vil. Hvad vil du nu?«

»Ja, hvad vil jeg,« sagde Prinsen og strøg sig med Haanden over Panden og prøvede at gruble. — »Jeg kan jo ikke glemme Generalen!«

»Videnskabsmand!« sagde den gamle. »Vil du gøre en stor Opfindelse, saa dit Navn bliver verdensberømt?

Prinsen saa stille paa ham.

»Skal jeg saa paa Hovedet i Bøger?« spurgte han.

»Ja, naturligvis!«

»Tak, nej. Maa jeg saa være fri! — Er der andet? Bonde! Haandværker! Handlende!.... ja Konge! Alt det kan jeg blive herhjemme. Jeg ved ikke rigtig! Der er maaske ikke noget som helst i Verden, jeg egner mig til!« — Prinsen standsede et Øjeblik og saa frem for sig. Ude over Mosen steg Taagerne op. — »Det kan være, at jeg slet ikke bryder mig om at være mellem Mennesker, men jeg har altid og altid hørt, hvordan Ellefolket danser og glædes. Kunde jeg komme mellem dem, da finder jeg maaske den dybe Lykke!.... Kan du det?«

»Intet er lettere!« sagde den gamle. »Hvor er Fingeren? Her er Ringen!«

Og Prinsen stak Fingeren frem. — —

Der var en Maane, der begyndte at fylde Alverden med sit Lys. Der var en Sommeraften, saa lun og mild, saa varm og stille. Der var en Mose, saa blød af Mos, saa dyb og sælsom — og over Mosen var der en Dans af Taager. Der kunde komme en Luftning, som var intetsteds fra, og

Taagerne svajede. Der kunde komme en Dis af Varme, og Taagerne hævede og sænkede sig. Der kunde komme.... ja, der kunde komme, hvad i Alverden det skulde være, thi det var Sommernat, og det koglede baade fjern og nær.

Prinsen var med i Dansen.

Den gik over Moser og hen over Kær. Ti Tusind smidige Legemer var i Dans, ud og ind mellem hverandre. I lange Stræk gik det over de flade Enge, men naar Bankerne kom, gled Dansen til Vejrs, højt under Himlen. Prinsen vidste, at hans Legeme kun var Taage. Han gik ikke, han løb ikke, han svævede kun, gled ud og ind mellem de andre, der ogsaa var Taage — fin, hvid, dejlig, herlig Taage — op og ned, frem og tilbage, hid og did, svøbte sig om de andre, slap bort, gled frem mellem ny, hilste og vinkede og svandt igen.... mens Maanen lyste, og alt var tyst, og Sommernatten lo med sit koglende Skær ned over dem alle.

»Bare blive ved,« sagde Prinsen, »jeg synes, at alt andet glemmes under en Dans som denne. Jeg bliver vist aldrig træt. Men Midnatten er forbi. Stjernerne bliver blege. Og nu hører jeg Hanen gale. Natten er borte. Dagen kommer. Synk i Jord! — Ja, jeg forstaar det! Men næste Nat begynder vi igen, naar alt er blevet stille.«

Og Taagerne sank i Jorden.

Nu var han dybt i Mosen, og frem imod ham kom Elverkongen med en Krone paa sit skønne Hoved.

»Vil du se mit Rige?« sagde han. »I Sommeraftenen svæver vi, men hernede bor vi. Kom med!«

Og han førte Prinsen gennem Tusinder af Gange, og hvor de kom frem, stod Kister, og de var fulde af Guld. Paa alle Vægge hang Skjolde og Forsiringer — og det var alt af Guld.

»Ja, her bor vi altsaa,« sagde Elverkongen.

»Ja, men hvor er Elverpigerne?« spurgte Prinsen.

»De sover om Dagen,« sagde Kongen. »De danser i de stille, lune Sommernætter, men om Dagen hviler de ud. Dagene er ogsaa dejlige. De drømmer. Elverfolkets Bo er tungt af Drømme. Læg du dig nu! Du vil drømme dejligere end nogensinde før! Drømme! Drømme! Det er Elverfolkets Vise!«

Men Prinsen rettede sig langsomt op, og nu smilede han.

»Drømme, drømme!« sagde han. »Jeg vil ikke drømme. Nu begynder jeg vist at forstaa Elverfolkene, men jeg vil være lykkelig med alle mine Øjne aabne.«

»Drømme gør ogsaa lykkelig,« sagde Kongen.

»Jo, men jeg vil netop føle, at jeg er lykkelig,« sagde Prinsen, »og ikke ligge og drømme, at jeg er det.«

»Ja, saa passer du vist ikke her,« sagde Kongen, »men førend du forlader os, vil jeg handle med dig. Du har paa din Finger en Ring med en Diamant, jeg aldrig saa Mage til. Tag hernede, hvad du selv vil, og giv saa mig Ringen.«

»Jeg handler ikke, jeg er Prins. Dersom jeg blot vidste, at Ringen var min egen, skulde du faa den. Men jeg ved ikke, hvordan jeg har faaet den Ring. Lad mig gruble.«

»Staar der intet inden i den,« sagde Kongen, »som kan lede dig paa Sporet?«

»Jo, lad mig se efter,« sagde Prinsen. Og han drog Ringen af.

. . . . . .

»Den Gang var det da dig selv, der tog den af,« sagde den lille graa Mand og smilede.

Prinsen satte sig op.

»Ja, det er rigtigt,« sagde han, »og nu er jeg snart ved at blive helt ør i Hovedet.«

»Saa vil du maaske ikke mer,« sagde den gamle.

»Jo, jeg vil,« sagde Prinsen, »jeg bliver ved, indtil jeg ved, hvordan jeg bliver lykkelig.«

»Godt,« sagde den gamle, »men maa jeg saa ikke denne Gang vælge, hvad du skal være?«

Prinsen saa længe paa ham.

»Jo! Jo!« sagde han. »Hellere end gerne! Jeg mærker jo, at jeg selv ved hverken ud eller ind. Vælg saa du!« — Og han stak Ringen paa Fingeren.

. . . . . .

Han var hjemme paa Slottet. Han hørte tydelig sin Far og Mor — Kongen og Dronningen — tale. De var slet ikke i Stuen, hvor han var. De var maaske oven i Købet helt ovre i den anden Ende af Slottet. Han holdt Haanden for Ørene, thi han syntes, han lyttede.... og en Prins lytter aldrig. Men stadig hørte han Stemmerne.

»Tror du aldrig, han kommer tilbage?« sagde hans Mor og græd.

»Jo, han maa vel komme tilbage,« sagde Faderen. »Det maa vi da haabe paa. — Skønt ingen ved, hvad der kan ske. Der er langt ud i den vide Verden.«

Saa blev der stille en Stund.

»Græd nu ikke mer,« lød Faderens Røst igen. »Hjælp mig at tænke paa, hvad vi skal gøre ved den stakkels Prinsesse. Det er blevet sagt hende, at hun skal være vor Søns Brud. Det er bestemt, at hun skal komme hertil og aflægge os et Besøg. Nu bliver vi nødt til at sige, at det er os selv, der har sendt ham ud i Verden, for at han kunde blive en rigtig Mand. Kommer han tilbage, maa det Giftermaal i Stand, thi det er nødvendigt for Land og Rige. Det skulde gøre mig ondt, hvis hun skulde tænke, at han var flygtet for hende. Hun er ikke Verdens dejligste Prinsesse, som der staar i Æventyrene, men hun er saa

skøn og saa lille og saa sød og saa tilbageholdende og undselig, at man let ser, hvor dybt hun vil kunne føle sig tilsidesat og saaret. — Tys! Hør nu! Vognrullen! Det er maaske allerede hende! — Tør dine Øjne! Lad os gaa!«

Prinsen havde hørt hvert Ord, og nu fo'r han ud paa Gangene. Ganske rigtig, han maatte helt over i den anden Ende af Slottet, før han fandt sine Forældre, og han faldt sin Mor om Halsen og rakte sin Far Haanden. De to stod som forstenede, men deres Ansigter straalede alligevel som en Sommersol kan straale, naar den staar op. — »Jeg gaar med,« sagde han, »for at tage imod Prinsessen.« — Og saa gik han stilfærdigt bag efter dem.

Prinsessen var saa lille og spinkel. Hendes Haar var blondt, og hun var lidt fregnet. Hendes store Øjne var saa usikre, som havde hun allermest Lyst til at løbe bort og gemme sig. Men hun beherskede sig, for det skulde hun. Hun hilste saa undseligt og saa stille. Og saa var hendes Fader jo dog en stor og mægtig Konge.

»Jeg ser, det mørkner,« sagde Kongen, »tænd Lys over hele Slottet. Dæk Bordene med det bedste, vi ejer. Nu skal her sandelig være Fest.« Det kunde mærkes, hvor glad han var, og da vovede Prinsen at gaa frem.

»Hvis ikke noget andet er bestemt,« sagde han, »maa jeg saa ikke føre Prinsessen ned i vor Have og vise hende den. Jeg vilde haabe, jeg dermed kunde gøre Prinsessen en Glæde.«

Hun saa op paa ham med sine store Øjne og nikkede. Han tog hende ved Haanden og førte hende gennem alle Salene ud i den prægtige Have, hvor dybe Skygger allerede laa mellem Buskene. De saa paa Blomsterne, der allerede havde begyndt at lukke sig og forberede sig til Natten. Der var saa tyst, at de kun hørte deres egne Skridt i Gangens Grus.

»Prinsesse!« sagde han pludselig. »Vil du ikke allerhelst, at jeg er ærlig imod dig?«

»Jo, jo!« sagde hun hurtig, og han mærkede, hendes Haand rystede, men han tog kun haardere fat.

»Saa vi jeg sige dig, at jeg har besluttet at være saa god imod dig, som jeg paa nogen Maade kan blive. Vi to skal jo høre hinanden til, saadan siger vore Forældre. Det er nødvendigt. Jeg vil haabe saa inderligt paa, at jeg kan faa dig til at blive rigtig glad ved mig og holde af mig.«

Da saa hun op paa ham med et Par vaade Øjne. Hendes Haand dirrede ikke mer. Og i dette Øjeblik saa han, at hun var vidunderlig smuk.

»Holde af dig! Det gør jeg allerede!« Hun stillede sig op foran ham. Hendes Øjne straalede i Graad. Hendes Ansigt var een eneste Tindren af Haab, Glæde og Lykke — Kærlighed! Og hun smilede. Ogsaa han fik Øjnene fulde. Og da begyndte Nattergalen, Havens skønneste Musik.... Jordens skønneste!

»Forlovelsesringe har jeg ikke endnu,« sagde han, »men noget maa jeg give dig. Her skal du se en Diamantring. Kom med din Haand, saa sætter jeg den paa din Finger.«

Han tog Ringen af.

.....

Prinsen satte sig op og saa en Stund paa den gamle.

»Du er en klog Mand,« sagde han. »Jeg var ganske vist hjemme, men jeg har paa en Maade alligevel aldrig været saa langt ude i den vide Verden. — Du er en klog Mand. Nu tror jeg, at jeg har fundet Vej til Lykken. — — Jeg vil hjem nu.«

»Saa var det jo godt, du traf mig,« sagde den gamle og smilede. — »Se, nu gaar Solen ned.«

Prinsen saa mod Vest, hvor Sommersolen sank. Da han atter vendte Hovedet, var den gamle forsvundet.

»Hvor blev du af?« raabte Prinsen, men ingen svarede. Da rejste han sig og saa sig om endnu engang, men der var intet uden en begyndende Sommernat.

Saa drog han langsomt hjemad mod Slottet, Fod for Fod, men medens han gik, nynnede han.

. . . . . .

En Maaned efter var han gift med Prinsessen.

En mærkelig Dreng.

Foraaret Slagsbroder.

DE I KÆRET var vi fem Drenge, der holdt sammen: Niels Kristian, Mikkel, Jerrik, jeg selv og Jørgen Købstad.

Om Jørgen handler denne Historie.

Han var en Gadeløммel — det er hans egne Ord — da han om viste sig i Kæret. Han var en Han følte sig let forurettet, saa vi, før vi vidste et Ord deraf, kunde være dødelige Uvenner med ham. Men han var sikkert den af os, der havde de største Evner. Han var raa. Men han var alligevel den af os, der følte dybest, og ligeledes den, der tænkte finest.

Han var en mærkelig Dreng.

Han var hjælpsom. Han var med at løbe Faar og bissende Ungkvæg op, naar det kneb, og han var den, der aldrig skaanede sig selv. Let og adræt var han som en Hjort. Men han var ogsaa den, der med ét kunde forlange Betaling for at gøre os andre en Tjeneste. Vi husker en Dag, da hans Husbonds seks Heste var i Kæret og skulde med hjem om Aftenen. Kærene var jo meget langt fra vor Landsby. Vi var fem. Hestene var seks. Vi stillede alle som

én Mand hos Jørgen for at ride med og skændtes allerede om, hvilken Hest enhver skulde have. Da erklærede Jørgen, at Turen for hver Dreng kostede mindst en Buksеknap eller et Stykke Hyssingsnor. Vi blev saa forbløffede, at ingen af os sagde et Ord. Det var vist første Gang, at nogen af Kærets ensomme Drenge begyndte at forlange Betaling for at gøre de andre en Glæde. Vi saa paa hverandre, sprang straks over Grøften og traskede saa hjemad, tværs over Kærlodderne. Jørgen red om ad Vejen — med sine seks Heste — og helt alene.

Fra den Tid stillede Jørgen heller ikke mer hos os for at ride med. Naar han saa, at vi havde Heste i Kæret, undgik han os. Han sprang over Grøfter og traskede hjemad over Kærene — helt alene. Vi saa efter ham med Sorg, og Mikkel, der var lige saa god, som han var tyk, kunde til sidst ikke længere holde det ud. En Aften, da han havde to Heste, fangede han Jørgen, og den blødhjertede Mikkel kom saamænd til sidst til at græde. Saa satte Jørgen sig op, og fra det Øjeblik af var han igen fuldt ud Kammerat med os. Han havde et stort Herredømme over sig selv.

Han var en mærkelig Dreng.

Han var fra Begyndelsen raa i Slagsmaalet.

Vi andre kunde ogsaa ryge sammen og ruske og klemme og vælte hinanden, til Vejret forgik den ene. Men derfor kunde vi godt en Time efter dele vor Mad med vor Modstander. Slagsmaalet hørte med til det daglige Brød lige saa vel som Rundtenommerne. Men da vi saa, at Jørgen en Dag søgte at sparke Jerrik, saa han rigtig kunde synke sammen i Smerte, mens han mere end én Gang ramte selve hans Øjne med sine haarde Næver, da skete der igen noget, som ellers aldrig nogensinde blev set i Kæret: — Der blev to mod én! Niels Kristian tog fat, og Jørgen maatte trække

sig tilbage med et Ansigt, der var ligblegt af Raseri. Ak, hvor han dog dirrede!

Men der skete to Dage efter noget, som var os endnu mere underligt. Da vi laa ved den store Dam, hvis Siv altid hviskede, saa Jørgen op mod Jerriks forslaaede Ansigt og sagde med ét: »Saadan slaar Gadelømlerne. Jeg skulde netop ud i Kæret, fordi jeg var en Gadelømmel.« — Og det saa i Grunden ud, som om han var lige ved at staa op og tage Jerrik om Halsen. — — Fra det Øjeblik saa vi altid Jørgen trække sig tilbage fra et Slagsmaal, saa snart hans Ansigt begyndte at blive hvidt. — »Jeg vil ikke mere!« sagde han, kastede sig ned paa Græsset og sagde længe ikke et Ord.

Endnu engang! En mærkelig Dreng! Og ét endnu: Hvor raa han end var i Slagsmaal, var der dog ingen, der fik at høre, at den Dreng nogensinde bagtalte andre. Han slog, men han luskede aldrig, thi han var saa mærkelig højsindet. Hvor vi dog efterhaanden kom til at holde af ham.

Vi forstod, at han var gjort raa af andre. Hans Mor var altid ude i Arbejde. Dagen ud gik han paa Gaden med Nøglen til deres lille Lejlighed hængende i en Snor om Halsen. Han maatte klare sig selv, forsvare sig selv. Han havde ingen at klage til, og han slog. Han maatte blive paa disse Gader, hvor endogsaa halvgamle og helgamle Lømler sloges i Kipper og Smøger som fire Aars Knægte. Vi forstod ham. Vi kunde faa ondt af ham. Vi kunde haft Lyst til at forkæle ham. Men denne Dreng var ikke til at forkæle. —

— Saa fortæller vi, at en Søndag var der stor Fest ude i Kæret: Jørgen Købstad skulde hjem til sin Mor.

Det var stegende hedt. Fjorden dernede laa spejlblank. En svag Luftning kunde stryge stille hen over de uhyre,

ensomme Flader. De længste Græsstraa nikkede engang, og Sivene fra Dammene sendte en stille Hvisken. Ellers var de øde Egne herude alene med sig selv, og alt var sunket dybt ind i Lydløsheden.

Vi var alle samlede oppe ved den sandede Vej, der kom løbende ned fra Bakkerne ved vor Landsby og sneglede sig videre gennem Kærene og tabte sig i Retning af Købstaden, hvis Taarne og høje, rygende Skorstene lige kunde skimtes langt ude i Øst. Her var Jørgens Hjem! Her skulde han hen! Vi skelede til ham: Tænk alligevel at have hjemme i en By, hvor Gaderne var brolagte, hvor Jernbanen gik, hvor Dyrskuerne holdtes, hvor de fine Mennesker gik i Støvler til Hverdag, og hvor hele Verden engang imellem søgte hen for at komme til et Marked med Karusseller, Beridere, Telte og uudsigelige Bjerge af Honningkager. Jo, der var sandelig stor Fest derude i Kæret! Og tænk saa, at det var allerførste Sommer, Jørgen var herude, og at det var første Gang, han fik Lov — efter mange Uger.

Vi laa i alle mulige Stillinger — saadan som Drenge ligger. Vi kunde for den Sags Skyld godt lige være faldet ned fra Maanen. Men pludselig stod dog alligevel en og anden ret op og spejdede ud ad den krogede, graa, grimme Kærvej. Vi ventede! Vi ventede den fine Rebslager Nikolajsen, der boede i Forhuset, hvor Jørgens Moder boede i Baghuset. Han var en Mand med høj Hat og hvidt i Brystet, og han skulde komme om Eftermiddagen og besøge Jørgens Husbond. Han skulde komme i sin egen flunkende Vogn med to vidunderlig rappe Heste for, og saa snart han som et spejlblankt Luftsyn var faret over vor elendige Kærvej, kunde Jørgen stikke af. Thi saa snart Rebslager Nikolajsen holdt i Jørgens Husbonds Gaard, vilde alt Arbejde standse, og Karlen vilde komme hen i Kæret for at rense

Grøfter. Saa skulde han flytte og vande for en Gangs Skyld.

»Jeg kan se en Knold!« skreg Mikkel. »Langt væk!«

»Hvad kan du!« brølede Niels Kristian og stod op, saa ret som et Lys.

»Dèr!« brølede Mikkel endnu højere og pegede, saa hans Arm syntes fem Gange længere, end den var i Virkeligheden.

»Du kan selv være en Knold,« sagde Niels Kristian træt og satte sig atter. — Igen en Skuffelse!

Stilheden begyndte at blive lidt uhyggelig. Jørgen selv sagde ikke et Ord. Vi maatte forslaa Tiden, og vi kom til at tale om Heste. Mikkel kom med en dum Bemærkning om, at hvis man blot kom langt nok bort til andre Lande, saa kunde det godt være, at alle Heste dèr var grønne. Der blev en forskrækkelig Latter. Mikkel skreg op, og naar den ene Dreng skriger, skriger de andre med. Og naar de først skriger, kommer de op at skændes. Hvordan det gaar til, er der aldrig nogen, der ved. Men saadan er det! Vi skreg og vi raabte, og vi puffedes, og vi skældte ud, saa det maatte kunne høres viden om i det øde, ensomme Kær. Vi overdøvede hinanden i Skraal, saa vi blev hæse — — og holdt op i et Nu ved at faa Øje paa Jørgen. Han laa dybt inde i sin egen Stilhed— og saa mod Øst!

»Den kan komme endnu,« sagde den gode, varmhjertede Mikkel, idet han strakte Armene fra sig og med Hænderne begyndte at maale Afstanden mellem Solen og Horisonten. Hver Finger betyder da et Kvarter. Men her hjalp intet Kunstgreb. Vi vidste alle, at nu var det sikkert blevet for sent. Kom end Vognen nu, vilde Jørgen dog aldrig kunne naa Købstaden og komme tilbage igen inden Natten. Der var som en knugende Træthed over os alle, mens vi nu spredte os for at tage fat paa Flytningen. Der var sket det,

som omtrent er det tungeste i Kæret: En Dreng skulde have været hjemme, og han kom det ikke.

Ogsaa Jørgen gik tavs til sit. — —

Tirsdag Morgen kom vi — som sædvanlig søvnige og inderlige ugidelige — drivende ud ad Kærvejen, da Jørgen pludselig med en stiv Arm pegede Niels Kristian lige ind i Synet. — »Nu véd jeg det!« sagde han.

»Hvad er det, du véd, og jeg ikke ved?« svarede Niels Kristian sindigt og skrævede videre.

»Arthur Nikolajsen, Drengen, deres Dreng, ham var det! Jeg tænkte det! — Konen kom ind i Aftes og satte Grøden paa Bordet, saa Fadet skurede over til den anden Side. »Nu véd vi det, Jørgen!« sagde hun. »Den kælne Hvalp! Det var ham, der ikke vilde med herud! Han havde vel fundet noget bedre!« Hun var saa ædende ond! — — Men Fløjlsbukserne — han gaar altid i Fløjlsbukser, forstaar du — dem takker jeg for, at jeg ikke kom hjem til min Mor.«

»Han skulde ha'!« sagde Niels Kristian, og nu standsede han.

»Han skal faa!« svarede Jørgen og over hans Ansigt gik et Smil, som med eet fik os alle til at gyse. »Han skal faa mere end det!«

»Ja, jeg mente ikke, du skulde tærske ham fordærvet,« sagde Niels Kristian og blev højrød.

»Der var heller ingen, der spurgte dig,« svarede Jørgen og smilede igen, saa det et Øjeblik gik os gennem Marv og Ben. »For Resten kommer jeg vist hjem nu paa Søndag,« vedblev han og lo højt — Gadedrengen! Alle og enhver kunde se, at det nu var en Gadedreng, der gik iblandt os. Raaheden perlede om ham. Den kolde Hævngerrighed lyste blegt ud af hans grimme Øjne. Det var Fløjlsbukserne, han saa for sig, og han skænkede vist knapt mere sin Mor en Tanke.

Ingen sagde noget. Der var intet at sige. Hvert Ord vilde gjort Jørgen raaere. Tiden gik, for saa vidt Tiden

kan gaa i Kæret, hvor Dagene næsten staar stift og stille. Søndag Morgen var Jørgen borte. — —

Vi sad i Kæret og saa mod Købstadens Skorstene og Spir. Hvad skulde der ske, eller hvad var der sket? Vi var inderlig utilfredse. Vi var alle iltre og hidsige, men ingen kunde skændes og slaas. Det var, som om vi havde tabt alle Kræfterne. Stakkels Niels Kristian rystede vist over hele Kroppen. Hver Gang han kom, sagde han: »Ja, men jeg kan da ikke gøre for det! Synes I da, at jeg kan gøre for det.« — Han turde vist slet ikke være ene. Og vi havde nok alle glemt den Dag, hvorledes Jørgen Købstad egentlig i Grunden var. — —

— Saa maa vi gaa fra Kæret, og nu er vi i Købstaden og i en lille Baggaard oppe under Taget. Her er en lille, pæn Stue, og i den Stue sidder en Kone, hvis Haar er blevet graat længe før Tiden, og foran hende sidder Jørgen.

»Ja, det kunde jo være tungt nok, at du ikke kom hjem den sidste Søndag, men saa er du jo hjemme i Dag.« — Hun saa op og forsøgte at smile. — »Men det var jo haardt nok. Jeg kunde jo nok se dig, Jørgen, at du laa ved Vejen og ventede. Og saa alligevel, Jørgen, saa véd jeg alligevel ikke, hvordan jeg skal fuldtakke Vorherre, fordi du saadan længes efter at komme hjem — — — til mig!«

Foran Jørgen stod der Kaffekopper. Han havde ligefrem faaet Lov til at sidde i den lille Sofa under det altid saa mærkelig blanke Spejl, og hans Moder havde ligefrem vartet ham op, saa han et Øjeblik var lige ved at blive gal i Hovedet, fordi han følte sig fremmed. Men efterhaanden var han kommet til at se paa sin Mors nye Forklæde, som hun havde paa for hans Skyld. Han var kommet til at se paa de nye Kopper, der var paa Bordet for hans Skyld. Han havde maattet lægge Mærke til, at hans Mor svippede ud og ind og grundede og spekulerede og kunde ikke sidde stille et Øjeblik bare for at hitte ud af, hvad hun kunde gøre for hans Skyld. — — Selvfølgelig forstod han det.

»Og saa kommer jo da Efteraaret, Jørgen, og naar du

saa kommer hjem, saa har du tjent dit eget Tøj til Vinteren, og saa ligger jeg her om Nætterne og tænker, at du bliver saa ordentlig at se paa, og at du er flittig i Skolen.«

Hun standsede som for at synke noget.

»For jeg har jo ikke andre end dig, Jørgen,« vedblev hun og gik saa ud i Køkkenet.

Jørgen rejste sig meget brat og gik hen til Vinduet. Men han saa ingenting de første Par Minutter. Det var jo første Sommer, han var ude at tjene, og det var første Gang, han var hjemme. Mere Forklaring behøver vi ikke at give. Dybt under Vinduet var en Gaard og en aaben Port, gennem hvilken der hørtes Vogntummel og Raab fra en Fiskemand.

Jørgen var bevæget paa det voldsomste.

Nede i Stuen, naturligvis med Vinduer ud til Gaden, boede Fløjlsbukserne. Sandt at sige havde han selv paa Vejen herud — skønt hans Hjerte var ved at sprænges i det uhyre Løb — faaet Tid til at glæde sig af Hjertet ved at kunne give dem sin haardeste Næve ind i Ansigtet som den inderligste Tak for sidst. Der var for den Sags Skyld ogsaa noget Raseri et eller andet Sted inde i ham endnu, men det var vist alt for langt nede i hans Bryst. Han havde, da han kom, endogsaa mødt Fløjlsbukserne nede i Porten, men havde den Gang selvfølgelig end ikke haft Tid at se paa dem. — — Saa nær hjemme! Kun et Par Trapper! Dèr ventede hans egen Mor!

Se, Jørgen vidste godt, at han var en meget fattig Dreng, men han havde i Grunden aldrig vidst, at han havde en meget fattig Mor. I Dag forstod han det. Jørgen havde altid vidst, at hans Mor naturligvis holdt meget af ham som andre Koner af deres Børn, men han havde aldrig vidst, at han for den Mor var et og alt.

Jørgen var kommet ude fra Kærets Ensomhed, med

Maaneders Længsel i sig. Hans Hjem var ham næsten nyt. Hans Mor var ham næsten ny. Men i nogle Minutter var han igen sunket til Bunds i dette Hjem og havde paa Bunden fundet den Kone, som var alene her, og som var hans Mor og ingen andens.

Jørgen lagde Panden mod Ruden.

Om nogle Timer skulde han hjem, men det var det underlige, at han ikke tænkte paa sig selv og Kæret. Han tænkte paa en Kone, som, naar han var borte, vilde sidde her i Stuen, paa den Stol der — ene! — Ene! — Ene!

Hans Øjne faldt igen paa Fløjlsbuksernes Vinduer, men han kunde ikke tænke paa dem mere. De var altfor ligegyldige. Hans Tanker maatte videre ud til Efteraaret og videre.... videre.... videre....: og bagest i disse Tanker var dog stadig Billedet af en lille Kone, som alligevel var ene, og som jo altid fulgte ham, vilde følge ham i Kæret og videre.... videre.... videre. Han var syg. Han var i Grunden meget, meget syg.

Døren gik stille op. Moderen kom ind.

»Jørgen, jeg har saadan tænkt paa, hvad jeg skulde glæde dig med i Eftermiddag.«

Hun kom ikke videre, fordi Drengen ikke vendte sig om. Saa begyndte hun at tage stille af Bordet.

Da hun var færdig, kom Jørgen gennem Stuen.

»Vi bliver hjemme,« sagde han i en mærkelig stenhaard Ro. — »Vi vil blive siddende her! Og saa til Efteraaret, saa kommer jeg hjem! — Mor!«

Han satte sig igen i Sofaen og saa stille op med sit magre Ansigt. Lidt Sommerluft viftede ind gennem de øverste Vinduer, som var aabne. Saa sagde Moderen:

»Gud ske Lov! — Jørgen! Gud ske Lov! — Ved du, hvad jeg synes. — Min Dreng, du er vist allerede stor! Jeg synes, du næsten er blevet stor og voksen derude i Kæret.«

Der gik maaske en Trækning over Jørgens Ansigt, men hans Øjne var vendt mod hans Mor, og de var lige rolige. Hun maatte gerne tro, at han var blevet stor derude i Kæret, thi det var Glæde for hendes graa Hoved. Men selv anede han nok, at det var sket i de sidste Minutter — her i hans Mors Stue.

Saa laa vi der igen Mandag Morgen som smaa Prikker ude i de øde Flader. Jørgen var ogsaa hos os, og vi havde dog ikke været sikre paa, om ikke Politiet havde beholdt ham med det samme derinde i den store, røde Købstad med de mange Taarne og — med Arresten.

Han var fuldkommen rolig, men lidt tavs. Maaske kunde ogsaa Politiet komme endnu og føre ham bort, op over Kæret og ud ad Kærvejen.

Vi havde lige været ude at bade, og nu kunde Niels Kristian ikke tie længere.

»Traf du ham saa, Jørgen!«

»Hvem?«

Jørgen spurgte fuldkommen roligt. Han havde sikkert ingen Anelse om, hvad Niels Kristian sigtede til.

»Bovserne!«

»Ja, jeg traf ham i Porten, just da jeg kom hjem.« Jørgen svarede beredvilligt, men det mærkedes let, at han var langt, langt inde i helt andre Ting.

Niels Kristian tav lidt og knappede sin Sele. — Han havde kun een.

»Jeg vilde gerne vide, om du slog ham.« — Niels Kristians Stemme begyndte at dirre hørligt.

»Nej! Jeg har slet ikke rørt ham.« — Jørgens Stemme var lige rolig og fuldkommen ligegyldig, og da drev Blodet pludselig os alle til Kinderne.

Var det en Dreng! — Ingen Undskyldninger! — — Han havde rigtig lovet at gennemtærske en anden. — Men fuldkommen ligeglad! — Ingen Løfter om, at det nok i

Fremtiden skulde blive gjort, og da saa meget des bedre. — Skulde det være en Dreng!

»Som jeg holder meget af min Mor,« sagde Jørgen pludselig, dybt, dybt inde i sine egne Tanker.

Hvad for noget dog! Er det en Dreng, der siger saadan! Holder af sin Mor! Vi var ganske vist hidsige, men endnu mere forbavsede. »Jeg længes saadan efter min Mor,« vedblev Jørgen, som om han talte med sig selv. »Hun sagde, at jeg var bleven stor og voksen herude i Kæret.« — Da var det, som om hans Ansigt med et flammede op. Der var i et Nu et Smil saa lysende, saa vidunderligt, saa kærligt, saa smittende, at alle vore Tanker med eet stod stille.

Saa slog han med den ene Haand i Tangen og rejste sig. Han gik ganske stille op over Kæret og forsvandt langt oppe — — for at være helt alene.

Jo, det var vist alligevel en Dreng! Han gik som en Konge, der var fuldkommen Hersker i sit Rige. Han gik som den, der nøjagtig vidste, hvorhen Vejen nu skulde føre. Vi begreb, at noget stort var sket i Gaar. Vi forstod, at i ham var Gadelømlen knust og kom sikkert aldrig tilbage. Det var igen Jørgen med den mærkelige Selvbeherskelse og den uudsigelige Ærlighed. Vi kæmpede imod endnu, men vi beundrede ham. Vor Tillid til ham gik langt ud over det utrolige, og der kom vist et Øjeblik, da han var nær ved at gøre os store og voksne alle sammen.

Ja, jeg tror, det gik saa vidt, at vi endogsaa — alle som een — i dette Øjeblik kom til at elske hans Mor.

Du mærkelige Jørgen!

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

IV

KAPPEL BØCKERS UDVALGTE EVENTYR

OG FORTÆLLINGER FOR BØRN

UDVALGTE EVENTYR
OG FORTÆLLINGER FOR BØRN

AF

KAPPEL BØCKER

ILLUSTRERET AF DANSKE KUNSTNERE

TREDJE MEGET FORØGEDE UDGAVE

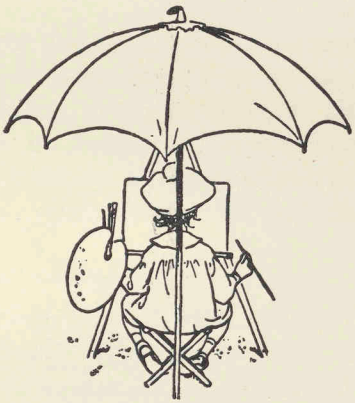
IV

E. JESPERSENS FORLAG
KØBENHAVN OG OSLO

SPECIALBOGTRYKKERIET
SOFUS PETERSEN KBHVN.

1. Lindebladet 7
2. Tre Prøver 15
3. Ørneungen 25
4. Jagthunden 33
5. Udgangsøget 45
6. Naturens Bog 62
7. Musikanteren i Skovbrynet 72
8. Den store, stille Nat 77
9. Den fredløse 82
10. Den lille graa Kone 105
11. Det vidunderligste 117
12. Vinden suser 123

Lindebladet.

SOLEN kaster Guld over Træer og Marker. Luften er et tindrende Jubelkor fra det susende Græs til de sejlende Skyer. Sommeren spiller paa Harpe af Guld, Harpe med tusinde Strenge.

Lavere ligger den gyldne Sol. Efteraaret kommer over grønne Skove. Stormen lurer i de mørke Skyer, der ses over Himmelranden, men i de blikstille, klare Dage høres endnu vidt ude en forunderlig ensom Tone — som den bortdragende Genklang af et vemodigt Farvel.

Det er Efteraarets Sang, der skal dø for Vinterens Bulder.

Da kommer Skovenes Dommedag.

Træerne slumrer ind i Vintersøvnen. Bladene vælter uroligt paa Stilkene. Deres Tid er forbi.

De raaber til hverandre. De hvisker til hverandre:

»Vor Tid er forbi.«

Det brummer i Skoven. Det drøner gennem de mægtige Kroner, og Grenene svajer. Da hjælper ej Modstand. Da holder Vinteren Dommedag over Skovene.

De blege Blade svirrer, og naar Stormen slaar haardest, gaar Magten fra dem. I Tusindvis slipper de Træerne og styrter bort gennem Luften, men Stormen er efter dem. De danser af Sted. De rasler hen ad Jorden i store Hære, over hverandre og efter hverandre, de dirrer, standser og jager i vanvittig Fart tilbage igen, hvirvler rundt, flyver gennem Luften, skratter og hvisler, indtil de endelig, endelig dænges ned i Læ af et Gærde eller synker i Grøfter, der i Forvejen er halvt fulde. —

— Højt i et Lindetræ sad det Blad, hvorom her skal fortælles.

Et vredt Stormpust rev det løs, saa det drev over Trætoppene, og kastede det ned paa den øde Mark med det gulnede Græs, der laa blæst fladt hen ad Jorden. De brede Bladsværme fo'r hvileløst og sygt af Sted i store Kredse. De raslede, de hoppede, som var det Myriader af bitte smaa, galopperende Ryttere, og midt i een af Sværmene styrtede Lindebladet hovedkulds ned og reves øjeblikkelig med i Farten.

Det rullede rundt, saa det blev helt borte. Det havde i Angst foldet sig sammen. Andre Blade rullede efter, men de, der endnu var bredt fladt ud, fo'r paa Højkant ud og ind i Flokken og tog alenlange Spring i Forskrækkelsen.

Vinden jog paa.

Et stort, syvfingret Kastanieblad, der kom fra Skoven, faldt ved Siden af Lindebladet. Det begyndte med at vende Mølle paa alle sine syv Spidser og saa forfærdelig langbenet ud. Snart væltede det om og gav sig til at age fremad paa Bredsiden. Støvet stod efter det.

»Ak, ak,« hviskede Bladene, der sværmede efter. — »Vi er saa dødtrætte. Vi har raslet rundt siden i Gaar. Vi har kredset og kredset den lange Nat og kan ikke finde Hvile.«

»Ja, der er saa vist ingen Grund til at takke for Behandlingen,« sagde Kastaniebladet og kørte af Sted. — »Men vi maa lære den Kunst at finde os i det uundgaaelige. — Ingen Klager.«

Vinden hylede.

»Kan I vente andet,« skreg den rasende. — »Er det Sommer nu. Er den ikke paa Flugt — Flugt. Hu-r-r-r. Vinteren er her. Jeg saa ham. Øster fra kommer han, saa hurtigt han kan. Huh, hi, hi, hi....«

»Hørte I det?« sagde Kastaniebladet. — »Hørte I det allesammen? Bed ikke denne Storm om noget; thi det nytter ikke. Saml det Mod, I ejer, og find Jer i det uundgaaelige. Det er al Verdens Visdom. Gode Lindeblad. De bliver saa lille, synes jeg. De har været lys og venlig den hele Sommer, men i Dag gælder det om at have Kræfter. Man mærker let paa denne Storm, at det ikke er Sommernat og Maaneskin. Den Storm kommer langvejs fra. Den er skarp i Klangen. Den har set meget ondt. Den er Døden.«

»De maa ikke tale til mig,« sagde Lindebladet. »Jeg er bange. Hvorfra kommer De?«

»Fra Skoven,« svarede Kastaniebladet mørkt. »Jeg er lige blevet revet løs fra mit Træ. Jeg har fløjet over hundrede Toppe, før Vinden slog mig ned her. Jeg er svimmel. — — Men hvilken prægtig Sommer har jeg ikke haft. Jeg var det øverste Blad paa hele mit Træ. Jeg kunde se vidt ud over Skov og Land. Det tænker jeg paa i Dag.«

»Ja, men det hjælper jo ingenting nu,« hviskede Lindebladet, knitrende af Angst.

»Hjælper!« svarede Kastaniebladet. — »Intet hjælper,

I Dag skal vi dø. Det uundgaaelige kommer. Denne Storm er ond og slipper os ikke. Men jeg har haft det godt, imens jeg levede. Jeg ser med Ro min Død i Møde.«

»Jeg forstaar det ikke,« hviskede Lindebladet. — »Jeg tror næsten, jeg er saa bange, fordi jeg aldrig før har kendt Nød og Angst.«

»Hvist,« skreg Vinden pludselig, og Kastaniebladet tog et forfærdeligt Spring.

»Saml Kræfter. Find Dem i det uundgaaelige,« raabte den til Lindebladet, tog nok et Spring og nok et og var saa borte.

Lindebladet vilde se efter det, men i næste Øjeblik fo'r det selv ud over Marken. Det blev kilet ind i en Sværm. Det var med i den fejende Dans. Det knitrede og hvislede som Kammeraterne ved Siden af. Trætheden vældede ind over det. Det hørte op med at tænke og fulgte kun Trop, som om det allerede var dødt.

Det vaagnede op ved Fornemmelsen af, at det laa helt stille, og at Stormen kun hylede langt oppe. Lidt efter hørte det en kendt Stemme:

»Kære Ven. Er det Dem. Er De nu ogsaa kommen her.«

Lindebladet dirrede og opdagede endelig Kastaniebladet, der laa tæt ved, hvidt af Støv, men med Stilken til Vejrs.

»Kære Kastanieblad,« hviskede det, »hvor er vi?«

»I Læ ved en Grøftevold,« svarede Kastaniebladet ligegyldigt. »Hundrede Tusinde Blade ligger her. De tror, de har faaet Ro. Det er næsten morsomt, saa gode Venner de alle sammen er. Man kan gerne trille over hverandre uden at sige om Forladelse. De er ikke som den Gang, de hang paa Træerne og klaskede til hverandre for et godt Ord. Se, hvor de tumler rundt derude paa Marken. — Saa De, jeg har mistet to af mine Bladflige.«

»Har De det?« raabte Lindebladet og var nær ved at besvime.

»Ingen Beklagelser!« svarede Kastaniebladet haardt. — »Det var ikke derfor, jeg sagde det. Dette er jo kun Begyndelsen.«

»Ja, men hvorfor siger De dog det,« jamrede Lindebladet. »Jeg er angest, men De skræmmer mig stadig mere.«

»Skræmmer,« svarede Kastaniebladet. — »Jeg ser kun Sagen lige i Øjnene, og jeg vil finde mig i det uundgaaelige. De tror maaske ikke, at jeg ogsaa er bange. Jo, De kan tro, at i Dag er hvert Blad bange. Men jeg ser Vinteren og Aftenen og Døden koldt i Øjnene; thi ingen af dem vilde gøre andet end spotte min Angst.«

Kastaniebladet tav pludselig. Det dirrede underligt med de fem tiloversblevne Flige.

Oven over Grøftekanten hvirvlede Stormen og slog Smæld i Luften. — »Sus-s-s-s,« jamrede Græsstraaene, der stod deroppe, »vi vi-s-s-ne, vi vi-s-s-ne.«

»Haa, haa!« brølede Stormen, der stadig tog til. — »Skal I ikke visne. Se Skyerne. Vinteren har sendt dem. Jeg driver dem, tykke af Sne. — Haa, haa! Det er Storm og Vinter. — Hvad!! Har jeg nogensinde set Mage. Lusker Bladene bag Grøftevolden. — Er der noget, der ligger stille, hvi-r-r, hvi-r-r, hvi-s-s-t!« hylede den om Hjørnet af Gærdet og fo'r frem langs den anden Side. — »Hvist, hvist, hvi-s-s-t!«

Bladene røg op som en tæt Sky.

»Haa, haa!« brølede Stormen, og hele den sorte Sky drejede rundt, svajede og fløj, sloges hen ad Jorden, blandede sig i de andre Sværme og kredsede igen, mens Stormen idelig tog til, og Himlen begyndte at mørkne.

Det sammenkrøbne Lindeblad var med i Flokken, men Kastaniebladet var ikke at se. Da sprang Lindebladet over

en Vanddam, og blev liggende et Øjeblik ved Kanten deraf.

»Farvel!« skreg en Røst midt ude fra Dammen, »og Levvel!«

»Er det Dem. Jeg kendte Dem ikke,« svarede Lindebladet tilbage og var nær Graaden. — »To Flige. De har kun to Flige nu. Er de andre knækkede?«

»Ja, det er gaaet, som jeg tænkte,« svarede Kastaniebladet. Vandet skvulpede om det. — »De ligger spredte omkring paa Marken, eller maaske ogsaa de maa vælte rundt. Jeg ved det ikke. Men til det sidste finder jeg mig i det uundgaaelige. Til det sidste tænker jeg paa min dejlige Sommer. Jeg gaar til Bunds med koldt Mod. — Lev vel!«

»Farvel,« hviskede Lindebladet, og ingen hørte det. Kastaniebladet havde bredt sine to Flige stift ud. Endnu svømmede det ovenpaa, en Bølge slog over det, og det var forsvundet. Vildt saa Lindebladet tilbage mod Skoven. Træ stod ved Træ med nøgne Grene. Det var selve Grenene, der vred sig, og Stammerne knagede. Uden selv at vide det hvirvlede Lindebladet ud gennem Luften, faldt voldsomt ned og kastedes ind i et Hul under en stor Sten. — Her blev det liggende.

Vinden peb.

Ved Siden af Stenen stod en Tornebusk med stive, piggede Grene.

»Hold fast!« skreg den til sine Blade. — »Giv aldrig efter! Hold fast! — Giv aldrig efter, hvor højt saa Stormen skraaler! — Hold fast!«

Tornebusken var aldeles ude af sig selv og skreg af fuld Hals, men Stormen brølede højere. En sansesløs Avis kom strygende, kilede sig ind mellem Tornebuskens Grene, slog Smæld i Stormen og sloges i Pjalter.

Der var et forfærdeligt Spektakel. —

Men midt i Larmen laa Lindebladet og drømte, at det hørte fjern Musik. Det lyttede, som det aldrig før havde lyttet, og det rystede stadig stærkere og stærkere. — Da vovede det at se op. — En Lærke var kommen og havde sat sig i Læ af Stenen med sine Børn.

»Mine Børn,« sagde Lærken, og Lindebladet var pludselig stille. Det havde glemt Stormen ved at høre den milde Stemmes kærlige Klang. Det havde for et Øjeblik glemt sin Angst. — »Mine Børn, vi hviler os lidt under Stenen, før vi flyver videre mod Syd. Men Vinteren er lige over os. — — Nej, se et lille sammenkrøbet Lindeblad. Her ligger det. Det kan ikke som vi undgaa Vinteren, men gaar nu til Grunde. — Husker I Lindetræerne, Børn. Husker I, hvor de er lyse og venlige. — Ogsaa dette Blad har glædet mange Øjne, mens det sad paa sit Træ, og nu skal det blive til Gavn og Glæde i sin Død. Det skal nu blive til en god og prægtig Muldjord, der skal give Træerne og Buskene Kræfter til at grønnes igen, naar Foraaret kommer. — Det er saa kønt endnu. Vi kunde maaske ogsaa godt tage det med mod Syd, hvor der ingen Sne falder. — Vil du med mod Syd, lille Lindeblad? Vi skal skiftes til at bære dig.«

Lindebladet tav længe og laa helt stille.

»Her bliver koldt,« sagde Lærken, »men endnu er Døden jo ikke kommen over dig. Vil du med mod Syd, hvor Solen skinner.«

»Gode Lærke,« hviskede Lindebladet. »Jeg vil ikke med. Jeg har været meget bange, men du gav mig Trøst. Jeg har været til Glæde i mit Liv, jeg skal være til Gavn og Glæde i min Død. Den Tanke har gjort mig saa forunderlig rolig. Jeg skal dø for at gavne andre, ligesom Bladene sidste Sommer er døde for at gavne mig. — Jeg vilde gerne med. Jeg vilde gerne se Solen endnu engang, men jeg vil blive i mit Land og blive til Muldjord, at det kan

grønnes her igen til næste Foraar. — Du gode Lærke, Tak for dine kærlige Ord. Flyv du nu. Vinteren kommer, men der er falden en dyb Ro over mig, jeg vil dø med mine Kammerater. Jeg havde en Kammerat, et Kastanieblad. Han døde som en Helt, men han døde ikke glad. Nu mærker jeg langt inde i mig selv, at jeg dør med Glæde.«

Det gav en lille Knitren i Lindebladet, og det rullede sig tættere sammen. Suset og Larmen lød stadig fjernere, og til sidst hørte det intet mere.

Lærken saa paa det, strøg det med Næbbet, og kort efter fløj den med sine Børn mod Syd.

Men næste Morgen stod Himmel og Jord i ét. Inde i Skoven dundrede Stormen, vældige, brede Skyer væltede lige over Trætoppene, og Snefnuggene sank. Sneen laa i Dynger og Driver, der røg, laa mellem Træerne, laa over Markerne, og Luften var fyldt. Og Vejret holdt ved i to Dage.

Men paa den tredje Dags Morgen stilnede Stormen. Solen viste sig, og alt blev roligt. Træerne stod hvide og pudrede, Jorden var dækket, Stilheden laa over den vide Jord, dyb og tavs. I denne Stilhed var der ingen Toner, men kun Lydløshed.

Nu var Vinteren kommen.

TRE PRØVER

DER laa to Kongeslotte saa nær op til hinanden, at Kongerne kunde komme sammen næsten hver Dag. I det ene Slot var en Prins og i det andet en Prinsesse.

De spadserede sammen, de kørte ud sammen. De kørte helt ud i Skoven og besøgte da altid den gamle Eneboer, som havde bygget sin Hytte derude. De sad ved Søen og saa Solen gaa ned. De var ude paa Engene at plukke Blomster og se Taagerne stige op i de lange, stille Sommeraftener. Naar de saa kom hjem, legede de. De var altid sammen, og til sidst kunde de slet ikke mere undvære hinanden.

Men Tiden gik, og de blev konfirmerede.

Prinsen kom i Uniform og fik Sabel. Han fik mange Venner. De lod ham hver Dag vide, at han var Prins, og til sidst vidste han, at han var det. Han beundrede ikke længere Skoven og Blomsterne og Engene, nej, han vilde selv beundres, og han beundrede sig selv. Prinsessen kunde knap nok kende ham, og hun saa paa ham med forbavsede Øjne. Der gik et Aar, og der gik flere Aar, men saaledes var det, og saaledes blev det ved at være.

En Dag var de ude at køre. Prinsen saa hverken Træerne eller Solen, thi det var utroligt, som han var bleven

fornem. Men han gav sig til at le, da en gammel Officer kom langsomt gaaende imod dem.

»Hej du!« sagde han, »der kommer min gamle Lærer, som skulde lære mig Høflighed og gode Manerer. Nu skal du se hans Ansigt! Nu kører jeg forbi uden at hilse.«

Vognen rullede forbi den gamle, der hilste stramt paa Soldatermaner. Prinsen saa lige ud i Luften, imens han smilede til Prinsessen med sine Øjenkroge, men hun lukkede hurtig Vogndøren op.

»Stands et Øjeblik,« sagde hun og rejste sig. »Kør du saa kun videre,« vedblev hun, da hun var staaet af. Prinsen maabede, som var han blevet en Dreng igen, men hun saa sig ikke tilbage. Saa lo han og piskede paa Hestene. Han var nær ved at blive vred og at ærgre sig, men nu vilde han blot skynde sig hjem og fortælle det hele til sine Venner. Saa skulde de le sammen. Han blev ligefrem i godt Humør, da Vennerne kom stormende for at tage imod ham. Men medens de støjede og lo af Prinsessen, syntes han, at han blev syg, og han gik bort for at være alene.

Ja, vel var han vred paa Prinsessen, og han skulde sige hende Sandheden, naar de saas. Han tog ikke over til hende nu. Det maatte først være hende, der kom over til ham. Saa gik Timerne, og saa gik Dagene. Saa gik Ugerne. Han ventede endnu, og hun kom ikke.

Han var ked af sine Venner. Han brød sig ikke om at høre paa dem, thi dybest, dybest inde troede han dem ikke. Han vilde saa gerne være glad. Han vilde saa inderlig gerne være lykkelig. Han syntes, han længtes altid, men vidste ikke rigtig, hvad han længtes efter — — og da sad han en Aften alene i sit Kammer. Hans trætte Øjne saa mod Væggen, og der kom et Øjeblik, da han blev angst. Væggen trak en Taage over sig, en hvid, bleg, fjern Taage,

men medens han stirrede paa den og næsten stivnede, begyndte den at forme sig, og da vidste han straks, hvad den vilde blive til. Han var nær ved at græde. — Blidt og fredeligt, men saa vidunderlig skønt viste sig for ham — — Prinsessens Billede!

Han turde ikke røre sig. Det var næsten, som han bad til dette Billede. Ja, det var hendes skønne, stolte Hoved. Det var hendes dybe, dejlige Øjne, der saa lige imod ham. »Kommer du igen,« sagde han, og han vidste ikke, at han begyndte at tale højt. »Har du ikke glemt mig!« — Og mens Billedet taagedes ud, fornam han, at det alligevel blev siddende i hans Hoved eller var det i hans Hjerte. Han lagde Hænderne over Øjnene for at tænke, thi han fornam, at i disse Aar havde han slet ikke kunnet tænke.... og næste Morgen red han over til Prinsessen.

Hun saa længe paa ham. Saa rejste hun sig fra Stolen og kom hen imod ham, bleg og underlig stille.

»Jeg ser paa dig, hvad du kommer efter,« sagde hun. »Men skal alt mellem dig og mig blive som før, da maa jeg først prøve dig. Gaa ud i Skoven til Eneboeren. Han ligger alene, og du ser, at Uvejret kommer. Bliv derude hos ham.« — Hun var blevet helt hvid, men saa ham fast og roligt i Øjnene. — »Gør du det?« spurgte hun.

Han slap ikke hendes Øjne. — »Ja,« sagde han, »hvor længe?«

»Til jeg kalder!«

Da sagde han intet mere. Han bukkede tavs og gik.

— Uvejret var begyndt, da han stod ved Eneboerens Hytte. Stormen sukkede deroppe i Grenene, og allerede hørtes Lyden af Kviste, der knækkede og faldt. Han var beklemt om Hjertet. I flere Aar havde han ikke set til Ene-

boeren, hvem han dog i sin Barndom havde elsket saa højt. Nu blev hans Kinder røde af Skam, og han vilde nødig gaa ind; men han huskede paa Prinsessen og hendes Befalinger og løftede Klinken.

Der kom ingen Bebrejdelser. Den gamle vendte sit blege, milde, lidende Ansigt imod ham, prøvede paa at nikke og lukkede saa igen Øjnene. Prinsen satte sig hen ved Sengen. Han holdt af den gamle i samme Nu, han saa ham, men — han tænkte paa Prinsessen. Han fornam, at han kunde lide og taale alt, blot fordi hun vilde. Han følte en mærkelig Lyst til at tage fat. Det var, som om Kræfter i ham vaagnede. Han skulde nok passe og pleje den gamle til det yderste, hvad det end skulde koste, og mens den gamle sov, gik da Prinsen gennem Hytten, for at han siden kunde vide Besked med alt derinde. Han fandt, hvor Medicinen var gemt. Han fandt, hvor der var Mad, og hvor Vandkrukken stod. Han fandt, hvor Brændet laa, saa han straks kunde tænde Ild paa Arnen, hvis den gamle skulde fryse om Natten, og imens tog Uvejret til der oven over Taget. Det hvislede, stødte og hylede om alle Hjørner. Dybt i Skoven buldrede og tordnede det, og Hytten tog til sidst til at ryste. Den gamle stønnede og fo'r ofte forvildet op. Prinsen var bleven bleg. Sveden stod paa hans Pande. Han var selv angst, men han fornam ogsaa, at Angsten svinder, naar man har nogen, man skal vogte, og Natten ud sad han støt ved den gamles Seng, spændt paa, hvordan han bedst kunde hjælpe.

Morgenen var grim og gusten. Han stod ved de smaa Ruder og saa, hvorledes Træerne bøjede sig helt over i Stormen. Det saa ud, som om ogsaa Skoven selv var saa tung og træt efter Natten. Langsomt, langsomt gled Tiden af Sted. Han turde næppe sætte sig, thi han var bange for at synke dybt ind i Søvnen. En Læge kom op ad Dagen. En

Tjener kom med Madkurve. Men saa var han atter ene. Dagen slæbte sig bort, og det blev Aften. Ruderne blev sorte, snart var det Nat — — — og først da mærkede han, hvor sikkert og hvor inderligt han havde ventet Prinsessen, men hun var ikke kommet.

Da fik han ondt af sig selv. Saa længe han havde levet, havde alle kun søgt at tjene ham. Hans Liv var næsten gaaet som en lys og lykkelig Leg. Og her, i den frygtelige Nat, sad han som en Fange. Hidsigheden tog ham. Han greb efter sit Tøj for at gaa. Saa kunde han sende andre herud. Men idet han kastede et Blik paa den gamles Ansigt, da var det kun altfor fredeligt. Det var saa stille og hvilende trygt, som om intet ondt kunde tænke paa at naa det. Søvnen var saa dyb, som var det Dødens. Ved dette Leje var alting Tryghed, Godhed og Mildhed.... Prinsen fik pludselig Øjnene fulde. Han skyndte sig at hænge Tøjet bort, i en inderlig Angst for, at den gamle skulde vaagne. Al Træthed var borte, og en dyb Ro faldt over ham, da han atter sad ved den gamles Seng.

Uvejret steg. Mens den tordnende blafrende Susen fo'r endeløst hen over Taget, var det, som om Skrig og fjerne Raab lød ustandseligt fra Skoven. Engang imellem fo'r hans Øjne i en Slags Skræk mod Døren, skønt han skammede sig derover. Han var jo saa lidet vant til at hjælpe sig selv og være alene. Men hans Mod kom stadig stærkere tilbage, hver Gang han tænkte paa, at her sad han kun for at være god. Ja, han kunde engang imellem blive saa tindrende glad ved at tænke paa, at det var paa ham og ham alene, den gamle stolede. Han havde Følelsen af, at han selv stadig voksede og voksede. Han mærkede, at hans Ryg begyndte at blive ret, og at han blev en Mand.

Hen imod Morgen var det, som om en uhyre Kost

fejede hen over Taget, og det skyllede ned. Det var i nogen Tid, som om Hytten maatte drukne, men dermed holdt Uvejret op, og det blev næsten alt for stille. Den gamle havde sat sig op i Sengen. Hans Blik hvilede længe paa Prinsen, og derefter trykkede han hans Haand. Prinsen forstod, at først nu kendte den gamle ham. Og han forstod eet endnu: Dette var Helbredelsen.

Jo, han følte, at han voksede. Her havde han haft en Gerning at gøre, og han havde gjort den. En hedende Glæde fo'r igennem ham. Han havde ikke svigtet. Han følte Lyst til at synge, ja, næsten til at juble. Den gamle var atter faldet hen, Morgenlyset saa nu ind ad Ruderne... da aabnedes Døren og ind kom Prinsessen. Hun studsede og standsede, da hun saa Prinsens milde og glade Ansigt.

»Eneboeren har det meget bedre,« hviskede han, idet han gik hen imod hende. »Det er vist bedst, jeg bliver her en Dag endnu.«

Hendes Øjne blev næsten sky, men hun nikkede mange Gange. Derefter gik hun stille ud, som hun var kommet.

»Der var en af dine Venner, hvis Moder var syg,« sagde Prinsessen, »husker du det. Nu er hun død. Han har glemt al jeres Latter og jeres Fester. Han gaar paa Kirkegaarden. Han gaar hvileløs gennem Gangene. Søg ham op. Trøst ham. Bliv hans gode Ven for Alvor. Gør ham glad igen. Det er den anden Prøve.«

»Det kan jeg ikke,« sagde Prinsen. »Hvor kan jeg dog gøre ham glad!«

»Det bliver, som jeg har sagt,« sagde Prinsessen. »Jeg tror, du kan, hvis du vil.« —

Hvor Kirkegaarden er stille. Alle taler sagtere, naar de først er kommet inden for Laagen. Det er, som om de døde hilser, og vi hilser tavse tilbage. Da kan der falde saadan en inderlig Fred over éns Sind, og vi kan glæde os over, at ogsaa vi engang skal hvile her. — Men det kan ogsaa være anderledes, naar vi lige har mistet en af dem, vi havde kær. Da brister vi i Graad, naar vi er kommet inden for Kirkegaardslaagen. Ligstenene bliver altfor hvide, og Mulden bliver kun altfor sort. Fuglene synger, men deres Sang passer ikke her. Blomsterne dufter, men den dejlige Duft giver os kun Lyst til at kaste os ned paa Jorden og græde ud.

Der var to Mennesker, der hver Dag vandrede frem og tilbage i de endeløse Alléer. De var i saa dyb en Samtale, at de slet ikke lagde Mærke til andre Mennesker. I den første Tid havde det været Prinsen, der stadig talte, men snart havde hans Ven begyndt at fortælle. Han fortalte om sig selv og om sin Sorg. Hans Hjerte havde været saa haardt og koldt, næsten ondt. Men nu kunde han fortælle, indtil Taarerne stod ham i Øjnene. Hans Blik blev mildt. Fra Gravene nikkede Blomsterne. Rosenbuskene sendte den tætteste Duft hen over alt og alle, og højt oppe i Luften raslede Træernes Blade stille. Samtalen blev Dag for Dag dybere. De kendte snart alle Træer og alle Buske og alle Grave. Kirkegaarden var begyndt at blive dem et stort, stille Hjem. De kunde næsten med Glæde tale om, at ogsaa de skulde hvile her engang. Og de fornam, hvor inderligt de var kommet til at høre sammen. De var for Alvor blevet Venner.

De talte om, hvad stort og smukt de vilde udrette her i Livet. De talte om, hvorledes deres Liv skulde blive til Glæde for alle, som de mødte. De vilde leve, saa ogsaa de engang kunde gaa ind til en glad Hvile her paa Kirkegaarden. Deres Tale var stille og dæmpet, men dybest inde

var de i Grunden saa lykkelige. Arm i Arm vandrede de en Aften bort fra Kirkegaarden.... og da kom Prinsessens Vogn kørende. Hun nikkede kun, idet hun fo'r forbi, men Prinsen saa, at hendes Ansigt straalede som en Engels Ansigt.

»Ja, det var den anden Prøve,« sagde Prinsessen, da han atter stod for hende i hendes Faders Slot. Hendes Ansigt lyste. Aldrig havde hun været saa vidunderlig skøn som netop nu. Prinsen drejede paa sin Hat og var næsten ydmyg over for hende. — »Nu kommer den tredje.«

Han fo'r sammen. Hans Ansigt blev blegere. Men han sagde intet. Han saa kun op.

»Du skal lære at længes,« sagde hun. »Du skal taale at længes. Jeg saa paa dit Ansigt, hvor meget du holder af mig, og jeg tror paa dit Ansigt nu. Jeg tør betro dig noget. Nu er jeg ikke bange for at sige det. Jeg holder ogsaa saa inderlig, inderlig af dig. — Men nu skal du holde dig borte i et halvt Aar, og i den Tid maa du og jeg ikke se hinanden.«

Han stod tavs et Øjeblik, da gav hun ham Haanden. Han bøjede sig ned og kyssede den. Hans Ansigt var roligt og stille. Saa slog han Hælene sammen, hilste og forlod Stuen.

Men Prinsessen gik sagte til Vinduet. Hun saa ham stige til Hest og ride bort. Han red kun langsomt, men hans Ryg var rank og ret, og han bar sit Hoved frit. Hun saa efter ham i tindrende Stolthed, men med Øjne, der duggedes.

Og saa gled Tiden.

Det var i Sommerens Begyndelse dengang. Hjemme i sin Faders Slot tog Prinsen fat paa Arbejde, thi der er meget at gøre for en Prins, der engang skal styre Land og

Rige. Men naar Aftenen kom, sad han tavs og stille; og hver eneste Aften skete det mærkelige: Saa snart han stirrede paa Væggen derovre, trak den Taager over sig, og frem fra den straalede Prinsessens Billede, for hver Dag herligere. Da listede han hen til Vinduerne, og han saa over mod Prinsessens Slot, og han længtes.... længtes .... længtes.

Det blev Højsommer, og Solen brændte. Det myldrede med Blomster, og Fuglene sang baade Dag og Nat. Alverden var een eneste Jubel.... men Prinsen var lige stille. Han var altid god og altid venlig, men han lo sjælden, og han søgte at være alene.

»Skal du ikke over at se til Prinsessen,« sagde hans Moder. — »Er du rigtig glad, min Dreng?«

»Til Vinteren!« sagde han, »naar Aftenerne bliver lange.«

»Rigtig!« sagde hun, »der er andre Ting for Ungdommen end at blive gift. Det gaar let nok. Det er af den Slags, som alle kan.«

Men Timerne sneglede sig af Sted.

Han syntes, han saa hende i Vognen, og Ansigtet var som en Engels. Han kunde se hende sidde derovre i den snehvide Sal, og hendes Øjne straalede, saa han næsten krøb sammen. Hundrede Gange satte han sig for, at han maatte af Sted. Men han vidste selv, at han ikke mente det. Uden Klage og uden Knurren lod han Dagene gaa, og imens blev hans Ansigt kraftigere, stærkere, sikrere. Dronningen lagde Mærke til det.

»Sikken en Konge, han bliver engang,« sagde hun. — »Sikken en Konge.«

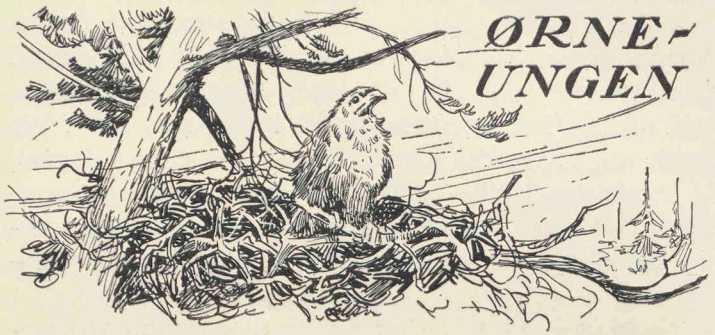
Aldrig havde Prinsen tænkt sig, at han kunde glæde sig ved Græssets Falmen og Blomsternes Død. Men det kunde juble i ham, da han saa, hvordan Efteraarsregnen

piskede de faldne Blade ned ad Havens Gange. Vinteren kom.... og hun kom.

Aldrig havde Dagene været saa endeløst lange, men saa skete det jo dog, at nu kom den sidste. Hele den Dag tænkte han paa, hvordan han vilde drage over til hende. Først ved Middagstid vilde han komme. Han skulde være rolig og stille over for hendes Fader og Moder, men han var saa fuldkommen sikker paa, at han maatte falde paa Knæ for hende, naar de blev alene.

Hans Tanker stod stille. Han var næsten bange. Hans Hænder rystede. Han skulde kun gaa for at sige Farvel til sin Fader og Moder, men da skete dog det vidunderligste: Døren gik op, og ind kom Prinsessen, dejligere, skønnere, herligere end han nogen Sinde havde set hende i Drømme, og hun gik lige imod ham.

»Jo, jeg kommer her for at sige dig Tak,« sagde hun. — »Tak, fordi du er stærk. Tak, fordi du er Mand. Jeg har længtes som du. Før var det dig, der kom til mig, men i Dag kommer jeg til dig. Lad mig blive hos dig. Her vil jeg finde Livets Lykke.«

ØRNE-UNGEN

DYBT i Skoven, hvor den vældige Gran rejser Kronen over Bankernes øverste Top, dèr boede Kongeørnen, og en Unge laa i Reden.

Vestenvinden gik kold og vild over Skoven, og Træ-toppene svajede. Der var en Hvislen og Syden som over Havet i Skum. Granen vred sig. Ørnereden svang, og Ungen maatte med stærke Kløer hage sig fast i Fletværket. Dog stod den oprejst og spejdede opad efter de to gamle Ørne, som vel snart maatte vise sig derhjemme.

Vestenvinden susede og truede. I de urolige Løvmasser lød Grenenes sejge Knagen og den skarpe Lyd af knækkede Kviste; afrevne Blade fo'r gennem Luften, Skoven stønnede, som Stormen tog til — og da glemte Ørneungen for et Sekund at holde Taget. Ud fo'r den — Reden stod næsten lodret — ud over den tredive Fod dybe Afgrund under dens Bolig, med Hovedet forrest, tørnede mod Grene og væltede rundt, faldt igen, slog mod Stammen og naaede endelig Jorden, bevidstløs og sammensunken.

Saa lød der en Hvisken i de visne Blade, og alt var atter som før.

Ørneungen blev liggende sammenvreden og med Ho-

vedet under sig, og oven over susede det tungt i Grenene.

Tiden gik. Da viste sig i en Hule, som var i Bakkeskrænten, en sort Snude, som med fabelagtig Langsomhed skød sig frem. Et Hoved, der inde i Skyggen blev mørkerødt, fulgte efter, og endelig to lidt lysere, men stift rejste Øren — to Øren, der havde hørt det døde Slag i Jorden, da Ørneungen faldt — der kom et Rævehoved, som spejdede og luskede, og endelig i eet Sæt, en glimrende, smidig Rævekrop, der lydløst, dirrende, stod uden for Hulen.

Han kunde have gjort et Spring til og naaet Ørneungen. Men i hans vilde Øjne var Blikket flakkende og usikkert. Han skulde først have set opad, op, hvor den sorte Ørnerede svajede. Da rejste Ørneungen sig, og han sank sammen og veg.

Han blev ikke bange. Nej, Ørneungen var lille. Den evnede ikke at flyve, næppe at gaa, men — den havde fra Fødselen Ørnenes stolt baarne Hoved, den havde allerede Ørnenes Herskerblik, dette Blik, der faar selv de store Fugle til at falde matte fra Grenene — der højt i Skyen farer viden om uden i Himmel eller paa Jord at møde noget, der faar det til at mørkne i Frygt.

Han var ikke bange, men han veg alligevel, og nu stod Ørneungen med Ryggen mod nærmeste Træ og holdt sit krummede Næb beredt til Kampen.

Den vidste vel, den lille Ørneunge, at det blev dens eneste og sidste Kamp. Den vidste vel, at Overmagten var imod den, men den var af Kongeslægt, og end stoltere holdt den sit Hoved, fordi den ventede Døden. Dens Øjne forandrede Farve og blev blodigrøde, et Tegn paa, at Harmen og Kamplysten betog den.

Og Ræven tøvede. Saa nær Ørneungen stod han, beredt til Spring, men han tøvede endnu. Han kunde fornemme sine Tænder mødes om den sejge Ørnestrube, han saa

i Tankerne det hvidgule Legeme ligge hjælpeløst udstrakt paa Skovbundens visne Blade, og hans Øjne sløredes i Henrykkelse over, at der var een Fjende mindre til at gennemstrejfe Skoven og leve højt, mens han og alle hans stred haardt for at bjærge den fattigste Føde. Han saa det alt, men han tøvede. Thi Ræven er ikke født i Granens Top, med videst Udsyn til alle Strande, men han kom til Verden to Fod under Jorden, hvor ingen Lysstraale skinner. Han lagdes ikke under aaben Himmel for Slud og bidende Storm fra Vest, men han krøb sammen i Hulen og lærte af sin Moder at liste sig frem, naar Solen er gaaet til Kvælde, og Skyggerne gaar dunklest i Skoven.

Og han tøvede.

»Konge,« skreg han, og hans hede Blik gik for et Nu i Ørneungens, »nu skal dine skøre Ben springe som Splinter.«

Ørneungen stod urørlig.

»Konge!« skreg den skælvende Ræv. — »Konge!« Han stampede og lo. — »Konge! Røver! Ælling! Klumpede Drog! Er dit Mæle tabt. Er du bange. Oho, ja, du ryster, thi hvem er Konge? — Jeg! — Hvem træder mig for nær, naar jeg gaar gennem Skoven. Grynter ikke Grævlingen nede i sin Grav, han, som ene turde vove at trodse mig. — Du! — Konge! — Nej, jeg skal....«

Lynsnart krummede han sig sammen — urørlig stod Ørneungen — og sprang, vildt, forfærdeligt, men endnu i sidste Sekund, just i selve Springet, væltede han sig rundt, vred sig i Luften og styrtede hovedkulds til Jorden, femten Fod borte, langt ude til Siden.

Da — for første Gang, gøs det i Ørneungen. Men — endnu før den fik samlet sig, gled Ræven pludselig frem bag Træet, hvor den stod, svandt igen pludselig i raslende Buske, stirrede ud med vilde Øjne, vred sig om Træet, skreg,

fo'r igen over Lysningen, kvalte en Gøen langt borte, stod dog i samme Nu foran Ørneungen, svandt igen, kom igen, var alle Steds, var dog aldrig at øjne, imens hans Løb steg til Flugt, og hans Flugt til en Vidunderhurtighed. Thi end ikke en Knitren i Løvet var der, hvor han traadte, kun hans Knurren var der, og den var mellem alle Træer, og det var den, der drog sig sammen om Ørneungen, nærmere og nærmere, lammende og uundgaaelig.

Fast stod dog Ørneungen mod Træet, indtil Ræven pludselig fo'r over Lysningen, og med eet eneste Sæt forsvandt i Hulen. Da tyngedes den pludselig ned, da ravede den. Den forstod intet. Men da lød en voldsom Knækken af Kviste og Klapren af Vinger, mens en Sky af Blade regnede ned, og de gamle Ørne fo'r gennem Kronerne.

En Dag i den tidlige Forsommer, og det var vel et Aarstid efter, viste Ræven sig i Skovbrynet og saa ud over Agrene.

Jorden var vanddrukken, og Græsstraaene kvasvaade. En sukkende Vind havde rejst sig. Den kom fra Natten. Den sidste Byge, kold og tæt, var just gledet over Skoven og saas endnu. Ræven var gennemvaad og rystede.

Den faldende Sol evnede knap at standse Mørket, til den selv var borte, og den var saa uendelig lille, denne stakkels Ræv, der gled frem af Skoven for at søge ud over Agrene. Alting videde sig ud og blev tomt og øde.

En skarp, travl Susen hørtes.

Ræven gyste tungt, men gik stadig frem. Føde skulde han skaffe. Fire Unger laa sultne i Hulen. Imens steg Suset og blev til en farende, øredøvende Brusen — da Ræven pludselig mistede Fodfæstet.

Langsomt gled Øjnene ud af deres Huler, og saa sprælledę han. Hans Ben begyndte at løbe, og han fornam et

fast Greb om sin Rygrad og vilde vende sig — og kunde ikke. En uhyre Træthed faldt over ham. Hans Ben standsede og hang lige ned. Hans Hoved sank og hang lige ned, Hoved og Hale sammen, og Grebet om hans Rygrad smertede.

»Uh..hu..uh..huh!«

Og han hørte nogen tude langt borte, idet han nu sov hen.

»Uh..huh..hu—u—uh!«

Han vaagnede atter ved denne Tuden og fornam, at den kom fra hans eget Bryst. Han forstod, at en Ørn laa oven over ham i Luften og nu bar ham bort til sine egne Steder. Men han syntes dog ogsaa i det samme at se fire smaa, som nu laa hjemme i en Hule og ventede paa ham, og han løftede Hovedet.

»Ørn,« sagde han, men han kendte ej selv den Stemme, der talte.

»Ørn,« sagde han. »I Skoven ved Markerne er min Hule med fire smaa, som nu sidder og stirrer i Indgangen og venter efter mig, som skulde komme — Ørn!«

Hans bleggustne Gab med de herlige, skarpe Tænder fo'r pludselig opad, opad mod det store, roligt hagende Næb. Han skulde have fat i Ørnestruben; men der lød kun et skarpt Smæk af Tænderne, efterfulgt af en lang Skuren — og Næbbet kløvede Luften lige roligt.

»Ørn,« sagde Ræven, og Stemmen rystede, »du tier! — Du siger intet! — Oh, tal!«

De brede Vingers sukkende Sus hørtes og ellers intet, og der gik en Evighed.

»Ørn!« sagde Ræven. Han kæmpede et Nu med en ulidelig Væmmelse ved at se dette gyselige Næb, men hans Angst vandt Sejr. — »Ørn! Hvorfor taler du ikke? Vi farer af Sted sammen, og du taler ikke. Jeg fortæller dig noget, hør. Aldrig gjorde jeg nogen Ørn ondt.«

Skyer foroven, og Skyer forneden, og Skyer ved Siden, og Rummet mellem dem uhyre. Med Sveden strømmende over Hals og Hoved forstod Ræven, at Farten øgedes.

»Ørn, jeg bor i Skoven ved Markerne. Vil du høre! Jeg fortæller, hvorledes Ørnene har boet i Skoven; thi ser du, der staar et Grantræ i Skoven. Det staar paa en Bakke .... en Bakke.... paa en Bakke....«

Han rørte ikke et Lem. Hans Stemme blev kun borte. Han tudede, først svagere, siden stærkt. Han hilsede Døden. Men han rørte ikke et Lem, og han fortsatte:

»Der var en Ørnerede i Granen — Granen staar paa Bakken — det blæste, da Ørneungen faldt ud af Reden — foran min Hule....«

En hæftig Dirren gik igennem ham, men den kom ikke fra ham selv. Hans Øjne slog i, og da han vaagnede op, var det frygtelige Næb deroppe bøjet nedad, og Ørnehovedet saa ud, som om det lyttede.

Og Farten var sagtnet.

»Hørte du mig?« hviskede Ræven. Hans Angst var uhyre. — »Den faldt fra Reden for min Fod, men jeg rørte den ikke. Min Tand var den stærkeste, og jeg rørte den ikke, men de gamle Ørne kom hjem til Granen, og fra lange Rejser, og tryg var Ungen, og de bar den til Reden i Grantoppen i Skoven. — Til Reden!«

De vendte i Farten.

Han svimlede, og hans Kløer krummedes.

»Er her din Rede?« hviskede han, men ventede ikke Svar. Han sloges sammen og rettedes ud. Hans Legeme savede.

»Fire smaa i Hulen,« skreg han pludselig ud for sig og savede videre. Men hans Læber gled fra Tænderne. Hans Hoved begyndte at gøre Udfald til alle Sider. Hans Hals begyndte at bevæge sig med en sælsom Lethed, og Hovedet svajede som paa en Stængel, indtil det pludselig

blev rakt opad under et sukkende, fortvivlet Hyl, som om hvert Ben i det brødes, og da begyndte Kampen.

Ræven var i Dødsangst. Hans Knogler knagede, mens han vred sig, og hans Strube gurglede og rallede, mens han snappede og rasede opad og dog hørte en uhyre Stilhed nærme sig. Dødens langsomt skridende, vældige, overmægtige Hilsen, indtil han hang savlende nedad og vaagnede ved en langtrukken Tænderskuren og pludselig strakte alle Benene fra sig, thi Tusind Fod oppe havde han set Jorden — saa den endnu, saa en Skov, saa Grenene, Kvistene, indtil alt snurrede rundt for ham, og han troede at høre Bragen af Løv, tænkte paa de fire i Hulen og mistede Bevidstheden.

Skoven brummede, enlige Dryp af store Draaber og raslende Regn, naar Bladene vendte sig — Ræven hævede et blytungt Hoved og stirrede. Han forstod intet. Han lyttede, han spejdede — og pludselig fæstnedes hans Øjne ved samme Plet, og der blev de; thi højt paa Banken en vældig Gran, og højest i Granens Top en Ørnerede, en Ørnerede, der forlængst var forladt og hang i Tjavser og Pjalter. Vidløs styrtede han af Sted, og han sprang op ad Stammen.

Hvor er Ørnen? Den var jo i Skoven. Har den skjult sig? Ak, Ørnen kender ej Skjul. — Han rasede, mens Haarene paa hans Ryg rejste sig, og Øjnene funklede i Glimt paa Glimt. — Nej, Ørnen er borte, den er viden ude, hvor ingen ved; thi vild er Ørnen og frygtelig at skue, men Ørnen er den, som engang var Ørneungen, der faldt i Lysningen fra Granens Top. Den har gennem hans Bøn fornummet, at den holdt i Kløer sin gamle Fjende. Den har baaret ham tilbage — i sin uhyre Foragt for Hævnen. Den har lagt ham lige ved hans Hule — i sin tankeløse,

men umaadelige Storhed. Den har ej tænkt — den fulgte sin Storheds haarde Natur — og er nu borte, milevidt ude, paa egne vilde Veje.

Den har glemt ham, som den glemmer Krybet. Den stirrer roligt ud, dèr hvor den er, højere mod Himlen. Men den har hævnet sig, thi dybest i Skoven ligger en rystende Ræv med Øjne vilde af Had, men brustne af Beundring.

Han stirrer opad, og han roder i Jorden, som var det af en frygtelig Smerte:

»Ørn! Ørn! Jeg hader dig! — Lod du mig leve! — Bar du mig tilbage! — Viste du mig din Storhed! — Ak, du skulde knust mig, thi aldrig naar jeg at blive som du! Du har hævnet dig! Du har hævnet dig! — Jeg hader dig! — Jeg skælder dig, men jeg æder Snavset, hvor din Fod har traadt, du Skyens Røver, men Verdens Konge.«

Men end ikke en Prik paa Himlen viste, hvorhen den stærke Ørn tog Vejen.

Jagthunden.

EN Jagthund havde mistet Lysten til at leve. Den var ked af at se paa Hanen, der altid skulde beundres, og Koen, der altid aad og sov, og Mopsen, der altid laa i Hundehuset og rystede af Skræk for de andre Hunde, som drillede og bed den.

Saa gik den en Dag over til Naboens, hvor der laa en klog, gammel Pudel i en Halmstak.

»Du har bidt saa mange Harer og Agerhøns ihjel,« sagde Pudelen. »Du har altid været paa Jagt efter andre. Nu skulde du prøve at være venlig mod andre. Det er mit Raad. Vær god mod Mopsen, som har det ondt. Gaa hjem og gør det.«

Og saa gik Jagthunden.

»Vil De dog ikke engang forsøge paa at lade Dem beundre,« begyndte Hanen igen, idet Jagthunden kom hjem i Gaarden. — »Jeg kan paa min Ære forsikre Dem, at Beundring er det eneste, der duer. Naar jeg bliver beundret af mine Høns — og det gør jeg altid — da er jeg lykkelig.« Hanen bøjede stolt sit Hoved. — »Jeg staar netop nu og skal tilbage til mine Høns. Jeg gaar stolt hen til dem, og jeg vil høre deres Velkomsthilsen, der lyder saaledes: »Han er storartet.« Det bliver sagt hvert femte Minut, men det er jeg jo i Virkeligheden ogsaa. Ja, jeg er lykkelig.«

»Gaa kun,« sagde Jagthunden, »og hils Deres Høns, at fra i Dag af skal jeg aldrig skræmme dem.«

Hanen bøjede sig overrasket, men stolt. Derefter gik den langsomt bort, ind gennem Havelaagen og lige mod Hønsene. Jagthunden lyttede med Ørene løftede. Og som et fjernt Ekko klang det kort efter fra den anden Side Haven:

»Han er storartet.«

Men Jagthunden kastede sig ned ved Stalden.

Et kulsort Kohoved kom frem i Stalddøren for at kigge paa den, forsvandt flere Gange, men kom kort efter atter til Syne. Endelig aabnede den en vældig Mule og sagde med en frygtelig brumlende Stemme, der syntes at komme fra en anden Verden:

»Jeg skal sove. Kan De ikke lige saa godt flytte Dem hen et andet Sted. — Øh! — Blot skubbe Dem væk, ganske langsomt. Her inde er nu en Hede, saa Væggene koger, og jeg har ædt en Mavefuld Hø — dejlig Hø — og jeg skulde sove, og jeg staar i Stedet for og glor ud af Døren paa Dem. — Øh! — Jeg kan ikke lade være, naar jeg først har begyndt, og jeg kan ikke taale det.«

»Jeg har lovet, jeg skal være venlig mod alle,« sva-

rede Jagthunden, mens Koen stak sine store, laadne Øren stærkt til Siden for at opfange hvert Ord. »Blot jeg ved, at jeg gør Dem en Tjeneste, saa gaar jeg straks.« — Den havde haft mest Lyst til at blive hidsig, men den betvang sig.

»Tak,« svarede Koen venligt. Det sorte Hoved kom frem paa en meget lang Hals for at se, hvor langt Jagthunden gik. Derefter trak det sig tilbage og blev borte.

Solen hedede. Det var midt paa den varme Sommer. Luften flimrede. Træerne i Haven stod bomstille, mens Varmen væltede ned. Bondegaardens hvide Kalkvægge gnistrede, og Fluernes Summen blev stadig dybere og tungere.

Fra Bondegaarden lige over for hørtes pludselig en truende Gøen. En stor Køter kom frem i Gaardens Indgang, skældende og smældende, saa den til sidst selv blev aldeles rasende. Jagthunden ænsede det ikke. Den stod nu og spejdede efter Mopsen.

Inde i Haven saa den Hønsene staa i Flok paa det Stykke Jord, der nylig var gravet og revet. De havde igen forvandlet det til Bjærge og Dale, og oppe paa Bjærgene og nede i Dalene stod de Ryg ved Ryg endnu og arbejdede trofast, saa Muldjorden røg fra den ene til den anden. Men midt iblandt dem ragede Hanen op, og han udmærkede sig vidunderligt. Han gravede Huller, saa Hønsene svimlede, og sendte Jord af Sted, saa ikke een holdt ud at være i Nærheden. Og som et Ekko lød det igen, fra den anden Side Haven, fint og beundrende:

»Han er storartet.«

»Det klør i mig. Uh, hvor jeg havde Lyst til at fare midt ind i Kompagniet,« sagde Jagthunden, men i det samme vendte den sig hastigt om. Der lød en svag Raslen. Mopsen kom kravlende langs Muren, angst og lille.

»Det er Køteren igen,« stammede den, »den har været efter mig hele Morgenstunden. Den er altid efter mig. Nu begynder den igen.«

»Ja saa,« sagde Jagthunden hurtigt og skælvede lige ned i Benene. »Han er stærk, den Køter, men jeg har i Dag lovet at give ogsaa dig gode Dage. Her er altsaa igen en Lejlighed. Gaa ind i Gaarden. Jeg samler Kræfterne. Du skal ikke se paa dette.«

Mopsen stak af Sted. Den hørte et rasende Hyl bag sig, og i Rædselen bremsede den med alle fire. Nede paa Vejen laa Jagthunden og Køteren allerede i en vældende Klump. Glimt paa Glimt gav det, hver Gang Jagthundens brogede Sider skød frem under Køterens Krop; thi Jagthunden var nederst. Dens Kræfter slog ikke til, men den havde en vidunderlig Smidighed. Køteren var sanseløs, og Kampen blev vild, saa den udkæmpedes i kold Stilhed. Nu og da hørtes en tør, hastig Skraben i Gruset, en langtrukken Skuren af Tænder, hvide Pletter skød op af Vejen, det var Fraade, der faldt. Jagthunden kom ovenpaa og kuedes atter ned, men som den sejgt gled til Siden, fo'r dens Hoved som Lynglimt ind under Modstanderens Hage og blev der. Den havde bidt sig fast. Dens Tænder gnistrede, og dens Krop spændtes som en Staalfjeder, mens den blev slæbt over Vejen. Støvet rejste sig. Ovre paa Vejkanten tabte Køteren Fodfæstet og styrtede ned. Den slap fri. Jagthunden spejdede med luende Øjne, men en tør, hastig svindende Raslen fortalte, at Køteren fjernede sig.

Mopsen dansede. Den var vild af Spænding. Ti Gange havde den rykket Jagthunden til Hjælp og styrtet frem, men hurtigere havde den gjort omkring, overvældet af Rædsel, og foretaget det voldsomste Tilbagetog. Længere og længere var den kommen ind i Gaarden, nu styrtede den ind i Hundehuset.

»Er du her inde?« spurgte Jagthunden, der et Øjeblik efter viste Hovedet i Døren. »Nu er der Fred i Landsbyen, og du skal ingen frygte.« — Jagthundens Stemme dirrede endnu efter Overanstrengelsen. — »Nu vil vi ligge i Hundehuset og se ud. Nej, bliv herinde. Lad blot mig ligge ved Døren.«

Mopsen rykkede klodset til Side, men kunde længe ikke svare. Den havde set Jagthundens ene Forben rødt af Blod, som halvt var størknet.

De saa ud. De saa paa Hanen, der galede, saa dens Hals blev tre Gange saa lang som ellers, og de saa paa Katten, der af Vanvare kom forbi og pludselig gjorde sin Hale dobbelt saa tyk som ellers. De var i Marken at finde Ben, Timerne gled, Eftermiddagen gik, og Aftenen kom, varm og stille.

Mopsen kom, men Jagthunden laa yderst ved Døren og saa ud med Øjne, der var sortere end de sorte Skygger. Den grublede. Aldrig før denne Eftermiddag var det faldet den ind, at Mopsen egentlig var lille og hjælpeløs.

Da hørte den en knurrende Snærren bag Laden. Alt blev igen stille, men Jagthunden rejste sit vagtsomme Hoved. Den saa fem, seks Hundehoveder dukke frem bag Laden for at forsvinde, blandt dem Køteren, nu kom Hævnens Time.

»Mops,« sagde Jagthunden, mens den stadig spejdede. »Er du vaagen. Der kommer fremmede. Se bag Laden, dèr kommer Hovederne igen for at se paa Lejligheden. — Nej, vær stille. Altid rolig og altid koldt Blod. — Forstaa mig nu: Denne Gang gælder det os begge to. Men jeg har lovet, at jeg skal være god imod dig, og nu gaar jeg ud. Jeg skulde tænke, at de følger efter mig alle sammen. — Hvordan i al Verden er det dog, du ligger og hopper. — Du skal ligge her i Ro og Mag, vi er alligevel ikke sikre paa at forsvare Hundehuset, men følger de ikke alle efter

mig, da lover jeg dig, at jeg skal være den første, som kommer her tilbage. Har du forstaaet mig?«

Uvilkaarligt gabede Jagthunden op for at mærke, om den havde Bevægelighed i Kæberne. Derefter rejste den sig langsomt og gik ud, strakte hemmeligt Kroppen og Benene og slentrede i et ligegyldigt, langbenet Trav af Sted mod Ladehjørnet. Mopsen trak hurtigt Hovedet til sig og vilde ikke se mere. Den borede Hovedet ned og skreg undertrykt ind i Halmen. Der hørtes et flerstemmigt vildt Hyl, en Hvislen, en Raslen med Grus, der blev svagere; og alt var igen stille. Mopsen rejste sig ogsaa, men evnede ikke i første Øjeblik at staa paa Benene.

Men ud ad Vejen fo'r Jagthunden som en Pil. Seks store Hunde var i Hælene paa den. Det gik af Sted over Stok og Sten, over Grøfter og Gærder, i lige Linier og vældige Krumninger. Jagthunden havde vel tyve Alens Forspring, og dem beholdt den, men det var den ikke muligt at vinde mere. Dens Saar fra om Formiddagen brød straks op og smertede den. Havde der ikke været en saa uhyre Overmagt bag den, havde den foretrukket en Kamp. Men hver Gang den sagtnede Farten, lød der en tilfreds Knurren bag den, og den satte atter af Sted. Den var begyndt at blive bange, dette var en Jagt for Alvor. Stene forsvandt, Træer forsvandt, Grøfter gled bort, Blodet begyndte at dryppe af Jagthunden, den svimlede, men bag sig hørte den stadig den dæmpede Dundren og Raslen af Forfølgerne, der til sidst syntes at komme nærmere.

»Hvis De gider, kan De komme herind,« sagde en frygtelig brumlende Stemme, der syntes at komme fra en anden Verden, og et uhyre, laaddent Kohoved stak op over et Gærde, og i det samme var Jagthunden over Gærdet. — »Læg Dem ned. Jeg ligger og sover. Her sover man saa godt.« — Seks Hundehoveder med glorøde Gab viste sig bag Gærdet og stirrede. — »Sikke Kløver her rundt om-

tring, hvad, jeg æder det i Morgen. Kløver alle Vegne, jeg æder det altsammen. — Ikke paa een Gang, jeg kan ikke æde mere, end jeg kan, sov vel, jeg sover — midt i Kløveren — jeg æder i Morgen, og saa sover jeg om Natten igen, og saa æder jeg og saa sover jeg. God Nat.«

Der lød et Bump, eet til og saa flere. Hundene sprang ind over Gærdet. Jagthunden laa klemt ind til Koens Side. Den slikkede sit Saar, men den fornam, at dens Kræfter vendte tilbage. Den havde begyndt sit Løb for voldsomt, derfor var det, den ikke holdt ud, men hvor følte den sig ikke tryg nu.

Koen flyttede sig et Par Gange.

»Jeg rejser mig,« sagde den endelig, »kan De passe paa Tøjret, saa De ikke faar det om Halsen. Jeg tror, jeg kommer til at drømme, hvis de seks Høveder staar og glor paa mig. Lig De blot stille. Jeg jager dem væk med det samme, ellers maaske jeg ligger og bliver vred, og det kan jeg saa daarlig taale.«

Hundene trak sig ilsomt tilbage, et Par af dem forsvandt igen bag Gærdet. Koen, der havde været i Begreb med at rejse sig, faldt stønnende tilbage og pustede voldsomt ud. Resten af Hundene forsvandt over Gærdet.

»Nu kan vi sove,« sagde Koen.

Men Jagthunden stod rank og ret; thi den havde faaet Mopsen i Tanker. De seks stod luskende bag Gærdet og stak Hovederne sammen. Derpaa vendte de Ryg og travede hurtigt hen over Pløjejorden tilbage mod Landsbyen og Bondegaarden og Hundehuset og Mopsen, men et Øjeblik efter fik den bageste et Bid, saa den gøs af Smerte.

Koen havde hævet Hovedet for at se efter Jagthunden, den var forsvunden som en Høg i Luften, viftede saa lidt med Ørene og sagde til sig selv:

»Det gør mig ellers saa ondt for Jagthunden, han faar

slet ikke sovet.« — Dermed kneb den Øjet til, sukkede dybt, men fik dog hurtig Bugt med sig selv og sov atter.

Men langt borte derfra fo'r Jagthunden af Sted, ud gennem Sommernatten, over mørke Høje og sorte Marker, gennem den hvide Rug, gennem raslende Havre, hvor Duggen regnede ned, ud over Kær og hen over Enge, hvor Taagerne laa — og bag den gled ustandseligt de seks store Skygger. De kom lige efter den ud af Taagen, gled utrætteligt op over Banker og ned gennem Dale, milevidt ud, langt fra Hjemmet, forbi drømmende Huse, forbi søvntunge Kreaturer, der stirrede dumt, ingenting forstod og sov videre.

Thi Jagthunden haanede sine Forfølgere og hidsede dem. Den kunde ikke løbe hjem, thi den kunde ikke forsvare Hundehuset derhjemme, og her laa jo ogsaa Mopsen. Den tænkte paa Mopsen, idet den raabte sine Haansord. Det gjaldt om, at ingen af de seks vældige Hunde blev træt og løb tilbage. De maatte tvinges til at holde ud, til de styrtede af Udmattelse, een efter een, saa vilde der være Fred den Nat, og maaske ogsaa siden.

»Hold endelig ud,« skreg Jagthunden. Den laa fladt ad Jorden, men sit Hoved havde den bøjet tilbage langs Kroppen for at tælle, om alle var med. Den løb langs ad Vejen, Støvet laa efter den i en lang, lige Stribe, rundt om var en Stilhed, saa Maaneglansen næsten kunde høres.

Farten steg bestandig.

Haren, der sad i Agerrenden, hørte en let Dundren, der gled forbi og var borte med det samme. Den gned kun sin Snude med Forpoterne, krøb et Par Skridt frem og satte sig atter. Kragen i Mosens Elletræer fik ikke Tid at skælde ud, før den atter var ene.

Farten steg bestandig.

»Hold endelig ud,« skreg Jagthunden. Dens Øjne straalede. Den tænkte paa sin Kammerat, som nu kunde have

det godt hjemme, og den følte, at alle dens Kræfter lystrede.

Da sprang den over et Gærde. Dens Bagben tog noget Grus med sig ned, og den var nær falden. Den blev stiv over hele Kroppen, og i næste Øjeblik væltede Sveden frem paa den. Den havde sprunget af al sin Magt og dog sprunget for lavt. Begyndte da dens Kræfter at svinde.

Den saa til sit Ben. Blodet løb langsomt ned ad det.

Forfølgerne kom nærmere igen. I Aar og Dag havde disse Dyr ikke løbet saadan. I Begyndelsen vilde den ene ikke staa tilbage for den anden, men nu var de alle vilde. Fraaden flød dem om Mulerne. Jagthunden saa tilbage og svimlede. Han ræddedes for disse forfærdelige Ansigter med de blodskudte Øjne. Den begyndte at forstaa, hvad dens Skæbne vilde blive, hvis den bukkede under.

Da tænkte den et Øjeblik paa at sætte Kursen hjemefter, men i det samme rejste hele dens Stolthed sig. Nej, før vilde den vove det sidste.

Af Sted gik det atter, over flade Enge, over Græs og Tuer. Ved de ensomt liggende Huse dukkede nu og da en fremmed Hund frem bag Bræddestabler og Tørvestakke og gøede ud i Maaneskinnet. Jagthunden mærkede tydelig, at den mistede Kræfterne. Dens Angst voksede. Mange Gange syntes den at mærke sine stærke Fjenders Aande lige i sine Hæle og blev saa sanseløs, at den var lige ved at vende sig om, men med Angsten voksede ogsaa dens Trods. Den tænkte ikke mere paa at løbe hjem; men medens den hidsedes op, saa den Syner. Den syntes pludselig at se sig selv fare ind gennem Porten med disse seks store Køtere i Hælene, den saa dem hale Mopsen frem af Huset og hørte, hvordan det lille Dyr knasede mellem deres Tænder.

Jagthunden dirrede. Den saa op. Den saa igen Gærdet, bag hviket den sorte Ko skjulte sig. Hundrede Spring

til, og den selv var reddet, men den forandrede øjeblikkelig Retning. Men da var det ogsaa, som om hvert Haab for den selv var ude. Den tænkte paa, at Mopsen nu herefter kunde sove inde i Dagligstuen, som den havde gjort før, den sendte en venlig Tanke til den store, gode, sorte Ko og ligesom rykkede lidt i sine Knogler for at prøve, hvor megen Modstand den kunde gøre, naar den nu pludselig vendte sig om og optog Kampen. Dens Angst var stegen til Fortvivlelse. Kunde den blot faa revet et Par af Køterne fordærvet, før den selv bukkede under, da vilde Resten nok faaet andet at tænke paa end at søge hjem til Bondegaarden til Mopsen. — Da mærkede Jagthunden, at den elskede sit Hjem, sin Bondegaard med Hundehuset og Stalden og det varme Solskin.

Den samlede da for sidste Gang Kræfterne og vilde vende sig, men idet den endnu en Gang saa tilbage for at vælge det belejlige Tidspunkt, stod den med det samme som naglet til Jorden. Langt, langt borte laa tre af Køterne som døde, de tre andre løb endnu, men de ravede af Sted, een af dem væltede om paa Siden, een til, og kun den sidste, en gul, langhaaret Slagterhund, kom nærmere. Da blev Jagthunden staaende. Dens Øjne lyste af Had, og pludselig styrtede den imod sin Fjende. Men Slagterhunden brød ud i et Hyl, vilde dreje, kunde ikke og væltede magtesløs om.

Jagthunden standsede. Den forstod, at dens egen Angst nu til sidst havde givet den Vinger, saa Køterne havde mistet alle Evner. Men nu var Angsten forsvunden, den viste Tænderne og fortrak Munden til et Smil. Højt rejste den Hovedet og gik et Par Skridt nærmere, nu var det den, der skulde fortsætte. Slagterhunden væltede sig paa Jorden og søgte at komme bort, men da var det, Jagthunden pludselig strakte sin Hals stift ud og satte af Sted hjem-

efter, saa den formelig fløj i Luften. Græsset mærkede ikke, hvor den traadte, thi det var atter Angsten, der drev den. En Tanke havde næsten lammet dens Hoved: Havde der mon ikke været mere end de seks derhjemme? Var der mon ikke gaaet nogle andre ind til Mopsen, og kunde den da ikke alligevel nu finde den lille med brustne Øjne?

Den kom ind i Gaarden, helt hyllet i Støv. — Hundehuset var tomt. Den udstødte et Hyl, saa Luften rystede. Den skreg, som kun et Dyr i Dødsangst kan skrige.

Saa kom Mopsen kravlende ud af Hønsehusdøren.

Bag den traadte Hanen frem paa Altanen, satte Benene til Siden, slog med Vingerne og aabnede Næbbet:

»Højstærede. De er min Ven. Jeg er Riddersmand og Adelsmand. Da jeg saa, at den lille Mops var Deres Ven, var han ogsaa min. Jeg mente, der var Nød paa Færde og inviterede ham ind til mig. Hos mig er han sikker — selvfølgelig!«

Og ned fra Pindene lød det ud gennem Hullet, fint og uendelig beundrende:

»Han er storartet.«

Men Jagthunden hørte det ikke. Den var sunken om paa Stenbroen. Den var besvimet.

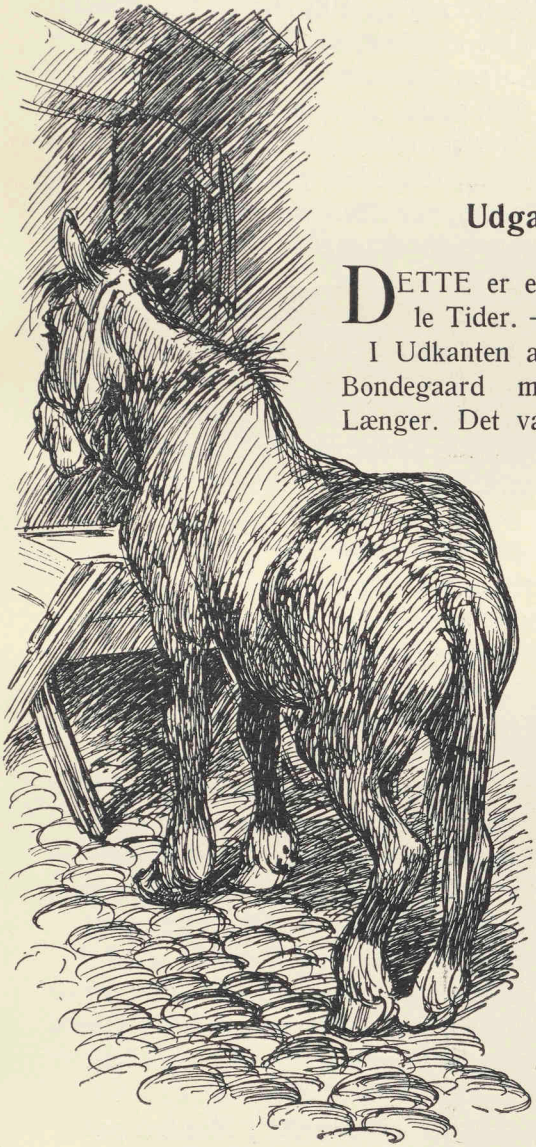
Tre Timer senere stod Jagthunden i Porten og saa paa det røde Morgenlys, der skred over Gaarden og Havens Træer. Den saa paa de milevide Marker, den om Natten havde gennemstrejfet, og fornam igen noget af Nattens Angst. Den saa ind over Bondegaarden og fornam igen en sælsom inderlig Glæde over Hjemmet. Den sorte Ko derude var vaagnet og brølede efter at blive flyttet, men Jagthunden syntes dog tydelig at kunne se, at det vældige Hovede nikkede God Morgen. Hanen væltede ud gennem Hønsehusdøren med Hønsene efter sig saa hurtigt, at der uafladelig var een i Hullet. Den susede op paa Planke-

værket og ned igen som en Kongeørn, der kom fra Alperne, mens Hønsene var nær ved at træde paa hverandre af bare Beundring.

Men Jagthunden holdt forunderlig af det altsammen.

»Jeg vil herefter sove inde i Dagligstuen om Natten,« sagde den lille Mops, som stod ved Siden, »du maa ikke mere blive saadan syg og ulykkelig for min Skyld.«

»Ulykkelig,« sagde Jagthunden, og der fo'r en Sitren igennem den. »Nej, vil du være god imod mig, saa bliv herude. Lad mig slaas for Jer allesammen, lad mig være god mod Jer allesammen. Saa ved jeg igen, hvad det er at leve.«

Udgangsøget.

DETTE er en Historie fra gamle Tider. —

I Udkanten af Landsbyen laa en Bondegaard med fire lerklinede Længer. Det var Vinter, og ude i Portrummet stod Udgangsøget ved sin Krybbe og gumlede ustandselig.

Udgangsøget kom aldrig i Stald, men var ude Aaret rundt. Det fik aldrig Hø eller Halm. Kun mod Midvinter, naar Frosten bed haardest, fik det inde i Portrummet et Knippe Halm. Men Halmen var strid, og dets Tænder gamle og ømme. Sin Sult fik det aldrig stillet og blev stadig magrere, om end det holdt Livet oppe.

Gaardsdrengen Esbern brugte det til at ride paa, naar han om Morgenen skulde af Sted med Føde til Svinene, der gik paa Olden i Skoven, halvanden Mil borte. Karlene og Pigerne benyttede det ogsaa, naar de havde Ærinde hjemmefra. Det gamle Dyr var alles Tjener. Selv den fremmede, som kom til Gaarden, red videre paa det og kastede det Grimeskaftet om Halsen, naar han var kommen Vejen frem. Saa maatte det selv se, om det evnede at finde tilbage.

Men Udgangsøget havde dog een Ven endnu, og det var Gaardsdrengen. Naar Frosten bed haardest, stjal han Brød af Bordskuffen eller Havre i Stalden og opsøgte det gamle Dyr ved Nattetide.

I mange Dage havde det været Snefog og mørkt i Vejret, men en Morgen skinnede Solen atter over Sneen. Vinden var dog bidende kold, og i Nord laa Himlen mørk og truende. —

Dagen igennem holdt Udgangsøget sig i Portrummet.

Saa blev det Aften, og Vejret begyndte atter at rejse sig. Gul og gusten gik Solen ned, og det begyndte at blive skummelt over Snemarkerne. Skybjærgene i Vest ulmede ustandselig op, som var der langt, langt ude en Verden i Undergang. Blæsten tog til. Nu og da hørtes lange Fløjt over Tagene.

Porten gik knagende op, og ind kom begge de to unge Gaardsheste, unge Dyr med højt baaret Hoved og brede Bringer. De stampede haardt og prustede af Hede. Skummet fløj dem fra Mulerne. De fyldte hele Rummet, skubbede til hinanden og saa ligegyldigt ud i den vaagnende Vinternat, der hastigt tætnede Kulden og Mørket.

Manden, som fulgte dem, gik videre ind i Gaarden for at faa Stalddøren lukket op, mens Gaardshestene fik Øje paa det gamle Udgangsøg, der var saa forkomment, at det blev helt lille.

»Gamle Knokkel,« skreg de øjeblikkelig i Munden paa

hinanden og stillede sig op, som om de længe havde ventet paa at faa fat i Udgangsøget. — »Gaardsdrengen stjæler vor Havre til dig, men vi vil lade dig vide, at nu har Husbonden opdaget det, og i Dag fik han Klask paa Hovedet ude i Staiden, saa det klang som Piskesmæld. Hjælper det ikke, skal han faa Spark. — Noget for noget. — He, hvad giver du for Resten Drengen, fordi han faar Pisk for din Skyld. Ved du ikke, der skal noget for noget, gamle Knokkel.«

Udgangsøget svarede intet. Det hævede ikke sit laadne Hoved. Manken faldt det ned over Øjnene, og Halmstraa, som det havde glemt, stak ud af Munden.

»He,« sagde den ene Gaardshest, »faa du Drengen til at binde dig et Par Horn bag Ørene, saa kunde du være en Ko.« — Og Gaardshestene prustede begge, thi Lignelsen var træffende. — »Skulde det være sandt, at du for femten Aar siden var Sognets bedste Løber. Det ses ikke. — Hi, hi! — Men et Ord i Alvor: Hvis Drengen rører vor Havre mere, skal han sparkes, forstaar du! Husker du nu! — Noget for noget! — God Nat!«

Derpaa fo'r Gaardshestene ud i Snevejret, trængtes om at komme først gennem Stalddøren og forsvandt saa.

Det blev helt mørkt. Alle Luger og Lemme i Gaarden lukkedes. Stormen samlede Kræfter, og Sneen rejste sig. Det røg fra Tagene og fra Toppen af Driverne. Langs alle Mure lød en fin Prikken. Langsomt sank Gaarden under flyvende Snebjærge.

Udgangsøget trak sig tilbage til den inderste Krog af Portrummet med lukkede Øjne, thi det blindedes af Snestøvet, som kom farende ind. Den ene Side klemte det haardt mod Væggen, men den anden pudredes hvid af gnistrende Sne, og saa begyndte det at ryste ustandseligt.

Klokken var vel ni, da Folkene inde i Røgstuen rej-

ste sig for at gaa til Sengs. Esbern kastede den brændende Fyrrefakkel, med hvilken han hele Aftenen havde lyst op for de arbejdende, ind i Arnen, og et stærkt, brandrødt Skær faldt frem over Gulvet, mens Husbonden gik til Døren og lagde Halmstraa over Kors, at ingen Trold om Natten skulde gaa over Tærskelen.

Snart var der Ro i Stuen.

I den smalle Slagbænk laa Drengen med vidaabne Øjne. Skæret fra Arnen blev dunkelrødt og døde ud, og i Stuen var der Bælgmørke.

Sneen knitrede mod Murene, og Stormen tudede derude med pludselige Kast og dybe Suk om Hjørnerne. Drengen tænkte paa Øget i det aabne Portrum. Han tænkte saa længe, at han selv frøs, men han mindedes Husbondens haarde Slag og truende Ord, og da stod en vaadkold Sved ham paa Panden. Han vilde aldrig mere gaa ud med Havre til det gamle Dyr. Han turde ikke.

Men udenfor piskede Sneen og knitrede mod Murene.

Der gik vel en halv Time. Da knagede det i Slagbænken. Derefter blev det atter stille. Da gav det et Knæk, som om Dørklinken løftedes. Henne i en Seng var der en, som rørte sig og mumlede i Søvne. Derefter blev det atter stille. Lidt efter hørtes atter et sagte Knæk, idet Klinken faldt til. Saa kom Stilheden tilbage og blev liggende.

Men uden for Yderdøren stod en lang, spinkelt bygget Dreng og lyttede anspændt, indtil han blev sikker paa, at ingen fulgte efter ham. Sneen røg om ham, og han skærmede sit Ansigt med den ene Arm. Han havde bare Fødder og bart Hoved. Endelig dukkede han sig forover og løb gennem Snefoget.

Himmel og Jord stod i eet. Natten var sort, og Sneen lyste, saa alt blev graaligblegt. Han løb i en Snedrive, men var oppe, næsten før han faldt. Hænderne holdt han langt

frem for sig. Han vadede til Knæs og til midt paa Livet og løb mod en Væg, langs hvilken Sneen nu fo'r med en øredøvende Hvislen.

Hastig famlede han sig frem langs Muren, stadig skærmende sit Ansigt. Hans Tænder klaprede, men han blev ved, til han naaede Ladedøren. Ind i Stalden turde han ikke gaa mere.

Kun en eneste Gang pustede han stærkt ud, før han aabnede Døren, skønt ogsaa han var angst for Trolde. Han følte sig frem i den mørke Lade, med Sveden staaende koldt paa Panden. Vinden klagede sig udenfor, og Sneen klappede og slog mod Murene. Det lød, som om selve Taget var levende. Men han famlede sig frem, til han naaede Loen, hvor Korndyngerne laa. Han tog stille sin Trøje af, holdt den oppe med Tænderne, samlede det nederste af et Ærme i den ene Haand og øste med den anden Korn ned gennem Ærmegabet. Der rislede Korn fra Toppen af Dyngen, hver Gang han tog en Haandfuld, og det lød som en Hvisken, der gik dybere ind i den øde Lade. Drengens Øjne brændte.

Saa klaprede Døren. Han gav et Støn fra sig. Det gjorde ham selv bange. Saa klaprede Døren igen. Han forstod, det var Vinden, men han var næsten sansesløs, da han endelig omhyggelig rullede det fyldte Ærme ind i hele Trøjen, at ikke et Korn skulde spildes.

Men i det tilsneede Portrum stod Udgangsøget, endnu med den ene Side klemt imod Muren. Dets Hoved var hvidt, dets Manke var hvid, og de fire forslidte Ben dirrede under den skindmagre Krop, som kunde hele Dyret ramle sammen og styrte om. Men det var ikke Tanken om Kulden, der fyldte det gamle Hoved. Nej, det tænkte paa Drengen, der havde faaet Pisk, og det tænkte paa Gaardshestenes stolte Ord: Der skal noget for noget. Det hav-

de grundet saa umaadelig dybt, thi et gammelt Hoved har vanskeligt ved at tænke og begribe, og det havde nu endelig forstaaet de Ord: Der skal noget for noget. Men naar da saadan et gammelt Hoved endelig har faaet en Tanke ind, bliver den ogsaa siddende, og derfor stod Udgangsøget nu i bitter Kulde og sviende Snefog og tænkte paa Drengen, der havde faaet Pisk, og paa de stolte Ord: Der skal noget for noget.

Og da sank det tilsneede, indfaldne Hoved stadig dybere. —

»Hola! — Hola!«

Udgangsøget fo'r op, men tog sig i det. Det syntes at have hørt Drengens Stemme, men det bøjede kun Hovedet dybere. Det vidste jo, at det drømte. Hvorfor skulde Drengen komme? Han havde faaet Pisk, og der skal noget for noget.

»Hola! — Hola!«

Da var det, som om det gamle Dyr pludselig knækkede sammen. Dets Hoved fo'r op. Det syntes at skræmmes af en Aabenbaring. Det veg tilbage for en tynd, hvid Skikkelse, der viste sig i Portrummets Indgang, omføget af Sne — og saa hørte det Lyden af det Korn, der rislede i Krybben.

Det var nær styrtet.

Det hørte Lyden af Korn, og det blev alligevel ved at høre Lyden af Korn, umaadelig meget Korn. Og Kornet rislede i Krybben. Det drømte. Det skjalv og stirrede. Dets Hoved svimlede, fordi det hørte Lyden af Korn. Der var saa umaadelig meget Korn, og det var en Drøm.

»Hola! — Hola!« lød det igen.

Da vidste Udgangsøget ikke af sig selv at sige, før det havde Hovedet i Krybben og Munden fuld og atter fuld

af det kostelige Korn, og da det endelig evnede at se op, var Drengen borte.

Næste Morgen holdt Vejret sig, saa det var umuligt for Drengen at komme af Sted med Føde til Svinene i Skoven. Først hen ad Middag tog Stormen af, saa man kunde vove sig uden for Gaarden.

»Du maa godt være fri for at komme til Skovs i Dag,« sagde Husbonden, »for inden tre Timer har vi igen stygt Vejr over Hovedet.«

»Jeg vil af Sted,« svarede Esbern, »for Svinene sulter. Jeg vil skynde mig at komme tilbage.«

»Det maa du ogsaa,« svarede Husbonden og saa op i Luften, »men jeg er ikke glad ved at lade dig ride.«

Snart sad da den langbenede Dreng paa skrævs over det gamle Øg og drog langsomt af Sted fra Landsbyen ud imod Skoven, der næppe kunde skimtes. Mark og Eng, Mose og Skov var hvide, saa det skar i Øjnene. Nogen Vej var der ikke Tale om, han maatte selv passe paa at holde Retningen mod Skoven og fremfor alt passe paa at finde en Træbro, der var lagt over Aaen; thi der var kun den eneste. Men Drengen tænkte hverken paa Vejen eller Broen. Han saa sig ofte tilbage med et forskræmt Blik. Vilde Husbonden ikke opdage, at der var taget af Korndyngen i Laden. Vilde det ikke allerede være opdaget, naar han kom tilbage.

Langsomt sneglede de sig ned over Kæret. Vintersolen var lav og kold, og Vinden, som kom fejende hen over Sneen, var skarp og isnende. Drengen sad oven paa Sækken med Kornet, thi Dyrets Rygben ragede op fra den stakkels magre Krop som Kanten af en Fjæl. Begge Hænder havde han i Lommen, hans Næse og Øren var ildrøde, og

han sank efterhaanden sammen. Nogle Krager fløj op og skreg. Han skænkede dem ikke et Blik. Han var saa forfrossen, at han lod Dyret selv finde Vejen til sidst og kun sad ganske stille.

Saa nærmede sig det første Skovtræ, efterfulgt af mange andre. Stammer og Grene var overtrukne med Sne og Islag. Det saas, hvordan Uvejret havde hærget herude. De stivfrosne Træer saa ud, som var de dømte til at henstaa i en evig Vinter. Over Skovbunden laa mindst en Alen Sne, og en uhyre Ensomhed laa og hvilede sig derude. Skarpt svirrede Blæsten gennem de knagende Grene, Kviste brødes af med stærke Knæk. Hele Skoven stønnede, og neden under Træerne hvinede Vinden om Toppen af de forpiskede, næsten tilsneede Buske.

Et Stykke inde i Skoven lod Drengen Øget staa, og med Kornsækken mellem de blaafrosne Hænder gik han selv dybere ind. Det gjaldt nu at finde Svinene, der vel sagtens havde søgt Ly bag en eller anden Bakke og maaske var helt tilsneede. Øjeblikkelig var hans Træsko fyldte, og han blev gennemvaad om Fødderne.

»Gus! Gus!«

Nogle Krager, som vel maatte kende ham, skreg og fulgte efter, idet de stadig satte sig i Trægrenene over hans Hoved.

»Gus! Gus!«

Af og til regnede Sneen ned over ham, naar et Træ rystede stærkest. Han var helt hvid paa Hue, Ryg og Skuldre. Den kolde Hujen i Træernes Grene lød højere og højere og begyndte at true. Sneen mørknede. Drengen saa hurtig op. En stor, sort Sky gled lavt over Skoven, svøbt i Kulde.

»Gus! Gus!«

Drengen raabte højere og gik stærkere til. Han stod

stille, holdt den hule Haand for Munden og skreg mod alle de fire Verdenshjørner:

»Gus! Gus!«

Da lød endelig langt borte ligesom en forvirret Snakken af mange Mennesker. Vinden. bar Lyden af Stemmer med, revne i Stumper og Stykker. En Snesky rejste sig langt borte mellem Stammerne, og frem i den dukkede tredive eller fyrretyve Svin, som med fuld Fart kom ned imod ham.

Hurtig sprang Drengen bag ved et Træ. Svinene, som kom, løb stærkt, og de vilde revet ham over Ende, hvis han var bleven staaende. De kom med Øjnene vilde af Sult, frygtelig magre, bidske, snavsede. Sneskyen gik over Drengen, røg forbi og blev baaren videre af Stormen, men da han atter saa klart, stod alle de forsultne Svin omkring ham. Pludselige Snøft og hastige Grynt lød ud af Flokken. Alle vogtede paa Sækken, rede til at vove selve Livet for en Bid. De lignede vilde Dyr i Skoven. Ingen af dem havde faaet Føde den hele Dag. —

Disse Svin tilhørte flere forskellige Bondemænd i Landsbyen, men ingen Gaardsdreng med Undtagelse af Esbern havde den Dag vovet sig til Skovs. Drengen kendte godt sin Husbonds Svin. Han var lidt bange i Dag, men han udsaa sig eet af dem, styrtede sig ind i Flokken og trak Sækken som en Mulepose op over dets Hoved. Derpaa begyndte Kampen.

Dag for Dag stod der store Slag i Skoven, naar Drengene kom for at fodre. Ved Hug og vældige Tamp lykkedes det som oftest at værge det ædende Svin mod de andre. Men i Dag blev Kampen haardere. Disse Svin, der kom med Øjnene blodskudte af Sult, ænsede intet. Drengen slog. Han sparkede, men Svinene trængte paa. De bageste vilde frem. Han fik et Bid i Benet. Han blev væltet om og fryg-

tede for at blive levende ædt. Fem, seks Svin havde paa een Gang fat i Sækken, og kun ved et sidste, fortvivlet Indhug lykkedes det ham at redde den. Men Kornet spildtes.

Drengen var ildrød i Ansigtet af Harme, mens han flygtede bort. Var det Udbyttet af hele hans Rejse. Ved et Træ stillede han sig og saa tilbage mod Dyrene, der rasende gik løs paa hverandre og sloges om den sparsomme Føde. Han saa disse magre, snavsede Rygge, der bugtede sig ud og ind mellem hverandre. Hist og her var der Blod paa Sneen. Da svandt hans Vrede, og han ønskede kun, at han havde haft Bjærge af Korn til de kæmpende Dyr.

Men skingrende Skrig og rasende Hyl fyldte Luften. Som en eneste tætpakket Masse tumlede Svinene frem og tilbage. Hver var mod alle, og Kampen blev stadig haardere. Til sidst bed de alle i Blinde. Frostsneen rejste sig om dem, og Stormen fejede den af Sted, skruede den op over Trætoppene og dængede den ned. En tæt Knitren mod Stammer og Grene hørtes.

Der var ikke en Kærne tilbage, men de sanseløst ophidsede Dyr kunde endnu ryge sammen i Klump, blot ved at se paa hverandre. Endelig forstummede Hylene, og med smaa klagende Grynt gik da Svinene om Stedet, hvor Kornet havde ligget. De begyndte at krybe sammen. Drengen saa op. Store, graa Skyer gik lavt og med stigende Hastighed over Træernes Toppe, der svajede tungt. Grenene svirrede. Lange Strimer Sne fejede langs Jorden, ud og ind mellem Stammerne, og hvislede, men Drengen lagde kun Mærke til eet eneste: Sneen kom ovenfra. Snevejret var atter begyndt. Luften var levende.

Han blev brændvarm. Han drejede sig hurtigt rundt uden at vide, hvad han saa efter. Han kom i Tanker om, at han havde mere end en Mil til Hjemmet. Han tænkte

paa det tilsneede Kær og de hvide, flade Moser, han skulde over. Han saa for sig den krumme Aa, der gik sort mellem Aabredderne og kun ejede en enlig Bro. — Hvordan var det nu? Havde der været Blæst, da han red til Skoven? Han mindedes det knap. Kom den fra Vest eller Øst? Skulde han med eller imod den. Hvor var han selv og hvor var Udgangsøget?

Han kom i Tanker om, at han vist først maatte søge sine egne Spor, hvis de var at finde. I Angst ledte han. Men de glidende Snestrimer havde allerede udslettet alt. Selv Stedet, hvor Kampen havde staaet, var nu føget til. Alt var jævnt og glat, og oven over gled Sneen ustandselig.

Han gik tilbage til Træet, og som han stod der i Læ, fornam han, at Sveden løb ned ad hans Krop under Skjorten.

Han stirrede om Siden af Træet ud imod Snevejret, til han fik Øjnene fulde. Han tog den ene Beslutning efter den anden og kunde dog ikke rumme en Tanke i sit forvildede Hoved. Træerne trak sig tilbage, ind i Tykningen. Det dundrede i Skoven, som om en uendelig Række af fjerne Vogne begyndte at rulle.

Derefter saa han, at Svinene var forsvundne. De var gaaet bedre i Læ et eller andet Steds. Og nu var han ene.

Da voksede hans Angst. Ensomheden gjorde ham paa en Gang forfærdelig bange. Træerne havde trukket sig tilbage, ind i Tykningen, men utydeligt skimtede han deres Grenes knudrede Fletværk, som var det Tusinder af forvredne Arme. Han kom i Tanker om, at Mørket vilde gaa over ham snart. Og dette Vejr og denne Nat var Nat og Vejr for Trolde. Han saa dem hæve de uformelige Hoveder op af de hvide Høje, stirre om sig og endelig tage Vejen mod Skoven, lige ned imod ham.... og da stirrede

han pludselig selv som vanvittig ud forbi Træet. En mørk Skikkelse dukkede frem og voksede for hans Blik. Den gled nærmere. Det var, som om et Spøgelse vilde hjemsøge ham i hans Nød. Han vilde skrige, men Skriget blev hængende i hans Bryst. Hans Øjne videde sig ud, saa det smertede i Tindingen, og da saa han, at det var et gammelt Udgangsøg, der kom tungt og besværligt vadende ind gennem Sneen.

Panden var hvid, Manken var hvid, men den slunkne udmagrede Krop skulde han kende. Dog var han bange endnu. Han fik ikke i sit Hoved, hvordan det kunde være hans eget Øg. Saa standsede Udgangsøget lige ved ham.

Det stak Mulen hen paa ham en Gang og snusede til ham. Derefter bøjede det tungt Hovedet og blev staaende. Men Drengen lagde begge sine Arme om dets Hals, kravlede op paa dets magre Ryg og gav sig endelig til at græde stille.

Angsten havde været stor, og den sad ham i Brystet endnu.

Men Dyret satte sig langsomt i Gang, lige mod Vinden. Sneen piskede og slog dem begge. Drengen havde lagt sig forover og lod Øget raade.

Langsomt kom Træerne ud imod dem, langsomt gled de forbi og svandt igen. Dyret snublede over Trærødder. Under Sneen hørtes nu og da den tørre Knækken af nedfaldne Grene, naar Dyret traadte paa dem. Ellers var dets Gang lydløs. Oven over mørknede det hurtigt. Krageskrigene var forlængst forstummede. Dybere i Skoven rullede Vognene stærkere. Lyden steg til en Torden.

Men langsomt snoede de sig ud og ind mellem de sorte Stammer, mod hvilke Sneen prikkede. Langsomt kæmpede de sig frem mod den hurtige, rivende Storm, indtil det sidste Træ gled bag dem, og de havde naaet den

flade Mark, der kun var eet glinsende Snelag, overhvirvlet af taarnhøje, vældende Skyer.

Det gøs tungt i Drengen.

Han var kridhvid. Stormen bed i hans Ansigt, og Vandet fra den smeltende Sne løb ned ad hans Kinder. Hans Øren var helt døde. Dyret var laaddent af Sne. Dets Pels var gennemblødt. Det havde mangen Gang været i Sne lige til Maven.

Da kom Drengen i Tanker om, at de ikke var paa Vejen hjemefter. Han var pludselig levende overbevist om, at de var paa Vej mod Nord, op mod de store Skove, hvor Natten og Troldene var. Det var sikkert, at de maatte tilbage gennem den Skov, de lige havde forladt, og det saa hurtigt som muligt. Voldsomt rykkede han i Grimeskaftet for at dreje Dyret. Han rykkede haardere. Han ruskede og begyndte at hamre Dyret paa Siderne med Træskohælene. Det gik op for ham, at det vilde ikke lystre.

Hjertet sad i hans Hals. Han kunde slaaet Øget ihjel. Sneen i Luften var nu helt sort, og de rygende Snedriver graalighvide.

Han sprang af. Dyrets Modstand gjorde ham lidt usikker. Hans Ben var følelsesløse, og han syntes, de var ved at gaa midt over, idet han naaede Jorden. Han skubbede paa Dyret, men det flyttede sig ikke.

Saa tog han det om Halsen og rykkede. Det strittede imod. Han slap og stirrede paa det. Under Kampen forstod han, at denne Nat kunde gælde Liv og Død baade for ham og den gamle.

Da gik han ene. Han gik tilbage mod Skoven, hvis hule Tordnen stadig hørtes. Han vilde løbe, men det var, som om hans Ben ikke vilde bære ham. Han fik ikke Dyret af Tanker. Stormen vilde feje ham af Sted, men dette gjorde ham bange. Brat standsede han og saa sig tilbage.

Dybt inde i Tykningen stod Dyret som en lille, styg Skygge. Det havde ikke flyttet sig, og da var det Drengen umuligt at gaa længere. Kulden susede igennem ham. Graaden blændede hans Øjne nu. Han græd Fortvivlelsens Graad. Luften var helt sort, og den forfærdelige, døde Sne klingrede til alle Sider. Alt blev pludselig blyblaat for hans Øjne. En uhyre Angst faldt over ham, og med sin sidste Kraft løb han tilbage. Han var nær sunken sammen, da han naaede Dyret. Men op kom han, og nu lod han Dyret gaa, hvorhen det vilde.

Hænderne svøbte han ind i dets tynde Manke, at han ikke skulde falde af, hvis han blev død af Kulde. Begge Træskoene havde han tabt. Han saa det først, da han kravlede op, men han var lige glad. — Saa begyndte Dyret at trave.

Han havde lagt sig forover for at værne sig imod Storm og Sne, som de atter havde lige imod sig. Med Undren mærkede han, hvordan Farten øgedes. Det var, som om Dyrets forkrøblede Ben havde faaet Kræfter, som om de runkne, gamle Sener efterhaanden faldt mere og mere i Lave. Farten øgedes bestandig.

Krampagtig holdt Drengen sig fast. Sneen kogte i hans Øren. Skovens Dundren svandt. Han havde Fornemmelsen af, at han blev baaret af Sted med en rivende Fart, men han vidste, at han drømte. Han sørgede kun for at holde sig fast og sank sammen, tung, umaadelig træt, og snart tænkte han ikke mere.

En kort, hul Buldren vakte ham, og han fo'r op. Til Siden saa han en sort krummet Streg, der tabte sig ind under Snehvirvlerne. Hans Hænder dirrede. En vild Glæde fo'r hans Hoved forbi. Han forstod, det var Broen, de var kommen over. De var paa Hjemvejen.

Og han drømte ikke længere. Aaen svandt i et Nu bag

dem, saa han forstod, de strøg mod Stormen med en rasende Fart. Uvilkaarlig rettede han sig op i sin voldsomme Undren, men Stormen skreg imod ham, saa han nær var gaaet baglængs ned. Hastigt kastede han sig forover — men var dette Udgangsøget. Der var ingen Støden og ingen Skrumplen som sædvanlig. Lydløst, men med en ufattelig Hurtighed gik det over den høje Sne, som var han og Dyret kun et vildsomt Troldesyn, der fo'r gennem Stormnatten. Hastigt hævedes han op og ned, kastedes langt gennem Luften, men dalede smidigt i bløde Bugtninger. Dyrets gamle Krop krummedes og straktes, regelmæssigt, men med en sælsom Slangelethed, der intet ænsede. Stormen slog, Sneen piskede — men der var over Dyret en sælsom Vælde — dets Hoved var strakt stift frem, dets Hals var som en snorlige Linie, men Kroppen bugtede sig, hastigt, kraftfuldt og sikkert. — Da mærkedes det, at Udgangsøget for mange Aar siden havde været Sognets bedste Løber.

Farten holdt sig. Den øgedes ikke en Tomme, men mindskedes heller ej en Tomme. Dyret arbejdede let og regelmæssigt som Maskinens stærke Stempel. Drengen døsede atter hurtig hen. Halvdød af Kulde hang han paa Dyrets Ryg, og han anede ikke, hvilket storartet Skuespil han egentlig i dette Øjeblik var Vidne til. Han var et forfrossent Barn, der blev baaret hjem, han vidste ikke, at dette Ridt for Udgangsøget uafvendelig maatte ende med Døden. Han vidste ikke, at et Dyr, naar det for Alvor vil, ligesom kan samle alle de Kræfter, det skal tære paa i Aar og Maaneder, og forbruge dem i Minutter. Han vidste ikke, at Udgangsøget havde samlet al den Kraft, det endnu i sit Liv havde i Vente, og at det var den Kraft, det nu for hans Skyld brugte. Han vidste ikke, at Udgangsøget, blot ved det mindste Fejltrin, vilde styrte med brækket Hals,

Han vidste ikke, at Dyret, han red paa, i Virkeligheden slet ikke mere kunde standse Farten, at det havde sat sig for at gøre endnu een stor Gerning, og at dets Liv saa var slut. Han vidste ikke, at han det sidste Stykke Vej i Virkeligheden red paa et dødt Dyr, der kun virkede som en Maskine, der paa sit bestemte Sted maatte gaa i Staa og dèr staa for stedse.

Han var kun et forfrossent Barn, der blev baaret hjemad, og han vaktes først ved et drønende Brag. Han skreg og greb for sig med Hænderne, men rullede i det samme ind i en Snedrive.

Forvildet satte han sig op. Han saa sin Husbond komme, kastede sig igen ned, og troede atter, at han drømte. Men Husbonden tog ham i Skulderen og saa ham ind i Ansigtet.

»Du er levende,« sagde han.

Drengen lukkede Øjnene og tog sig til Hovedet.

»Du er hjemme,« hørte han Husbondens Stemme, og den havde en kærlig Klang, som han aldrig før havde kendt. Men han syntes kun at se Sne og Sne foran sig. Øde Snemarker og hvirvlende Sneskyer. Han troede sig atter ude i det vilde Uvejr. Til sidst var det, som om han selv drejede rundt, og da tabte han Bevidstheden.

Et Par Dage laa Drengen i Feber, og først, da han atter var rask, blev det fortalt ham, at Udgangsøget var dødt. Med fuld Kraft havde det løbet Panden mod Porten, der var sprungen op, og mens han selv var bleven kastet gennem Portrummet, helt ind i Gaardens Sne, var Dyret sansesløst styrtet sammen bag ham, øjeblikkeligt stendødt. Og bag Gaarden var det blevet begravet, men med sin Hud paa, thi dette skulde være Husbondens Hæder mod den gamle Løber.

Og fra den Dag blev Husbonden god mod Drengen.

Hin Eftermiddag havde han hele Tiden staaet i Portrummet og ventet og endogsaa flere Gange vovet sig ud i Uvejret for at spejde. Saa angst havde han været.

Om Aftenen, da Drengen kom i Seng, laa han længe vaagen. Hans Øjne brændte, ikke af Sorg, men i en sælsom hellig Fryd over, at han til det sidste havde vovet Pelsen for den gamle Ven.

Gaardshestene i Stalden hørte ogsaa Historien, og de holdt op at æde for at se hinanden i Øjnene. Derpaa bøjede de Hovedet og tav længe, men de tænkte begge paa det samme:

»Noget for noget.«

LÆREREN talte altid om at læse i Naturens Bog — og det forstod lille Hans ikke et Muk af. —

Der var engang en lille Dreng, som var otte Aar, og som hed Lille Hans, ikke just fordi han var mindre end andre Drenge paa otte Aar — han var tværtimod større — men fordi han altid havde været den mindste hjemme og var saa urimelig forkælet.

Hans Fader sagde:

»Kan Lille Hans nu pænt gaa i Lille Hans' Seng, saa skal lille Hans virkelig faa en Tøøre at slikke op henne hos Godtkonen.«

Hans Moder sagde:

»Mors søde Dreng! Vil du ikke vaskes? Det er jo rædsomt! Mors Dreng! Maa Mor tørre med Svampen, saa faar du i Jordbærrene alt det, du kan sætte ned, og en Røverhistorie om to Kejsere og en Trold, naar du kommer i Seng — søde Ven, en Trold saa sort som en Neger!«

Hans Søster sagde:

»Uh, sikke dejlige Øjne, du har, lille Hansemand. De

ligner mine. Nu gaar vi hos Konditor. — Uh!! komme saa, Trut, lille Snut, sødeste Bror Hansemand.«

Men Nabokonen sagde:

»Jeg skal lette under dig, din uopdragne Hvalp. Er du nu igen i Stikkelsbærrene!«

Saa kom lille Hans i Skole, og tre Maaneder efter kom han hjem med Karakterbogen, en nydelig Bog med brunt Bind og Hans' Navn i Rundskrift — og indeni Lille Hans' Karakterer: Nummer 32 af 34 Drenge og maadelig i Opførsel.

Lille Hans maatte vise frem.

»Sikken en Høvl,« sagde hans Fader og gik straks ind paa Kontoret.

»Sødeste Søn,« sagde hans Mor. »Rædsomt! Nu græder Mor!« — Og det gjorde hun.

»Ih!« sagde hans Søster, »og jeg, som altid var Nummer 1, da jeg gik i Skole.« Dette, vidste lille Hans, var Løgn, hvorfor han var lige glad; men saa fortalte hun ham, at der kom en Bøhmand efter ham, naar han var kommen i Seng, hvilket han holdt mindre af, og hun kaldte ham Hr. Maadelig og vilde aldrig mere her i dette Liv følges med Hr. Maadelig.

»Ha, hi! Jeg tænkte det nok,« sagde Nabokonen, »saa snart Løjseren kom til andre Mennesker, saa blev det til Nummer 32 i Dygtighed og maadelig i Opførsel — det er udmærket.«

Lille Hans gik ud i Haven. Det var varmt Vejr, Syrenerne nikkede, og Fuglene sang saa sørgeligt. Lille Hans laa ved Valnoddetræet. Her plejede han at ligge for at spise af Syrerne, som voksede saa smukt i Græsset. Men i Dag kunde han ikke faa en eneste ned. Han græd paa dem, mens alle Blomsterne rundt omkring saa paa ham med deres store Øjne og spurgte, om han havde faaet maadelig. — Han maatte op igen og ind i Køkkenet. Da han

havde staaet lidt, prøvede han paa at spille lidt Violin med Støvekosten paa Ildklemmen; men det gik ikke. Han satte sig tungt paa Køkkenstolen, som stod i den allermørkeste Krog, men hvorfra han dog kunde se ind i Spisekammeret. — Hvad var mon det, der stod mellem to Tallerkener? — Det skulde da vel aldrig være Rejer, ligesom Tante Jensine havde haft Rejer sidste Søndag! — Tante Jensine! Hun skal komme i Morgen til Middag. Saa siger hun: »God Dag, Lille Hans, hvordan gaar det?« — »Jo, Tak, maadeligt, umaadelig maadeligt; han har faaet maadelig og er i det hele en maadelig Herre — Hr. Maadelig. — Ja, saadan siger Mor!« — Lille Hans skulde lige til at faa ondt af Sorg, og i det samme begyndte en stor, tyk Flue at snurre i Vinduet, og der er intet, der er saa sørgeligt som en tyk Flue en varm Sommerdag —. Han maatte ud. Han vilde helt uden for Haven — helt ud i Skoven, og der vilde han græde af sit Hjertes dybeste Grund. Saa travlt havde han, at han ikke engang fik Tid til at lukke en eneste Dør efter sig; men som han gik ned ad Stentrappen, fik han alligevel Øje paa sit Tøndebaand, og da der netop laa en Pind i Nærheden, kunde han gerne tage den Fornøjelse med. Og mens han græd, saa Taarerne trillede ned ad Blusen, styrede han Tøndebaandet ned gennem Hjulsporet og forsvandt i Skoven.

Inde i Skoven rendte Tøndebaandet imidlertid mod en gammel, grøn Kampesten, og Hans kunde jo lige saa godt lægge sig det ene Sted som det andet (for han var saamænd lige bedrøvet, hvor han lagde sig, og saa lagde han sig ovenpaa Tøndebaandet, saa kunde han passe paa det med det samme), og skulde, som sagt, lige til at græde af sit Hjertes dybeste Grund — da et gammelt, skægget Ansigt kom frem lige oven over Stenen, og han blev saa forskrækket, at han stak Hælene i Jorden og agede af Sted paa Bagen, mens han var lige ved at vride Halsen af Led

— thi bag efter Hovedet kom der en Hals, og saa en lang Frakke, og saa var der en fuldstændig hel gammel Mand baade med Arme og Ben, som imidlertid spurgte saa forfærdelig venligt, om der ikke var noget i Vejen, siden han — Hr. Maadelig — græd saa umaadelig umaadeligt.

»Tror du ikke, at Skolen kunde vælte,« sagde lille Hans, »og Skolemesteren blive slaaet helt død?«

»Hvad for noget!« sagde den Gamle og kom helt frem. »Er det saadan fat?«

»Ja, for den Gang, da vi kom i Skole allerførst,« sagde lille Hans, »da fortalte Skolemesteren os altid Æventyr, og det var rigtige Æventyr om Prinser, Drager og Prinsesser, Hekse og Konger og Trolde og Kongesønner og Kejsere og Tommeliden; men nu er det altsammen noget om Vandet og Skyerne og Blomsterne — men vi skal huske det altsammen — ved du, hvad han sagde: Vi skal læse i Naturens Bog, og det kan vi ikke — ved du, hvad det er for een — men saa sidder vi ogsaa og holder Sjov — men han, som er Nummer 33, han siger, at Skolemesteren er et Fjols. Jeg selv er Nummer 32, og jeg — har — faaet — maadelig — i Opførsel.« — Her blev den stakkels Hr. Maadelig saa umaadelig lang i Ansigtet, at han brølede saadan op, at den Gamle hurtig satte sig ned hos ham for at tysse paa ham; thi alle Smaafugle i Skoven jog i Hast ind i alle Buske.

»Stille! Stille!« sagde han, »naa, saa du holder saadan af Æventyr, min stakkels, lille Ven!«

»Ja, det gør jeg,« sagde lille Hans og saa efter en Sommerfugl. — »Ja, jeg holder netop alt for meget af Æventyr, ja — og dumme Streger, og jeg forsømmer mine Ting og bliver til et Dovendyr. Mine Forældre har ikke andet end Sorg og Ulykke af saadant et Barn, jeg er jo ellers en pæn Dreng.... ja, der er meget mere endnu,

men det kan jeg ikke huske. Men det sagde Skolemesteren.«

Her skulde Hans til at græde igen, men kom pludselig i Tanker om, at den Gamle kunde et Æventyr. — »Er det om en Røver,« sagde han, »for det er lige meget, jeg vil ogsaa være Røver, naar jeg bliver stor, — med Gevær.« —

»Ja, jeg ved, hvad Naturens Bog er for een,« sagde den Gamle, »jeg læser selv i den. Det er derfor, jeg gaar herude. At læse i Naturens Bog, det er at lægge Mærke til alt, hvad man ser herude, lægge Mærke til Vandet og Skyerne og Blomsterne og Stenene og Dyrene og Fuglene — og du kan tro, at det er lige saa morsomt som at læse andre Æventyr. Ser du,« vedblev den Gamle, og Hans kunde øjeblikkelig høre, at nu kom Æventyret, »ser du, der var et Sted højt oppe i de allerøverste Bjærge, hvor der ikke var andet end Sne og Is, og her laa en Kampesten.«

»Er der Drenge deroppe?« spurgte lille Hans.

»Der er ingen Drenge,« sagde den Gamle smilende, »ingen Mennesker, thi den Gang Kampestenen laa paa Bjærgene, var der slet ingen Mennesker paa Jorden.«

»Var der ikke det!« sagde lille Hans og rykkede nærmere, »hvad saa?«

»Saa kom der en Dag, da Isen igen begyndte at rulle ned ad Bjærgene, og da havde Stenen ligget deroppe i Isen. Den havde ligget og tænkt og set sig om deroppe i hundrede Tusinde Aar, men nu maatte den ned. Snart var den oven paa Isen, og snart var den neden under, indtil det endelig blev stille omkring den — mørkt og vaadt og koldt — og ti Tusind Aar efter forstod Kampestenen, at nu laa den nede paa Havets Bund.«

»Hvad for noget,« sagde Hans og lo, men han var næsten bange for sin egen Latter.

»Ja, men Kampestenen blev ikke forskrækket,« fortsatte den Gamle, »thi en Kampesten bliver aldrig forskrækket. Den forundrede sig ikke engang. Den laa blot ganske stille og tænkte videre, og Skaller og Snegle og Muslinger lagde sig rundt omkring den og oven paa den — og der laa den igen i hundrede Tusinde Aar.

Saa kom imidlertid en Dag, da Solen skinnede ned gennem Havet. Stenen hævedes op af Vandet. Hele Bunden hævedes op. Vandet veg tilbage. Der blev tørt Land om Stenen. Havet var langt borte. Nu var den igen i Solen. Stenen stod i Begreb med at undre sig, da den saa Land, saa langt Øjet rakte, Land, der var dækket af Mos — men da den havde tænkt sig om i ti Tusind Aar, var Mosset blevet spættet med Fyrretræer — nu undrede Kampestenen sig virkeligt — og Birke stod midt imellem med hængende Grene — Kampestenen skulde til at spærre Øjnene lidt bedre op — og ti Tusind Aar efter blev Fyrren til Eg, og Egen blev gammel — og der kom Bøg i Stedet, det er der endnu.«

»Hvad saa?« spurgte Hans hurtigt.

»Ja, spørg selv videre,« sagde den Gamle.

Hans gabede.

»Du sidder jo selv ved Stenen.«

Hans fo'r op, som var Skolemesteren efter ham.

»Den Sten —,« sagde han.

»Netop. Saadant et Æventyr har alle Stene.«

»Den Sten —.«

»Ja, netop. — Du bliver da vel ikke bange?«

»Jo, jeg gør.«

»Sæt dig ganske roligt ned ved dens Side igen. Den hører ikke, hvad du og jeg siger. Den har kun en lille Tanke i sit forfærdelige Hoved hvert tusinde Aar. — Den ved, at den ligger i Bøgeskoven; men den ser fremad, og

naar den saa igen om ti Tusinde Aar faar samlet sig, og dens Øjne er rigtig aabne, da er Bøgeskoven borte, du og jeg er borte, maaske alle Mennesker er borte, og Isen er Herre igen, og Stenen begravet — det er muligt — men hvad bryder Stenen sig om det. Maaske Isen igen vil smelte, og Stenen dukke op igen om andre mange Aartusinder og se sig om i andre Egne og andre Skove, hvis Træer først skal komme, og som ikke kendes nu. — Ja, jeg siger maaske. — Men hvad bryder Stenen sig om det. Den dør ikke. Den ser ind i Fremtiden med Ro, og den tænker paa det, som den saa i Tidernes Morgen, den Gang Jorden blev til — den venter og tænker — og vil maaske opleve det, der skal ske, naar Jorden gaar under, og Tiden staar stille og er forbi. Er du bange endnu?«

»Jeg vil ikke være her længere,« sagde Hans og skulde rejse sig.

»Snak,« sagde den Gamle og slog med Stokken paa Stenen; men det gav et Gys i Hans, han ventede at se den grønne Sten aabne et stort Gab og raabe Av. »Hvilket Menneske vil være bange for Klipper og Bjærge og Bakker og Dale, bange for Guds vældige, fri Natur. — Ingen! — Men vi skal kun se, at hele Naturen breder sig ud foran os som et stort Æventyr. — — Hi, hi, hi, hi, boble, boble! — Kan du høre, at Kilden ler med?«

»Hvad for noget!« sagde Hans og blev stiv som en Strikkepind. — »Hvad for noget! Lo Kilden?«

»Hi, hi, hi, boble, boble,« hører du ikke selv. Kilden er bag Stenen. — R..r..r..r.. hører du?«

»Ja, jeg kan godt høre det,« stammede lille Hans, og Sveden begyndte at prikke under hans Hud. — »Kan den ogsaa fortælle Æventyr?« — Hans Øjne løb rundt, fra Stenen til Kilden, fra Kilden til Græsset, fra Græsset til Træerne — nu vilde han hjem.

»Jo,« vedblev den Gamle. — »Alt omkring os kan fortælle Æventyr. Nu er vi netop ved at læse i Naturens Bog, og det er det, din Skolemester vil lære dig. Tror du ikke, der er Æventyr i en Vanddraabe? Ser du, her faldt en paa min Haand. Ved du, at den har sejlet højt over Skove, højt over Byerne — kommen fra Havet — kan du tænke dig dens Rejse — er den ikke et Æventyr — indtil den faldt og sank i Jorden og bliver til — hvad? — Men jeg ser, du bliver bange. Løb saa i Dag, men kom i Morgen igen, saa skal vi læse videre i Naturens Bog. — Farvel, og glem ikke Tøndebaandet.«

Hans Mor kunde ikke forstaa, at han var helt underlig i den første Maaned, og hvem som saa ham, maatte vistnok tro, at han nu blev den fuldstændig rigtige Hr. Maadelig. Det kunde jo hænde, at han var bange for Træerne; men han sad ogsaa undertiden og holdt en lang Passiar med en Kampesten, der laa i Havediget. Hun var færdig ved at græde af Sorg over ham og turde næsten ikke tale til ham. Men hver Eftermiddag drog Hans med Tøndebaandet til Skoven og kom først hjem hen ad Aften.

Thi det er maaske ogsaa et Æventyr, at Hans var kommen til at holde af den gamle, graa Mand i Frakken derude i Skoven. Han satte sig ved hans Fødder derude og lyttede og saa op i den Gamles Ansigt, og hver Dag fik han noget Nyt at høre. Han lærte at kende Skoven omtrent lige saa brillant, som han nu i mange Aar havde kendt sin Moders Kagekasse. Han lærte om Kragerne, der samles i Vinteren, naar Sneen ligger stivnet, og den Gamle fortalte om de stakkels, forsultne Fugles underlige Dans,

naar det lykkedes dem at finde et Aadsel. — Det var jo Æventyr.

Den Gamle fortalte om Vendehalsen, der skræmmer alle, naar den bliver saaret, den strækker sin Hals, spiler Nakkefjerene ud og bugter sig som en Slange med det hvide ud af Øjet — om Nattergalen, der synger sig helt ihjel i sin uendelige Glæde over de varme Foraarsnætter. Det klang jo som Æventyr.

Og han fortalte siden om Uglerne, der sidder og rokker i Taarnene, om Svalen, der flyver fra Landsbyen og lige ned til Afrika i næsten et Døgn, om Strudsen, der løber en Mil paa fire Minutter, om Frø, der falder til Jorden og bliver til Træer, der kaster Frugt igen, før de dør. Det var som Æventyr.

Naar Vinden suser i Træerne, saa er der Æventyr at høre, naar Bladene rasler, naar Sivet og Græsset hvisker, saa er der hundrede Æventyr, naar Myrerne kravler ved Granens Rod, naar Hvepsen bygger i Tuer og Volde, naar Myggene danser, naar Solen gaar ned og Skyerne farves røde, er det da ikke, som om Luften var klingende fuld af de fineste Æventyr. Ja, selv Sommerdagen er et Æventyr, der dog aldrig er ens; thi Solen skinner jo den ene Dag, og Blæsten rusker den næste, eller Regndraaberne strømmer og trommer paa Blade, suser i Luften, drypper paa Grene, pylrer i Grøfter, silrer i Bække, bobler og plasker i Damme og Søer. Jo, Æventyret staar jo ret op af Jorden.

Og Hans glædede sig.

Men han lagde ogsaa Mærke til, at naar han igen fortalte Skolemesteren disse Æventyr, da morede Skolemesteren sig. Flere Gange kom han endogsaa hen og strøg ham over Haaret og smilede. Det var nu ikke sket før.

Ja, lille Hans formelig vadede i Æventyr.

»Thi nu,« sagde Skolemesteren, »har du vist ogsaa

snart lært at læse i Naturens Bog, der kun er fuld af Æventyr, Naturens Bog, hvor Dyr og Planter og Stene og Mennesker er Bogstaverne.«

Maaneden var forbi. Hans kom igen hjem med Karakterbogen — Nummer 2 af 34 og ug i Flid og mg med Kryds i Opførsel.

Det var ogsaa et Æventyr, og det var endogsaa det største for Hans — og for Nabokonen.

Musikanteren i Skovbrynet.

DER sad en Græshoppe og spillede i Skovbrynet, og han sad øverst paa en Lynghøj, bag hvilken Skoven var.

Det var lige midt paa den varmeste Sommerdag. Rundt om ham var Luften een eneste Skinger af Pippen og Kvidren og Fløjten, der blev stærkere og stærkere, mens Solen stod højt og gik højere. Solvarmen formelig vældede ned over Skoven, Græsset stod ret og voksede, ikke en Vind rørte sig, det skinnede fra Busk, fra Træ og fra Lyng, fra Mark og fra Ager, og Heden steg, saa de visne Blade til sidst sprang himmelhøjt, rullede sig sammen og knitrede.

Nej, Mage til Solskin.

Men Græshoppen spillede. Den saa over Mark og Ager, og den spillede. Den saa mod Skoven, hvor hvert Blad døsede, men hvorfra Fuglesangen kom jublende, saa man næsten kunde tænke paa Paradis — og den spillede

stærkere. Den var ør i Hovedet af den knitrende Sol og den fejende Sang og den dybe Himmel og sit eget Spil — og den tænkte paa intet i Verden, men blot spillede.

»Hi, ha, sjakerak. Jeg er ikke kommen i Skyggen for at høre Filen. Sjak, sjak, sjakerakak. Sidder han da ogsaa i al Evighed, Fidlemikkel, og kvinkelerer i Skovbrynet og gnider den eneste usle Streng, han har paa Fiolen.«

Det var Skaden, der talte. Dens vældige Næb var kommen frem i Bladhanget bag Højen, og et kulsort Hoved fulgte efter.

»Sjak, Sja-ak! Kan vi blive fri. Hi ha — hi, ha!« Skaden saa ned med Hovedet paa Siden. — »Hi, ha!« — Den lo stygt og spejdede efter, om Græshoppen blot rørte sig. — »Hi, ha — hi, — ha.« Græshoppen sad som død nede mellem sine Lyngbuske. Langsomt drog Skaden sig tilbage. Det raslede svagt deroppe, og en Regn af Solstraaler fo'r ud fra Bladene, hvor dens Hoved havde siddet.

Og saa var der stille.

Græshoppen sad sammenkrøben og med Ansigtet i Jorden, thi gøre Nar af Græshoppen! Kald ham Langben, eller hvad du synes. Lad ham kun vide, at hans Spil er tarveligt, er ynkeligt ved Siden af Nattergalens og Lærkens. Han ved det godt. Men sig ikke, at hans Spil kun er en Hvinen og en Støj i Skovene, thi hans Musik er hans Livs Glæde.

Saa kom en Fyr kravlende op ad Højen. Han var sort som Kul, og han gloede som en Dommer, for han var mægtig vred, thi fra Sol stod op, havde han ligget i den bedste Mødding i hele Skoven, med raadne Blade til alle Sider — og nu maatte han frem, thi hvorfor i hele Verden stod dog den forbandede Musik stille, nu midt paa den lyseste Sommerdag.

Han stejlede over Lyngrødder og væltede over Sten. »Hej,« skreg han nede paa Skraaningen. — Han nøs i Jorden, saa op i Hidsighed og standsede ikke, før han plantede sig lige foran Græshoppen.

»Din grønne Laban,« sagde han.

Der gik en Rysten gennem Græshoppen. Den saa op — og dèr stod Skarnbassen.

»Ka' d'unte spille!« sagde han og maalte Græshoppen fra Hoved til Fod. — »Er du bleven storsnudet? — Ska' man nu rende for at bede ham spille!« — Skarnbassen lagde sig ned over sine egne Ben. — »Laban! — Grønne Springer! — Dit Tykhovede!«

Saa gik Skarnbassen over paa Siden, Jorden hævede sig under ham. Han løb, saa de bageste Ben var foran de forreste, og knap en Tomme bag ham stak Regnormen Hovedet op af Jorden.

»Føj,« sagde Skarnbassen, der havde faaet sig vendt, »ved alle Møddinger! Det er den underjordiske, der kommer.« — Han gøs af Væmmelse, idet han betragtede Regnormehovedet. — »Hvor lang mon han bliver. Ingen ved det.« — Skarnbassen gik baglænds, mens han stak det ene Følehorn frem og det andet tilbage, thi det gav ham et uforskammet Udseende.

»Græshoppe,« sagde Regnormen, og den talte med en sær, fremmed, sprød Stemme, der slet ikke har sit Hjem over Jorden. Den rokkede frem og tilbage, thi den er saa ydmyg og saa usigelig, sørgeligt beskeden. »Jeg gik i Jorden og arbejdede her neden under.«

Her fnisede Skarnbassen, der laa og skrævede, men Regnormen svajede kun tungere med Hovedet. Det var, som havde den saa vanskeligt ved at udtrykke sine Tanker. Den tænker saa langsomt, og en Sorg tynger den saa umaadelig haardt.

»Græshoppe,« hviskede den, »og saa stod Musiken.

Og jeg laa og lyttede dernede — langt nede. — Men saa stod Musiken — og da jeg havde lyttet, saa maatte jeg op. Jeg vilde jo høre, hvorfor du holdt op at spille.«

Og da Græshoppen atter saa op, da saa den øverst i Lyngens Top lige overfor sig to røde Myrer med deres evigt forfærdede Øjne. De krøb nær sammen og stirrede bestandig og rejste sig paa Bagbenene for bedre at se og stod ret op og virrede med Følehornene — men bag dem og ude til Siden blev Højen levende, thi højt paa Græsstraaene kravlede flere Myrer, baade de røde og de sorte, højt i Lyngbuskene sad Tæger og Biller, ja i Spindelvævene kravlede selve Edderkopperne op for at stirre, thi alle havde de lyttet og ventet og begreb ikke, hvorfor Musiken standsede paa Skovhøjen. Oven over summede Fluerne, og Myggene kom ud fra Træernes Skygge og dansede.

»Græshop! Græshop! Hvorfor tier du? Hvorfor holder du op? For du har da vel ikke glemt, at det var for os, du spillede.«

Og nede paa Jorden laa stadig Regnormen, kort, tyk og rynket, svedet af Solen paa den bløde Hud, men vilde dog ikke gaa i Jorden igen, før han vidste, om Musiken atter skulde begynde.

Men kom da ikke Fuglesangen trillende og jublende ud fra alle Træer, saa man næsten kunde tænke paa Paradis? Sang da ikke baade Sidsken og Irisk og Lærke og Bogfinke? — Jo, men midt i en Krans af stirrende, sorgfulde Øjne sad Græshoppen alligevel, thi hver har sine, som han spiller for.

Da lød en fin, skælvende Tone — og selve Græshoppen fo'r sammen, skønt det var den selv, der atter begyndte sit Spil. Den huskede ikke længer paa Skaden, men den bøjede kun Hovedet og spillede stærkere, tænkte paa de mange, der sad i Græs og Lyngbuske, og spillede imens,

tænkte paa Fuglesangen fra alle Kroner deroppe, Fuglesangen, der var saa uendeligt skønnere end dens eget Spil — men spillede imens — thi hver har sine, som han spiller for. — — Regnormen var i sit Hul, Tæger og Biller var borte, men Musiken klang atter over Højene — og Tæger og Biller og Regnormen lyttede — dèr, hvor de nu var henne.

Kun langt nede fra Skraaningen hørtes endnu en Stemme. Det var Skarnbassen, der var paa Rejse hjemad, og et Stykke Snavs havde han fundet, som han væltede med sig.

»Hej, Farvel!« skreg han, »spark bare en Klat Jord ned i Hullet til den underjordiske — hi, hi!« — Han var ikke længer ondskabsfuld, han hørte Musiken, og han havde sit Snavs, og han saa Verdens Herlighed. — Og alle var glade.

Og saa gik Dagen.

Natten blev tavs. Kun Nattergalens sære, dejlige Hulken lød ud fra Tykningen, og Skoven slumrede. Ogsaa paa den lille Lynghøj var alt Liv standset. Søvnens Engel gik over den, over den skønne Mariehøne som over Skarnbassen med Snavset i Favn under Møddingen — alle sov de.

Og Græshoppen drømte. Den havde set Solen gaa under i et Hav af Ild. Den drømte om de Dage, dens Spil skulde tone fra Gry til Kvæld, mens Sommersol gaar over Skovene. — Og siden hin Dag er Musiken aldrig standset. Hvo, som gaar ud og hører den, forstaar vel straks, at den er fattig ved Siden af Nattergalens, men den, som er god, vil dog aldrig spotte — for Skarnbassens og Regnormens Skyld.

DERUDE i Skovbrynet begyndte det med, at Spætmejsen sad paa en udgaaet Gren og skreg, og at alle de andre Fugle kom, fra Skov og Land, og satte sig hos ham. Thi Spætmejsen skriger mod Uvejr. Og saa begyndte Træerne at nikke, det sukkede langt ude, Himlen blev graalig, som drog den nu Støv over sig — indtil der endelig lød et langt hujende Hvin, der kom fra de fjerneste Egne, helt borte fra den anden Ende af Skoven, men nærmede sig med Lynets Fart, voksede forfærdeligt og fo'r forbi, men alle Træer bøjedes saa dybt, de kunde, og det knagede i Jammer fra alle Sider.

Da var Uvejret over Skoven.

Sneen kom. Sne i Kronernes Nøgenhed, Sne i Buske, Sne paa Jorden, Sne og Sne mellem Jord og Guds hele vældige Himmel, Sne i Dynger, Sne i Stimmel, Sne alene paa Jorden. Alt skjultes. Det hele i eet. — Og saadan gik det i to Dage.

Saa dagedes det.

Træerne svajer endnu, men Stormen stilner. I Skovbrynet ved Spætmejsens Bolig sad en liden Sværm: Nogle Træpikkere, smaa Fuglekonger, Irisker, Bogfinker og

Skovspurve. Alle var de saa smaa. Men tæt sad de sammen, langs nøgne Grene, og varmede hverandre og var ellers tavse.

Solen gik rustrød op. Det var tredje Dagen.

»Hvor finder jeg Føde i Dagen, som kommer,« sagde den lille Træpikker. »Sneen ligger i Skoven. Jeg segner af Sult.«

Ingen svarede; men i den øde, hvide, tomme Skov gik Ekkoet.

»Segner af Sult,« svaredes der langt, langt borte, og der gik en Dirren gennem Fuglesværmen, saa de skjalv til Halefjerene.

»Segner af Sult!« — »Segner af Sult!« — sagde det igen, længere og længere borte, før Lyden døde.

En og anden fløj ud, men turde ikke rigtigt, og kom igen tilbage. Og Aften blev det igen. Himlen mørknede. Tunge Skyer stirrede ned.

»Ak, hvem hjælper de smaa?« sagde endelig Bogfinken. »Hvem hjælper de smaa?«

Intet Svar. Men længst borte, dybest i Skoven, lød en styg Stemme: »Hvem hjælper de smaa?« — Og saa igen langt, langt borte — som en Latter: »Hvem hjælper de smaa?«

Og Fugle krøb atter sammen.

Og nu gled Mørket. —

— Tirrrrrrr — .....

Ude i Grantræet, just lige i Skovbrynet, hvor Kulden bed, sad Sumpmejsen. Nu strøg han til Birken, satte en Nød i en Træspræk ke og hamrede løs. — »Hej, derhenne! Jeg har Føde! Ja, ikke Nødden, for den æder jeg; men jeg fandt Føde herude — ude i Landet. — Kom med!« — Den slog endnu en Gang og udtog Kærnen. — »Hej op! Een to! Altid i Humør, godt Humør, bril—lant Humør! Kom hid!« Og i næste Øjeblik fo'r Sumpmejsen atter af

Sted som en Stormvind, mens alle de smaa røg op i en Sky og fulgte efter.

»Hvorhen! hvorhen!« skreg de, ude af sig selv.

»Bagefter mig,« skreg Sumpmejsen og lo, saa det dundrede i Vinternatten; thi er der en Fugl, som altid er glad, i Varme og i Kulde, i Frost og Sne, i Sult og Nød, saa er det Mejsen. —

»Bagefter mig!« — Og bort gik det mod det aabne Land, hvor Lys skinnede dybt nede paa Jorden.

»Bagefter mig!« — Og saa daledę den endelig ned i Bondegaarden.

Et Havreneg stod midt mellem Bygningerne.

»Nej, nu har jeg —« sagde Skovspurven, men fik saa ikke mere sagt, fordi den havde Munden fuld af Mad.

— »aldrig set Mage,« skreg Træpikkeren og var i det samme forsvundet i Neget.

»Vi drømmer. Vi drømmer,« hylede Irisken; men den mente det ikke; den var dybest i Neget.

»Mere her!« skreg man fra Haven. Hvem som raabte, vidste ingen. Ingen hørte. Hvem fik Tid? — Et Par Fugle fløj op. — Endnu et Neg i Haven, og netop herfra saas to til, tre til, mange til. — »Hej, hej!« — »Se, der er eet! Ja, og der er eet!« Og Fuglesværmen var delt, og de sad i Neg over hele Byen, og der var Føde til mere end dem.

Men Kirkeklokkerne ringede.

»Jeg bliver bange,« sagde Irisken. »Hvad er galt. Hør, hør!«

Men Sumpmejsen lo.

»Æd! Æd! og bliv bange siden. I Aften er der Fest i Byen. Se, hvor Lysene skinner. Se, hvor Røgen gaar af Skorstenen. Æd! Æd! Hvad er dette dog for en Nat, da Fugle sidder i Føde til Halsen, midt i den haardeste Vinter.« —

Men Klokkerne kimede.

Tung og træt holdt Sværmen op at æde og saa mod Skyen. Himlen var stor og stille.

Klokkerne kimede. Og i Sus fløj Sværmen op og drog igen bort til de øde Skove.

Hver var mæt.

Men i det alleryderste af Skovbrynet satte de sig, og de saa mod Menneskets Byer. Lys var tændte, og Lys sluktes, og de forstod det ikke. Men i Aften var der varmt i Skoven. Bogfinken begyndte endogsaa paa en lille Sang, som alle ligefrem var glade ved. Og imens mørknede Landet. Glade stirrede de ud, hver som een. Lettere Luftninger gik over Skoven, og Sneen dryssede ned, men alle stirrede. Og saa sluktes Lysene derude i det aabne Land, eet for eet. Og endelig var der Mørke.

»Er dette ikke et Æventyr,« sagde Træpikkeren.

»Jo, jo,« sagde Sumpmejsen. »Jo, det er; men jeg tænker mig om. Jeg mindes, at hvert Aar er der en Aften, da Føden staar tæt til Skovens Fugle der inde i Menneskets By; hvad det er for en Aften, ved jeg ikke; men nu skal jeg huske den, og jeg skal glæde mig til den, naar Vinter bliver haard. Menneskene kan være gode — den ene Aften. — Lad os takke dem.«

Og alle Fugle saa med eet opad og takkede.

Derpaa gik Aftenen, og nu kom Natten.

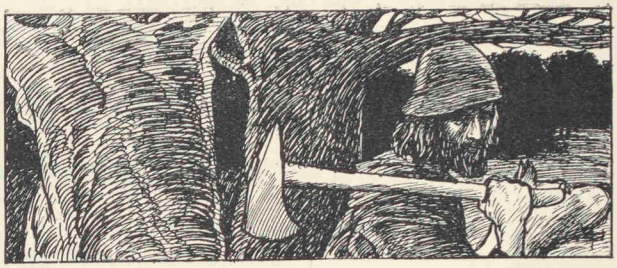
De store Stjerner drog over Himlen. De saa saa meget. De saa i Skovbrynet Sværmen af Fugle i stille Søvn. Stilhed paa Jord. Tavshed i Himmel. De drog deres egne vide, sære Veje. Men de saa dog nede i Jordens Skov den liden Sværm, der var slumret ind i gode Drømme. For dem, der sov, var der ikke Vinter. De var i et Æventyrland, hvor der ikke var Kulde, ikke Sult, men Føde nok, Havreneg i Rækker og Flok — og de drømte deres Vidunderdrøm paa de golde Kviste.

Men Stjernerne lo.

De gaar deres evige Veje, og de ser saa meget. De forstod ogsaa dette. De forstod, at i Nat maatte selv Smaafugle glæde sig i den øde Skov.

De har set saa mange, mange Aar — og de smilte igen.

De kendte det altsammen. — Igen en Gang var det blevet Juleaften.

Den fredløse.

DEN Mand, om hvem her skal fortælles, hed Boo Koli. Hans Gaard laa i Landsbyen Donsager i det sydlige Jylland, og han var en højt anset Mand. Hans Søn hed Torben og var paa den Tid, da denne Fortælling foregaar, henved nitten Aar. Han var høj, lys af Lød, med stridt Haar, buet Næse og et dristigt Blik. I alle Idrætter og Lege var han den første, men Legen blev oftest til Alvor, naar han var til Stede. Han var faamælt og lo sjælden, men de, som saa ham, mente dog, at den høje Knøs med det lyse Ansigt og de vaagne Øjne maatte have dybere Kløgt end de fleste. Hændte det, at et Smil gik over hans Mund, blev han let vred. Alle undgik ham, og han brød sig ikke om noget Menneske. Han var hjemme hos Faderen.

Nu hændte det, at Boo Koli plagedes ilde af Drømme, og en Dag gik han ind i Stuen til sin Farsøster, som var dèr i Huset. Hun var en ældgammel Kvinde og gjaldt for at være fremsynet og forstaa sig paa allehaande.

»Jeg har sære Drømme,« sagde Boo Koli, og satte sig, »jeg kommer nu til dig for at bede dig, om du vil

raade dem for mig. Jeg drømte, at jeg saa en Sø, hvorover Solen skinnede, og jeg troede, det var Blod. Da faldt en mægtig Skræk over mig, men jeg gik dog nærmere og saa da, at det, jeg havde antaget for en Sø, kun var lave Taager, der laa over en vid Eng. Men i Randen af Taagerne laa et dødt Dyr, som jeg troede at kende. Jeg bøjede mig ned over det, men hørte da Summen af mange Mennesker, som syntes glade. Jeg rettede mig op og saa mig om. Da var der ingen at øjne, men Gaarden her saa jeg, Solen skinnede paa den, og den syntes mig smukkere, end jeg nogen Sinde før havde set den. — Dette var Drømmen.«

Torben var ogsaa i Stuen. Han sad paa Langbænken og skurede en Økse blank. Den gamle saa nøje paa ham og sagde:

»Saaledes udtyder jeg denne Drøm. En stor Fare truer os, men vil dog bortvendes ved noget, som til daglig Brug synes os lidet. Dog skal vi i vor Slægt deraf lære saa meget, at vi siden lærer at tage bedre Vare paa os selv, hvilket vil give Slægten Lykke.«

»Jeg takker dig for din Udtydning,« svarede Boo Koli, »og gid det maa gaa, som du siger, thi visselig er der somme i Slægten, der ikke farer med Lempe, som de burde.« Dermed saa han paa Torben, som vilde han tale til ham, men Torben rejste sig, lagde Øksen paa sin Skulder og gik vred ud.

Boo Koli saa en Stund efter ham og skiftede Farve. Derpaa sagde han:

»Stor og stærk er han, men ond er han ogsaa, barsk og haard som faa, stridbar som ingen. Utænkeligt synes det mig, at Smaating skulde kunne lære ham at bøje Nakken engang og faa Øjnene klarede.«

»Der sker meget, som forekommer os underligt,« sva-

rede den gamle, »og hvad jeg har sagt, skal nok staa ved Magt, om end du, Boo Koli, synes at tvivle derpaa. Ungdommen er vild. Der er dem, som bliver heftige blot ved et Syn over store Skove eller store Vande, men Hvermands Sind maa knækkes, naar det rette kommer.« — Dermed tav den gamle, nikkede for sig selv og gik til sin Plads ved Arnen, men Boo Koli søgte ud i Enrum og kunde ikke lade være at gruble, thi han elskede Sønnen meget.

Det hændte sig, at Boo Koli købte en Gaard for at lægge dens Jorder til sin egen. Manden, som falbød Gaarden, hed Jens Hermansen og boede paa Brede Hovedgaard, som var nær Donsager. Han var Væbner og havde ofte været i Kongens Følge med Holstenerne, var ellers en ualmindelig rask og gæv Mand med godt Lov paa sig, men noget hidsig paa at faa sin Vilje frem, naar han mødte Modstand.

Straks efter Salget udbrød der Trætte om et Stykke Hede. Jens Hermansen paastod nemlig, at den solgte Gaard kun havde Brugsret, ikke Ejendomsret til Heden. Sagen gik til Doms, og Tinget gav Jens Hermansen Medhold, men da nægtede Boo Koli at udrede den Del af Købesummen, han endnu skyldte. Atter stævnede Jens Hermansen ham for Retten, men da han i tre Tingdage efter hverandre ikke gav Møde og ikke meldte lovligt Forfald, blev denne ny Sag afgjort saaledes, at Jens Hermansen fik Lov at tage Nam, hvilket vilde sige, at han fik Ret til at gøre sig betalt i Boo Kolis Gods, hvor han traf det. Dog maatte han kun tage een Gang og ikke, naar Boo Koli saa det. Søndagen efter var fire af Boo Kolis bedste Køer forsvundne fra Marken.

»Det kendes paa vort Gods, at min Fader begynder at blive en gammel Mand,« sagde Torben, da han hørte dette Budskab. Siden blev han tavsere end før, og som bedst han gik, smilede han pludselig og blev ildrød i Ansigtet.

Da talte ingen til ham.

En Dag skete det, at han tog sine Vaaben og gik hjemmefra, men sagde ingen, hvorhen han vilde. Boo Koli kom i stærk Uro og gik længe uden for Gaarden. En Mand kom til ham og fortalte, at Torben havde været paa Brede og baaret Vaaben paa Jens Hermansen i dennes egen Gaard. Jens Hermansen laa haardt saaret. — Boo Koli saa paa Manden. Derefter nikkede han, men blev ved at se. Siden gik han uden at sige Farvel. Han samlede alle sine Vaaben foran sig paa Bordet i Røgstuen, og der var mange. Længe saa han paa dem. Derefter bøjede han sig kraftesløst ned over dem og græd.

Den Gang var det i Begyndelsen af Vinteren, og den første Sne var falden.

Næste Gang det blev Tingdag, samledes der saa mange Folk, at ingen mindedes at have set flere. Øverst paa Højen var den Sten, som kaldtes Tyvsstenen. Her sad Torben Koli. Rundt om til alle fire Sider var der Bænke, og her sad Domsmændene, og uden for dem igen stod Folk tæt og trykkede sig sammen. Boo Koli var der. Han var bleven mager, men førte sig rank, da mange saa paa ham. Han gik stadig ud og ind i Flokken og var intet Steds og talte ikke med nogen. Torben sad paa Stenen og saa frem for sig med sine haarde Øjne og svarede noget pludseligt og hidsigt, naar han blev spurgt. Ellers mærkedes intet paa paa ham. Der blev ført Vidner, og Sagen trak ud. Da stod Boo Koli frem for at tale, og der blev en stor Stilhed over hele Højen. Han tilbød da at give, hvad Bøde der forlangtes, naar blot den ikke oversteg hans Evner. Mange syntes, han talte godt, og mente, at dette Tilbud burde modtages, og der blev et stort Raab, da han tav.

Men da tog Torben Ordet og sagde:

»Vel talte min Fader godt, og jeg takker ham derfor,

men alle, som kender Sagen, ved, at Uret blev der gjort os, da Jens Hermansen fik Lov at tage det Stykke Hede tilbage, som vi dog havde købt, og det vidste ogsaa Jens Hermansen selv. Derfor er det min Mening, han fo'r Tyvs Færd, da han tog vore Okser, og jeg agter ikke Jens Hermansen for en hæderlig Mand. Det er ikke med min Vilje, der gives Bøder, hvad end Straffen maatte blive.«

Han talte stærkt igennem, og alle hørte det.

Nu opstod der Uro blandt Domsmændene, af hvilke mange havde været med at dømme i Sagen angaaende Heden. Jens Hermansens Frænder, som førte Sagen, da han selv laa endnu, blev stærkt forbitrede, udstødte Raab og fordrede alle som een, at Lovens strengeste Straf skulde gaa over Torben. Trængselen blev da stærkere, idet Sagen blev indladt til Doms. Nogle mente endnu, at der vel kunde tages Hensyn til Torbens store Ungdom, og at han var bleven stærkt ægget, før han fo'r frem med Vold, men Torben hørte dette, smilede og sagde:

»Jens Hermansen mener dog vistnok ikke, at denne Sag kun har været Børneværk, hvorvel den ikke har været dreven med den Kraft, den fortjente.«

Derefter lo han.

Men da forstod alle, at det havde været hans Hensigt at dræbe Jens Hermansen, og de Stemmer, som havde rejst sig for ham, forstummede. Kort efter lød da Dommen, og den var saaledes, at Torben skulde have sin Fred forbrudt. Dog skulde han have tre Timers Frist for at unddrage sig Menneskers Samkvem og ty til Skovene.

Torben stod da op. Han smilede endnu, men var blegere og syntes pludselig træt. Derpaa betragtede han de omstaaende og sagde:

»Det skal være ilde for den, der mister sin Ret blandt Folk. Dog opnaar han derved det gode, at han ej heller behøver at øve Ret mod andre.« I det samme blev han

blodrød, og Vreden fo'r ham til Øjnene. »Men denne Gang endnu kan jeg vel bede Folk om at give mig Plads og vente, at man vil efterkomme min Opfordring.«

Da gik en Mand frem af Rækken og tog Torbens Haand. Det var Boo Koli. Liden og sammenkrøben saa han ud, men han drog sin Søn med sig. Alt Folket veg til Side, saa der blev en bred Gang, og der laa en Stilhed over hele Tinghøjen. Boo Koli tog sine Vaaben af og gav sin Søn dem, eet for eet. Siden gik de ud over Heden. Alle saa efter dem, men det var, som om Tinghøjen sank med dem alle, da Boo Koli endelig gik bort og tog Vejen Syd paa efter sin Hjemstavn. Det kom dem underligt for, da han saaledes gik, thi hans Hest stod ved Foden af Tinghøjen og ventede efter ham.

Heden var sort og bred, Skoven var graamørk og grenet, og Solen gik bag Træerne. I Skovbrynet standsede Torben for at se sig tilbage, og det var første Gang. Hatten var skubbet tilbage i Nakken, saa hele det skarpe, vilde Ansigt saas. Han havde Kniv i Bæltet, Bue og Pile paa Ryggen og i Haanden en Økse. Bag ham trak Skoven sig sammen og begyndte at murre, foran ham bredte Heden sig ud, men endnu skimtede han Tingbakkerne langt ude i Øst. Han stod længe. Da lød en skarp Raslen nær ham, og han gjorde et højt Spring, vendte sig og svang Øksen i begge Hænder. En stor, graa Hund stod og saa paa ham. Han veg et Skridt, men blev da staaende, og Blodet gik ham fra Ansigtet. Derefter sagde han:

»Vanskeligt havde jeg tænkt mig, at jeg i Dag skulde møde Venner ved Skovbrynet.« Dermed gik Øksen ham af Hænde og faldt bag ved ham.

Da gik Hunden frem, men som han vilde bøje sig over den, dirrede hans Ansigt. Han tog da Øksen op og sagde barsk: »Har jeg vist dig Godhed, som du behøver at øve

Gengæld for. Jeg mindes det ikke. Gaa hjem, før Mørket kommer. Skynd dig, naar Arnen venter dig.«

Dermed gik han hastigt bort mellem Stammerne, men snart klemte han saa fast om Øksen, at Knoerne begyndte at hvidne. Han hævede den i et Ryk og drev den mod et Træ, og den gik i til midt paa Jernet. Det begyndte at hvisle for hans Øre, og hans Øjne fik alle Steds Ærinde, men han fattede om Kniven, mens han saa sig om. Der drog en Angst over ham, og et Smil lejrede sig om hans Mund. Hans Øjne brændte, og han tænkte tungt, men nu begyndte han dog at forstaa, at han var bleven Skovgangsmand i Ødemarken.

Jens Hermansen lod Heden indhegne og byggede et Skur. Herude gik Faarene og fandt Føde i Lyngen. Om Morgenen laa tre af dem døde. Hyrden gik hjem til Brede og fortalte Jens Hermansen dette. Jens Hermansen sagde: »Fortæl mig alt, hvad du ved i denne Sag.« — Hyrden svarede: »Jeg hørte, at det knækkede stærkt i Risgærdet, og gik da ud. Jeg saa en stor Mand komme. Han havde en Økse i Haanden og gik lige forbi mig ind i Skuret, hvor Faarene laa.« —

»Hvorfor hindrede du ham ikke?« spurgte Jens Hermansen. — »Det faldt mig ikke ind,« svarede Hyrden, »den Mand var vredere end andre, jeg før har set. Han havde ikke svaret mig et Ord, men sat mig Øksen i Hovedet.« — »Godt, at du har det i Behold,« sagde Jens Hermansen, »men du vil vel ikke fortænke mig i, at jeg sætter en paalideligere Mand til at vogte mine Faar.«

Saa skete det, at næste Morgen laa mange Faar døde, og Hyrden fandtes i det inderste af Skuret og turde knap komme ud, da de kaldte paa ham. Op ad Dagen sendte da Jens Hermansen et Bud til Boo Koli. Denne sad og spiste, da Budet kom ind, men saa ikke en Gang op og blev ved at

spise. — Budet sagde: »Det er Uret at sige, at du byder mig en god Velkomst, Boo Koli, men heller ikke maa det siges, at mit Budskab er dig til Behag. Jeg er sendt dig af Jens Hermansen for at fordre fuld Erstatning for de Faar, som er dræbte.« — Boo Koli bøjede sit Hoved dybere, men søbede videre. Der gik en Stund, og da gentog Budet sit Ærinde. Da satte Boo Koli Lerskaalen haardt i Bordet og rejste sig. »Gaa af Stuen,« sagde han, »far tilbage til Manden paa Brede. Spørg ham, om han ved, hvis Skyld det er, at Boo Koli ej længere skal give Bod for sin Søns Færd.« — Budet gik baglængs mod Døren. — »Og hvem er vel Vidnerne,« vedblev Boo Koli, »at det er Torben, der dræbte Faarene.« Da svarede Budet: »Jeg siger kun det, som er paalagt mig at sige. Begge Hyrder er Vidner. Hvis Torben nu faar at vide, at du giver Bøder, da vil han ej mere forse sig paa Jens Hermansens Ejendom, eftersom det er dig, han volder Tab. Maaske han da vil gaa fra Egnen. Men saafremt du ej yder Erstatning, da vil Jens Hermansen samle Bymænd og Frænder og jage Torben op og dræbe ham. Saaledes lød Jens Hermansens Ord.« Boo Koli støttede sig da til Bordet. — »Hvem skal sige Torben dette,« spurgte han. Budet svarede: »I Nat vil der være mange Mænd paa Heden. Hvis Torben kommer, skal han nok faa dette at vide.« — »Er du blandt de Mænd?« spurgte Boo Koli. »Det er jeg,« svarede Budet. »Saa faar du have et godt Udfald af din Sendelse,« sagde Boo Koli, hentede Pengene og udredte dem alle.

Men Torben kom ikke den Nat, og Vagten ventede forgæves, men da Morgenen kom, var den store Hund i Boo Kolis Gaard forsvunden og lod sig ikke siden se. »Den er gaaet med min Søn Torben,« sagde Boo Koli. »Han har været hjemme, men jeg sov, mens han var her.«

Boo Koli gik i Seng og laa ofte siden.

Der skete nu ej mere Overgreb paa Jens Hermansens Gods, men Torben selv blev ofte set ved Brede. Hunden fulgte ham.

En Nat gik han gennem Skoven. Hunden skulde hjem. Han vilde ikke beholde den, thi han lededes ved den, Ensomheden faldt over ham og røvede ham hans Sans. Nær Donsager standsede han og sagde: »Saaledes er det, at du tør forlade mig. Nu skal du gaa og blive ved Arnen, som jeg har sagt dig før.« — Han smilede. Hunden veg for ham, og han nikkede den Farvel, mens han gik tilbage, og han nynnede. Lidt efter vendte han sig. Der stod Hunden sammenkrøben, den havde fulgt ham, saa nær den turde komme. En Stund stod han tavs, hævede da Haanden og slog haardt sig selv i Ansigtet.

Han drog Vest paa. Han tog Tilhold i den Skov, som hed Asdal Skov. Om Natten laa han i Læ af Banker eller i Rævehuler. Een var der, som han havde gravet større. Hans Føde var mest Kød, som han fik ved Jagten. Han blev en ypperlig Bueskytte, men han voksede sammen med Skoven, og hans Sind blev stadig mørkere.

En Dag, nær ved Aften, kom Jens Hermansen med fire Svende i Følge gennem Asdal Skov. Han kom hjem fra Ribe, hvortil han sammen med mange andre havde været kaldet af Kongens Ombudsmand. Alle var de hærklædte. De red gennem en Dal. Da skete det, at Jens Hermansen pludselig ravede i Sadlen. Et Slag lød, en Pil havde truffet hans Hjelm saa fast, at han nær var styrtet til Jorden. »Det var godt truffet,« raabte Jens Hermansen og var med det samme bleven munter, thi han var en ryst og ualmindelig tapper Mand, »men hvorfra kom Pilen?« Hestene standsede, og alle lyttede, mens de holdt Skjold for sig og saa op ad en vild Skrænt. En Hund gøede. Jens Hermansen saa op og lo. »Der er nok Storvildt paa Banken der,« sagde han, men dog var han vred, og han til-

føjede: »Men skal det nu være saadan, at Skoven ej længer er farbar for mig, da sætter jeg en Belønning for den, som i Dag har meldt mig Torben Kolis Drab, thi ham var det, som holder til her.« — Da fo'r Rytterne ind gennem Skoven. En Hund gøede langt borte mellem de sorte Stammer. En af Rytterne pegede med sit Sværd og skreg: »Nu flygter han.« — »Det synes saa, og det er vel sikkert,« raabte Jens Hermansen, der laa bøjet over Hesten og spejdede, »endog det synes mig det særeste, jeg har set, thi den Mand løber ej af Fejghed og havde vel mere end Lyst til at skikke os en Hilsen endnu. Er det saaledes, at han ejer ingen Pile, da, ved St. Knud, jeg havde Lyst til at laane ham nogle.« Saa rask red de til, som Hestene kunde løbe mellem Stammer og Stubbe og i det vaade Løvlag. Men det skete da, alt som de red over Bankerne, at de blev vilde af Jagten og fjernede sig fra hverandre. Der var en stærk Svend, som hed Erik. Han drev voldsomt sin Hest frem i Randen af en Mose, hvor Rørene groede op. Da rejste en Mand sig ret op i Rørene og gik imod ham. En sølvgraa Hund var foran Manden. Da lagde Svenden en Pil paa Buen og holdt Hesten an. Manden kom nærmere, han saa Svenden haardt i Øjnene og sagde: »Skyd! thi dette er det første, som her skal ske.« Manden havde Bue paa Ryggen og hans Kogger var tomt. — »Jeg skal ikke skyde,« svarede Svenden og skjalv i Stemmen, »hvis du, Torben, vil følge og gaa til Jens Hermansen.« Torben gik imod ham. »Kom ej nærmere,« sagde Svenden og drog Hesten baglængs. Sjælden saa han en ræddeligere Mand end Torben Koli nu. En Ulveskindskjortel havde han paa og en Ulveskindshue over det ligblege Ansigt med stride, gullige Stubbe af Skæg. Magert og indsunkent var dette Ansigt, saa Fortænderne saas, og det syntes, at der var en Dødsmaske over det. — Torben kom nærmere. Svenden skød, og hans Hænder rystede. Pilen gik Torben dybt i Skulde-

ren, og i det samme greb han Hesten i Bidslet. — »Det synes nu, som om jeg er den stærkeste,« sagde han, »om end vi har lige Vaaben.« — Men Svenden svarede ikke. — »Pilen,« sagde han og pegede sanseløst paa den. Han sad kold paa Hesten og stirrede først paa Pileskaftet, siden paa Torbens Ansigt. »Du er Torben Koli,« sagde han og rørte sig ikke.

Da sagde Torben: »Giv mig Skjold, Spyd og Pile. Jeg øver ikke Drab paa dig, om end jeg havde mest Lyst dertil. Jeg har Fjender om mig, og du vil maaske huske, at du engang var i min Vold. Men Vaaben skal jeg eje.« — Svenden saa paa hans Ansigt og gav ham Vaabnene. — »Rid dernæst bort,« sagde Torben, »og vær helst borte, før Pilen er trukket ud.« Dermed greb han om Pileskaftet, og Svenden forsvandt i Skoven.

Da Mørket kom, laa Torben i sin Hule, og Feberen brændte ham. Ensomheden kom gennem Hulens Indgang, og han kæmpede med den. Ud paa Natten larmede han forfærdelig. Han sad oprejst med sin Kniv i Haanden og værgede sig. Siden skete det, at han faldt til Ro, men om Morgenen var Hunden borte. Da var det, han forsøgte et Haansmil, som han plejede, men han evnede det ikke. Han naaede Udgangen for at spejde med sine blindede Øjne, og alting flimrede. Men nær Hulen rejste Hunden sig og gik hen til ham. Den havde ligget ventende derude. Torben blev, hvor han laa, længe efter drog han Hunden i Favn, og siden sagde han disse Ord: »Lidet har jeg at love den, som følger mig, men mangen Gang har du været i Fare med mig, og jeg har frygtet for, at Saar skulde ramme dig. I Dag skal jeg love dig, at min Haand ej længer vil ryste, hvis saa er, at jeg skal komme til at gøre dig den sidste Tjeneste.« —

— Der var nu gaaet ti Uger siden Tingtrætten. Men

som Vinteren led, blev det haardere at leve i Skoven. Ulvene frygtede nu intet mere. I store Flokke gik de gennem Skovene. Torben laa Nætter ud i Kamp med dem. En Sten havde han at vælte for Hulens Indgang, men de gravede Hulen større, og han maatte frem. Om Morgenen laa Benene af de dræbte tilbage. I denne Tid opholdt Torben sig mest i Nærheden af Donsager, thi han vidste, at Jens Hermansen vilde lade Asdal Skov gennemsøge.

Det hændte en Nat, at Torben fo'r vild. Han gik i høj Sne, og Sneen væltede ned. Udmattet var han af vaagne Nætter, men han gik frem mellem Stammerne. Saa led Natten. Morgenen kom, og Dagen blev skummel. Islag var det, og Stormen tog til. Torben turde ej søge Hvile, og som han nu gik, truede han med Øksen og mumlede. Tiden led. Nu saa han et oversneet Øg, der gik gennem Skoven og vilde frem mod Stormen. Han gik nær til det, saa paa det og satte sig op. Da saa han Syner. Han saa nær sig grønne Enge, og Hesten traadte i Græsset. Han saa en herlig Landsby med blaa Røg fra Lyrerne. Mennesker færdedes, og mange vinkede. Han glædedes, han vilde aabne Favnen, men styrtede forover paa Hesten, hans højre Arm var borte. Men hans Bue bugtede sig i Ormegang. Han laa stille. Siden græd han.

En Mand hed Mads Find og boede i Skoven. Han sad om Aftenen med sine Folk i Røgstuen og skæftede Pile. De syntes da at høre sære Klynk, tog deres Vaaben og gik ud. Sneen hvirvlede, dog skimtede de en Rytter, som red frem i Gaarden. — »Det er vort Udgangsøg, som kommer tilbage,« sagde Mads Find og gik mod Rytteren, »men hvem er Manden, som rider i Gaarde nu.« — Der laa en Mand hen over Øget. Mads Find veg tilbage. En stor, graa Hund gled frem ved Øget og stillede sig foran det. Men Mads Find gik hen og var god mod den. Derpaa sagde han: »Denne Mand maa være Torben, Søn af Boo

Koli fra Donsager. Ingen maa huse ham. Men ikke vil jeg, at nogen skal ligge ved min Gaard til Føde for Ulvene. Bærer ham ind.« —

Torben vaagnede ved et Stormsus. Han saa om sig og mindedes, at han var kommen i en Røgstue og havde skreget, da Lyset faldt i hans Øjne. Han laa paa Bænken ved en Arne og havde Skindfelder over sig. Nær ved sad en Kone og havde en stor Jerngryde hængt over Ilden. Torben fo'r op og sagde: »Er ogsaa Hunden her?« — I det samme rejste Hunden sig ved ham. Konen saa længe paa ham. Siden sagde hun: »Min Husbond er Mads Find og ejer Gaarden her. Vort Udgangsøg kom med dig i Nat. Du er den fredløse Mand, der i den sidste Tid har haft Tilhold i Skoven?« — »Det er jeg,« svarede Torben, »vilde jeg da være glad, om du gav mig mine Vaaben.« — »Du skal ikke have dem behov, saa længe du er her,« svarede Konen, »staa op og tag dine Klæder paa, nu skal jeg sætte Mad for dig.« — Torben tav en Stund. —»Vil I modtage mig som Gæst, endog jeg er en fredløs Mand,« sagde han, »da var min Fredløshed mig sjælden tung som nu, thi den Tid kommer sent, da jeg kan vise Eder Hæder og gøre Gengæld.« — »Lidet har vi tænkt paa Gengæld,« sagde Konen, »ej heller ved jeg, du har bedt os om noget.« — Derpaa gik hun ud.

Torben stod op og tog sine Klæder paa. De var vel tørrede og rensede. Derpaa fandt han sine Vaaben. De var pudsede, og Rustpletterne gnedne af. Saa satte han sig ved Bordet, og han svimlede.

Der kom en Mand ind. Han var sjælden stor og bred og havde et hvast Øjekast. Han gik til Bænken og satte sig. Han var i sort Kofte med kort Sværd ved Siden. Hans stærke Skæg naaede til midt paa Brystet, og han saa vild ud. Torben saa paa ham og holdt sine Vaaben beredte. Da

sagde Manden: »Bliver man bange i Skovene, Torben Koll, du ser mig dog lidet ud til at kunne stride i Dag.« — Hertil svarede Torben intet, men stirrede paa ham. Manden vedblev: »Ellers vil jeg sige dig, at mit Navn er Mads Find, og at Gaarden her er min.« — Da lagde Torben sine Vaaben fra sig, men blev ved at se paa Manden. Derpaa tog han sig til Hovedet og sad stille.

Konen kom ind og bar Mad frem. Torben satte sig hen og spiste. Der blev en stor Stilhed i Stuen. Mads Find sad og saa op i Røgen, der drev under Taget. Da rejste Torben sig endelig. — »Er du mæt?« spurgte Mads Find. — »Ja, jeg er,« svarede Torben, »og jeg takker dig.« — Mads Find saa en Stund paa ham. Derpaa sagde han: »Jeg maa da sige dig, at her kan du ikke længe tøve.« — Torben svarede: »Jeg ved det, men jeg siger dig Tak, at mit Liv er bjerget. Jeg skulde have sagt det før, Mads Find, men det faldt mig sært at staa i en Røgstue.« — Mads Find sagde: »Stunder maa vi dog give os til en liden Samtale. Det maa siges dig, at du lignede ikke et Menneske, da du kom i Nat. Fra Vid og Samling var du. Ilde lo du, og højt skreg du, men hang som en Trævl over min Skulder og sang. Da græd Husfruen min. Ræddeligere Syn saa jeg aldrig. Du sang, som død Mand synger. Bange blev jeg, og det hænder sjælden. Vidste jeg knap, da jeg saa dit blege, forfærdelige Ansigt, om du var en Trold, der var jaget fra Højene og ej kunde dø. Ræddes du for at vende tilbage til Ødemarken. Ved du, at du i disse Dage snart kan ligge stivfrossen i din Grav og uden Hjælp?« — »Dette ved jeg,« svarede Torben, »dog har jeg min Hund.« — »Ræddes du ikke?« spurgte Mads Find vredt. — »Jeg ræddes for intet,« svarede Torben, »uden dette, at min Hund skulde dø.« — »Hunden tænker du meget paa,« sagde Mads Find, »og lidet kan den hjælpe dig, om end den er din Ven.« — »Jeg har aldrig ejet anden,« svarede Torben,

»Sandt er det, at den altid er mig i Munde, men selv har jeg hentet den i dens Hjem, og den har fulgt mig villigt. Saaledes er det nu, at fik vi begge Ulivssaar, jeg døde dog ikke, før den var hævnet.« — Mads Find saa op og sagde: »Jeg tror dig.«

Nu blev der Stilhed. Torben spændte sine Vaaben paa sig. Hunden gik til og stod hos ham.

Mads Find sagde: »Du saa Syner i Nat.« — Torben svarede: »Dette tænker jeg, at jeg har været syg. Det tyktes mig, at jeg altid havde gaaet og aldrig holdt op. Siden jeg fandt Øget, tyktes jeg en Stund, at en liden sort Mand gik foran det og vilde hindre dets Gang. Dog mindes jeg ikke alt nu.« — Mads Find sagde: »Det er min Tro, at denne Nat er dig et Varsel for en brat Død. Er Kulden ej nok, vil der snart samles Folk, som jager Eder begge til Døde.« — Torben svarede: »Min Hund dræber jeg selv.« — »Og dig selv bag efter,« sagde Mads Find. — »Nej,« svarede Torben og saa paa ham, »men jeg tror som du, at andre vil gøre det.«

Derpaa gik han mod Døren.

Da sagde Mads Find: »Nu ser jeg, at jeg maa komme med mit Ærinde til dig, skønt siges kan det ikke, at du har gjort mig det let at frembære det. Det er mit Tilbud, at jeg vil mægle Forlig mellem dig og Jens Hermansen. Jeg kender ham, og han er en gæv Bonde.« — Torben tog da i Døren: »Ikke skal jeg sige et Ord, som ej kan høres i dit Hus, Mads Find. Dog vil jeg spørge dig, om du har den Tro, at det gjorde mit Sind spagt, fordi jeg laa en Vinter i Skovene.«

Mads Find rejste sig, og han var meget vred. De gik nu ud. Mads Find saa en Stund mod Vildmarken. Det var klart Vejr og isnende Kulde. Derefter hentede han fra Røgstuen et Bundt skæftede Pile og sagde: »Disse skal være min Gave til dig, dog er der ej Brug for dem paa Brede.«

— Torben saa ham ind i Ansigtet. »Du er en god Mand,« sagde han, »og jeg vil ej vredes over dine Ord,« men Mads Find svarede: »Lidet agter jeg Ros af den, der vogter paa sit eget onde Sind som du, og jeg kan kun mindes dig med liden Venlighed.« — Dermed gik Torben, og Hunden fulgte. Mads Find stod i Døren og saa efter ham, og Konen kom grædende ud. Mads Find sagde: »Den Mand kunde dog blive en god Mand endnu, hvis det sker, som jeg tænker paa.« — »Og hvad er dette?« spurgte Konen. — »At Hunden dør.« — »Hvorfor dræbte du den ikke?« spurgte Konen. — »Vanskeligt turde jeg gøre det,« svarede Mads Find, »om end det gjaldt meget, men det var vel ej heller mig, som skulde gøre det, thi jeg har dog vist ham Godhed. Men den Mand, som gaar der, han frygter intet, han glædes over lidet, og saaledes ser en Mand ud, naar Ødemarken har slugt ham.«

Samme Nat stod Torben paa en Bakke i Skoven.

Han havde en Stund hørt Klang af Vaaben langt borte mellem Træerne. Nu skelnede han Trin af mange Mænd. De kom nærmere, og snart skimtede han Mændene, og de var vel halvtredsindstyve i Tallet. Forrest gik en svær Mand i Ringskjorte, med Hjelm paa Hovedet og Økse paa Skulderen. Syntes han da at være Skarens Høvding, men efter ham gik Mændene tre og fire i Rad, som de bedst kunde. Dog saas det, at de søgte at holde sig samlede. — Hunden knurrede. — »Staar der en Mand paa Bakken?« sagde Høvdingen, saa Torben hørte det, »gaa og hent ham.« — »Jeg kommer, den Tid jeg selv vil,« raabte Torben ned til dem, »og ellers ikke, men hvem er Mændene, som gaar gennem Skoven.« — Ingen svarede, men nogle gik sammen og raadslog. — »Sig først, hvem du er?« raabte een af Mændene. Torben svarede: »Lidet vil jeg dølge, at

jeg er en fredløs Mand, thi jeg frygter ingen og heller ikke Eder.« — »Hvis saa er, som du siger,« raabte Manden i Ringskjorten, »da har du noget at hævne. Stig ned og gaa med os. Jeg tilsiger dig Tryghed iblandt os, jeg og mine to Sønner, som ogsaa er her. Vi gaar Nord paa og søger Kvæg.« — Da forstod Torben, at det var en Skare af de Folk, som i hine Ufredstider ofte drog over Grænsen for at plyndre. Han gik ned ad Bakken. Saa rank og sikker gik han i den høje Sne og det vaade Løvlag, at mange undredes, men han havde forstaaet, at disse Folk maatte komme til Brede.

Mændene var Ugerningsmænd og ilde at se paa, men alle vel bevæbnede.

De gik da frem. Torben var midt iblandt dem. Mange skulede efter ham, og der hørtes onde Ord. Han ænsede det ikke. Han gik frem med de andre og holdt sin Hund nær til sig. Han havde Sværd, Bue og Pile, og i Haanden en Økse. Han strøg tit over Hundens Hoved.

Men Hunden rystede af Angst. Torben saa sig om og holdt Øje med alle. Snart var de nær Skovbrynet.

I Maaneskinnet kunde Lyngheden ses. Der var næppe en Times Gang til Donsager og Brede. Da gik Manden i Ringbrynjen nær til Torben og sagde: »Ikke ser jeg rettere, end at det var Galmandsværk at have denne Klaffertunge med paa vor Færd. Da vi ej tør sende dig bort igen, er det min Agt at faa den til at tie med det samme.« — Han tog et Spyd fra en Mand. Torben greb voldsomt i Hunden og kastede den bag sig, men den sprang atter frem. Høvdingen kastede Spydet, men Torben fik dog set det og slængte Benet for. Det skar i hans Brog og gav ham et Saar, men derpaa stod det i Hunden. Hunden vred sig sammen, men endnu før den faldt, flakte Torben dens Hoved helt igennem med et Øksehug, og den var straks død. Ingen kom ham nær. »Dette havde jeg lovet dig,« sag-

de han, gik frem med de andre og var meget rolig. Mændene saa ud over Heden og spejdede efter Dyrene. Torben lettede sig da op og drev Øksehammeren ind i Ansigtet paa den nærmeste, saa Hjelmranden tog det øverste af Hovedet med sig, og Manden sank stendød om. Torben sprang over Liget og stod mellem Træerne. Der blev et forfærdeligt Raab. Alle strømmede til. En Pil kom, som ramte Manden i Ringskjorten midt i Brystet, men den gik ikke igennem. — »Godt truffet,« sagde Manden, »faa nu fat paa ham. Ilde gaar det os maaske, om han er klog nok til at tænde Bavn. Der findes en Høj i Kanten af Skoven. Efter ham for at dræbe ham.« — To Mand løb. Torben var da forsvunden. — »Men derfor vil vi ikke tøve,« vedblev Høvdingen, »dog maa vi fare varsomt frem, thi ingen ved nu, hvem den Mand var. Men vi vil hellere vove en Kamp end gaa tilbage uden Bytte.« — Heri samtykkede alle.

Snart efter saa de Bavnen brænde og standsede. Dog slukkedes Ilden atter, og der blev ej svaret fra andre Bavnesteder. Ransmændene gik da hurtigt frem mod Donsager.

Det maa berettes, at Udkigsmanden paa Brede havde set Blusset paa Bavnehøjen. Han vakte alle. Et Bud fo'r til Donsager og ringede med Kirkeklokken. Da kom Bønderne til, og en Hob samlede sig. De spejdede stærkt. Kort efter saa de en Mand komme løbende over Heden saa fast, at ingen fik Tid at mæle et Ord for at vogte paa ham, men han kastede sig inden for det store Gærde, der gik om Bymarken. Mændene ilede derned. De standsede, trykkede sig sammen og kendte Torben. Men da saas i Skovbrynet Glimt af Vaaben, og de gik til Gærdet. Torben laa alene, og da kom der Mænd frem mellem Træerne. Der var en Mand i en stor Ringbrynje. »Giv mig et Spyd,« sagde Torben og ravede, »nu fejler jeg ikke, hvad jeg sigter paa i Nat.« De

gav ham et, og nu satte Ransmændene i Løb, men forrest løb en styg og stor Mand og vilde være først paa Gærdet. Men frem fra Siden og foran Gærdet kom Torben Koli: »Var dig,« skreg han og havde Spydet løftet. Ransmanden skød Skjoldet for og svang Sværdet, men Spydet gik gennem Skjoldet, ind gennem Manden og kom ud gennem hans Skuldre. Han styrtede bagover og tabte Sværdet, men Torben slap Spydet og greb Øksen. Skjoldet hang paa hans Arm, og han tog det. Et uhyre Raab hørtes fra Bønderne. Jens Hermansen sprang over Gærdet, fulgt af Svende. Han var kommen tids nok til Kampen. Bønder fo'r frem bag ved ham, men Torben saa intet. Hans Ansigt stod vidaabent. Skjoldet slængte han nu. Med Øksen svunget i begge Hænder svandt han i Ransmændenes tætsluttede Flok. Selv den tapreste drog sig tilbage for denne forfærdelige Mand, og selv den vegeste blandt Bønderne blev varm under Staalhuen. Nu rejste sig Kampen. Det knitrede og gjaldede, og der blev et stort Gny. Jens Hermansen gik fast frem, og Bønderne fulgte godt, men Jens Hermansen søgte mod den svære Mand i Ringbrynjen. Da blev han voldsomt kastet til Side, Torben Koli dukkede frem ved Siden af ham, og Torben græd af Raseri, som han nu svang Øksen. Men Høvdingen gik frem. Han havde mistet begge sine Sønner. Han hug med sit Sværd efter Torben, og Vaabnene mødtes, men Sværdet sprang i Hjaltet. Da kastede Torben Øksen og fo'r ind paa ham. — »Tungt var det,« hviskede han, »om dette skulde faa Ende,« og de omklamrede hverandre, brødes og faldt. Ingen fik Ram paa dem. Kampen stod om dem. Da rejste Torben sig. Høvdingen blev liggende, Fraaden stod om hans Mund, hans Ryg var brudt.

Da var en Flok af Ransmændene flygtet. Nu søgte Resten Skoven, og Bønderne forfulgte til Skovbrynet.

Men Torben stod en Stund og vogtede paa, om Høvdin-

gen var død. Da fandt han sine Vaaben og løb i samme Retning, som Ransmændene var flygtede. Da kom han tæt forbi Bønderne. Disse saa ham, og alle raabte som med een Mund og vilde holde ham tilbage, men han var atter forsvunden, medens de raabte. Da sagde Jens Hermansen: »Urimeligt vilde det være, om han gik ene nu, da han er dødtræt af Kampen, thi han har givet os vort Gods i Nat. Ogsaa maa vi huske paa, at der bor Folk i Skovene, som skulde værges. Lad os fare videre.« — Bønderne raabte alle, at saaledes skulde det være, og en stor Hob søgte da ind gennem Skoven.

Mads Find var gaaet til Ro og med ham hans Husfolk, da han hørte, at Kvæget blev drevet af Udhusene. Hørte de da alle, at en Mand løb paa Taget, og der blev kastet et Spyd gennem Lyren. Mads Find sprang op, og alle med ham. Han rev Døren op, thi den kunde let forsvares, den var lav og havde et højt Dørtrin. Idet han lukkede op, kom en Mand raslende ned fra Taget. Han havde en Pil gennem Halsen. En anden Mand, som stod ude i Gaarden, gjorde i det samme et højt Spring og styrtede om: en rundskaftet Pil sad ham mellem Sidebenene. — »Dette er ikke Niddingsfærd for dine Vaaben,« sagde Torben og gik langs Huset hen til Døren. Mads Find saa paa ham, han var helt blodig. — »Er du saaret?« — »Nej, men jeg har ej flere Pile og venter, at du vil laane mig.« — Hertil fik Mads Find intet svaret, thi der lød uden for Gaarden et stort Hærraab. Torben vilde springe ud. — »Bliv her,« skreg Mads Find, »i Mørket kender ingen dig, naar du ikke er med i Flokken. Og du er en fredløs Mand.«

Men Torben kastede Buen, drog Sværdet og sprang ud. Da gjorde ogsaa Mads Find det samme, dog gik han ikke langt fra Døren. Men kort var Kampen. Ransmændene flygtede atter, een for een, til alle Sider og blev borte i Mørket.

»Kom vi tids nok, Mads Find,« raabte Jens Hermansen. Han var meget munter og lo stærkt. »Tak Torben Koli, efter ham fulgte vi, og tænker jeg nu ikke, at disse standser mere paa denne Side Grænsen.« Hvorpaa han fortalte alt, hvad der var sket. De søgte nu Torben og fandt ham ved Husgavlen, foroverbøjet, støttet til Sværdet. Han var kun lidet saaret, men saa mødig, at han næppe kunde gaa, og han talte i Vildelse. Han vilde ikke med ind, men de bar ham. — »Dette forlanger jeg,« sagde Mads Find, »at I alle sidder til Bords med ham, om end han er dømt paa Tinge, da skal der sættes Mad for Eder,« og alle samtykkede gerne.

Torben havde lagt sig paa Bænken og hyllede en Skindfeld over sit Hoved. De spiste da. Torben sprang rasende op. »De flygter,« skreg han og greb en Buløkse, som stod ved Væggen. — »De fleste er døde,« sagde Mads Find, »og du bliver her.« — Men Torben kastede Mændene til Side. »Jeg skal hævne min Broder,« sagde han, og først da mange stimlede sammen, holdt de ham fast, men da blev hans Øjne brustne, en Blodstrøm stod ham af Munden, og han sank i Afmagt.

Da gik Kvinderne til og plejede ham. — »Hans Hund er død«, sagde Mads Find og blev stille. Siden fortalte han om Torbens Besøg og hans Kærlighed til Hunden, og ingen tyktes ilde derom, men syntes alle at forstaa Torbens Adfærd.

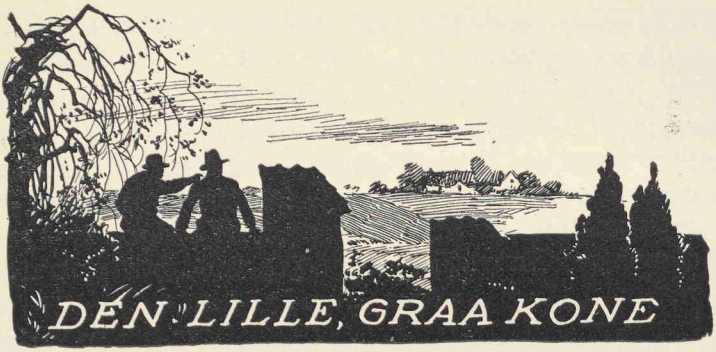
Mange tog nu Afsked og gik hjem, men først gik de til Torben, der endnu laa uden Vid, og lovede, at for dem skulde han have Fred herefter. — »Den Mand er god at have til Ven,« sagde Jens Hermansen, »det har han vist, og vil han atter forliges med mig, da skal han faa Lov at bestemme Vilkaarene, eftersom jeg tænker, han ej ellers vil se mig for sine Øjne.«

Derefter aabnede Torben Øjnene. — Mads Find sag-

de: »Er du saa rask, at du kan tale med os?« Da stod Torben op. Kvinderne kom og bad ham lade være, men han svarede dem ikke og søgte sine Vaaben. — »Liden Tid behøver vi,« sagde Mads Find, »og jeg vil anse dig for en ringe Mand, om du ikke evner at styre dig den Tid. Det skal siges dig, at alle dine Bymænd har bedet dig om dit Venskab og vil tilsige dig Fred, og at Jens Hermansen, som staar her, tilbyder dig Selvdømme i Jeres Tvistighed og sit Venskab med, hvordan du end fælder Kendelsen. Maa du da mindes, du staar foran en Mand, der bærer Mærker af dine Vaaben, og gennem sit Tilbud viser, hvor højt han stoler paa dig.« — Torben stod, som han intet hørte. Siden sagde han: »En god Mand er du, Mads Find, og dine Ord skal gælde hos mig, saa længe jeg lever. Gør paa mine Vegne, hvad du synes, og jeg skal gøre det, som du siger. Men jeg vil ikke skjule for dig, at det er min Agt at gaa ud i Skoven og finde min Broder. Jeg kløvede hans Hoved. De vog ham med et Stik i Brystet, og han ligger derude endnu.« — Men Mads Find svarede: »Siges maa det ogsaa, at sjælden kommer Mandhævn efter nogen, som efter ham, og i Morgen vil flere gaa med dig for at hjælpe dig at begrave ham. Men om end det synes, at Ransmændene er flygtede, ved dog ingen, hvor de er, og umuligt er det ikke, at de kunde komme tilbage.« — Torben stod en Stund. Derpaa satte han sine Vaaben fra sig. »Dette kan være sandt,« sagde han, »jeg vil bie her, til Natten er leden.« — Han gik afsides, og alle troede, at han græd. Da han atter viste sig, var han lidt blegere end før, men spag som et Barn, og de kunde gøre med ham, hvad de vilde. Mads Find sagde: »Nu er hans Sorg mildnet.«

Saa bliver der kun at fortælle, at Torben førte Hunden til sin Faders Gaard og begravede den der ved Husgavlen. Mads Find havde da fuldt Forlig. Torben lod sig nøje un-

derrette derom og holdt det. Men siden blev han meget stille og tyktes nærmest spagere end de fleste. Han var en anset Mand, der ikke forfordelte nogen, og trofast mod dem, der henvendte sig til ham. Boo Koli levede længe og tyktes, at han havde Glæde af sin Søn. Han mindedes ofte sin Drøm, men kunde vanskeligt tale om Hunden, hvor underligt det end forekom ham, at den havde gjort Torben til et godt Menneske. Selv talte Torben aldrig om den, men hændte det siden, at Klokkerne gik ved Nattetide, var han den første til at møde, og ingen maalte sig med ham i Tapperhed og Vaabenduelighed, og alle ærede ham. Her ender Fortællingen om den fredløse.

JEG sad en Sommeraften for længe, længe siden paa et Kirkegaardsdige ovre i Vendsyssel. Ved Siden af mig gik en Mand og gjorde et Gravsted i Stand. Vi kom til at tale sammen.

»Er De her fra Egnen?« spurgte han.

»Ja, jeg er,« svarede jeg og saa ud over Fjorden og Bankerne, der begyndte at blive rødlige i Aftensolen, »ja, jeg er ganske vist ikke fra Byen her, men fra Egnen her. Jeg kender den Fjord og disse Banker, og hvert eneste Aar kommer jeg hertil for at hilse paa alt dette.«

»Ja, det er mærkeligt nok,« sagde han, »at man saadan holder ved den Plet, hvor man er født. Det er jo lige saadan med Fuglene — og med Dyrene. Vil De tro, at Haren altid dør paa den Mark, hvor den er født. Er det ikke underligt at tænke paa, at der for mig var en Tid, da jeg var ligeglad med det hele. Maa jeg fortælle Dem en Historie? Jeg har været med i Krigen.«

Han satte sig op hos mig paa Diget og saa ud over den stille, dejlige, fredelige Egn.

»Se, den Gang vi blev indkaldt til Krigen, forstaar De, da blev jeg ikke indkaldt, thi jeg havde ikke noget Hjem,

hvor nogen kunde finde mig. Jeg har været alt muligt — og ingenting. Jeg har læst lidt, jeg har været Haandværker, jeg har været Arbejdsmand ved Havnen, jeg har fisket og jagtet, — jeg har.... lige meget nu! Jeg var ingenting. Rendt fra det hele! Jeg laa i Grøfterne om Natten, og jeg drak om Dagen, tiggede forresten ogsaa; men jeg hørte om den Indkaldelse, og saa gik jeg Syd paa for ogsaa at møde ved Hæren. Det vil sige, jeg vidste jo knap, om jeg vilde med, eller jeg vilde rende ud af Landet, for jeg tænkte saamænd aldrig længere end til min egen Næse. Hvis der var kommet én og havde spurgt mig, om vi skulde rende vor Vej, saa var jeg rendt. Nu kom der en anden og sagde, at jeg skulde blive, og saa blev jeg. Vi kaldte ham Frivilligheden. — Og Gud velsigne den Mand.

Jeg traf ham første Gang i en Kro her langt sønder paa ude i Heden. Han sad i Skænkestuen og spiste en Ostemad og drak et Glas Tyndtøl, og han var en lille, fregnet, rødhaaret Rad, men med saadan et klart Ansigt. Øjnene saa lige paa én, og jeg kan godt huske, at det gjorde mig ondt for ham, straks da jeg saa ham, skønt han var saamænd ikke at beklage. Jeg ved ikke hvorfor — men jeg saa, at han var en god Kammerat. Hesteslagteren — ja, jeg har maaske ikke fortalt, at der sad ved Bordenden en tyk Hesteslagter baade med Bøf og Plat-de-menage og det hele — Hesteslagteren havde vist nok siddet længe og gjort Nar af ham for hans røde Haar og hans stille, pæne Væsen, men nu rejste jeg mig og gik hen og stak Slagteren een paa Snuden, for den Slags var jeg slem til i de Dage. Slagteren vilde saa have mig med udenfor, og jeg gik med naturligvis, det var min største Fornøjelse, og jeg pyntede ham pænt derude, saadan at han stod og vaskede sig og snusede og skyllede Mund, den Gang Frivilligheden gik Syd paa igen — med mig i Hælene. Jeg gik bag efter ham ligesom en Hund, jeg ved ikke hvorfor, men jeg holdt af

ham vistnok allerede den Gang. Og sandt er det, at skønt det var ham, jeg havde hjulpet, skammede jeg mig alligevel for ham over Slagsmaalet, for De ved jo ogsaa, at naar to slaas, er det næsten altid den største Sjover, der vinder, fordi han er ligeglad, hvor han slaar. Jeg skammede mig, og jeg tror næsten, jeg vilde have ønsket, at han havde set, det var mig, der fik Kløene.

Han var en pæn en, baade med Hat og Støvler, og han gik med smaa lette Skridt og fjedrede i Anklerne, saa det kunde let ses, at han ikke vilde holde ud til Aften. Jeg skrævede af Sted bagefter. Jeg havde jo lært at gaa Dage ud. De ved jo, at der er saadan en egen Maade at faa Vejen til at glide under sig — gamle Heste, der endnu ikke er helt stivbenede, har noget af den.

»Du slog ham vel ikke for haardt,« sagde han med ét og standsede.

Jeg fløjtede kun. — At fløjte var jeg ogsaa god til ligesom alle Gadedrenge.

»Var du med i Slagsmaalet?« sagde jeg.

»Nej,« sagde han.

»Ja, hvad rager det saa dig.«

»Er du indkaldt?« sagde han.

»Det er jeg ikke,« sagde jeg, og han var lige ved at standse. — »Jeg har ikke noget Hjem, skal jeg sige dig — uden Landevejen — men det er ogsaa lige meget.« — Han havde set ned ad mig. Jeg var barbenet, med en Kasket, som jeg brugte til Vandglas ved Mosehullerne, hullet og skidden og uredt, med et stort Uldklæde om Halsen, skønt det var Sommer. Men det var for at skjule Skjorten, De forstaar.

»Er det længe siden, du havde et Hjem,« sagde han.

»Min Moder døde, straks jeg blev konfirmeret,« sagde jeg. »Min Fader kender jeg ikke noget til. Han døde længe før,« sagde jeg, som sandt var.

»Kan du da ikke huske din Mor?«

Jeg blev saa forskrækket, at jeg nær havde glemt at svare. Maaske fordi jeg skammede mig igen. For jeg havde ikke tænkt paa min Moder i lange Tider. Men jeg kunde mærke alligevel, at den Gang han spurgte, blev jeg varm et eller andet Sted inde i Brystet. — »Jo, saamænd kan jeg saa,« sagde jeg — »den lille, graa Kone.« Og saa tog han mig under Armen.

»Vil du ogsaa slaas?« sagde jeg.

Og nu begyndte han at spørge mig ud, om mit Hjem og min Mor. Hvordan hun var, og hvordan Haven var, og hvordan Huset var, og hvor det laa. Og jeg havde en Fornemmelse af, at jeg ikke havde talt med et Menneske i mange Aar, før jeg talte med ham, og nu fortalte jeg løs, og han hørte efter. Hver Gang jeg holdt op, kom han med et Spørgsmaal, som satte mig i Gang igen, og da vi havde gaaet en Time, syntes jeg, at jeg havde kendt ham i 100 Aar. — Ved De, hvad jeg sagde til sidst: »Har du ikke Mad, saa du kan give mig et Stykke.« Tænk, det turde jeg sige uden Skam til den Mand, og jeg havde Fornemmelsen af, at naar vi to gik sammen, saa talte vi, som den ene pæne Mand taler til den anden.

Han havde Mad, og jeg fik den.

»Er du ogsaa indkaldt,« sagde jeg.

»Jeg gaar med som frivillig,« sagde han. »Jeg kunde ikke udholde at blive hjemme. Det gør du jo i Grunden ogsaa, eftersom du ingen Indkaldelse har faaet. Nu kan vi jo rigtig følges ad. Holder du af dit Fædreland?«

Jeg vilde i Grunden nødig støde ham. Men jeg kunde ikke lade være med at le.

»Fædrelandet,« sagde jeg. »Jeg ved ikke, hvad det er. Jeg vilde sælge det for en halv Pægl.«

»Han bliver vred,« tænkte jeg, men han blev ikke vred.

»Der er to Ting,« sagde han, »som Viserne synger om,

og som alle Mennesker taler om i disse Dage. Det er Fædrelandet og Sproget. Du skal se, du lærer de to Ting at kende nu. Det er ikke let at være glad derved, naar man blot tænker paa at samle Penge og selv faa det godt — — men vi to, vi vil lære at holde af de to Ting, nu skal du se.«

Jeg lo endnu, men saamænd fik Fyren Ret. — Nu skal De høre.«

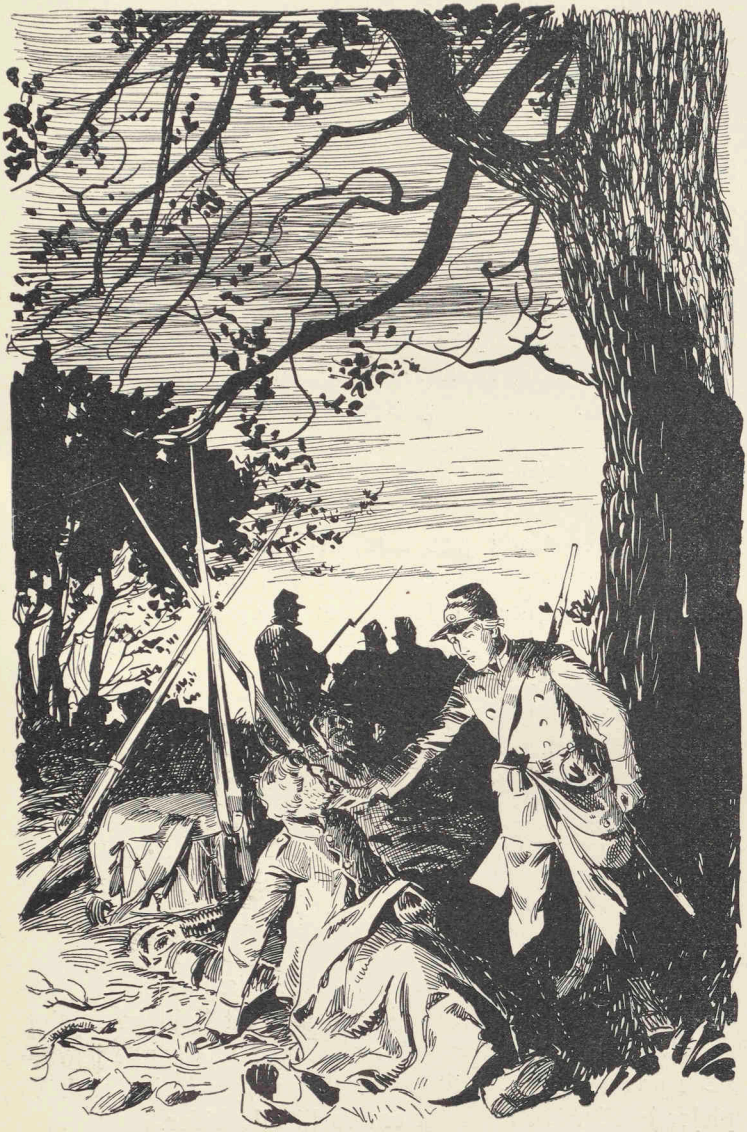
Men i Stedet for at fortælle, rejste den gamle sig og pegede paa en Gaard, som laa nær ved Kirken. — »Kan De se den? Den er min. Kan De se de to Heste? Det er mine. Kan De se de otte Køer paa Marken? Det er mine. — Og kan De se den pæne Kone, som kommer ud af Bryggersdøren? Det er ogsaa min. — Nu kan jeg give et Stykke Aftensmad. Værsgod og følg med hjem. Jeg har endnu vanskeligt ved at blive siddende længe paa et Sted,« vedblev han, »det har jeg endnu fra den Tid, jeg var Landløber.«

Hustruen i det lille, rene Hjem gav mig en bondegæstfri Modtagelse. Baade hun og han nødte mig til at spise; »men Brændevin faar De ikke,« sagde den gamle Mand, »thi det sidste, jeg lovede Frivilligheden, var, at der aldrig skulde komme Brændevin i min Mund og paa mit Bord. Og det har jeg holdt til Dato — og skal gøre det til min Dødsstund. — Gud velsigne ham, Frivilligheden, jo ældre jeg bliver, des mere holder jeg af ham. — Værsgod, spis. — Naa, er De færdig. — Velbekomme da. — Som jeg siger Dem, jeg har ikke godt ved at være paa eet Sted, nu kan vi gaa op i Toften, mens Mutter laver Kaffen.«

Men han blev siddende og faldt i Tanker.

»Ja, mærkeligt var det med ham, Frivilligheden, nu skal De høre videre. To Dage efter, at vi havde været i Kroen, havde vi Tøjet paa. Det sad paa ham helt godt, men

det hang paa mig som paa et Fugleskræmsel i et Pæretræ. Men vi kom til at staa ved Siden af hinanden, og jeg tror nok, at ogsaa han var glad derved. Forresten varede det ikke længe, inden alle var lige ved at kravle ind i ham. Kneb det for nogen, saa hjalp han. Var der en Tørn at tage, tog han den. — Ak, ja, ja, det var en mærkelig Mand. — Og endda var han den, hvis Kind hang mest i Trætheden. Men det var, som om noget udenfor ham eller maaske allerdybest i ham holdt ham oppe — ligemeget. Vi stillede op den første Dag. To Officerer kom med Fanen. Vi stod saa rette som Lys. Vi vidste, den var gammel og pjaltet, men den havde været med de sidste halvtredsindstyve Aar. Vi stod saa rette som Lys. Det er saa sandt, som jeg sidder her, at vi tænkte, Fanen vilde se paa os. Den havde jo set saa mange Soldater, og den vilde sammenligne os med de andre. Vi syntes, det var en General, der kom. Den havde lugtet Krudt før. Den var blevet ført gennem Slagene, gennem Skrig og Død og Saar — og nu kom den igen. Vi gloede paa den, som vi vilde have gloet paa Vorherre, hvis han var kommen. Og Hylsteret blev taget af den, og jeg ved ikke, hvad jeg havde tænkt, men vi havde vel ikke tænkt, at den saa saa gammel ud. Den lignede en gammel Dame, der ikke kan fylde Klæderne eller saadan noget, og vi tænkte: — Ikke andet. — Men saa blev den ført langs Rækken, og da den kom forbi mig, og jeg saa den lige i Øjnene, gammel, forsvaret før mig af 10,000 Arme, da syntes jeg, at den lignede en Ørn. Da forstod jeg, at det var Krigsfuglen i den danske Hær, der igen var vaagnet, og jeg syntes, at den ligefrem rejste Fjer og saa' ud, stolt, efter de Fjender, som kom nu. Og jeg sagde til mig selv: »Min Salighed,« sagde jeg, »du behøver ikke at glo paa mig, for jeg skal ikke gaa tilbage, hvis du kan gaa frem, din Rad.« — Og jeg saa paa, hvordan den viftede, mens den gik videre langs Rækken, og jeg var nær ved at græde.

Frivilligheden puffede til mig. Han gav mig ligefrem et Slag i Siden med Albuen. Hele hans Ansigt lignede en Fædrelandssang.

»Det var Fanen,« sagde han.

»Ja, det var det, det var,« sagde jeg, og saa sagde vi ikke mere. — Den Gang var vi med en Afdeling vester ude, hvor vi skulde paa Vagt ved Grænsen et Sted, hvor Landevejen gaar op gennem Jylland. Om Aftenen kravlede Kolonnen. Vi var trætte — undtagen jeg — men Frivilligheden sang. Han var af Staal. Men han var saa træt, at han ikke var rød længere, men lignede et Lagen. — Som jeg siger, en mærkelig Mand. — Der var en Mølle, med Vingen skudt af. En Mand gik og flyttede et Par langbenede Faar. En Dreng holdt i hans Bukselinning.

»Hvad er det her?« sagde vor Løjtnant, og vi gik i Staa af os selv.

»Der blev skudt paa Lunden i Eftermiddag,« sagde Manden, »og saa knækkede Møllens Arm. Møllen er min. Min lille Pige gik og legede. Hun fik ogsaa Armen brækket. Den ene Arm brækkede den anden. Den vendte saadan.« Han havde ikke flere Ord. Han vendte sig og gik sin Vej. Drengen tog han i Haanden, og vi gloede ud over Grænsen. Lunden laa foran os, og nu hørte vi, at Bladene susede over vore Hoveder. Nu var vi kommet saa langt, og vi rullede os ind i Kapperne, saadan noget som 20 til 50 Byldter. Men jeg tror ikke, der var et Øje, der sov. Ved De, hvad vi saa paa, vi saa paa Grænsen. — For første Gang i mit Liv forstod jeg rigtig, at der var Grænser for mit Fædreland.

»Ved du, hvad Kapperne ligger og tænker paa!« sagde Frivilligheden, der saa sig om med sit ligblege Ansigt.

»De tænker vist paa det samme som vi,« sagde jeg. — »Det er mærkeligt at ligge ved Grænsen af sit Land. Vi plejer jo ellers at have det om os til alle Sider.«

»Ved du, hvad jeg ser,« sagde han.

»Du kan vel se en Træstamme,« sagde jeg, »og 40 Bisser, som vil sove.«

»Jeg kan se hele Landet for mig,« sagde han; »jeg synes, jeg ser det lige fra Skagen til Gedser,« sagde han. »Det ligger for mig som et Kort — Bøgens Land, de lyse Nætters Land, mit Hjem —. Kan du mærke, at vi i Nat er ved Grænsen. — Ved du, hvem du skal sende en Tanke en saadan Nat: den lille, graa Kone.«

»Det kunde jeg maaske nok,« sagde jeg; jeg var vel falden i Tanker; men hvordan det gik til og ikke til — jeg husker ikke mere; thi jeg vaagnede ved, at der tæt ved mig sad en stor, blaaknappet Dragon og bødede paa en Flænge i Kappen. Et Sabelhug havde kløvet den. Han kom vester fra og havde hugget sig igennem paa en eller anden Maade. Hans Ansigt var som den Mands, der har set Døden. Han sagde ingen Ting, men hvilte sig iblandt os, og et Øjeblik efter var han atter af Sted. Vi hørte Hovslagene. De lød saa dumpe, som havde han atter Døden i Hælene og skulde ride fra den. Ovenover var det mørkt. Det raslede lidt i Bladene, og saa stod Frivilligheden pludselig foran mig, og da først mærkede jeg, at han havde været væk.

»Jeg vil sige dig Farvel,« sagde han. »Det vilde nok være godt, om der blev sendt en Spejder ud for at se, hvor nær Fjenden er, og jeg har meldt mig.« — Han stod, som om han bad om Forladelse.

Jeg kunde nok mærke, at jeg blev lidt rød i Kinderne, og jeg syntes, at han blev en Alen højere, lige saa høj som Træerne. — »Jeg kan godt tilgive dig,« sagde jeg, »for jeg gaar med.«

»Hvorfor?« sagde han.

»Det er din egen Skyld,« sagde jeg, »for i dette Øje-

blik synes jeg, at jeg kan se den lille, graa Kone staa foran mig.«

»Saa kom,« sagde han, »for saa er det rigtigt, at du gaar,« og saa gik vi, og to Timer senere — det var mørk Nat endnu — stod vi udenfor den fremmede Generals Telt — og nu skulde vi hænges. Vi var fanget, og Spejdere skal jo altid hænges.

»Jeg forsikrer Dem, at jeg kunde se paa mine Bukser, at jeg rystede. Jeg havde aldrig tænkt paa Døden. Jeg kunde daarligt taale at se Frivillighedens Ryg. Han stod foran mig. Jeg kunde ikke taale at se, at den Ryg var levende. Saa fik jeg Kvalme. Jeg kunde ikke lide, at den bevægede sig. Jeg daskede som en Hund bag efter ham. Han var lige saa rolig som ellers. Men hans Ansigt var saa klart, som om han begyndte at se saa langt. Det lignede en Engels. Og saa blev vi sendt ind i Teltet til en stor, pæn Mand, der var saa stram og haard at se paa, som var Ansigtet skaaret ud i Træ, og han blev ved at se paa os.

Frivilligheden stod foran mig, og saa begyndte han at tale — Generalen. Ser De, jeg har dog hørt gode Ord i mit Liv — den lille graa Kone talte godt til mig, og nu mindes jeg meget, hun havde sagt, og Frivilligheden talte mange gode Ord til mig — men aldrig i Himlen vil jeg høre bedre Ord, end den General sagde. Ved De, hvad han sagde? Han sagde: Hvad hedder du? Men det var, som om Musik bruste i Teltet og fyldte Verden — for han talte mit Modersmaal. Han sagde det paa Dansk, og i samme Nu blev jeg saa let, som om én havde taget fat i mig bagi og løftet mig op og taget hele Vægten af mig — tænk, hvor Dansk er et dejligt Sprog, dejligt Sprog — og i det samme var jeg vis paa, at jeg var reddet.

Jeg svarede slet ikke. Frivilligheden afgjorde det hele, og Generalen talte, som min Moder vilde have talt, eller som alle de andre Stemmer der oppe i mit Fædreland vil-

de have talt — og han blev ved — og det sang for mine Øren — du skal ikke dø. —

Det tænkte jeg mest paa, og saa blev vi ført ud, men jeg blev lidt underlig, da Frivilligheden sagde til mig:

»Tag mig nu i Haanden, nu skal vi vise, vi er danske Soldater.«

»Ja, men han talte jo Dansk,« brasede det ud af mig.

Da smilede Frivilligheden. Han lo, som en Mand ler, naar han ser paa et Barn. Hans Ansigt var som en Moders vendt imod mig. —

»Forstaar du, at Dansk er dit Modersmaal,« sagde han, og jeg nikkede, og saa satte han Haanden ind paa Brystet og tog det ny Testamente frem.

»Det skal du have. Jeg har haft længere Tid til at forberede mig paa Døden end du. — Gode Kammerat,« — ja, det sagde han, og jeg kan faa Taarer i Øjnene endnu ved at tænke paa det — — »gode Kammerat, læg den Bog paa dit Bryst, vi to vil nu komme til at holde sammen. Tænk nu paa, at du har mig ved den ene Side, den lille, graa Kone ved den anden og Vorherre foran.«

Jeg havde en Fornemmelse af, at jeg allerede var gravet til Knæene i Jorden, men alligevel var jeg ikke sikker paa, at vi skulde dø — — og jeg blev endnu mindre sikker ved at se Frivillighedens Ansigt. — Man hængte ikke en Mand med det Ansigt, saa klart, saa rent, saa blegt, saa roligt, saa kærligt, som om det kunde elske hele Verden — — og det var vel ogsaa det Ansigt, der reddede os. Vi blev sat i et Hul — kom ikke op at dingle den Gang.

Jeg lærte at kende mit Modersmaal,« sagde den gamle og rejste sig. »Skal vi gaa til Kirkegaarden og hente Redskaberne hjem? Bliv hos mig i Nat. Jeg er saa glad

ved at tale om Frivilligheden med Dem. — Se, nu gaar Solen ned, og nu vil jeg blot sige, at vi blev udvekslet med andre Fanger og kom hjem med hinanden. Han har ogsaa været her hos mig, det vil sige, før jeg ejede Gaarden. Men han har ogsaa staaet her paa Kirkegaarden. Han fulgte mig lige her til. Den Hjemtur glemmer ingen, som var med dertil. Krigen var endt, og vi afmarcherede en Sommermorgen. Kan De forstaa, at en Bakke kan sige velkommen tilbage, at Skoven siger velkommen, at Kirken staar deroppe og siger velkommen, og ler ned til os. Kan De forstaa, at Havet siger det samme, at Bækken, og om det saa er Vinden, siger det samme. Man hører det alle Vegne fra, ét Steds fra og et andet Steds fra — alting ler — indtil Landet helt lukker sig bag én, og vi hører det brølet ind i Ørene: Velkommen, velkommen.

Da fornam jeg ogsaa, at jeg havde et Fædreland.«

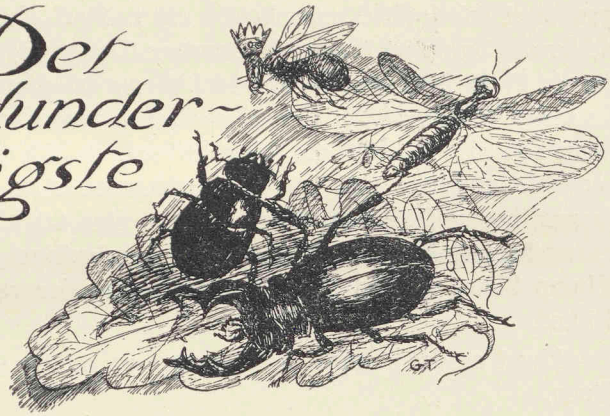
Vi stod nu igen paa Kirkegaarden. Den gamle Mand tog Riven og gjorde til Slut et Par Strøg hen ad det pæne Gravsted.

»Frivilligheden havde et godt Hjem, og jeg har besøgt ham siden — men han fulgte først med mig her hen til Kirkegaarden, og han og jeg talte sammen her ved denne Grav.«

Den gamle tav lidt og gjorde endnu et Par Strøg, som om han kærtegnede Graven. — »Thi jeg skal sige Dem: Her ligger den lille, graa Kone.

Han fik mig til at bo her hos hende, og jeg har ikke gjort hende Skam siden.«

Det vidunder-ligste

UDE i Haven bor der jo en hel Mængde Personer, og de var engang blevet enige om, at den, som kunde vise de andre det vidunderligste, skulde være Konge, og derfor samledes de en Foraarsdag omkring en Rosenbusk, som stod lige under Dagligstuevinduet.

Til Stede var alle Havens Personer: Bien, Gedehamsen, Oldenborren, Skarnbassen og mange flere, thi hver for sig vilde jo meget gerne være Konge. Bien har sin Braad, Sommerfuglen sine skønne Farver og sine syv Tusinde Øjne, Aadselgraveren sine stærke Ben, og hver for sig syntes jo, at han havde netop det vidunderligste.

De sad paa Jorden, paa Blade og op ad Muren. De var der i Klumper og Klynger. Det var en meget stor Forsamling. Alle de mange Følehorn svingede og svajede som Buske i Blæsevejr. Først havde der jo været Tavshed og derefter lidt høflig Snak, idet man hilste paa hinanden, men nu var der blevet en Summen og Brummen, der stadig

blev højere, thi hvorledes skulde saadan et Mylder af Personer være sammen, uden at det blev til Skænderi. Det begyndte et enkelt Sted, men bredte sig ned ad Muren, hen ad Jorden og op ad Buskenes Stammer. De var allesammen parate til at blive hede i Hovedet. Sommerfuglen skændtes med Guldsmeden, Bien med Hvepsen, Oldenborren med Skarnbassen.... men der blev Stilhed, da Fluens Øjne begyndte at kigge ned fra Vindueskarmen. Alle følte, at dermed begyndte Mødet. Alle Følehorn stod ret i Vejret.. .. undtagen Skarnbassens. Han var beskæftiget med en Klump Skarn og opdagede først senere, at der var blevet Stilhed.

»Hvad er der,« sagde han og saa op og fik Øje paa Fluen.

Fluens Øjne stirrede stadig ned fra Karmen, som om de saa hver eneste een. Stilheden blev meget dyb.

»Din Mælketyv!« skreg Skarnbassen, »hvad er der? Kan du skynde dig!«

»Det vidunderligste er i Dagligstuen,« sagde Fluen meget stille. »Der er ingen i Dagligstuen nu. Kom ind og se. Kom her gennem Vinduet.«

»Kan det ædes?« brølede Skarnbassen og lettede paa sig; thi han vilde være den første.

»Det vidunderligste i Dagligstuen ædes ikke,« sagde Fluen endnu mere stille, »men den, som har set det, glemmer det aldrig, hvor længe han end lever.«

»Haa, haa, haah!« lo Skarnbassen. »Jeg har ogsaa været i Dagligstuen. Den ligner det sorte Hul, som den dumme Oldenborre kravler op af nede i Blomsterrabatterne. Haa, haa, haah! Bien og Gedehamsen var med mig, og de jagtede efter dem med en Kost og en Hat; men en gammel Dame med Natkappe.... hun lignede en Flue..

.. kylede mig himmelhøjt ud gennem Vinduet, saa jeg havde brækket Benene, om ikke jeg var faldet paa Ryggen. Hold din Mund, dit Fluehoved og luk Vinduet.«

»Der er kun et Sted, hvor det vidunderligste findes,« sagde Fluen, »og det er i Dagligstuen. Haven er skøn, men det vidunderligste er skønnere. Sommeren er dejlig, men det vidunderligste er dejligere. Solskinnet er vidunderligt, men det vidunderligste er dog langt vidunderligere.«

»Jeg prøver,« sagde Bien pludselig og var allerede i Luften. »Jeg stikker! Jeg vil se det vidunderligste!« — Og saa var den forsvundet.

I Stilheden kunde det høres, hvordan Sneglen og Kaalormen skændtes ovre i Græsset ved Tjørnehækken. Kaalormen vilde paastaa, at Sneglen kun havde et Hus for at være vigtig. Men ellers stod alle disse Følehorn ret op. De var saa ranke som en Skov, men der gik som en Krampe igennem dem, da Bien kom tilbage, syg og usikker, og knap kunde naa til de nærmeste Rosenblade, hvor den straks bøjede Hovedet ned, som om den intet mere vilde se.

»Altsaa,« sagde den, ».... altsaa, jeg kan ikke tale .... men altsaa, jeg har set det vidunderligste.«

»Hvad siger du!« skreg Skarnbassen og kæmpede for at komme op. »Jeg vil ind.... vil jeg.... til Hatten og Kosten.«

Det hørtes tydeligt, hvordan den tumlede med sig selv, og imens kom allerede Gedehamsen tilbage, let og væver og smuk, idet den nejede i Luften foran Fluen. Solstraalerne formelig lynede ud fra de guldgule Ringe.

»Konge!« sagde den. — »Jeg kom straks tilbage. Jeg

flyver derind en Gang endnu. Men jeg maatte takke Dem, Konge, thi De har virkelig vist mig det vidunderligste.«

Da gik der som Ild gennem Forsamlingen. En Sky hævede sig fra Rosenbuskens nederste Blade og fo'r ind gennem Vinduet. — Een til! — Og den tredje mødte Skarnbassen, der kom tordnende ud som en rasende:

»Det var det vidunderligste. Jeg skal brøle Deres Ros ud over Haven og ud over Møddingen. De er — kort sagt — jo Konge....« — Den gik mod Vindueskanten, tabte Balancen og faldt igen paa Ryggen. Der hørtes et Smæld, da den naaede Jorden. Og imens travede Myrerne i Skarevis ind gennem Vinduet, og de rejste sig paa Bagbenene, idet de kom tilbage. Ophidselsen voksede. Nu var der ikke mere een, der kunde holde et Lem stille, og da Fluen pludselig fløj over i Rosenbusken for at give Plads til en ny Sværm Myrer, brød endelig Jubelen løs. Fra Jord, fra Græs, fra Mur, fra Blade hævede denne Forsamling sig og fyldte Luften. Men det varede kun et Nu, før Skaren ordnede sig, og store, store Kredse begyndte langsomt at dreje sig om Rosentræet, i hvis Top Fluen sad og begyndte at svulme op.... thi dette er den største Overbevisning, der nogen Sinde kan møde en Person herude. Solen tindrede paa alle disse Vinger. Det skinnede og det flimrede i blaat og gult og rødt og hvidt. Der var en blændende Vrimmel af Streger og Striber, en Farvernes Dans. Luften var levende, og det flakkede i lyst og mørkt, indtil alt Bruset gled over i een eneste levende Tone, efterhaanden som Farten steg.... og da hørtes pludselig Guldsmedens klare Røst:

»Fluen sidder i Træets Top, og Fluen er alles Konge.«

Der lød en Summen og Brummen, der næsten steg til en Torden. Større og større blev Kredsen, vildere Farten.

Inderst fløj Skarnbassen og med den Mariehønen, dernæst Bien og Gedehamsen og yderst Guldsmeden og den vidunderlige Sommerfugl — — — Festen blev ved til Solen sank, og Mørket begyndte. — Enkelte var der, som ikke tog Del. Der var Kaalormen, Sneglen og Myggen. De to første kunde jo hverken naa ind i Dagligstuen eller flyve i Kreds, og derfor havde de begivet sig paa Hjemvejen, den ene til Kaalbedet, den anden til Havegærdet. Myggen derimod drog bort, fordi den vidste, at den skulde dø inden Aften, og en saadan Person har jo ikke saa megen Tid at ofre paa Kongevalg.

Men da Solen var sunket bag Haven, og Køligheden begyndte at falde, nejede Gedehamsen sig endnu engang for Fluen:

»Stolte Flue! Sig os kun endnu: Hvordan opdagede du dog selv det vidunderligste?«

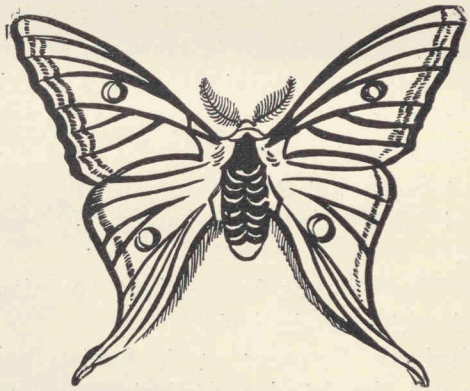
»Dagligstuens Personer er de første,« sagde Fluen. »De ser meget ofte det vidunderligste. De pudser Hovedet med Forbenene. Saa fløj ogsaa jeg til Væggen, og inde bag det blanke opdagede selvfølgelig ogsaa jeg øjeblikkelig det vidunderligste.«

»Det vidunderligste er fundet,« skreg alle og stirrede op mod det øverste Blad. »Fluen har fundet det. Den store Flue er blevet Konge!!« — De flimrede et Øjeblik med Vingerne saa ellevildt, saa det saa ud, som om de alle paa een Gang slog Kolbøtter i Luften.

Solen sank. Fluen fløj ind, idet Vinduet lukkedes. Personerne skiltes med den dybeste Hilsen mod de mørknende Ruder. Aftenen blev varm og stille. Det havde været en stor Dag. En Konge var valgt. —

— Men du, som læser dette, kan gerne sige Tak for

Historien. Nu ved ogsaa du, hvor du kan finde det vidunderligste.... hvis du ikke har fundet det — — bag ved det blanke, som hænger paa Væggen i Dagligstuen.

VINDEN SUSER

DETTE er en meget gammel Historie.

Om Bondegaarden suser Vinden. Det hyler i Gaarden og rusker i Taget, det brøler, og det drøner i Skorstenene, men inde ved Kakkelovnen i den inderste Krog, hvor Halvmørket ligger tungest, sidder den gamle med den ene rystende Haand haardt mod den anden.

Og Sneen styrter mod Ruderne.

Det begyndte en Dag, da ingen Vind rørtes. Luften blev fuld af brede Fnug, der næppe kunde synke og bristede, naar de naaede Jorden og stænkedes bort og forsvandt, mens lave, glidende Sneskyer voksede op og gik i Læ bag Grøftevolde og i Vejenes Hjulspor, indtil Solen kom frem og kiggede paa dem, og saa var de borte — og da begyndte Vinteren.

Nu staar Himmel og Jord i ét. Gaarden synker, som var Verdens Ende kommen. Klirren af Ruder og Sukken paa Lofter, rasende Hvislen langs alle Tage og rokkende Huse, og den gamle mimrer skummelt i Krogen.

»Ulykken rider i Stormen, og det er rapt, han kommer i Gaarde. Ræven glammer i Hulen, Spurven triller fra

Taget, og Haren stirrer fra Træroden — Ulykken rider paa Vinterens Ryg, og han har naaet dem alle.«

Den gamle stønner. Hun har stukket Hovedet frem af sine egne Tanker og lytter anspændt. Drengen ved Bordet ser op og smiler. Den gamle er i Barndom.

Saa knirker Havelaagen, og det hørtes derinde.

Uden for Vinduet sad en laadden Person, en lille Fyr, der var listet fra Skoven, da Natten kom. Han rejser sig op, og han stirrer om sig, mens Øjnene straaler.

»Hvor er Ræven og Ravnen? Hvor er Hunden og Mennesket? Hvor er Katten og Maaren, og hvor er Kragerne, og hvor er de allesammen?«

Gennemvaad var han til Skindet, og Sneen væltede om ham. I Natten klager Havelaagen, sukker vildt og truer, men med lukkede Øjne springer han ind over den. Han har ligget under Træroden i fire Nætter og Dage.

Højt i Træerne dundrer Stormen. Mørk og levende lister Haren gennem Havens høje Sne, dukker sig, skubber sig tilbage, søger en nøgen Busk — midt i Havelaagen staar en høj, sort Skikkelse, frygtelig i Mørket og med tudende Blæst om sig. Det er Drengen, som vil lukke Laagen, men Haresporet har han set, og han staar med Favnen fuld af Sten, bøjer sig og spejder med haarde Øjne, bøjer sig dybere.

Hi! Forsamles Nattens Skygger? Hæver de sig op i tætte Rækker rundt om Haven og stirrer med stive Øjne for at blive Vidner til den vilde Leg, som leges nu. Tuder mon Træerne dybere nu, de store Træer midt i Haven, de, der selv under Vinterens jernhaarde Haand holder sig oppe ved Drømmespind om at leve sig ind i det varme Foraar med den stigende Sol? Eller hvorfor er der pludselig i Stormen deroppe store Fugle, der standser og ser ned, fastklamrede til de øverste Grene.

»Krahh!!« De skriger i Natten.

Gammelmor bliver mindre i sin Halmstol og stirrer mod de sorte Ruder.

Og derpaa leges i Haven den vilde Leg. Stenene suser, og Stormen raser, og Træerne vaander sig, og midt i det altsammen nu og da en fattig Stemme som et lidet Barns Graad. I Haven kæmpes den store Kamp. Der er én, som er i Dødsangst. Haren glider langs Plankeværket, og alle Skygger bliver højere. Haren sidder i Hjørnet, og alle Skygger ler. Haren stryger mod Havens Laage, tumler saa underligt, men kommer dog over. Alle Skygger rasler, hvisker og truer, synker hen i Vemod og bliver til ét med Stormen.

Fuglene er lettede fra Grenene.

Haven er øde.

Høj og mørk staar Drengen ved Havelaagen. Striden er endt. Stridens Vildskab er steget mod Himlen. Men ensom staar han endnu — thi i Sneen er der Blod, der sivende viskes bort, Blod, der damper og synker. I Sneen er der Spor af Fødder, tre smaa Fødder, og en lang Streg, længere end til Verdens Ende, Spor af et Lem, der hænger knust og nu bæres ud over Markerne.

Vinden suser endnu. Den kommer derude fra Natten, hvor Angsten gaar. Drengen lytter til Jammer og tunge Suk, og han er sprunget i Sved. —

Saa staar Havelaagen ene og klirrer i Stormen.

Drengen fortæller.

Gammelmor sidder med Draaber paa Panden, Afmagtens blege Sved, der triller ustandselig, og i hver Draabe et Atom af Liv, der slettes ud og svinder, som Blodet viskes bort ved Havens Laage. Drengen ser, at hendes Tanker trætte søger ud i Ødemarkerne, ud efter Haren —

og han smiler med et Smil fra oven. Han er jo i Lyset og Varmen.

Og saa har han glemt det altsammen. —

Men Haren gaar over Ødemarkerne. Stormen fejer videre. Stormen er Herre. Stormen rejser Taarne af Sne. Stormen knuger dem, vælter dem og hyler højt over Sneens uhyre Gnislen milevidt ud over den forpiskede Jord.

Stormen er Herre, men ud imod Stormen og vildt gennem Sneen den mørke, lille, levende Ryg, der søger Skoven.

Bag efter den sorte Flok af Krager.

Haren vakler. En forbitret Klapren af Vinger høres, naar Blodet drypper. De glider til Siden, de sorte, for at hvile, men Øjnene stirrer mod denne Ryg, der arbejder ustandseligt, arbejder springende og sygt. Farten sagtnes. Frostnatten fyldes med et langt »Uvrahh,« der begynder tæt bag Dyret og fortsættes højt i Natten og højere endnu.. .. Uvrahh.... et natligt øde Raab, der lyder i rasende Triumf og kommer igen som en Klage fra pinlig Sult, der atter bliver borte, da Farten øges.

»Ah Uvrahh.«

Da skreg Haren — Kragerne var foran — den vendte i Farten, fo'r med Stormen, skreg igen, tænkte ej mere, og saa svandt det natlige Tog tilbage mod Bondegaarden, som et vanvittigt Tog af Spøgelser. Den sorte Sky af Fugle slog sammen over en levende Ryg, hævede sig, slog sammen igen — i snorlige Linie gik det — indtil et Hoved med udhakkede Øjne tørnede mod Bondegaardens Plankeværk, og en saaret Ryg søgte sin sidste Tilflugt ved at knuge sig mod de tilsneede Tremmer.

»Rah.... Rah.... Uvrahh....«

Gammelmor gyser i Halmstolen.

»Haren er der.... Kragerne.... Gaa!.... Gaa ud og se!«

Drengen farer sammen som for et Bid i Brystet. Men saa smiler han. Han tør ikke gaa ud og se, og han gaar ikke. Men han smiler igen. Kragerne har taget Haren derude ved Plankeværket, fanget den derude. — Han smiler i Haan.

Om saa var! — Han smiler igen. Kragerne tog en Hare.

Den gamle kryber sammen. Den ene Haand holder den anden. Krafteslose ligger de i hendes Skød.

Og saa er Kragernes Skrig forstummede.

